1. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 1-én. 873 XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak.

Bérmentetlen leveket csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésével eszközendők.

A huszonötödik év.

E számával a „Zala“ huszonötödik évfolyamába lép. Nyugodt öntudattal tekintünk végig eddigi pályafutásán, mert ha nem mindig egyforma erővel is, de szakadatlanul egyforma buzgalommal küzdött a szabadelvüség mellett. Huszonötévi szerénymüködésén fényes sugárként ragyog át az odaadó, változatlan kitartás, melylyel a szabadelvü eszméket hirdette.

Ez a sugár jelöl nekünk irányt a további müködésre is.

Mi teljesen tisztán látjuk a feladatot, mely lapunkra vár. Nagyon jól tudjuk, hogy eszméink igazsága érdekében itt egy jól elhatalmasodott áramlattal kell szembe állanunk; de ez csak szivósabbá teszi kitartásukat és megtörhetetlenebbé küzdelmünk erejét.

Érezzük, látjuk, tapasztaljuk lépten nyomon, hogy — circumdederunt nos diaboli inferni — körülvettek bennünket a pokol ördögei, akik a békétlenség, a gyülölet romboló üszkével járnak (vagy inkább lappanganak) közöttünk; de mi azért nem féltjük tőlük az igazság talaját; a szeretet csendes, de örök hatalmu erejével fogjuk föl áldástalan szellemök csapásait. És az a reményünk, az a hitünk, hogy a körénk tömörülő nemes lelkek támogatásával előbb vagy utóbb, de mégis csak diadalt biztosithatunk az igaz világosságnak.

Minket az örök-eszmék fénye vezet. Változhatnak a viszonyok, lehetnek a körülmények a mostaniaknál is sulyosabbak, mi rendületlenül követni fogjuk eddigi irányunkat.

Önzetlenül és miden irányban függetlenül küzdöttünk a szabadelvüség mellett eddig is, igy akarjuk folytatni is küzdelmünket.

Lapunk egyik politikai pártnak sem áll szolgálatában, s éppen azért küzdhet igazán függetlenül általános érvényü nagy-eszmék igazsága érdekében.

Az a tudat heviti lelkünket, hogy minden küzdelemnek erkölcsi ereje a tiszta önzetlenségben, az igaz meggyőződés követésében gyökerezik.

A huszonötödik év küszöbén hálásan üdvözöljük a „ZALA“ közönségét, hogy talajt biztositott nekünk a liberális eszmék hirdetésére; hogy velünk volt szakadatlanul és mellettünk maradt nemes kitartással akkor is, mikor a sötétség terrorizmusa ugyancsak elementáris erővel hatolt be társadalmunk minden rétegébe. Ennek a lelkes közönségnek köszönhetjük mi, hogy a „ZALA“ a mostani nehéz, küzdelmes időben, az általa követett irányra a mi vármegyénkben oly kedvezőtlen viszonyok között is folyton fokozódó méltánylásban részesül.

Lapunk közönségének e nemes kitartása és jóakaratu támogatása biztositék nekünk arra is, hogy a szabadelvü eszmék lobogója itt a további küzdelmek során sem fog lehanyatlani. Biztositék nekünk arra is, hogy bármit tegyenek is a gyülölet sötét munkásai; bárhogy ügyekezzenek is feketére festeni a fehéret; bármennyire halmozzanak is el bennünket a rágalmak özönével: a világosság utját el nem zárhatják: A karaván haladni fog.

Ünnep.

Ez az uj esztendő, mely reánk virradt, nagy események elé állit bennünket. Kétségtelen, hogy a monarkia nevezetes napoknak néz elé,

A „ZALA“ tarcája.

Uti-képek.

(Vatikán, — sixtini kápolna.)

Irta: * * *

A Vatikán..... egy rettenes börtön, melyet a pápák önmaguknak épitettek; egy pantheon, melyben a klasszikus s renaisance korok remekei minden sarokból, minden szögletről szemkápráztató pompájukban tárulnak eléd;... egy megkövesedett tiltakozás, mely némán s szemrehányóan tekint a Quirinalra.

Ahol átszellemülsz az emberi tudás és müvészet alkotásai előtt, — de fázol levegőjében, mert mystikus nagysága nélkülözi a kis szalmakunyhó illatos rőzsetüzénél szétáradó meleg szeretet.

Századokon keresztül a hatalom, pompa; ennek folytán az *emberi gyarlóságok* tanyája; de nagyritkán (talán soha) a kis ephesusi eklezsia szeretettől duzzadó naiv hangulata.

Téved pedig, a hatványra emelt palotatömeg csöndes lakóját, féltékenyen zár el a külvilágtól az a rettenetes dogma, sárga ijesztő arcával; villogó páncélu testőrök s a szolgalelkü udvaroncok egész raja vesz körül.

Egy lépést se tehetsz, hogy ezek untalan ne kisérnének; minden izeneted, melyet szived sugallana, ezen a sötét körfalon szürődik át, — s fájdalom, — egyházi köntösben, hidegen jut el hozzánk.

Körül vesznek imádattal, szentet csinálnak belőled, s aközben teljesen megfeledkeznek arról, hogy *ember* vagy!

Oh! De megindit szomoru fogságod; nagy martyromságod!

Lám én most itt szoronkodom a sixtini kápolna kis ajtaja előtt, várom, hogy kinyissák; majd türelmetlen leszek s megkopogtatom az ajtót. *Ez a kopogás* végig sir a kápolnán, utat tör hozzád; meséi egy szomoru, de szép történetet, az első boldog pápákról, az ephesusi eklezsiáról és ..... szent János evangelistáról, kinek törődött haldokló porhüvelyét gyekényből font hordágyon viszik szerető tanitványai a templomba.

Feje, kiaszott gyenge nyakán folyton helyeslőleg biceg. szeretettől áthatott, könyteltt szemeivel könyörögve tekint környezetére; és:.....

Nec posset in plura vocem verba contexere, nihil aliud pe singulas solebat proferre collectasnisi hoc: *„Filioli diligite alterutrum!“*

Vannak, kik ezt nem akarják megérteni, kik az aggkor gyöngeségének tulajdonitják megmagyarázhatatlan szavait.

A kétkedők bizonytalan tekintettel, remegve kérdik:

„Magister; quare semper hoc loqueris?“

A haldokló pedig végső erőmegteszitéssel fölemelkedik; remegő karjait esdve emeli áldólag környezete fölé s a megdicsőülés hangján sohajtja:

„Quia praeceptum Domini est, et si solum fiat, sufficit!„..... ...

A kulcs megmozdul zárában s nyikorogva sirja:

„A pápa fogoly! A pápa fogoly!“

Csattan a zár s egy mosolygó képü szolga barátságosan „tessékez“; én pedig a lelkemben megjelent események hatása alatt lépek a sixtini kápolnába.

* * *

Milyen könnyü dolog lenne a sixtini kápolna remekeit sorba venni, azokat leirni, reflektálni az alkotó müvészekre, jellemezni a kort; nagyképüskődve évszámokat, banális kritikai kifejezéseket használni, melyeket önkénytelenül szivmagába az ember a mérkü sok esztetikai munkák olvasásából.

Elmesélni Michel Angelo remek „skurcalt“; csodálatot gerjesztő hangon mondani:

„Meglátszik Michel Angelo freskóin, hogy szobrász volt; szobrain pedig, hogy zenész, költő, festész, épitész volt egyszemélyben.“

Avagy Perugino idealis, hosszu alakjait látva, azt a köznapi kijelentést tenni, hogy Raiael fiatalkori festményeit alig lehet egy Peruginótól megkülönböztetni.

Ezeken a dolgokon ugyebár már valamennyien tul vagyunk.

Tudja Isten, e tekintetben én is mintha megváltoztam volna egy idő óta; mintha jobban látnék, mint azelőtt.

Nem temetkezem bele a vonalak elemzésébe, sem a szinek skálájába, hanem mindenütt s

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajor, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinnaptárak.

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

olyanoknak, melyek próbára teszik Deák alkotását és nem lehetetlen, hogy uj alakulásoknak adnak életet.

Azok azonban, a kik mélyebbre néznek, látják azt is, hogy a magyar társadalom mint változik meg, miként hagyják hidegen az ujabb nemzedéket azok az ideálok, a melyekért elődeik készek lettek volna mindent föláldozni.

A régi fölfogás helyébe uj lép.

Darányi panaszkodik, hogy a nemzet alsó rétegeiből kivész a szerződés szentségének tudata, Kiss Áron, a debreceni református szuperintedens, pedig azt panaszolja, hogy az uj idők mozgalmai megtámadják és gyöngitik a kötelességérzetet, azaz apad a jogérzet és a nemzet erkölcsi tőkéje.

Ez azonban nemcsak az alsó rétegekben van igy.

A terjedő materiálizmus ur lesz a sziveken a magasabb régiókban is és kiüzi onnan az ideálizmust, mi a jogérzet és erkölcsök alapja. Sőt ebben a felsőbb osztályok mutatnak példát s az alsók csak ezek után indulva érnek a szétbomlás örvényéhez.

A mezőgazdasággal foglalkozók szomoruan érzik azt, hogy a rossz termés vagy alacsony árak, a sulyosabb terhek és a munkások követelései mellett a gazdálkodás megszünik hasznot hajtó és kellemes foglalkozás lenni.

A kisiparosok panaszkodása egy percre sem szünetel.

Az idegen milliók azonban még mindig ömlenek az országba. Ezek segitségével tatarozzuk vasutjainkat, épitünk vicinálisokat, szabályozzuk a Vaskaput, emelünk palotákat a fővárosban a militarizmusnak és bürokraciának.

De vajjon egészséges alapon nyugvó fejlődés-e ez?

Egészséges-e a mi parlamentárizmusunk, mely a gondolkodó hazafiak szemében csak azért érdemel kiméletet, mert talán még lesz valaha másforma is, mint a milyen ma?

Március 15-ének ötvenedik fordulóját készül megülni a nemzet nemsokára, pedig nem értük el azt, mit a szabadság hősei kivántak.

A politikai jogok gyakorlása szük körre van szoritva ma is. Szabadságunk védője gyanánt egy napról-napra szaporodó hivatalnok sereg ül nyakunkon, a melynek uraival szemben semmi joga nincs s a mely mind közelebb jut ahoz a fölfogáshoz, hogy nem a nemzeti érdekek eszköze.

Ki és mi lépett annak a magyar nemességnek helyébe, a melyről Kossuth nem sokkal március emlékezetes Idusa előtt azt állitotta, hogy »jármot türni nem tanult soha, a szabadság arany-fonalát kezéből soha egészen ki nem ereszté s a melynek nevéhez oly történiai emlék csatlakozik, minővel az európai száraztöld egy nemzete sem dicsekedhetik?«

Nem lépett senki, sőt egészében maga ez a nemesség is elpusztult, nem csupán vagyonilag, hanem a mi fájdalmasabb, megromlottak erkölcsei és hanyatlott szabadságszeretete is.

Március fordulóját ünnepelhetjük habzó serleggel a kézben, trombita harsogás és mozsárdörgések között, de ha elszállott az ünnepi zaj, szomoruan kell majd konstatálnunk, hogy a nemzet géniusza nem volt a meghivottak között. Ötven év alatt a kormányzás müvészetében nem emelkedtünk magasra. Engedtük elporlani a szabadság régi biztositékait, és azt hittük: mindezért kárpótol a parlamentárizmus.

Vannak-e még olyan naiv lelkek, a kik ezt elhiszik?

Politikai szemle.

Az eldobott politikai kocka gurul, egyre gurul, lázas arccal állják körül a nagy zöld asztalt az izgatottság szinte megfesziti az idegeket, vajjon mi lesz, hogy lesz? Ki tudja? A szilárdnak vélt tervezgetéseket egy véletlenül kiejtett szó, halomra dönti, megmásitja a helyzet jövendő képét. A kormány szilárdan ragaszkodik a hatalomhoz és ugyancsak erősen kitart. A kicsi számu ellenzék erősen nyomul előre, nem hajlandó makacs fejét meghajtani. Merész harcijáték, mely előre nem látható nehéz következmények csirájáit hordja a csatakiáltás zürzavarában.

Szerdán nagy izgatottságot keltett a kormánypártban az a hir, hogy *Apponyi* gróf keddi beszédére reflektálni fog és oly nyilatkozatot tesz, mely a függetlenségi és 48-as pártnak minden kételyét eloszlatja azirán t, hogy ő is az 1867: XII. t.-cikkből csak azt a következtetést vonja, hogy a 68. §-a alapján más rendezés mint külön vámterületi alapon álló, nem történhet. Apponyi el is mondta, a mitől annyira rettegett a jobb oldal.

— *Multkori beszédem nem értelmezhető és magam sem értelmezem másként, mint a hogy az 1867: XII. t.-c. 68. §-a kizárja azt, hogy az olyan rendezés, mely erre a szakaszra való hivatkozással történik, rámszövetségi alapon állhasson; ebből folyólag tehát a sokszor idézett törvény 68. §-a alapján történő rendezés másként, mint külön vámterületi alapon, nem képzelhető.*

Roppant nagy mozgás követte e szavakat, a függetlenségi- és 48-as párt zajos helyeslése kisérte e kijelentést, a jobboldal pedig idegesen nyugtalankodott. Fokozta a szavak mély hatását az, hogy Apponyi azzal a kijelentéssel végezte beszédét, hogy reméli: a miniszterelnök is teljesen magáévá tette az ő beszédének ilyetén magyarázatát.

— Halljuk a miniszterelnököt! — zugott az egész ellenzék, melyhez most teljesen csatlakozott a nemzeti párt is.

— Ne gondolkozzon most is a más fejével. Beszéljen most. Hol van, hol van? Hozzák a delikvenst! — rüpködött a közbeszólások egész raja. A ház nyugtalansága elérte volt a tetőpontját, a mikor Polónyi Géza fölállt és kijelentette, hogy minden félreértés kikerülése céljából most már szükséges lenne, hogy a miniszterelnök is jelentse ki: osztja-e Apponyi ezen álláspontját is.

E szavakat valóságos vihar követte.

— Hol a miniszterelnök?

— Halljuk a kormányt! — zajongott az egész baloldal. Az elnök percekig csöngetett, de alig tudott szóhoz jutni.

Az ellenzék zugott, követelte, hogy nyilatkozzék Bánffy, majd zárt ülést, szünetet kértek, ez alatt *Visontai* rövidre tervezett beszéde hosszura nyulott. Az elnök egy tréfás megjegyzése elsimitotta egy kissé a kitőrni készülő vihart.

Künn a folyosón rendkivüli izgatottsággal tárgyalták az uj események haladását, annak is hire ment, hogy szakadás állott be a szabadelvű pártban. Ez tényleg ugy is volt.

Mikor ujból megnyitották az ülést, Visontai hamar elmondta beszédét. Hivatkozott Deák Ferenc beszédeire, melyekben az ország bölcse is hangoztatta, hogy a jog elve egyedül puszta szó, ha a jogot nem gyakorolják. Beszédét igy végezte az egész baloldal zajos tetszése között: Bánffy ne akarjon okosabb lenni Deák Ferencnél.

Nyomban, hogy Visontai leült, felemelkedett báró Bánffy Dezső.

— Tisztelt Ház!

Az elnök azonban csöngetett és most következett egy jelenet, amilyen a magyar parlamentben még nem játszódott le.

---

mindig az *embert* keresem, azt kutatom. (Hol vagy Adám!)

Nem furcsa egy dolog ez?

Hiszen, ha megálok Michel Angelo utolsó itélete előtt, ez előtt a regeteg kép előtt, melyen 800 alaknál több lebeg, egyrészük a mennyek országába s jó nagy része a poklok mélységes feneke felé; kérdem az isteni Agnolo szellemét, vajjon hogyan fogta föl az utolsó itéletet?

Kik *jutunk* a menyországba, kik *jutnak* a poklok fenekére? Látok egy egész seregjámbort a kereszt jelvénye mellett az örök fény hazájába kapaszkodni. (Ezek a néppártiak); s csudálatos a poklok felé, nem a gyehenna tüzén át kalauzolják lópatáju ördögök az odavalókat (halljátok ti liberálisok?) — hanem egy folyón imboiygó bárkát látok, rajta a hidegtekintetü Charon apót.

Hát hogyan!

Hiszen Lethe folyója, Charon bárkája nem fog szerepelni a végitélet napján hanem „kénkőszagu ördögök pokoli vihogása kiséretében szörnyü tüzes vaslogakban lészen az fogaknak csikorgatása" (nem tudom melyik evangelista hányadik fejezetének melyik pontja szerént).

Agnolo! Te nemcsak nagy föstő, szobrász, épitész s költő valál, hanem nagy filozót is.

A pogány Lethe és a kereszt... most már tudom, hogy Sokrateszt bár mennyire is tévelygett vala, oda fönn köll keresni; a szomszéd falunk papját (iszen ismeritek) akárhogyan imádkozzék is, alighanem ott a Lethe vizén tul fogja megtalálni, kinek utja *véletlenül* arra vezetend.

* * *

Bizony-bizony a nagy Cinquecento merészen markolt bele a katakombák mysteriumába, s ha a sixtini kápolna plafondját nézem, meghat a mezitelen test (tehát az igazság utáni törekvés) ideális kultusza; annak véghetetlen fölemelő bája, mindenkor és mindig csak az igazságra törekedvén, Istent embert egyforma alakban föst.

A régmult klassicismus egy dicsően szép visszfénye ez, mely Michel Angelo szabadfelfogásu müvészetét vezérli, s én ugy érzem, hogy az isteni Agnolo (ahogy Benvenuto nevezi) nagy katholikus szelleme sokat, de igen sokat nyert azáltal, hogy a mythologia bájos világába merült.

Elvesztette merev dogmatikus felfogását; lelke beleláthatott oda, a hol a mult a jövővel ölelkezik, — látta, hogy az ember rendeltetése mindig az igazság keresése volt és lesz; megföstötte — nagyon is halvány egyházi vonatkozással — azt az utolsó itéletet, mely épen ennek következtében minden a világon, csak nem *egyházi* föstmény.

Fényes egyházi ruhába öltözött pap nagy segédlettel, aranykapcsos misekönyvből nem az evangéliumot, hanem Homért olvassa. Ez a karakterisztikonja az öreg Bounarotti nagy müvészetének.

Hatvanhat éves reszkető keze mondja, hogy az ember mind egyforma, mind az Isten képére van teremtve; ami pedig őt a mennyek országába qualifikálhatja, *kizárólag csakis* az emberi tökély, az ereny, melynek hiánya egyenesen az árnyék és halál birodalmába kergeti.

Sokan, nagyon sokan vándorolnak itt képről-képre. Nézik, vizsgálják gukkereken át, majd pedig tükrökből, s a sixtini kápolna megtelik a csodálkozók rajával, — elragadtatásuknak mindenféle nyelven adnak kitejezést, — míg végre magyar szót is hallok.

Milyen édesen szól ez a hang, ha soká nem hallottuk! A mi nyelvünk a messze idegenben!

— „Bocsánat uram, megfeledkeztem már mindenről, a sixtini kápolnáról, Vatikánról, Rómáról; hisz magyar szót hallottam! Önök magyarok ugyebár?!"

— „Még pedig somogyiak!"

— „No akkor riválisok vagyunk szólék nevetve — mert én meg zalai vagyok."

Örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy e fiatal házaspárnak magyarázgassam az örökbecsü munkák eredetét, szépségeit, s a fiatal szép asszonyka kezébe adván a tükröt, figyelmeztetem a plafond föstményeire, ahol az ember története Ádám teremtésétől egész a megvátásig meg van örökitve.

— „Itt kezdjük kérem, ez Adám és Éva a paradicsomban, föstötte Michel Angelo, s miután az ember nyakacsigolyája nagyon megfájdulna, ha fortélyhoz nem nyulnánk, tessék a tükörből nézni."

Inditványom szivesen fogadtatott, s most már mindketten egymásmellett szemlélik a tükörből Adám és Évát. — Egyszerre mosolyogva kapják föl fejeiket; — *meglátták egymást a tükörben.*

Szilágyi igy szólt: A szünet alatt számos képviselő ur zárt ülés elrendelését kérte tőlem. Miután a kérelem a házszabályok értelmében adatott be, a 171. §. értelmében azt ezennel el is rendelem.

Bánffy, ki az egész idő alatt állt helyén, és mosolyogva várta, hogy az elnök neki fogja adni a szót, egészen elhalványodott erre.

A jobboldalról felkiáltások hangzottak:

— A miniszterelnök mindig beszélhet. A zárt ülésnek nincs helye!

Szilágyi azonban rendületlenül igy folytatta:

— A karzati hallgatóságot felszólitom, hogy távozzon, addig pedig az ülést fölfüggesztem.

Bánffyt körülfogták hivei és méltatlankodva beszélték meg az elnök eljárását. Az ellenzék éljenzett. A karzatok kivonulása nagy zaj és nyugtalanság közt történt meg.

A zárt ülés csak rövid ideig tartott. Polónyi Géza indokolta a zárt ülés szükségességét, és fölszólitotta a miniszterelnököt nyilatkozattételre, a miniszterelnök pedig kijelentette, hogy ő csak nyilt ülésben fog nyilatkozni.

Erre ismét elrendeték a karzat bebocsátását és folytatódott a nyilt ülés, Bánffy báró rögtön fölemelkedett a helyéről és óriási nyugtalanság közepette mondotta, hogy ő nem akar mást, mint azt, hogy a mai viszonyt Ausztriával állandósitsuk.

— Ahá! állandósitani tehát ez a cél! — riadt föl zugva az ellenzék.

A dolog lényegébe ma nem akar be emenni... O nem tudja, miket mondott Apponyi, de most is hozzájárul annak közjogi fejtegetéséhez. De a gazdasági kerdésben nem fogadja el, hogy május 1-én kizárólag az önálló vámterület alapján állunk, esetleg az is lehet.

Ez a bujkálás kihozta az egész ellenzéket a sodrából.

Justh felkiáltott: Ez alávaló játék!

Bartha Miklós felkelt a helyéről és párthivei felé fordulva igy szólt:

— Ilyen csufot még nem üztek Magyarország parlamentjével!

Bánffy folytonos nyugtalanság közt fejezte be a beszédét: Akármit csinálnak — akár elfogadják a javaslatot, akár nem, a kormány ismeri a kötelességét.

— Mondjon le! — zugott a baloldal. — a jobboldal most azonban nem éljenzett — hanem egy uj csata-kiáltásba tört ki:

— Szavazzunk! Szavazzunk!

Az ülésnek ezzel vége szakadt.

*

A függetlenségi párt el van szánva, hogy nemcsak a Bánffy-javaslat törvénynyélétét fogja tőle telhető erővel meggátolni, hanem ennek a kormánynak egyáltalán lehetetlené teszi a parlamentben a szereplését. Nincs tehát reá eset, hogy akár ujonczot, akár költségvetést részére megszavazzanak.

---

dec. 30.

Azok után, a mik tegnap történtek a Házban, nyilván előre lehetett látni, hogy ma mi fog történni. A Tisza-csoporthoz közel álló lapok kisebb-nagyobb mértékben azon mesterkednek, hogy különbséget fedeznek föl Apponyi Albert gróf minapi és tegnapi beszéde közt s ma a ház folyosóján Tiszáék és Pulszky Ágosték egyre azt bizonyitották, hogy a nemzeti párt vezére mást mondott a multkor a mikor a szabadelvű párt megtapsolta és a miniszterelnök közjogi fejtegetéseit magáévá tette s mást mondott tegnap, a midőn az volt a célja, hogy Bánffyt ujra fölszólalásra provokálja és és ezen a réven a szélsőbalt leszerelje.

Horánszky Nándor mai beszéde azonban semmivé és lehetetlenné tette ezt a silány törekvést. Fölolvasta az Apponyi és Bánffy beszédeinek megfelő passzusait és kétségtelenül megállapitotta, hogy hajszálnyi eltérés sincs Apponyi minapi és mai beszéde között s ha miniszterelnök a magáévá tette Apponyinak a multkor kifejtett közjogi fölfogását, lehetetlen, hogy magáévá ne tegye a tegnapit. Beszéde minden párton egyhangu helyeslésszel találkozott.

A beszéd hatását mutatja, hogy a szélsőbaloldal vezető férfiai ugy nyilatkoztak, hogy a miniszterelnöknek csak bólintani kellett volna a fejével, csak helyeselnie kellett volna, miközben Horánszky beszélt s menten el lett volna háritva minden akadály. De a miniszterelnök, a ki a beszéd elején benn volt a teremben, kiment mikor Horánszky Apponyi gróf közjogi fejtegetéseinek azonosságát kezdte magyarázni. A szélsőbal, mely most megütközik minden formai dolgon, tüntetésnek vette a miniszterelnök kivonulását és nem enged.

Szózat a gazdákhoz.

Dessewffy Aurél gr. az Országos Magyar Gazdasági Egyesület elnöke karácsonyra szózattal járult az ország gazdaközönsége elé. Szózatának nagy jelentősége van ma, mikor az összetartásra, az együttműködésre, az egyirányu és egyöntetű munkásságra olyan nagy szükség van a gazdasági, a politikai és szociális élet minden vonalán.

Dessewffy gróf tömörülésre hivja föl gazdatársait. A magyar gazdák szövetsége megalakult, a gazdasági egyesületek országos szövetségre léptek s a gazdák e szövetségei hivatva vannak képviselni a gazdákat, érdekeiket előmozditani, nevükben harcolni a gazdasági politika és az élet érdekharcaiban, fentartani a zaszlót, mely köré a gazdának — ha meg akar élni a mai nehéz, válságos viszonyok közepette — tömörülnie kell.

A szózat azt kéri a gazdáktól, hogy adjanak tartalmat az egyesületnek működésükkel. Az egyesületek, a szövetség megadták a formáit a gazdák akciójának. A tartalmat maguknak a gazdáknak kell megadniok. Ez nem léha beszéd, ennek a felhivásnak van célja és van jogosultsága.

Valaki talán azt fogja ellene vetni, hogy egy-egy gazdasági egyesület bizony működik, szépen és szorgalmasan dolgozik a gazdak javán, hogy a gazdák szövetsége már szociális és gazdaságpolitikai téren már szép eredményeket is képes felmutatni, hogy a szövetkezés urbi et orbi megindult és a legjobb uton van stb. Igaz ez mind. De bizony-bizony Magyarország mintegy 12 millió földmivelés után élő embere közül alig van száz kétszáz, a ki tiszta lelkiismerettel elmondhatná magáról, hogy a gazdák boldogulásának szekerét ő is előbbre vitte egy araszszal.

A gasdasági egyesületek a legtöbb vidéken — a hol már jól működik az egyesület — egy szorgalmas, ambiciós titkárból s esetleg egy lelkes elnökből állanak; a hol nem jól működik, ott talán éppen ez hiányzik.

A szövetkezeti eszme, igaz, terjed, a szövetkezetek születnek, fejlődnek, az eszme tért hódit, de csak ott, a hol Károlyi Sándor gróf az ő hivatott csapatjával megjelenik, szól, ir, dolgozik, gyülésez, buzdit, szervez. Ott, ahová a központ ezerkeze el nem jut, bizony a gazdák az ősi nembánomságban eltespednének addig, amig az utolsó dobpergés el nem szedné a fejük fölől a cserepesfedelet, Iábuk alól a termőföldet.

A gazdák — hála a buzgó vezetők fáradhatatlan munkásságának — az utóbbi évben sokat vivtak ki maguknak, a mit évek előtt, még ha szóval mondtunk is, nevetéssel fogadtak. Kivivtak egyet, hogy mást ne is mondjunk, kivivták azt, hogy ma 1897. karácsonyán Dessewffy Aurél grót azt mondhatja, hogy a kormány is szimpatiával viseltetik az ügyük iránt. Nem tréfadolog ez és nem rapszódikus, sporadikus jelenség. Az agrárizmus nem egy államban hatalmába keritette a kormányt s hogy minálunk is megnyilatkozik a kormányzatnak valamelyes agrártörekvése, az egy lassu, de nevezetes és hatásaiban nagyon mérlegelendő átalakulása gazdasági politikánknak, uralkodó rendszerünknek.

De mindaz, ami eddig történt egy sikeres agitációnak könnyen elhalványuló eredménye maradna csakis, ha a gazdák nem tömörülnének egy testtel egy lélekkel a kitüzött zászló körül s nem adnák meg az agitációnak azt a jelleget, melyet a nemzet egyöntetű akarata adhat csak meg.

A gazdáknak politikai és teknikai eszközökkel kell most a megadott alapon tovább fejleszteniök érdekeik hálózatát és nemcsak fentartani az eddigi eredményeket, de hóditaniok kell ott, a hol eddig bevehetetlennek tartották a várakat.

„A szövetkezeti alakulás legszélesebbb körü fölkarolása és istápolása — igy szól a felhivás — adja a legtöbb eszközt és veti meg a jövendő idők leghatalmasabb és legbiztatóbb munkásságának alapját. A gazdasági egyesületeknek az önsegitség elvére alapitott szövetkezetek alakitására és működésére kell a legnagyobb gondot forditaniok, hogy a magában gyámoltalan és a közvetitők legnagyobb mértékű kizsákmányolásának kitett néprétegeket az olcsó hitel egyszerű és biztos megszerezhetése, terményeiknek lehető kedvező értékesitése és szükségleti, fogyasztási cikkeinek előnyös beszerezhetése által, a vidéki pénz-, termény- és áruuzsorától megmentsük, ezáltal gazdaságilag jobb helyzetbe hozván, erkölcsi tekintetben is emeljük a magyar népnek azt a részét, a mely számával, foglalkozásának kiterjedtségével és a legfontosabb nemzeti javak termelésével nemzetünk legbiztosabb várát alkotja.

Szükség van erre azért is, mert a gazdasági válságot tetéző mezőgazdasági munkáskérdésnek előnyös megoldása minden egyéb törvényhozási intézkedésen kivül első sorban attól függ, hogy képesek vagyunk-e az állami föladatok körén kivül eső társadalmi ténykedéssel is a segitségre rászoruló néprétegek anyagi boldogulását előmozditani. Ebben a munkálkodásunkban méltán kell számitanunk a kormányzat támogatására, a mit első sorban a már biztosnak jelzett szövetkezeti törvény életbeléptetésétől várunk. Ha a gazdasági egyesületek működésének intenzivvé tételére a gazdák a rendelkezésükre álló eszközöket fölhasználják, méltán megvárhatják, hogy a kormányzat is, mely az egyesületek ügyei iránt a legutóbbi időkben eltagadhatatlan rokonszenvet tanusit, szintén rendelkezésükre bocsássa azokat az anyagi és szellemi eszközöket a melyeket ma még a társadalmi szervezetek mellőzésével használ föl az egyesületek által is követett célok elérésére. És nincs kétségem az iránt, hogy ez biztosan be is fog következni, ha a gazdák komoly törekvése a gazdasági egyesületek közhasznu működésének emelése iránt láthatólag megnyilvánul. A céltudatos munkában való kitartásnak eredményei nem maradhatnak el, mint azt a legutóbbi évek tapasztalatai is igazolják. Azért a gazdasági egyesületek uj működésének hajnalán gazdatársaimhoz intézett szavaimat azzal zárom: tömörüljünk a gazdasági egyesületekben, melyek az ország anyagi létföltételeinek érdekét szolgálván, nemzeti közfeladatot teljesitenek, nemzeti munkát végeznek s hazafias kötelességünk, hogy ebből a munkából erőnkhöz képest mindnyájan kivegyük a magunk részet. Az eredmény nem maradhat el!"

Tollfuttában.

„Szeginec vagyunc de jól élünc" — ez volt a hejjehujjázó kuruc táborozók pajkos jelszava. Ilyenkor farsang küszöbén mi kanizsaiak is elmondhatjuk: magunkról „Isten háta mögött vagyunk de jól mulatunk." De nem sirva, mint a magyar hagyományosan szokott „hanem" ellenkezőleg a vidámságban keresünk menedéket a város — és lányosapai bubánatok elől. Némelyek ezen emlitett tiszteletre vagy sajnálatraméltó polgárok közül ugy vélekednek, hogy ők inkább e tarokkasztalhoz ülnek a közérdekek zöld asztalától távoztuk után, de erre az a — szerény ellenvetésünk, hogy az, kérem nem mulatság, hanem robot. A biattnál mindennap kijár egy porció mérgelődés, mig a bálozásnál, murizásnál csak egyszer a Szent-fizetés-Napján tör ki a zivatar— annak ellenében a lányok, meg az asszony jót mulattak.

Tisztelt hölgyeim, reméljük: lesz egy-egy jutalmazó mosolyuk ezen pártfogásért, s hogy a kegyetek részeről elejét vegyük a kiváncsi kérdésostromnak: „milyen lesz a farsang," ime adjuk az elkövetkezendő programmot, melyet Carneval herceg egyeduralma igér s a melyet Kegyetek — remélhetőleg nem fognak megobstruálni.

Kezdjük a „*jour*"-okon, amelyek az idén még inkább, mint tavaly, a vasárnap délutánok „great attraction"-ját képezik. Tavaly ilyenkor tamáskodtunk benne, hogy hosszuéletü lesz-e e kanizsai földön a „Vidorineum," (olv: izr. nőegylet) ezen századvégi kezdeményezése; most már belátjuk, hogy amig tart a fiatal lányokban, s a jóféle házi süteményekben (ne tessék „hausbacken"-érteni) addig nyugton lehetünk a frekvencia felől. Minden rosszakarat nélkül állithatjuk, hogy a „jour" nagy hézagot pótol társadalmi intézményeink közt, mert eddig hölgyeink öltözékeike

és kölcsönös elsugdosni valójukat csak en detail vihették piacra, most tőzsdeszerüleg tehetik ezt, — s legutóbb tett tapasztalataink szerint erős á la hausse áramlat uralkodik. Hiába tiltakoznak férj urak és papucs-kandidátusok, tudjuk Önöknek is inyére van a nyilvános zsurozás, mert hisz itt egy délután pauschaliter az egész hétre kiudvarolhatják magukat.

Csak egy konkurrenciától tarthatnának a jourrendezők, t. i. a *jégsporttól*.

Oly sokáig váratott magára az emberbiró jég, hogy némely szenvedélyes jégsportűző már-már Nansen ujabb expediciójához csatlakozott, s a hölgyek korcsolyáikból — joujout akartak csináltatni. De kedden végre megjelent a sokatmondó táblácska, s vigan csörömpöltek az acélszerszámok korcsolyázóink oldalán, amint letódultak az egyletbe, s a „Bárányba". Mi a tenger sima tükre a jégtükörhöz, mik a mesebeli nymfák a jégnymphákhoz képest. Nálunk a malom alatt nem politikát, hanem jeget csinálnak s inkább azt reméljük, hogy a jég ne legyen provizorius, mint a kiegyezés.

A száraz hidegtől kicsattant arcok nemsokára a táncteremben fognak kipirulni, sőt a — lámpaláztól is. — A *„ker. jótékony nőegylet"* ugyanis annyi mükedvelőt toborzott össze, a mennyi csak elfér egy estély keretében, s jóval több szép „Gyurkovits leány"-t mint amennyi egy élőkép keretében helyet találhat. Persze hölgyeink nagyon vágyódnak e hét gracia ismeretes sorsára; kár, hogy Herceg Ferenc nem háromszorannyit örökitett meg, mert nálunk elég „anyag" volna akármennyire is. Kár az is, hogy a görög hitrege csak 9 Muzsát hagyott az utókorra; nem számottak a kanizsai viszonyokkal. Egy darab népszinházban is lesz részünk és mi is csatlakozunk azokhoz, kik a két „Tiszturat" megirigylik, hogy oly kedélyes „zárdába" juthattak be, mint amilyent látni alkalmunk lesz. Küry Klára is ezen bájos operettben lépett először a világot jelentő deszkákra. Vajjon jó omenként veszik-e ezt a szereplő hölgyek?

Ezen mulatság iránt oly nagymérvü az érdeklődés, hogy előre örülhetnek a társadalom azon mostohái, kiknek farsangjuk nincs, de annál több böjtjük az egész esztendőben.

Turfnyelven szólva e mulatság „pacemaker"-je, úttörője a többinek, tehát csak rajta „gyöpre táncosok."

Törtet utána a favorit, a *másik nőegyleti bál*. Ennek találékony rendezői ugy csinálják, mint az ágyuöntő: vesznek egy sikerült ötletet, s arra formázzák a mulatságot. Évrő-évre patentebb ez az ötlet. Honnan ötlik, nem tudni, de ne is indiszkréteskedjünk; tilos a kulisszák mögött settenkedni, hanem menjenek a bál szinpadára, s elsőrendü slágerben fognak gyönyörködni. S ez a sláger egyszersmind erős kasszadarab is. Jótékonycélu előadás felülfizetett helyárakkal Az idén még a reklámot, ezt a különös századvégi találmányt is á „Coeur d' Auge" szolgálatába hajtják. Nem is európai, hanem *„Amerikai reklamestély"* alakjában. Tudjuk, hogy az ujvilágban sok a roppant hátóriás, tehát méltán elvárhatjuk, hogy a mulatság is épületes lesz; a milliomos partik sem ritkák oda át, s ki tudja nem csinál-e magának egyik-másik reklámot ezen alkalommal? Vagy Horváth Larit nem sikkasztják-e el a legtüzesebb csárdás alatt bizonyos Chimay imitateuse-ok? Meg kellene idézni Columbus szellemét, hogy lássa, minő érdemes volt csak ezen estély kedvéért is Amerikát fölfödözni.

Az a kellemes oldala is meglesz a mulatságnak, hogy előreláthatólag másnap este ér véget, mert Amerikában olyankor kezd hajnalodni.

De lesz ám „pro piis finibus" mulatság is az idén. Heliasz lányai vallásos táncokat lejtettek s Kegyetek kanizsai hölgyek is hasonló példával járhatnak utánuk; a *felső templomot* javitani kell, hát adózzék hozzá Carneval herceg is. Kegyetek lesznek a végrehajtók. S ha Kegyetek mondják: három a tánc, lesz elég a kire ráolvassák „senki többet, harmadszor." Reméljük, hogy az ócska torony harangja a kedvünkért, és saját érdekében jó későn fogja ütni a reggelt.

Serdülő bálkirálynők, tinektek is meghozza a farsang azt a felejthetetlen estét, amely egész esztendőre való ábrándokat ébreszt bennetek; a professzor urak néhány javitott szekunda árán megengedik majd a *Deákkoncertet* a gymnasiumi hang- és táncversenyt. Dicsősége lészen az arany paszomántos „juvenes"-eknek minél több lenge ordó diszitení keblük azon táját, ahol gyorsabban kezd dobogni valami az összegyült ideálok iránt! Terpsychorenak öröme fog telleni bennük, mert olyan buzgalommal nem áldoznak neki sehol sem, mint a Deákkoncerten. — Az utolsó négyes azonban korántsem jelenti az utolsó szekundát, sőt bő aratásra nyujt kiállitást. De régi igazság, hogy egy szekunda nem a világ, míg egy négyes (különösen a második) némely deákgyerekre nézve egy egész világot jelent. — Azért tehát csak rajta, készüljetetek, ti szende bakfisok első parkett ... töllépéstekre — és tanuljátok nagy titokban a virágnyelvet.

Az „angezagt" bálok közé számithatjuk az *egyletek, körök báljait*. A rendézőségek tudják kötelességüket, minek vágjunk elébük. Mindegyik igyekszik, hogy a fővárosiak gunyos kritikáját a vidéki „snasz" bálokról, s kivánjuk, hogy ez sikerüljön is. Csak egy régi sebet tudnának behegeszteni társas életünkben, amely az embernek szemébe szokott szurni, ha a „Jelenvoltak" névsorát olvassa: az exkluziv törekvéseket. Társaságunk két pólusát, mely egész évben olyan jól megfér egymás mellett, az egyesületi bálokon sem kellene szétválasztani. A báli meghivó elvégre nem... keresztlevél! Sapienti sat.

Szép példával jár elül az *„Irodalmi és művészeti kör."* Kétségkivül jól sikerülendő mulatságán remélhetőleg oly társadalmi együttérzést fognak észlelni, mint felolvasásain. A jó táncosoknak megbocsátják, ha néha kissé mélyebben is tekintenek idegen szellemi termékekbe — ne tessék maliciának venni, — pl. a francia pezsgőbe. — Ugyhisszük a mulatság minémüsége még nincs Véghleg elhatározva. De reméljük: lesz a rendezőségben elég finom érzék, hogy müvészettel tudja létesiteni a balját. (Szerzőknek csak álarcban szabad megjelenni.)

Bocsásson meg a bálrendező fiatalság, ha e helyütt nem soroljuk fel a jövő farsang valamennyi mulatságát, de mi nem tudunk annyi szedőt foglalkoztatni, ahány koszorucskára, estélyre és hasonlyó lyókra kilátás van. — Jobb ha nem látunk egészen a farsang jövőjébe, mert különben megmozdul valami a szivünk táján t. i. a pénztárca.

Ave Carneval! Ballaturi te salutant.

Xilef.

HIREK.

— **Oszterhuber László kitüntetése**. A mi páratlan népszerüségü, a szó szoros értelmében mindenkitől szeretett és tisztelt járásbiránk megérdemelt kitüntetésben részesült. A hivatalos lap dec. 30-iki száma közölte, hogy ő felsége a király az igazságügyminiszter előterjesztésére öt kir. itélőtáblai birói cimmel és jelleggel ruházta föl. — A hivatalos működésében nagybuzgalmu, jelestehetségü és szigorúan igazságos birónak, a társadalmi életben aranyos kedélyü, rendkivül nemeslelkü és minden izében liberalis érzelmü férfiúnak valóban megérdemelt kitüntetését mindenki nagy örömmel fogadta. Habozás nélkül elmondhatjuk, hogy kitüntetés Nagy-Kanizsán még nem igen talalkozott olyan általános lelkesedéssel, mint *Oszterhuber Lászlóé*. Ehhez a közös örömhöz és lelkesedéshez mi is őszinte szivvel csatlakozunk és kitüntetése alkalmából tiszteletünk egész nagyságával, szeretetünk őszinte melegével üdvözöljük őt. — Pénteken délelőtt a nagykanizsai ügyvédi kar majdnem teljes számban tisztelgett a kitüntetettnél. Az ügyvédi kar érzelmeit és szerencsekivánatait *Remete* Géza ügyvéd szép beszédben tolmácsolta. *Oszterhuber* meghatottan mondott köszönetet a szeretet és tisztelet ezen nyilvánitásáért

Előléptetés. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Valigurszky* Antal helybeli áll. segélyzett községi polgári iskolai tanitót a X. fizetési osztály első sorozatába léptette elő.

— **Virághullás**. Nagy rendet vág az élők sorában a zörgős-csontu nagy kaszás. Hideg, száraz kezével kiméletlenül, durván belemarkol a szivbe; vér, kőny patakzik nyomán. Könyörgő, kisirt szemekkel, jajongva hiába fordulunk feléje, a csontembernek nincs szive, nem indul meg. A korhadt törzs magától kidől, az egynapos csecsemő halála bár táj, de nincs meg emléke és ez maga vigasztalás, de a fejlődő bimbó hirtelen hervadása lesujt. Egy ily szép virágot szakitott le a jéghideg Halál. A bomladozó szirmok nem árasztottak szét még intenziv illatot, a zárt kelyhek ölében rejtve tartogatta a sziv bübájos miszteriumát, de ott rejlett mellette a Halál hirnöke, talán az éjszak hidege, talán a forró dél melege siettette a pusztulást. Ki tudja? — Igaz részvéttel vettük a következő gyászjelentést:

Özv. *Manhardt* Mihályné szül. Fassciati Berta a saját ugy gyermekei Jolán és Rudi, valamint édes anyja özv. Fassciati Bertalanné szül. Mürner Jozefa és számos rokonai nevében szomorodott szivvel jelenti felejthetlen édes leányának illetve testvérnek és unokának *Manhardt* Malvinának folyó évi dec. hó 29-én éjjel fél 12 órakor, életének 22-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát stb.

A boldogultnak földi maradványait tegnap délután 4 órakor, Kölcsey-utca 26 sz. gyászházból a részvévők nagy serge kisérte utolsó utjára. A béke angyala lebegjen a korán elhunytnak hamvai felett!

— **Halalozások**. Részvéttel vettük a következő gyászjelentést: Alulirottak fájdalomtelt szivvel jelentik a szeretett jó férjnek, apának, apósnak, testvérnek, illetve sógornak Bánelli Sándor József kereskedő és megyei bizottsági tag urnak f. hó 28-án délután 5 órakor, halotti szentségek ájtatos felvétele után rövid szenvedésben, életének 68 ik évében történt gyászos elhunytát stb. Perlakon, 1897, évi december hó 28-án. özv. Bánelli S. Józsefné szül. Detoni Vilma neje. Bánelli *László*, Bánelli Vilmos, Bánelli Ferenc, Takács Istvánné szül. Bánelli Hermin gyermekei. Takács István veje, Bánelli Miksa, Bánelli Mátyás testvérei. Bánelli Mátyásné szül. Beakő Mária sógornője. A megboldogult hült tetemeit f. hó 30 án 2 órakor Perlak általános részvéte mellett helyezték az ottani sirkertben örök nyugalomra. — Dr. *Farkas* Manó orvos életének 35-ik, boldog házasságának 4-ik évében, hosszas szenvedés után december hó 29-én délután elhunyt *Keszthelyen*. Fiatal özvegyén kivül nagyszámu rokonság siratja a korán elhunytat. Temetése tegnap délután 2 órakor Keszthely általános részvéte mellett folyt le.

— **Eljegyzés**. *Arvay* Lajos posta és táv. főtiszt dec 25-én eljegyezte özv. *Kozma* Györgyné urnőt.

— **Állami iskola Muraközben.** A perlaki járásban lévő *Szobotica* községben mindezideig felekezeti iskola gyanánt kezelték a községi iskolát. Az ottani állapotok különösen pedig Zágrábból oda küldött magyar ellenes lelkipásztorok akciója arra inditotta a járás főbiráját, s hogy az iskolának állami jelleget szerezzen, a mit sikerült a zágrábi körök meghallgatása nélkül elérnie. Az iskolát ünnepélyek között 1897. december 29-én nyitották meg. Igy halad lassan, de szilárd biztos lépéssel előbbre Muraköz magyarosodásának szent ügye. Mindenki elismeréssel adózik *Kovács* Rezső főszolgabirónak a ki Perlakon való rövid tartózkodása alatt léptén nyomon előbbre viszi a magyarosodás zázlaját.

— **Karácsonyi ünnepély.** A Dunántuli Közmivelődési Egyesület ovodájában Perlakon szép karácsonyi ünnepélyt rendeztek az ottani körök. Ugyanis karácsony napját megelőző estén közadakozásból rendkivül nagy karácsonyfát állitottak fel s minden ovodába járó kis leánynak szép babát, a fiuknak pedig vasuti kocsiból áll játékot ajándékoztak. Az egybegyüllt uri közönség élvezettel hallgatta a sok apróság szépen betanul versikéit.

— **A zala-szt.-gróthi nőegylet karácsonya.** A századvég egyik legjellemzőbb tünete, hogy a társadalom minden rétege a jótékonyságot irta föl zászlójára. Különösen kiri ez a tünet, ha figyelembe vesszük a minden téren mutatkozó önzést, hogy mindenki csak a saját énjét, a maga érdekét szolgálja. Kétszeresen jól esik tapasztalni, hogy léteznek még olyanok is, kik önzetlenül, embertársaik javán munkálkodnak. Ilyenek elsősorban a jótékony nőegyletek. Ezek, mint a nyomor legközvetlenebb szemlélői, vannak csak igazán hivatva a fokozódó inség enyhitésére. És áldásos működésüknek naponkint észlelhetők a hatásai, mert nemcsak a létező nyomort szünteti meg, de sok oly bün elkövetését akadályozzák meg, melyek a nyomort és kétségbeesést rendszerint követni szokták. Ilyen áldásos tevékenységet fejt ki a *zala-szentgróthi közös jótékony nőegylet.* Kerülve minden feltünést, csendben működik, már évek óta s zord teleken sok könyüt törült le a szegények s szükölködők pilláiról. Magasztos és lélekemelő tanuságát adta jótékonyságának karácsony napján is, a mikor 27 iskolás gyermeket vallás és nemre való tekintet nélkül, teljesen uj ruhával látott el, 27 szomoru gyermeknek tette boldoggá a karácsony ünnepeit. Öröm volt a sok apróságnak sugárzó arcát nézni. A kedves nénikék azzal tetézték angyali jóságukat, hogy a kis emberkéknek telis-tele töltötték zsebecskéiket mákos és diószpatkókkal, apró bombonokkal, füge, narancs s más e féle édességekkel. Egész halmaza a cukorsüteményeknek került a kicsikék kezeibe s az volt igazán boldog, ki minél többet adhatott a kicsikéknek. (*Kardos.*)

— **A keszthelyi gazdakör** december 28-án tartotta évi rendes közgyülését. Ez alkalommal *Kranitz* Kálmán alsó páhoki esperes a megyei néppárt korifeusa azon inditványt tette, hogy az egyesület eddigi hivatalos lapja: a Keszthelyi Hirlap helyett a Balatonvidéket jelentse ki hivatalos lapjául. A közgyülés azonban az inditványt elvetette, mert a „Keszthelyi Hirlap" köztudomás szerint igaz lelkesedéssel szolgálta az egyesület ügyeit. Ennek az inditványnak meg kellett történni, mert mit is érne egy gyülés néppárti ellentmondás nélkül?

— **Táncestély.** A nagykanizsai *Polgári Egylet* január hó 15 én saját helyiségeinek nagy termében zártkörü, családias jellegü táncestélyt rendez.

— **A nagykanizsai munkásképző egyesület** 1897. évi dec. 26-án tartott hangversenynyel egybekötött táncestélyén szives felülfizetéseikkel az egyesület tőkéjének gyarapitásához a következők járultak hozzá, mely adományukért ezuton fogadják a rendezőség köszönetét: Dobrovits Milán v. r. b. elnök és Fischel Lajos egyes. elnök 5—5 frt, Reik Gyula gyógyszerész és Knobloch Frigyes 2—2 frt, Rosenthal Jakab, Halász Elekné, Dobrin Richard 1—1 frt, Milhofer N., Gürtler N., Reinics Lajos, Tíf Aladár, ifj. Ofenbeck Károly, N. N., Majer N., Lőrinc N., Singer Sándor, Pollák Gusztáv, Csóka tanácsos 50—50 kr. Mondschein Béla, Konsuhl Leo, N. N., Merém Samu 20—20 kr, N. N. 10 kr. összesen 22 frt 90 kr.

— **Az ötforintosok temetése.** Január elsejével az ötforintosokat kivonják a forgalomból. Az ötforintos, amelylyel oly előszeretettel szurták ki a cigányok szemeit, s amely oly büszkén viselte a zöldhasu nevet, nincs többé. Elbucsuztak tőle mindazok, akiké volt és akik sohasem nevezhették őt magukénak. Nem tudni mért, — bizalomgerjesztőbbek, kedvesebbek voltak az ötös angyalai, mint többieké. Most az ötös részint régi pénz, részint cifra papiros és mint ilyent, máglyában fogják elégetni. Elment az ötforintos egy boldogabb hazába, a hol a huszonötkrajcárosok, a két és egy hatosok, a négykrajcárosok élvezik a tulvilági létet és ahova követni fogja őt még több penz-társa.

— **Halál a kocsikerekek között.** *Varga* József alsó-domboru lakos, a légrádi hegyről bort vitt. Ahogy a kakonyai révre akart szállni, véletlenül megbotlott a lejtős dobogón, a nehéz rakománynyal megterhelt kocsi derékon keresztül gázolt rajta, ugy, hogy néhány pillanat mulva kiszenvedett.

— **Hangverseny.** December 18 egy kedves kis földink énekelt hangversenyt Budapesten a „Royal szálló" nagy termében. A fővárosi lapok egyhangulag a legmelegebben emlékeztek meg a fiatal énekesnőről, ki operett szinpadra készül. Többek között igy irtak: „*Reichenfels* Dórának hivják azt a bájos megjelenésü, igen fiatal leánykát, a ki ma este dalokat énekelt a *Royal* nagy termében egybegyüllt szépszámu közönség előtt. Nagyon megtapsolták behizelgő hellemes hangjáért; iskolája és izlése igen szépen fejlett, és a mi a legfőbb, természetes, affektálás nélkül való, ami mesterének Ellingernének érdeme. — A kisasszony, amint bennünket értesit, január hó 6-án Nagy-Kanizsán szándékozik hangversenyt rendezni.

— **Szigoritják a szerzetes-életet.** A *szegedi* ferencrendi barátok kolostorából öt szerzetes-növendék kilépett, mert a pápa által szigoritott uj aszkéta rendszabályokat tulságosan sulyozolnak találták s azoknak magukat alá vetni nem hajlandók.

— **Feltünően szép tolvaj.** Sokáig az a hit uralkodott, hogy a tolvajok mesterségükhöz hasonló ocsmány, rongyos ruhákban járnak a más egyéb halandók között. Ez régen tényleg igy is volt, hanem most, a századvégén, mint mindenben ugy ezeknél is beállott a változás. Manapság már nem megy ritkaság számba az elegáns ruhába öltözött tolvaj. Az egyes hatóságok álial szetküldött körözvényekben, különösen azoknál a büntényeknél, melyeknek tettesei teljesen ismeretlenek, avagy bizonyos adat, nyom után sejtik csak kilétüket, néha érdekes jelzők fordulnak elő. A mai nap folyamán a nagykárolyi rendőrségtől érkezett egy ilyen érdekes átirat. Azt tudatja benne, hogy Zsiga József nagykárolyi korcsmárostól 375 frtot ismeretlen tettes ellopott. A körözvényben a tolvaj kilétére csak ez áll: „a tolvaj feltünően szép, urissan öltözött fiatal ember." Hogy ki lehet ez a feltünően szép uri tolvaj, azt a mi rendőrségünk épen oly nehezen fogja megtalálni, mint a nagykárolyi rendőrség.

— **A magyarországi munkások rokkant- és nyugdij-egyletének** december havi kimutatás. Tag-létszám 5683. Vagyon 43. 595 frt. Fiókegyletek vannak a következő helyeken: Ó-Buda. Diósgyör. Zombor. Miskolcz Apatin. Szolnok. Rusiczabánya. Temesvár, Duna-Fő dvár. Kaposvár. Érsekujvár. Székesfehérvár. Pozsony. Esztergom. Vajda-Hunyad. Oravicza. Stájerlak. S.-A.-Ujhely. Nagy-Kanizsa. Szeghalom. M.-Sziget. Kudsir. A nagykanizsai fiókegylet tagjai hétről hétre szaporodnak és a taglétszám helyben több száz.

— **Elveszett kutya.** Folyó évi december hó 20-án a város területén egy 100. számu védjegygyel ellátott vadász kutya elveszett. Kinek ezen kutya birtokában van, vagy arról tudomása sal bir, felkérik, hogy illő jutalom fejében a rendőrségi hivatalnál jelentse be.

— **A „Magyarország"** politikai napilap ez idő szerint a legjobban szerkesztett lap az országban. Legelső rangu irói és publicistáink ma kétségtelenül a Magyarországba irnak. Első sorban Bartha Miklós, az országnak ma legragyogóbb tollu publicistája, továbbá Pázmándy Dénes, Hock János, maga a főszerkesztő Holló Lajos, Hentaller Lajos, Incédy László stb. napról-napra a legelénkebb és legelevenebbé teszik a magyar olvasóközönségnek ezt a kivalóan kedvelt lapját. A Magyarországban jelennek meg azonkivül Móra Istvánnak országszerte feltünést keltő tárcái. Ugy hogy a ki eleven jól értesült s igazán első rangu hirlapot akar olvasni, az bátran a Magyarországhoz fordulhat. A Magyarországot nemcsak nemes, előkelő hangja, egyenes, nemzeti iránya és minden tekintetben hozzáférhetlensége teszi a magyar olvasó közönség előtt becsessé, hanem az is, hogy a család minden tagjának nyujt kellemes szórakozást. Tárcái regényei, eleven hirei, párisi divatlevele stb. a legkedvesebb olvasmányt képezik. A Magyarország az éjjeli postával küldetik szét, ugy hogy reggel már az ország legtávolabbi részeiben is ott van. Mily előny a hivatalnoknak, földbirtokosnak, kereskedőnek iparosnak és minden intelligens embernek, hogy más lapokat megelőzőleg olvashatja már reggel mindazt, ami az országban és külföldön történik. Az országgyülést, a hivatalos közléseket, a bel- és külföldi tőzsdei zárlatokat, szóval mindazt, a mi nemcsak érdekes, de az illetőnek állására és üzletére nézve is nagy befolyással van. Tudjuk, hogy mily előnyösen használják fel egyesek, ha valaki egy nappal, vagy félnappal el van maradva az eseményektől. A ki ma egy fontos hirt előbb tud meg, az mérhetetlen nagy előnnyel van többiek felett. A „Magyarország" mindenkire nézve lehetővé teszi ezt a korai és megbizható értesülést. Ez biztositotta a Magyarország részére, azt az óriási elterjedést, a minek ma örvend. A „Magyarország"-ra legcélszerübb postautalványon előfizetni akár egy hóra (1 frt 20 kr.) akár egy négyedévre (3 frt 50 kr.) Cim: Magyarország kiadóhivatala Budapest, Sándor u. 2, A félévi előfizetési dij 7 frt, az egész évi 14 frt.

IRODALOM.

Irodalmi almanach. Az ujévi könyvpiacon bizonyára nagy feltünést fog kelteni az a könyv, a mely e napokban jelent meg. A cime *Irodalmi almanach*, tartalma pedig ékesszólóbban beszél minden reclamnál, mert tele van Magyarország ismert és népszerü iróinak és zeneszerzőinek munkáival. Ime a névsoruk: *Jókai* Mór, a ki az almanach előszavát is irta, *Kossuth* Ferenc, *Benickyné Bajza* Lenke, *Szomahdzy* István, *Sas* Ede, *Timár* Szaniszló, *Várady* Antal, *Abonyi* Arpád, *Makai* Emil, *Sztojanovics* Jenő, dr. *Falk* Zsigmond, *Buday* László, *Feleki* Sándor, *Szilágyi* Géza, *Kurdy* Gyula stb. stb. és az egész vidéki sajtó. Mert ez az almanach a hirneves irók munkáin kivül bemutatja a vidéki sajtó munkásait irásban és képben. A könyvnek tartalma mindenkit meg fog lepni. A költeményeken és novellákon kivül van a kötetben a *mükedvelőknek* egy pompás *operette* s egy kitünő *vigjáték*; a *zenekedvelőknek* pedig huszonegy oldal kotta all rendelkezésükre, egy sereg pompás táncdarab, ugy hogy este vendégség közepette ez az almanach egy egész társaságot tud mulatatni. Ez az irodalmi almanach, amely a legdiszesebb kiadásban jelent meg, — legolcsóbb könyv a világon, mert *ingyen* kapja meg mindenki, aki legalább egy negyedévre előfizet a legszebb képes hetilapra: az *Ország-Világra.* Ez az almanach ugyanis az Ország-Világ karácsonyi ajándéka. A ki két forintot az Ország-Világ kiadóhivatalába beküld, az kapja egy negyed évig a kitünő ujságot, amelynek minden száma tele van gyönyörü illusztrációkkal, szépirodalmi munkákkal, s azonnal megkapja az irodalmi almanachot. Az ujság kiadóhivatala Hold utca 7. szám alatt van. A kötet bolti ára 2 frt Már. most tessék választani az Ország-Világ almanachchal együtt is két forint, maga az almanach is két forint Mi azt hisszük, legjobb lesz mielőbb előfizetni.

„**Hangulatok**" lesz a cime Bartha Miklós könyvének mely a könyvpiacon karácsonykor megjelent. Ez a könyv negyven darab prózában irt költeményt foglal magában ily cimek alatt: Virrasztás, A nő, Könnyelmüség. Ősz győz, Ősapánk, Biróság előtt, Ki a hibás, Az árva. Tapasztalás, Verőfény, Télen A magának való, Jutalom, Vigasz, A holnap A szerencsétlen, A halál, Megváltás, Templomban, A költő sorsa A költő hivatása, Elvérzés. Pásztortűz, Emlékezet, Otthon, Földésszen, az árnykép stb,

A ki Bartha vezércikkeit ismeri, az fogalmat alkothat magának arról, hogy mily nyelvezettel, mily szinszadag festéssel és mily elragadó fantáziával vannak megirva ezek a költemények. A közönség körében szokatlan érdeklődést keltett az a hir, hogy Barthától szépirodalmi dolgozatok jelennek meg a könyvpiacon.

Barthát a „Magyarország" szerkesztősége birta rá könyvének kiadására, s a „Magyarország" most azzal kedveskedik olvasóink, hogy Bartha könyvét díszes kiállitásban karácsonyi és ujévi ajándékul előfizetőinek ingyen fogja megküldeni.

A könyvet mindenki megkaphatja, a ki a „Magyarország"-ra egy negyedévre előfizet. Az előfizetési díj (3 frt 50 kr.) bármikor beküldhető ily cím alatt: „Magyarország" kiadóhivatala Budapest, Sándor-u. 2. Bartha müvének bolti ár 2 frt lesz és külön is megrendelhető a „Magyarország" kiadóhivatalában.

Közgazdaság.

Mit tegyünk fagykárt szenvedett fáink orvoslása céljából!

Ha fáinkat, vagy ezek ágait a nagy hideg elfagyasztotta, legtanácsosabb volna az elfagyott részeket azonnal, még a nedvkeringés megindulása előtt eltávolitani, s az ez által ejtett sebeket tatapasszal beragasztani.

Idősb fáknál azonban a fagyást nem igen lehet korán észrevenni s igy kénytelenek leszünk az elfagyott ágakat akkor lefürészelni és eltávolitani, midőn a fában az első nedváradás szünő félben van, avagy mikor a második nedváradás épen kezedét veszi.

Azonban mindjárt kilevelezés után a vastagabb ágakat is lefürészelni nem volna tanácsos, mert ilyenkor oly rohamosan tör felfelé a fában a nedv, hogy a sebre mázolt bármily ragadós tapasz is fölszakitja azt s igy fáinkon csak látongó sebeket okoznánk. Forrásokat nyitnánk ilyenkor a lefürészelt ágak helyén, a hol azon nedv, melyet a jóságos természet nem ok nélkül hajt föl tavaszonként a földből a fa törzsébe és ágaiba, kiömölhesseu s cél nélkül párologion el a szabad levegőben. Igaz ugyan, hogy a törzsbe és ágakba föltörekvő nedv az elfagyott, de le nem fürészelt ágakba is tovább folytatja utját s az elfagyott részekeu sok elpárolog belőle; de, mert nyilt utat, a hol könnyen kiszabadulhasson, ritkán talál ottan, csakhamar megtorlódik s a nyomába tóduló nedvet oda kényszeriti, hogy a fa belsejéből annak oldalain keressen kiszabadulást és igy kénytelen legyen az épen maradt vastagabb kéregnek alvó rügyeit életre ébresztení s ezekből uj sarjakat fejleszteni, melyekről időjártával a fa elhalt részeit helyre pótolhassa. Vagy egész korán, vagy csak junius végén, julius és augusztus hónapokban fürészeljük le tehát idősebb fáinkról az elfagyott ágakat.

Fiatalfaiskolai oltványainknál azonban — minthogy ezeknél az elfagyást korán észre lehet vennünk — sohasem tanácsos az elhalt rész levágását későre halasztanunk. Ezeknél az idejében megcsonkázás elmulasztásával okvetlenül kárt vallanánk; mert ezeknél a gyökérzet még koránt sincs oly módnélküli elágazva, hogy a földből annyi nedvességet hajthatna a fiatal törzsbe, mint az idősebb fák száz- meg ezerszeresen szétágazó gyökérzete. Igyekezzünk tehát idejében elzárni az ily fiatal fáknál a fölfelé törekvő nedv utját, nehogy ez fölhatolhasson az elhalt törzsbe s ott cél nélkül párologhasson el.

Hóolvadáskor már szemlét kell tartanunk faiskolai oltványaink s a még fiatal állóhelyükre ültetett fáink fölött is. Ha azt vesszük ekkor észre, hogy azok elfagytak egész addig, a meddig őket a hó el nem takarta: irgalom nélkül vágjuk, fürészeljük le az elfagyott részt az elevenig s az ejtett sebet éles késsel megsimitván, azonnal takarjuk el faviasszal.

Ha fiatal fáink ily kényszerü lecsonkázása után azt tapasztaljuk, hogy a fa nemes részéről, az ojtóhely fölött, legalább 7—8 vagy több centiméternyi hosszu, ép darab megmaradt: akkor biztos reményünk lehet, hogy fácskának a megmaradt csonkból felujul és egy-két évi gondozás után ismét eléri azon magasságot és terjedelmet minden irányban, a melyet a megcsonkázás előtt elfoglalt volt. Ha azonban a megcsonkázás után azt tapasztalnók, hogy beoltott részéből semmi sem maradt meg; akkor oltsuk azt be azonnal vagy legalább mihelyt hozzá férhetünk héj alá vagy hasitékba, a mennyire lehet, közel a föld szinéhez. Ne várjuk ez utóbbi esetben, hogy a vad sarjak özönébe öntse ki nedveit, hanem oda törekedjünk, hogy beoltván azt idejében, a megindult nedvkeringés azonnal a nemes vessződarabot találja utjában s azon igyekezzék napvilágra szabadulni.

Ez esetben aztán mindazon tápkészlet, mely a gyökerekben az elmult év folyamán az egész fatáplálására összehalmazódott, az oltásnak uj sarjába ömlik és azt nyerjük vele, hogy fácskánk ősz derekáig oly nagyra növekszik, hogy azt hinné, a ki ekkor látja csak, hogy az tulajdonkép el sem volt fagyva és nem is volt átoltva. Nagyon természetes azonban, hogy ily eredményre csak akkor számithatunk, ha fácskánk gyökérzete teljesen ép maradt, féreg rágásától, egerek rongálásától sem szenved. A fagy bármily erős és áthaló legyen is különben, ritkán szokott ártani a fa földalatti részeinek.

CSARNOK

Régesrégen.*

Irta: **Krudy Gyula.**

I.

Olyan szomoru idő volt az! Ama régi órát értem. A nagy udvar felett a feneketlen szürkeség, mintha hajnal volna, vagy korai alkonya a bucsuzó napnak. Estenden szokott ugy töprengeni az ember, életen, elmult szerelmeken és egykor nagyranyilt virágokon. A milyenek már az én óráim régesrégen. Ama régi óra óta.

A régi óráról szeretnék ma beszélni. Szürkeséges percekről, mikor a nap valamerről, igen-igen messziről csak, nézett be a háztetők felől. Nelli az ablaknál ült. Ez vala kedvenc helye. A függönyök mögött ülvén, félig lehunyt szemével messzire nézett az elhervadt, hallgató tájak felett, a merre a házunk állt. Mama is itt volt néha, de ő beteg és gyenge vala és már öreg; ő a másik ablakhoz ült és fehér fejét félrehajtva, a szék támláján, figyelően és hosszan nézte Nellit. A ki szép volt, oh százszorszebb nálamnál. Hisz én csak afféle töpörödött, jégszürke teremtés voltam mindig, komoly és öreges, a kiről megérzi az anyaszív, hogy sohsem lesz boldog, csendesen dolgozgató, csendesen megvénülő leány lesz, a kinek nem voltak ábrándjai.

De Nelli!...

Ő volt a ház kincse. És szép-e? Kecses, nem sugár, de karcsu és mosolygó. Gömbölyü, az álla, ajka pici és piros, ama kedves szépségek közül való, a kikbe az első látásra beleszeretnek a férfiak. Meg szomoru, a mi nagyon jól állt neki. Oly révedezőn bus, mint ama percei az életnek, mikor a határkövekhez érünk a földi ösvényen, feltámadó vagy elvonuló szerelmekhez, vénséghez, ifjusághoz. Mikor ülünk a szobában csendesen, némán, az órra ketyegésén kivül csak a szu percegését hallani a régi butorokban. De egyszerre mintha igen-igen messziről felzugó szél su ogását hallanók. Erdő fenekéről, titokzatos völgyek mélyéről jövő szélhez hasonló ez. Összerezzenünk. A tükörbe nézünk és látjuk, hogy megöregedtünk és odakünn havas a világ.

Én már igen. De Nelli nem. E történet róla szól.

II.

Valaki haladt az utcán és benézett az ablakon. Mosolygó, barna férfiarc, nyugodt gesztenyeszem, egészben véve barátságos és nem kellemetlenül csinos. Olyan arc, a mi tetszik a kicsi igényü, lassan dobogó szivü leányoknak és szerelmet fakaszt egy pillantásával. Nelli összerezzent, jól láttam. El is pirult könnyedén.

— A tanár, — mondta, és felém nézett.

Mama, a ki nem igen vett részt soha a mi társalgásunkban és nem törődött apró leányos dolgainkkal, sóhajtva mormogta:

— Kicsoda, szivem?

(Mama mindig sóhajtozott. Ez betegségével járt. Én is ugy olvastam egyszer régen, hogy a sóhajok szárnyak, a mikkel kiszáll a szivből a fájdalom.)

Nelli elforditotta a fejét és ugy felelt halk hangon:

— Keve tanár, Keve Pál. Mondják: okos ember, a mint látszik, szerény, mert köszönni sem igen mer. Pedig ismerjük...

— Honnan, szivem? — kérdezte a mama egészen bágyadtan.

— Hogy honnan? — Nelly töprengőn nézett el messze,

— Már nem tudom, — szólt aztán és ujra olyan révedező, szomoru lön, mint mindig, a mi ugy fájt nekem.

Igy a tanárról nem beszéltünk többet. Az én vénülő, jégszürke fejemben ott motozott még egy kevéssé e gondolat, hogy jó volna... No igen, mi is volna jó?! Például, például... Ha a tanár nemcsak az ablakon nézne be, de köszönni is merne, vagy ilyesféle. Az olyan férjismerősök nem jók, a kik csak az ablakon néznek be. A mamát kellett a karosszékéből az ágyba segitenem, mint ezt napjában többször tevem. A mama ugy vélte, hogy az én kidolgozott, ráncos kezeim gyöngédebbek, mint a Nelli puha, tejfehér kacsói, a mik pedig, ha megsimogattak olykor-olykor, mi boldog voltam én!

A tanár. Eh, ki gondolt volna rá. Senki. Lédi behozta a lámpát. Nelli imádkozni sietett, készülődtünk lefeküdni. Mama ismét, — mint ő ezt gyakran mondá — boldogtalan éjszakának néz elébe. Némi szeleket érzett a falon, a plafondon, alul, mindenfelül, és ez szenvedésekkel járt.

Nelli fölkapta kendőjét és kiment. Igen szomoru és rosszkedvü volt. Ilyenkor szeret egyedül lenni künn, állván a tornác kőlépcsőjén, az éjszakába meresztve tekintetét.

Soká nem jött. Nyugtalankodtam miatta. Valami névtelen, rettenetes kinzó az a szorongás, mi néha belekapaszkodik a lélekbe. Utánamentem Mama csendesen aludt.

Kiléptem az ajtón. Még mindig esett, de már csak ugy aprón szitálva, mintha nedves köd leküdne meg mindent. A kert fái között csenevész, hideg fuvalom keringett, messziről valami mormoló beszéd hallatszott.

— Nelli, Nelli!

Halkan, fojtott hangon kiáltottam ezt. Ah, hisz ilyen fekete éjjelen bátorkodik-e egy leány, ha már vénülő is, hangosan beszélni!

Nem felelt senki. Csak az a susogó, hidegen neszelő, hullása az esőnek töltött meg mindent.

A tornác vége felé mentem. A kiskapu félig nyitva volt. Kilestem az utcára. Ott állott Nelli, mellette Keve Pál tanár és beszélgettek. Meredten néztem őket egy pillanatig. Nelli beburkolózva kendőjébe, asszonyosan nagynak látszott, nem gyermeknek, de nőnek, a ki éjjeli órákban egy férfi szavait hallgatja. Keve előrehajolva, lágy susogó hangon beszélt, és a kezét Nellinek nyujtotta, ki a kendője alá vonta a hideg esőben.

Remegett a hangom, de bátornak éreztem magam mégis:

— Jó estét tanár ur, — mondtam, és kiléptem az utcára.

Nelli toppantott a lábával és visszafordult:

— Ah, csak te vagy Mari... szólt közönyösen, (Ez fájt véghetetlenül.)

— Jó estét, kisasszony, — monda a tanár és megemelte a kalapját. De már megyek. Kezét csókolom, Mari kisasszony. Jó éjszakát — susogta végül, és forró pillantást vetett Nellire.

Elment. A lépései koppantak a kövezeten, lucskos, nedves nesz is hallatszott, és magas alakja csöndesen elveszett a feketésegben.

— Jöjj be, Nelli, — mondtam és ugy éreztem, hogy forró könnyek peregnek végig az arcomon. — Jöjj be. És elmondasz mindent

A leány hidegen nézett reám:

— Semmit — szólt hüvösen.

— Jó. Én azonban beszélni akarok veled,

III.

Ezen az éjszakán nem igen aludtunk.

A mama szobája mellett volt a mi kis hálóhelyünk. Csak susogva, elfojtottan lehetett szólani, mert figyelemmel kellett kisérnem a mama sóhajtásait: vajjon nem ébredt-e föl s nincs-e valamire szüksége?

— Szereted?

— Szeretem. Ő is engem.

— De nem vesz el?

— De igen. Csakhogy még nem lehet semmit sem tennie.

— Miért?

Hosszu hallgatás volt a válasz. Csak egyszer későre szólalt meg Nelli. Fojtottan, rekedtesen, a mint a hangja elfulladt a hosszas hallgatásba, párnái közé szoritva boldog zokogással teli fejét.

— Nem tudom, — mondta, — Különben én ilyeneket nem szoktam tőle kérdezni.

— Miért?

— Mert szeretem, és ő is szeret. Már négy hónapja, s ez elég.

— Nem elég.

(* Mutatvány az „Ország Világ" Almanachjából, melyről „Irodalom" cimü rovatunkban emlékezünk meg.

— Nem? Nem? Haha. Miért?

— Nem. Mert te gyermek vagy, és szép vagy. légy okos.

Nelli gunyosan nevetett:

— Te meg már vén vagy, Mari. Hidd el. Nem értesz hozzá.

Csend lett ujra. Órák hosszáig tartó. Véghetetlenül fájt Nellinek minden szava. A párnába furtam arcomat, hogy ki ne törjön belőlem a zokogás. A mellem ugy hullámzott, hogy majd megfulladtam. Nelli egyszerre nyugtalankodva szólt a sötétben:

— Nos? Kérdezz! Felelek.

Összeharaptam az ajkam, és végtelen erőfeszitést téve, zokogás nélkül ki tudtam mondani:

— Mára elég volt. Majd...

Újra csend lőn. Hallottam, hogy Nelli többször nyugtalanul emelkedik föl ágyában. Hallgatózott, nem sirok-e? Tetettem, hogy alszom. Pedig már pltymallott és az esőfátyolon át világos ködöket láttam átszüremleni, kitekintve a félig bezárt ablaktáblákon.

IV.

Reggeledett.

Mama sóhajtva ébredett. Megszidott, hogy nem szeretem én már őt, kezdek Nellihez hasonlitani és csak a kezem fehérségét ápolom. Siránkozva mondta el, hogy éjjel többször felébredt, hivott és nem mentem. Szeretem-e?

Mondtam, hogy igen. De panaszai nem tudtak meghatni ma. Bágyadt és végtelen tulfinomul idegzetű voltam az átvirasztott éjszaka után. Szavak, sirás csengett a fülembe és veres szem héjaim égtek, az arcom pedig egykedvüen halovány vala, a mint azóta mindig. És mama hogy sóhajtozott egész délelőtt. És én nem tudtam szenvedéseivel együttérezni, mert untalan Nellin járt az eszem. Láttam képzeletben a tanárt, a mint édes szavakat sugdos az én kis hugom fülébe és az nekitüzesedett orcával hallgatja. Remegőn, szerelmesen.

És szegény szürke, leányfejemmel azt gondoltam ki, hogy ezen a dolgon én fogok segiteni.

Délután leültem és levelet irtam a tanárnak. Mint beteg anyám helyettese szóltam kis hugom érdekében, komolyan és azt hiszem kissé nevetségesen is. A vén Lédi elsietett a levéllel. És én dobogó szivvel vártam, nyilatkozatra várom a tanárt, vagy kinevet, és azt feleli: kisasszony, ha a férfiak mindazokat a leányokat elvennék, a kiknek szerelmet vállanak, feleségük száma soksok százra rugna.

Nelli, a kicsi, revedezőn és szomoruan ült az ablaknál, rendes helyén. Ah, ez a gyerek, ah, ez a gyerek! Ez járt a fejemben. Édes istenem, én soha sem voltam ennyire szerelmes. No egy kicsit egy petynyit. Mért tagadnám? Jégszürke fürteimet megsimogattam a tükör előtt és mosolyogtam arra a gondolatra, hogy Nelli soha sem lesz ilyen mint én.

A délután is más volt, mint a többi. A vén asszonyok nyara még nem mult el és a napsugár előkacsintott a tetők és kopaszodni induló fák fölött, oda a mama karosszékébe és ő derülten nyitotta fel hamvas-szürke szemeit. A nap, az édes nap! Mosolygás játszott beteg arcán és csodás szép volt ismét a szeme, mint a fiatalkori arcképein. Mint a Nellié. De a Nellié még leányosan hamvas szürke és megvilágosodni csak asszonyéveiben fog

Az uton az ablakok előtt egy félvállu kis törpe vén ember igyekezett által, iszonyu görbe lépéseket téve. Szürke és csapott, de a szemei akár az egéré és a bajusza egyenesre pödörve. Ez Guzgó, a pedellus.

Gyorsan fölálltam mama mellől. Éreztem, hogy Guzgó a tanár válaszát hozza. De Nelli megelőzött. Ugy látszik, hogy ők már régebben leveleztek Guzgó ur utján.

Nelli előrefutott s elkapta Guzgótól a levelet. A csapott szürke kis ember a száját tátotta rám, mikor a levél felől kérdezősködtem. Ugy hazudott, mint a parancsolat. Nyilván be volt tanitva a vén huncut, régebbi időkből, mikor még Nellinek hordta a leveleket és most elfeledte megnézni, hogy a levél voltaképen nekem van cimezve nem Nellinek.

* * *

Están elmult egy perc, két perc...

Mama mellett ültem. A napsugár már eltünt a fák fölöl és a mama ujra szomoru, fonnyadt beteg asszony lett, a ki az olvasóját pergeti imádkozván bünőkért, amikről nem is lehet tudni.

Nelli még mindig nem jött elő. Elszaladt azzal a levéllel. Ugyan hová lehetett?...

Csend. Az olvasó szemei csörrennek csak. A földre nézek és érzem a szivem dobogását. Ráncos kezeimet összekulcsolom és meggőrnyedve, idegesen ülök ott a mama háta mögött.

Most egyszerre valami tompa, elfojtott dörrenés hallik. Mintha igen nagy messzeségben csattant volna az ég.

— Az ég zeng, szivem? — kérdezte mama. Tovább imádkozott, feleletet sem várva.

Halványan, reszketve indultam meg helyemről. Kerestem Nellit. És egy kis hátulsó kamarában rá is találtam. Előre esve feküdt a földön, valami kis játékrevolver füstölgött még kezében. Fiatal, leányos tiszta vére ömlött a melléből, még élt.

Odaroskadtam mellé. Felemeltem. Nem tudtam gondolkozni. Szó, hang nem jött a torkomra, még a szivem verése is megállt. De a Nellié még dobogott. Az utolsókban dobbant, igyekvőn lázasan.

Nelli felnyitotta a szemét. Hörgött. De az arca nem változott el. Ismét oly révedező, végtelenül bus volt, mint mindig. Fulladozott.

— Mama miatt... mama ifjusága miatt... Hörgött még.

— Mindenki tudja, hogy rossz volt... Csak mi nem tudtuk. Bocsássa meg az isten.

A feje hátraesett. Nagyot szökkent a vér a melléből. A kicsi Nelli meghalt.

...A mama hangját hallottam a szobából. Sóhajtó sirást.

— Ó, Mari, ó Nelli, ti nem szerettek, nem, nem, nem...

Félőrülten kerestem a tanár levelét Nelli körül. Nem volt sehol. A kicsi szerelmes leány még akkor is szerette a barátságos mosolyu barna ifju embert, a ki kellemesen tudott beszélni, de egyébként olyan volt, mint a többi.

Szerkesztői üzenet.

K—s S. Sümeg. Kérjük továbbra is, lap megy. Üdvözlet! **Perlak.** Köszönjük. A privát levelet megkapta?

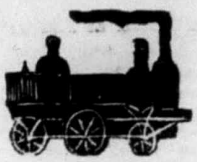

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról: vonat	óra	perc	idő	Érkezés Kanizsára: vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v	11	01	este
	gy. v.	12	20	d u.	sz. v	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

9050/p.1897.

Arverési hirdetmény.

Alulirott kir. aljárásbiró, mint bir. kiküldött ezennel közhirré teszi, miszerint a csurgói kir. járásbiróság 9050/97.p. számu végzésével Löwenstein Emil kérelmére a birtokában levő Pogány-Szt-Péter [Somogym. csurgói járás] község területén fekvő gazdaságában 80 darab sertésnek, a keresk. törvény 347. és 351. § ai értelmében nyilvános árverésen leendő eladását elrendelte.

Ezen árverésnek a helyszinén P.-Szt.-Péter községben leendő foganatositására határidőül az

1898. évi január hó 3-ik napjának d. e. 10 órája

kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett sertések a legtöbbet igérőnek készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Csurgó 1897. december hó 20-án.

P. H. DERÉKY s. k.
kir. aljbiró.

469/1897. 379—1

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróság 1894/97. számu végzése által Mandi Samu baranyái szent-lőrinci lakos vhajtató javára Nagy József bánok-sztgyörgyi lakos ellen 239 frt 98 kr. tőke, hátralék ennek 1897. év május hó 17. napjától számitandó 5% kamatai és eddig összesen 60 frt 74 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 526 frt 90 krra becsült házibutor, hordók és borokból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 5385/1897. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén vagyis Bánok-Szent-Györgyőn alperesek lakásain leendő eszközlésére

1898. évi január hó 8. napjának d. e. 11 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. § ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1897. évi december hó 24-ik napján.

SCHMIDT JÁNOS
kir. bir. végrehajtó.

4 arany, 8 ezüst és 30 diz- és elismerő okmány.

Régi óhirü diätétikus-cosmetikus szer (dörzsölésre) az ember test idegeinek és izmainak erősité és rugékonyuvá tételére

Ára: 1 palacsk 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

51

A kigyó egyszeri

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovaglók kitünő sikerrel használják testük erősitésére és annak nagyobb utazások után való felfrissitésére.

Ára: fél palacsk 60 kr.

Valódi csupán a fenti védjegyekkel ellátott palacskban és kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: Kerületi gyógyszertár. Kornenburg, Bécs mellett.

Szójegy, czimlap és csomagolás törvényesen védve.

Mily elkerülhetetlenül szükséges
a szöllők permetezése
az elmult évadban bizonyult be
midőn csakis a permetezett szöllők nem mentek tönkre,
Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult Mayfarth Ph. és társa

—oszabadalmazotto—
önmüködő
„SYPHONIA"
szöllővessző és növénypermetezője,
mely az oldatot szivattyuzás nélkül önmüködően a növényekre permetezi.
Ezen permetezőkből már **sok ezer** van használatban és **számos dicsérő bizonyitvány** mutatja kitünő voltát valamennyi egyéb
362 rendszerrel szemben. 1—10
Ábra és leirás rendelkezésre áll
MAYFARTH PH. és társánál
mezőgazdasági gépgyárak,
különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.
Bécs, H/1, Taborstrasse 76. szám.
Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

21645|897.

HIRDETMENY.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel közhirré teszi hogy a város tulajdonát képező Felső-erdőben az évi rendes vágásban és az ugynevezett zsirostói fáslegelőn **1898. évi január hó 3. 4. és 8-án d. e. 9 órakor** haszonfának és tüzifának alkalmas tölgy és cserfák, — január hó 11-én d. e. 9 órakor az alsóyiresi fáslegelőn az u. n. Czigányberegben nyir- és égerfák nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igérő részére azonnal készpénzfizetés mellett eladatnak.

Felső-erdőn az árverés a vajda-csertői nyiladék mellett kezdődik. Mire venni szándékozók oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy a szálfák becsáron alul el nem adhatók.

Nagy-Kanizsán, 1897. december hó 29

A városi tanács.

Előfizetési felhivás

KÈPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A **Képes Családi Lapok** már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérzettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyuttal felhivjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusitani lapunk iránt, melyet eddig tanusitott.

A **Képes Családi Lapok** multja legjobb bizonyiték a mellett, hogy mig egyrészthézagot pótoltunk, másrészt az olvasóközönség igényeit tökéletesen kielégitettük. Ismételten elmondhatjuk, hogy kitüzött czélunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb müvelt magyar család kedvelt házibarátja.

A **Képes Családi Lapok** fennállása óta már több hasonirányu vállalat támadt, melyek részben megszüntek részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s ujból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A **Képes Családi Lapok** a legolcsóbb, és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A **Képes Családi Lapok** havonként kétszer „Hölgyek Lapja" czimü félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósitással s igy egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A **Képes Családi Lapok** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A **Képes Családi Lapok**-ba a régi és ujabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A **Képes Családi Lapok**-nak regényei elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélynemesitő olvasmányok. Irányczikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyébb cikkei tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletül előfizetőinek.

A **Képes Családi Lapok** boritéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A **Képes Családi Lapok** előfizetői díjtalanul közölhetik gondol taikat az „Előfizetők postájá" ban

A **Képes Családi Lapok** képei lehetőleg alkalomszerűek, diszesek és tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyujtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyitja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányu lap sem volt képes elérni; bizonyitják továbbá azon előkelő és kitünő irók és irónők nevei, kiknek nagybecsü müveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közül büszkén emlitjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kivül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tögyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Károly, Jámbor Lajos, Dombai Hugó, Kenéky Csatár. Pécsi D Anzelm, Kósa Ede: — Beniczkyné Bajza Lenke. B Büttner Lina, G Büttner Julia, Tutsek Anna, Budai Sándorné, Csernecky Gyuláné, Nagyvaradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghné, Gyujtó Izabella, Abrányiné Katóna Klementin. H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Harmath Lujza. Kéray Elza, Vörös Julianna nleveit stb. stb.

A **Képes Családi Lapok** előfizetési ára a „Hölgyek Lapja" czimü divatlappal és regénymelléklettel együtt:

Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt 50 kr.

A **Képes Családi Lapok** annak, aki az előfizetési összeget és azonkivül még 80 kr, csomagolási és postaszállitási díjat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A **Képes Családi Lapok** mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik ezirán — legczélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala
352—5 **Budapest, V., Vadász-utca 14.** (Saját házában.)

Hirdetések
felvétetnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Csak
fiatal
embereket
érdekelhet tudni, hogy a
párisi Dr. BOITON
Injectio Orientál
már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölösleges tehát **santal olaj vagy copaiva balzsammal** kiséret-ni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.
1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.
Magyarországi főraktár:
ZOLTÁN BÉLA gyógyszertára BUDAPEST,
V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)
Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.
324/325 Postai megrendelések czime:
Zoltán gyógyszertár Budapest

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.
(Bizonyitvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)
Sarg's Kalodont ja
legjobb és legolcsóbb
Fogtisztitó-szer
A száj kiöblitése csupán fog vagy szájvizzel nem elégséges a fognak tisztitására. Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztitó-szer** használata.
Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta meghizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghülésenél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üvegot „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsan 1898.

2. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 6-án. XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak.

Bérmentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.
Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Napirend előtt.

A hallott obstrukciós beszédek és az Ausztriával kötött közgazdasági szerződés lejárta után a képviselőház az uj évben megtartotta első ülését a teljesen megváltozott s az alkotmányos korszak alatt Magyarországon mindenesetre egészen uj és ezért szokatlan viszonyok közt.

A közgazdasági szerződést Ausztriával nem lehetett megujitani és a magyar ellenzék teljesen lehetetlen helyzetet teremtett obstrukciója által. A kvótakérdésben nem lehetett egyezségre jutni és a királynak kellett az 1867: XII. t. c. alapján dönteni.

A képviselőház első ülésében mind a két ügyben nyilatkozott báró Bánffy miniszterelnök.

A királyi elhatározást, mely szerint a kvóta 1898-ra változatlanul ugyanaz marad, mint a mult évben volt, átirattal hozta a képviselőház tudomására a miniszterelnök és ez az átirat vita nélkül irattárba tétetett, mert a legcsekélyebb kétség sem fér ahhoz, hogy a király ezt a döntést az érvényben levő törvény alapján tette s ennek folytán az minden kritikát kizár.

A mult év eredménytelenül folyt vitája után folyó évi január 1-én egy lehetetlen közgazdasági helyzet keletkezett. A vámszövetség Ausztriával december 31-én lejárt és helyébe a legnagyobb zavar, a törvényen kivüli állapot lépett volna, melyért a felelősséget egyik párt sem akarta elvállalni, de a kormány sem.

A legkülönbözőbb irányban találgattak s kiváncsiak voltak, mint fogja tisztázni a helyzetet a kormány.

Tudni akarták sokan, hogy pátenst fog kibocsátani, vagy pedig nem törődve a következményekkel, meghagyja a törvényen kivüli állapotot; sokan meg már az alkotmányszegést látták és abszolutizmust szimatoltak.

Bánffy miniszterelnök a kérdést, mely alig volt alkotmánysértés nélkül megoldható, mégis az alkotmány sérelme nélkül a minden kétségen felül alkotmányos érzelmü király megelégedésére és a 67-es alapon álló pártok tetszésére oldotta meg.

Pátenseket nem szabad és nem akar a kormány kibocsátani; kormányrendelet az alkotmány megsértését jelentette volna.

De valaminek mégis kellett történni.

Egy minisztertanácsi határozat alapján közöltetett az osztrák miniszterelnökkel, hogy a két állam közt a viszonosság fentartása mellett, a magyar kormány gondoskodott a statusquóról és Gautsch miniszterelnök ezt tudomásul vette.

Az osztrák-magyar bankkal közöltetett, hogy üzlete folytatása elé 1898. végéig akadály nem emeltetik, hogy a magyar pénzügyminiszter a folyó év alatt más vállalatnak nem ad koncessiót, hogy ez irányban javaslatot nem terjeszt a képviselőház elé. Egyuttal tudatták a szakminiszteriumok hivatalnokaival és alárendelt közegeivel, hogy a kormány azoknak a vám- és kereskedelmi ügyekben az eddigi értelemben folytatott eljárása elé a legcsekélyebb akadályt sem fogja állitani.

Mintha nehéz kő esnék le minden igaz hazafi szivéről, midőn ez intézkedésekről értesül és már most megadja a történtekért a fölmentvényt, melyet b. Bánffy csak a képviselőház előtt levő törvényjavaslat 3. §-nak tárgyalásakor szándékszik kérni.

A kormány tudatában van annak a nagy

A „ZALA" tárcája.

Karneval.

Irta: Salgó Sándor.

A puha, lágy selyemkelmék hullámosan folytak alá a padmalyról a szelid, világos szinek harminikusan egybeolvadtak a villámos körték halványzöldes fényében. Olyan volt a kirakat, mint valami szerelmes szép asszony derüs kis budoárja, hol minden csillog, minden ragyog, honnan melegség s valami diszkrét, finom parfümillat csap felénk, mely nem kábit, inkább tiszteletet parancsol, mert oly gyengéd, törékeny, csupa finom érzés az urnője.

És megállt sok szép uriasszony a kirakat előtt, hangos szóval válogatták meg a szineket, mindegyik gyönyörködött és majdnem legtöbbje befordult a nagy üvegajtón az üzletbe.

És megállt ő is, egy pici sápadt-arcu, vézna leány. Mohón, sóváran tapadtak gyermekes nagy szemei a finomszövésü kelmékre. Egy férfiu állt mellette, széles vállu, barna arcu férfiu, amolyan egyszerü, becsületeslelkü mesterlegény.

— Ugy-e szépek?

A legény hosszan, szerelmesen nézett rá a leányra, röstelte, hogy nem ért hozzá, nem is szólt.

— Lássa abból a tengerzöld taft-selyemből az ügyészék kisasszonyának varrunk ép báliruhát, abból a rózsaszin mohairból az uj kis doktorné csináltatott magának egy guvrirozott pongyolát. Ugy néz ki benne, mint egy angyal, mint egy nevető, aranyos szép angyal.

— És a magáé, milyen lesz Marcsa kisasszony?

Félénken, halkan beszélt az a széles, erőslegény.

— Oh az enyém, csak egyszerü lesz, nem ily finom, közönséges batiszt ruha, kis kék selyemcsokrokkal és szalaggal, de nagyon örülök ennek igy is, ez lesz az én első bálom. Jól áll, meglássa: magának is fog tetszeni... Oh holnap itt lesz már a farsang...

Egymásra néztek szótlanul a naiv, becsületes szerelmesek, aztán lassan megindultak hazafelé.

*

...És Karnevál ur e percben eltaszitotta maga alol a bársonyos kis zsámolyt, felugrott helyéről. Ajakain érezte még annak a pihegő, szép, tüzes szemü, barna nápolyi leánynak égető, szenvedélyes csókját, fülében csengett még a tarantella, a sartarello édes vig danája. Kifeszité kissé fáradt karjait, megrázkódott deli termete. Illatos batiszt kendőt emelt fel a szőnyegről, az öve mellé rejtette. Nem szólt, csak mosolygott és ezzel kifordult a szobából. — Utjában feltekint Venecia, Milanó, Firenze márvány palaccoira, melyeknek oszlopos erkélyeiről fiorettit szórnak utjába, mosolyogva, marasztalólag köszöntik az aranyhaju szép szinyorinák. De ő csak büszkén, hidegen integet vissza ügyet sem vetve a sok kérlelő szem kedves hivogatására, csörgős arlekin sapkáját vigan rázva, gyors léptekkel — felénk tart. Felpezsdült örök-ifju vére most valami álmadozó, mélabus, bübájos zene után eped, valami ujat kiván, melyben több a misztikus, nem oly világos, inkább csak halvány sejtések, melyeknek lágy ütemei álomba ringalják örökszomjas lelkét. Belekábult a narancs- és citromfák erős illatába; eljő a kárpáti fenyvesek, és Királyhágó ezüstös fejü bércei közé.

Igy festi ezt az én álmadozó, képzelődő agyam és a hogy papirra vetem gyors egymásutánban az ákombákom betüket, a toll lázas sercegésébe belekap egy távoli hang, mintha csak a téli ködből röppenne ki és átszürődnék ablakomon.

— Ez lesz az első bálom!

És látom ismét azt a beteges kis varróleányt a kirakat előtt, a hideg utcán, és a hatalmas izmos mesterlegény szemei rátapadnak epedve fehér arcára.

— Holnap itt lesz már a farsang. — Valami áhitos egyházi ének rövid futamában folynak le száraz ajkairól e szavak. Tiszta lelke rejtekéből pattantak ki és aztán csodálatos nagy szemével hosszan rábámul annak a legénynek nyers, barna arcára. Ők értik egymást...

Oh igen Karneval uton van már s holnap itt lesz közöttünk.

A szüzies kis leányszobák fü göny-résein valami ismeretlen, titokzatos, ezerszinü sugárkéve szürődik át lassan, halkan és bizarr melodiát döngicsélve, csapongva ott kering a tiszta

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajor, Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán

felelősségnek, mely alatt cselekedett és az egész ország előtt szivesen elvállalja a felelősséget e rendelkezéseiért.

A 3. §-nál módositást fog beterjeszteni, mely szerint a törvény visszaható erőt nyer és a kormánynak eljárásáért megadják a felmentvényt.

A ház határozata nem lehet kétséges.

Hogy Bánffy miniszterelnök ujévi beszéde alkalmából a képviselőházban magyarázatok lesznek, mindenki előrelátta.

Az ütések, melyeket Bánffy az obstruló ellenzéknek adott beszédében, nagyon erősek voltak, a vád, melyet ellene emelt, sokkal hangosabb és sokkal határozottabb volt, hogy sem felszólamlásokat ne provokáljon a függetlenségi párt részéről.

De a miniszterelnök megfelelt a felszólamlóknak.

Vádjait nyiltan ismételte az egész ország előtt és az ellenzék eljárását ujból meggondolatlannak és könnyelmünek nevezte.

Zugó tetszés volt a felharagitott kormánypárt válasza az ellenzék közbeszólásaira és mikor Bánffy készen volt vádbeszédével, az egész párt tapsviharban adott a miniszterelnöknek igazat.

A közvélemény az obstrukcióval szemben már régen meghozta ezt az itéletet.

Politikai szemle.

A nagy kalapács hozzáütődött a harang o'dalához. Mélán, komoran kongott az utolsó ütés hangja a ködös, hideg éjszakában. Az idő megvedlett, lezárta decemberi köpönyegét, a ki pedig nem szereti a bolondos hasonlatokat, annyit mondott csak: itt az uj év. De vájjon uj-e? Miért nevezik ujnak? Nem történt a természetben semmi változás, marad minden a régi, legföljebb a hitelezők örülnek, hogy az adósok kifizetik számláikat.

Politikánkban nagy fontosságu e nap, mert egy határidőhöz szabott törvény létrejötte hiusult meg ezzel. A kormány elérkezett a jelzőtáblához, de megállt előtte, mintha nagyon mélyen, nagyon komolyan gondolkoznék. A rendeletek egyelőre nem fognak megjelenni, mert még mindig biznak a függetlenségi párt engedékenységében.

A kormány sürgős szükség nélkül a rendeleteket egyelőre nem bocsájtja ki, ha csak a parlamenti helyzet a napokban nem mérgesedik el annyira, hogy az ideiglenes rendezésről szóló törvény létrejötte hosszabb időre válik lehetetlenné. Egyelőre nem kell fennakadástól tartani.

A közös költségek kérdését a delegáció már megoldotta, a kvótát pedig a király állapitotta meg. Amig a közös költségek fedezéséhez szükséges vámjövedék beszolgáltatásának a határideje elérkezik, már remélhetőleg szentesitett törvényünk lesz.

A bankkérdést egy évre a két kormány által előkészitett egyezmény fogja rendezni, melyet legközelebb irnak alá. Kautz Gyula bankkormányzó és Mecenseffy vezértitkár Budapestre érkeztek, hogy a pénzügyminiszterrel aláirassák z eddig csak az osztrák-magyar bank közgyülése által megszavazott egyéves provizóriumot.

A többiekre nézve a helyzet a következő:

A vámhivatalnokok továbbra is a fennálló rendelkezések és utasitások értelmében járnak el, amig a kormány ellenkezőleg nem rendelkezik. A határvámhivatalok tehát január 1-én tul is épp ugy beszedik a vámot, mint eddig. A nemzetközi viszonyok tekintetében pedig a vámtarifa és a külállamokkal kötött kereskedelmi szerződések tovább is érvényben maradnak.

A kisegitő szükségrendeletek kihocsátásával tehát a kormány mindaddig várhat, amig valaki a vámszedés elleni tiltakozással birói intézkedést nem provokál. Akkor is, mire a birói itélet az összes forumokon áthaladt, a törvény már szentesitve lehet.

Az Esti Hirlap a január 1-én bekövetkezhető állapotokról a következőket irja:

Ha valaki megtagadja a határon a vámfizetést, teljes joga van hozzá, mert nincs törvény és nincs biró, aki elitélné; ha valaki pénzt bocsájt ki nevének aláirásával, joggal teszi, mert nincs intézkedés, mely azt tilalmazná és még számos más furcsaságával találkozhatunk holnaptól kezdve az ex lex állapotnak.

*

A nemzeti párt két vezérférfiának legutóbbi nagy parlamenti sikerei óta a politikai atmoszféra ujra fuzió-hirekkel van telitve. Most azonban Horánszky Nándor tegnapi beszéde után a szabadelvü pártban is a leghatározottabb formában kerül a felszinre a nemzeti párttal való fuzió eszméje. A kormány ettől az áramlattól egyelőre teljesen távol áll, de a pártnak előkelő és nagy befolyásu tagjai hangoztatják, hogy a nemzeti párt jelenlegi magatartása után a kiegyezési kérdések napjainak küszöbén elérkezett az ideje a közjogi alapon álló két párt egyesülésének.

Január 3.

A helyzet maradt a régi, nem észlelhető rajta a változás egy parányi árnya sem. Csak a pártvezérek és a kormány-elnök ijesztgetik egymást. Bánffy szidja a függetlenségi pártot, hogy az alkotmányt, a parlamentárizmust, a magyar nimbuszt aláássa husz és néhány ember, könnyelműen, jogosulatlanul, személyes ellenérzésből és hiuságból a saját pártjuk okos embereinek ellenére, az ország közvéleményével és a képviselőház akaratával dacolva, — de vigyázzanak magukra, teszi hozzá, mert velök koncessziókra megalkudni nem lehet, meghátrálni nem fog, a támadásokat viszszautasitja és ha kell, behozza a reteszt a házszabályok szigoritására.

Viszont Kossuth Ferenc neki áll s vádolja a miniszterelnököt, hogy rajta állott a harcot megszüntetni, ha igent mond Apponyi szavára, de rájuk erőltette a harcot s azt végig fogják küzdeni, a kormányt, mely a törvényen kivüli állapotot előidézte, minden fölhasználható eszköz segitségével megbuktatni igyekeznek, ellene kérlelhetetlen harcra készülnek. Igy üzennek egymásnak hadat Bánffy Dezső és Kossuth Ferenc. Igy kivánnak mind a ketten boldog uj esztendőt a szenvedő hazának.

Páros viadallal, ha elintézhetnék a maguk és a pártjuk dolgát, jó lenne, de itt az ország dolgáról lévén szó, a végletekig való obstrukció vádinditványnyal füszerezve s a legmakacsabb ellenállás reteszszel és házfölosziatással diszitve, politikának ugyan nem lenne okos. Mert sem a vámsorompókat obstrukcióval fölállitani, sem az obstrukciót az év végéig folytatni nem lehet s akkor is a provizórium megmaradna májusig, sőt azon tul. Igy hát a függetlenségi párt hadakozásának nem lehet célja. Viszont, ha a kormány a házszabályok szigoritásával, vagy uj választásokkal jönne, ezzel sem provizóriumos törvényt, sem budgetet, sem ujoncokat nem kapna és csak kivinné az izgalmat a parlamentből a polgárok közé s mig most egy pohár vizben dühöng a vihar, országos orkán válhatnék belőle.

Lehet, hogy a vita, mely hevesebben indul, nemsokára véget fog érni. Lehet, hogy miniszterválsággal fog végződni, de nem bizonyos, mert az ily kétséges helyzetek mellett a jóslatokra legtöbbször rácáfol a merész ugrásu valóság.

A miniszterelnök ujévi beszéde.

Kedves barátom! T. képviselőtársaim!

Az elhangzott beszédben, mely igazán remek, szép és egész képet ad hároméves kormányzatunk idejének történeteirő', valamint arról is, hogy a legközelebbi nehéz napokban mi áll előttünk, ki van fejezve egészen az: a mit szorosan véve én mondhatnék el; mert hozzátenni valóm nincs, sem elvenni valóm abból nincs. (Helyeslés.)

---

levegőben, mig végre belopja magát az ő vergődő kicsi szivükbe.

A nagy fogasokon leledve, ott függnek már a halványkék, ametiszt, rózsaszin, vagy hófehér taftselyem, delain, batiszt báliruhák, mellettük a coboly vagy hermelinprémes kis kacér belepő. A konzolon hosszu szük dobozban fekszik a hattyutollas legyező, a legelső bálikesztyü, az aranyporos nagy lakktopánka, igen pici, alig nagyobb három egymás mellé rakott három ezüst forintnál.

És a kicsikék idegesek, valósággal idegesek. Napjában többször is fejükbe szökik a vér, elpirulnak saját gondolataikra, elszerult ártatlan szivecskéjükben egy hatalmas kérdőjel kavarog egyre őrületes gyorsasággal — *vajjon*?!

Ki tudná hüen, méltóan analizálni, mit éreznek azok a szép viruló kis hajadonok az első bál előtt? Élénk fantaziájuk előtt tündérkert az, igazi álomország, egy rész az ezeregyéjszakai mesékből, hol aranyos napsugárból van szőve minden. — És ők remegve, szinte elgyötörten az örömtől sietnek a csillogó bálterem felé, de a küszöbön megzsibbad lakktopános pici lábuk, szédület fogja, belekáprázik szemük a jövő óra vizsgálódásába, felhevült agyukban lüktet, ott kovályog minden csepp vérükben a kérdőjel: — *vajjon*?!

Ez a naiv félelem varázsolja a bálterem forró levegőjét illatossá, ez ad szint, ez emeli ki a háttér halványuló árnyából az ő lenge, tündéries alakjukat.

És nagy, rettenetesen nagy kérdés az a *vajjon*?! Oly sötét ez, mint Caravaggio nagy képeinek titokzatos kerete.

Vajjon fog-e táncolni, nem eleget, mert ennyit lehetetlen) hanem sokat. nagyon sokat. Vajjon elég szép-e? Oh ments meg istenkém a zöldségárulástól. És a mi a legfőbb: „*hány*" bálon „*kell majd még*" táncolnia?...

Az első turral eloszlik már a kétely. Lassan, feszesen, komolyan táncol, nem mozdul arcán egy parányi izom sem, inkább komor, mintha a cipő szoritaná, később felenged, mosolyogni is próbál, piheg a keble, arcán kicsi finom fenytoltok csillognak, habos fején összekuszálódnak a kacér rizsporos frufruk, de ő már elfeledett mindent. Caravaggio helyett Guido fehér, ezüstös és halványkék szinei vibrálnak pillái alatt és ő csak repül.. repül..

A végén szinte támolyogva bukik a bársonyos pamlagra és az első „cavalier servant" régi önképzőköri gyakorlataiból citál hatalmas frázisokat, mig kezében gyorsan libben a legyező.

*

Karneval uton van és holnap itt már közöttünk.

De nemcsak annak a fitos törpe orru rózsás babaarcu kis leánynak rengeteti meg lelkét, ki alig néhány hónapja hord hosszu ruhát és most készül az első bálra, felkorbácsolja vérét, extazisba hozza az egész szép és kevésbbé szép nemet: a fiatal karcsu szép menyecskéket, még az olyanokat is, kik rég tul vannak a *balzaci* koron, sőt.. sőt.. biz' isten félek kimondani, azokat a csendes (?!) nyugodt (?!) de még mindig remélő hajadonokat is, kik nagyon hasonlitanak Csokonai „*Dorottyá*"-jához.

A férfiakról nem igen lehet beszélni. Ma már, mint egy régletünt regényvilág alakjait, emlegetik azokat az edzett, szilaj ifjakat, kikről olyan szépen irt Jókai a „Felfordult világ"-ban.

Hol farsangolnak ma a fiatalok három négy megyét keresztül? Aludni nappal döcögő kocsiderékban, zivatarral, fagygyal dacolni, este mulatni, táncolni, inni, holnap egy faluval tovább... szép volt, mese volt...

Ma hosszu sorfalakat állanak a szikrázó csillár alatt a bálteremben, erőszakkal, fanyar ábrázatot vágnak, akár egy félig érett zöld citrom; hangosan beszélnek blazirtságról, splinről, neuralgiáról és az ég tudja hányféle idegen hangzásu nyavalyáról. Közben feltünő élénkséggel elhangzik egy-egy francia irodalmi nagyság neve: Flaubert, Constant Benjamin, Bourget, Baudelaire vagy Verlaine. Hamisitatlan modern férfiak ők, imádják a naturalizmust, divatszerüen unalmasak és mig összevont sunyi szemekkel végignéznek a fiatalabb párokon, gondolatuk valahol a telekkönyv lapjai között kószálnak.

Szegény Karneval, ma-holnap már csak a kis diákgyerekek közt talál hivekre, kik nem ismerik ugyan Marcel Prevost-t, de a lelkük a testük ép, duzzad az üdeségtől és nem pózolnak olyan szörnyü módon.

Egészen átalakult már a magyar mulatság. Amennyit a cifra sallangokban, külsőségekben nyert, ugyanannyit veszitett kedélyességéből. Van he-

Három évvel ezelőtt, midőn szerencsés voltam az ujonnan alakult kormány nevében a képviselőházban munkaprogrammunkat előadni, egy egész sorozatával a terveknek jöttünk, — és az igen tisztelt szónok ur gyönyörű beszédében rendre sorolja fel ezeket — és mi, nem mondom, büszkén, de öntudattal mondhatjuk, hogy igenis, az akkor terveltek, az akkor kilátásba helyezettek megoldást nyertek, (Igaz! Ugy van!), megoldást nyertek ugy, ahogy azt terveltük, a ti támogatástok és helyeslétek mellett és azt gondolom, hogy az ottan terveltek és az ottani programmba felvettek sorozatán kivül elért eredményekről is bizonyos önérzettel szólhatok, — szives voltál azokra is kitérni — a nemzet ideálja felé való közeledés egyik-másik irányban tényekben is érvényesült. (Igaz! Ugy van!)

Hangozzék bármiként a támadás, a vád, a mely sokszor a hazaárulás vádja is, a tények ellenkezőt bizonyitanak; azt, hogy mindig kötelességeinket hiven teljesitve, ezen kormány élén állva, voltam az, aki kell, hogy legyek Midőn azt mondom, hogy a támadások igazságtalanok jogtalanok, sőt céltalanok és hibásak, midőn a kormány oly eredményeket ér el, amelyeket az egész nemzet nagy közvéleménye, a parlament nagy többsége helyesel: akkor vissza kell, hogy utasitsam azokat a kicsinyes támadásokat, amelyek csak személyes momentán ellenvéleményeken alapulnak. (Élénk helyeslés.)

És éppen azért akármilyen erős legyen is a jelenlegi támadás a képviselőházban, a jelen körülmények között sem ismerem el, hogy annak meg lehet a jogosultsága, de nincs meg a visszhangja az országban. (Igaz! Ugy van!) Igen helyesen méltóztattál mondani, hogy az ország közvéleménye mellettünk van; mellettünk van, mert az elért eredmények, az elért sikerek ezt biztositják; mellettünk van; mert a jelenlegi harcban, a jelenlegi magatartásukban nincsen indokoltság, nincsen az ország érdekeinek figyelembevétele. (Igaz! Ugy van!)

En, tisztelt barátaim, igyekszem rövid lenni, mert már kimeritette a tisztelt előttem szólott azt, ami a párt programmja, törekvése és álláspontja. Ezelőtt egy esztendővel, amidőn hozzátok szintén szerencsém volt, azon szavakban, melyeket hozzátok intéztem, azt mondtam, hogy legközelebbi, legfontosabb teendő az Ausztriával való kiegyezésnek az 1897. év folyamán való rendezése, remélve, hogy azt megoldásra hozhatván, egy nagy célnak, Magyarország mondhatnám, ujraalkotásának kérdésével, a közigazgatás reformjának kérdésével fogunk foglalkozhatni.

Sajnos, hogy a mit 1897-re reméltem,ném állt be és helyesen mondottad, hogy rajtunk kivül álló okoknál fogva, nem a mi hibánk, hanem a viszonyok olyan alakulása folytán, amelyekért a felelősség minket nem terhelhet. (Igaz! Ugy van!) Sőt ellenkezőleg, tán érdemül tudható be az, hogy nem tettük könnyüvé a megoldást, mert a könnyü megoldás Magyarország érdekeinek feladása jelentette volna. (Igaz! Ugy van!)

Ily körülmények között most már nem beszélhetek a legközelebb jövő programmjaként a közigazgatási reformról; egészen uralja a helyzetet az Ausztriával való kiegyezés kérdése. (Igaz! Ugy van!)

Helyesen mondottad, hogy e tekintetben meg van a mi programmunk. (Igaz! Ugy van!) Mi ugy véljük, hogy harmincéves tapasztalat Magyarország érdekeire való tekintettel mondja, parancsolja, tanácsolja nekünk, hogy az eddig fennállott szövetségi viszonyt gazdasági tekintetben fel ne bontsuk. (Igaz! Ugy van!

Helyesen mondottad, hogy minden erővel erre kell törekednünk (Élénk helyeslés); helyesen jelölted meg a határvonalat is, amelyen tul e tekintetben elmenni nem lehet, amely az ország érdekeinek megfelel (Élénk helyeslés.)

Meg vagyok róla győződve, hogy a kormány programmja, akciója és működése e tekintetben az ország érdekeit biztositja. (Igaz! Ugy van!) Meg vagyok róla győződve, hogy a szabadelvű párt támogatása e célra meg van, (Igaz! Ugy van!); meg vagyok győződve, hogy ez az ország kivánsága, hogy ezt a közvélemény is óhajtja. (Igaz! Igaz!) Ezért igen helyesen mondták, és ezt a nézetet osztom én is, hogy teljesen jogosulatlan az az akció, amely most folyik a képviselőházban, hol egy törpe kisebbség turbulens fellépése s eljárása lehetetlenné teszi az alkotmányos gépezet működését. (Élénk tetszés és helyeslés.) Ez a parlamentárizmust izgatja meg. (Ugy van!), alapelveiben tiporja azt lábbal (Igaz! Ugy van!) s nincs is elég erős szó és kifejezés, a melyet ne használhatnék ennek elitélésére. (Élénk hosszas helyeslés), mert ez ezredéves alkotmányunk alapelveit sérti (Ugy van!) s ezredéves fenállásunk alapját ingatja meg. (Igaz! Ugy van!) És mikor teszi ezt a kisebbség? (Halljuk! Halljuk!) Akkor, amikor azt saját soraiban is sokan elitélik sokan hibáztatják! amikor ezt az ország nagy közvéleménye és a pártjukhoz tartozó körök is élénken helytelenitik, (Igaz! Ugy van!) És miért teszi ezt? (Halljuk! Halljuk!) Személyes ellenszenvből és hiu-ágból (Igaz! Ugy van!) és könnyelmü meggondolatlanságból. (Ugy van! Felkiáltások: Hazafiatlanságból!)

Ne vegyétek rossz néven, ha erős és kemény szavakat használtam (Élénk helyeslés) de féltem Magyarország a kotmányos életét, féltem a parlamentarizmust, féltem a magyar nimbust és féltem a kü-föld előtt elért sikereket. [Élénk tetszés] amelyeket feltétlenül meg kell őrizni [Igaz! Ugy van!] és amelyek az előző évekhez képest feljebb és feljebb emelték az országot. [Élénk tetszés.

Mikor pedig ily szép eredmények után, mondhatnám gyönyörüséggel nézhetnénk körül, mert látnók Magyarországot az európai államok sorában, mint tényezőt: akkor husz és néhány ember könnyelmü fellépése [Felkiáltások: Hazafiatlansága!) mindezt aláássa [Ugy van!] és teremt oly helyzetet, ami nem mondom: alkotmányon kivüli, de legalább is komoly aggodalmakra okot adó! [Ugy van!]

Tisztelt barátaim! Szorosan véve ma vám és kereskedelmi szerződés Ausztriával nincs. [Halljuk! Halljuk!] Arra nézve nincs intézkedés, hogy mi legyen ennek megszüntével! [Halljuk! Halljuk!] A kormány azonban kénytelen az ország érdekeire való tekintettel arról gondoskodni, hogy egy tartható állapot legyen; [Élénk helyeslés.] hogy az ország gazdasági s anyagi érdekei meg pénzügyei megrongálást ne szenvedjenek, hogy államhitelünk meg ne rendüljön, [Élénk helyeslés.] s ez történik azért, mert néhány ember meggondolatlan könnyelmüséggel és rövidlátással lehetetlen helyzetet teremtett [Igaz! Ugy van!]

Talán igen erősen is beszélek. [Élénk helyeslés.] Elismerem nekik is van joguk arra, hogy nézetük legyen, hogy elvük legyen [Halljuk! Halljuk!], de nincs joguk arra, hogy maguk akarnak érvényesülni szemben az ország közvéleményével, a parlamenttel és a képviselőház akaratával. [Igaz! Ugy van!]

A helyzet azonban ma már megvan. Ezzel tehát számolnunk kell. [Halljuk! Halljuk!] A kormány tehát kötelességének tudatában, támaszkodva azon bizalomra, amelyet a korona részéről élvez és a felséges ur bizalmára. [Eljenzés.] kinek bölcsessége s körültekintő alkotmányos érzülete (Hosszas élénk éljenzés.) mindig lehetségessé tette, hogy az alkotmányon sérelem ne történjék (Élénk éljenzés) és akit az Isten Magyarország boldogságára sokáig éltessen (Szünni nem akaró élénk éljenzés.): mondom, támaszkodva a felséges ur bizalmára (Eljenzés); támaszkodva a párthelyeslésére: azt hiszem, meg fogja találni ezen nehéz helyzetből is a ki utat (Élénk helyeslés); de hogy ezt keresve, meg is találjuk: szükséges a ti erős összetartástok, a ti egységes támogatástok, amely, ha meginog, ha egyes apró atrakciókban talán eltérő nézetek érvényesülnek: elveszti értékét, s megbénitja a kormánynak az ország érdekeinek érvényesitésére irányzott törekvését. (Igaz! Ugy van!)

Kedves barátaim! Három év tapasztalata nékem reményt nyujt arra, hogy támogatástok meg van Élénk helyeslés.) és hogy a párt egysége meg nem inoghat. (Élénk helyeslés és tetszés.) Az ország közvéleménye, amely nem egy s turbelens elemekkel, sőt azok eljárását egyenesen elitéli, reményt nyujt nekem arra, hogy Magyarország presztizséje a külföld előtt nem fog megingani. (Élénk helyeslés.) hogy az elért eredmények értékűket nem vesztik el. (Élénk helyeslés.)

Ebben a reményben, kérem, vegyétek tudomásu, hogy a kormány akármilyen nehéz is a helyzet, akármilyen nagyok is a konfliktusok: kötelességét tudni (Élénk éljenzés.) és az ország érdekeinek megvédésére gazdasági s politikai tekintetben teljesiteni fogja (Élénk éljenzés.) abban a biztos reményben, hogy amit tesz, általatok helyeselve lesz, és amit tesz, az ország érdekében van (Élénk éljenzés.) mert nem azokat az időket éljük, mikor meghátrálni (Igaz! Ugy van!) és amikor koncessziókkal megalkudni lehet. (Ugy van!) hanem amikor erős akarattal és egységes törekvésekkel lehet diadalt aratni. (Élénk éljenzés.)

Reményem, hogy megértettetek és hogy ti támogattok engem (Eljenzés.) Isten éltessen, Isten tartson meg titeket ugy is mint pártot, ugy is, mint embereket, hogy a haza szolgálatában és a nagy napokban együtt működhessetek, együtt szolgálhassátok a hazát s minden alkalommal együtt mondhassátok: Eljen Magyarország királya! (Hosszas, szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

---

lyette „válogatott müsor" — agyongyötrik az embert dilettáns énekes primadonnák, pályatévesztett naivák és deklamáló automaták és az elkényszeredett hallgatóság és a szeretetreméltó jó barátok oly viharosan megtapsolják a — *művészeket*, a kik még rendes hanglejtéssel sem tudnak beszélni. Hja a taps ma polgáruralomra tett szert, nem a színész kiváltsága, ma azok is szomjazzák, kik a szinpadról nem tudnak többet, minthogy ott kulisszák vannak.

Régi táncaink nagyobb részt kimultak már egészen, még a mai csárdás is csak parodiája a hajdaninak. A finnyás, petyhüdt, müvelt ifjuság a plasztikus ingást póriasnak tartja, de valóságos torz lesz a „pas de quatres" finom lejtésénél.

Az egykori „*egeres tánc*" megállja a versenyt a mai négyessel; de ki ismeri? Hajdan az erdélyi fejedelmek udvaraiban ez volt a legkedvesebb, manapság csak valami elrejtett székely faluban találhatnánk reá, de Erdélyben az uri körökben is divik még ez egykor közkedveltségü, bohó, játékos tánc, a mely sok ügyességet, ravaszságot és fürgeséget igényelt. Inkább társas játék volt s abból állott, hogy sorban felállottak a nőkkel szemben a férfiak, mindenki a maga választott párjának volt vizávija. Ekkor rákezdték a muzsikusok és a legelül álló férfi elvitte párját. A sorban állókat két háromszor lassu ütemben körültáncolták a sorokon kivül és belül. Aztán elbocsájtották egymás kezét, külön táncoltak sólóban. A nő incselkedve mondogatta: »Macska fogd el az egeret." Erővel nem volt szabad elkapni hölgyét, hanem szép szerével kezébe vehette. A nő áttörhette a láncot, a férfinek tilos volt. Mikor megfogta kétszer háromszor ismét körül táncolták a sorfalat. Igy következett aztán a második, a harmadik, mig valamennyi pár sorra került. A táncot mazur lépésekben lejtették.*)

*

De nem busulni kell most az elfelejtett multon, gondoljunk inkább a holnapi első turra. Hozassanak benzint azok, kiknek foltos a fehér kesztyüjük és tisztogassák, hogy aztán ujból foltos lehessen.

Bocsássanak meg önök kedves kisasszonykák, hogy rápirongattam a táncosaikra, kikkel már oly rég foglalkoztak az első négyesre és minden keringőre...

Hahó! hahó! jöjj csak szép Karneval, szivszorongva várnak te reád a kicsi Marcsák, azok kik most készülnek az első bálba, jöjj, hozz magaddal annak a fehérarcu kis varróleánynak örömet. Te kedves vagy, csak a »*számlák*« lesznek kellemetlenek, de ki gondol most erre, jöjj csak!

*) Halmágyi Sándor igy irja le ezt a táncot *Apor „Metamorphosis Transylvaniae"* cimü munkája után Hölgy futár 1858. 278. sz.

HIREK.

— **A pécsi püspök felszentelése.** *Hettyey* Samu pécsi püspök fölszentelése vasárnap délelőtt történt meg nagy ünnepségek közt a budavári primás palota házi kápolnájában. *Vaszary* Kolos hercegprimás vezette a fölszentelést teljes bibordiszben, nagy és fényes segédletel.

— **Hirtelen halál.** Nagy-Kanizsa város pénztárosa: *Lillik Ágost*, január 1-ére virradóra váratlanul elhunyt. Halála előtt két nappal a hivatalban rosszul lett és eszméletét vesztette, úgy, hogy akkor kocsin kellett lakására szállitani; de más nap (Szilveszter napján) már ismét megjelent hivatalában és végezte az esztendő végén különösen megtorlódó pénztárosi teendőket Este haza ment és pipázgatva, elaludt. Nem is édredett föl többé. Reggel 6 órakor vették csak észre, hogy meghalt. Halála nagy megdöbbenést keltett széles körben; mert mindenki szerette a csendes, szelid kedélyü városi tisztviselőt, kit oly korán (43 éves korában) és oly váratlanul ragadott el a halál. — Temetése január 2-ikán délután 4 órakor volt nagy részvét mellett. A koporsót vivő gyászkocsin ezek a koszoruk voltak:

— »Felejthetetlen férjének: a bánatos özvegy.“ — »A városi tisztikar: szeretete jeléül.“ — „Szeretett jó apának: Béla.“ — „Utolsó utadra: Deák Péter és neje.« — »A legjobb sógornak: a testvérektől.« — »Kedves Gusztinak: Perger Károly és neje.« — „A városi kezelő személyzet: Lillik Ágostnak.“

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Lillik Ágostonné, szül. Horváth Ilona a saját, valamint gyermeke Béla, ugy testvérei özv. Kopácsy Györgyné, szül. Horváth Anna, Deák Józsefné, szü. Horváth Erzsébet, Horváth Lajos, ugy számos rokona nevében mély fájdalommal tudatja a felejthetetlen jó férj, szeretett atya, illetve sógor és rokonnak *Lillik* Ágoston urnak Nagy Kanizsa város pénztárnokának, f. hó 1-én reggeli 6 órakor, rövid szenvedés után életének 43-ik, boldog házasságának 16 ik éveben történt gyászos elhunytát sat. Nagy-Kanizsa, 1898. január 1. Aldás és béke poraira!

— **Iskolaszéki ülés.** A nagykanizsai közs. iskolaszék január 3-ikán ülést tartott *Eperjesy Sándor* elnök vezetése mellett. Az ülés egyetlen tárgyát az egy évi próbaidőt kitöltött segédtanitók véglegesitése, illetőleg rendes tanitókká való megválasztása képezte. Az ülés megnyitása után az elnök az uj-év alkalmából üdvözölte az iskolaszék tagjait és kérte őket, hogy továbbra is buzgó müködést szenteljenek a tanügynek, mert csak igy teljesithetik ama kötelességeket, melyeket a bizalom reájok ruházott. Az éljenzéssel fogadott üdvözlő szavak elhangzása után felállott *Mikos Géza* iskolaszéki tag és lelkes szavakban köszönte meg az elnök megemlékezését; az iskolaszék tagjainak nevében viszont üdvözölvén őt, inditványozta, hogy az elnök odaadó, lankadatlan buzgalma és müködése iránt táplált elismerésöket jegyzőkönyvileg fejezzék. Az iskolaszék tagjai az inditványt egyhangulag lelkesedéssel fogadták el; mire az elnök meghatottan köszönte meg a bizalom és elismerés nyilvánulását; kijelentette, hogy amely föladat teljesitésre vállalkozik, annak betöltését mindenkor legszentebb kötelességének fogja tartani. — Ezután áttértek a napirendre. Hoffmann Mór, iskolaszéki jegyző felolvasta a megyei közigazgazgatási bizottság végzését, melylyel a tanitóválasztásra megbizottul *Eperjesy Sándort* küldötte ki. A titkos szavazással történt választás eredményeül az elnök kimondotta, hogy *Mantuano* Gizella, *Reiner* Mari, *Szalay* Dénes és *Vlasics* József, egyhangulag rendes tanitókká választattak meg.

— **Eljegyzések.** Dr. *Kreisler* József ügyvéd eljegyezte *Armuth* Náthán leányát, Erzsi kisasszonyt Nagy-Kanizsán. — *Rosenberg* Ede keszthelyi kereskedő eljegyezte *Strausz* Irma kisasszonyt Székes-Fehervárott.

— **Szerencsétlenség.** A fővárosi rendőrség egyik legrokonszenvesebb tisztviselőjét, a sajtóiroda vezetőjét *Szukup* Vladimirt majdnem végzetessé vált baleset érte Szilveszter éjjelén. Jó kedvvel akarta megülni ő is az ó év kimulását, Szukup villamoson a Murányi utcába akart menni, mikor leszállt a kocsiról, egy szembejövő másik kocsi teljes erejével elvágta. A szerencsétlen fiatalember eszméletlenül vérben feküdt az ut közepén. Az első segélyt a villamos kocsi alkalmazottjai nyujtották, de csakhamar megérkeztek a mentők és ők vették ápolás alá. Fején hatalmas nyilás tátongott. Sebeit kimosták, karbolozták, ő maga halálsápadtan, öntudatlanul ült, nem tudta, mi történik vele. Bevitték a Rókus-kórházba. Az első pillanatban azt hitték, hogy sebeiből nem fog kigyógyulni. A jobb térdkalács is összezuzódott azonkivül jelentékeny belső sérüléseket szenvedett, sőt agyrázkódtatástól is tartottak. Ma már minden veszélyen tul van. A szerencsétlen fiatal ember iránt általános volt a részvét. — *Szukup* balesetéről mi is megdöbbenve értesültünk. Itt végezte a főgimnáziumot, melynek egyik legjobb tanulója volt, mint prematurus távozott városunkból. Lapunknak hosszu időn át volt munkatársa. Kitünő, liberalis szellemü cikkeket irt az egyházpolitikai mozgalmak idejében.

— **Csillaghullás.** A 48-ik gyalogezred tartalékos tisztikarában az uj évi csillaghullás többek között a következőket örvendeztette meg: *Janda* Károly és *Stolcer* László tiszthelyettesek valamint *Kleinfeld* Ignác, *Gürtler* Ferenc, és *Ebenspanger* Géza hadapród-őrmestereket tart. hadnagyokká léptették elő.

— **Helyettes pénztáros.** Lillik Ágost halálával a városi pénztárosi állás megüresedett. A pénztárosi munkák végzésével *Vécsey Zsigmond* polgármester *Halvax Gyula* városi levéltárost bizta meg, ki a pénztár kezelését már át is vette.

— **Szilveszter-estélyek.** *A nagykanizsai kaszinó* szilveszteri estélye szokatlan szép sikerrel végződött. A táncot hangverseny előzte meg. *Prager* Ilona ügyes hegedü játékával, *Weiser* Klára egy kedves monologgal, *Ledofszky* Mici pedig szép énekével szolgált rá a tapsokra. *Böhm* Emil énekelt, *Ollop* Ernő pedig az ő jól ismert virtuozitásával népdalokat játszott zongorán, melyek minden tekintetben müvészi szinvonalon állottak. Mindkettőjüket zajos ovációban részesitette a háladatos közönség. A hegedü-játékot Ollop Ernő, az énekeket *Ledofszky* Ernő kisérte zongorán. Aztán a legvidámabb hangulatban folyt a táncmulatság egész késő éjig. — *A nagykanizsai társas kör* szilveszteri estélyén ugyancsak a legpezsgőbb hangulat tartotta együtt az előkelő társaságot egész hajnalig. A jókedvü táncoló párok, meg a cigányok is fáradhatatlanul kitartottak mindvégig, mintha csak versenyre keltek volna, vajjon ki birja tovább. Hogy melyik a vesztes, bajos volna megállapitani, mert a neki hevült fiatalok azon busultak: miért is oly rövid az éjjel, a cigányok meg azt szerették volna, ha mulatság legalább is három napig tart. Ilyen édes jókedvvel ritkán bucsuztattak még el egy ó esztendőt, de a pirkadó ujévek is halványak voltak azokhoz a kipirult szép rózsás asszony és leány arcokhoz képest.

— **Garay János szobra.** Garay Jánosnak, a néhai hires költőnek a szobrát március 15-én fogják leleplezni szülővárosában, Szegzárdon. Sárnyovszky Ferenc, Párisban lakó szobrász, hazánkfia, mintázta a müvet, mely bronzba öntve már hazakerült az első párizsi ércöntő műhelyből. A müvész maga is itthon van most s az ő felügyelete alatt készül a szobornak kőtalapzata, melyet elül a pálmát nyujtó Géniusz és hátul Garay hires obsitosának, Háry Jánosnak az alakja ékesit. A szobrot március elején állitják föl Szegzárd főterén.

— **A vármegyei utbiztosok értekezlete.** Vármegyénknek összes utbiztosai értekezletet tartottak, melynek vezetésére elnökül *Varga* János balatonfüredi utbiztost választották meg. Az értekezlet célja az utbiztosok anyagi helyzetének megbeszélése volt. Ehhez képest kérvénynyel járulnak a vármegye elé, hogy a fizetést 100 frttól javitsa, a lakásbért 150 frtra emelje föl s az utiátalányt mindegyik járásra 300 frt minimumban állapitsa meg. Végül kérni fogják, hogy a II-od osztályu utkaparók — tekintettel a drágaságra — 2 frt havi drágasági pótlékot kapjanak.

— **A karácsonyi és husvéti iskolai szünidők** egyöntetüvé tétele tárgyában a vallás- és közoktatásügyi miniszter 50680. sz a. a következő rendeletet bocsátotta ki: »Oly végből, hogy egyrészt a tanuló ifjuság a karácsonyi és husvéti pihenő alatt ujabb erőt meríthessen a szellemi munka folytatására; másrészt hogy az iskola helyiségeinek alapos tisztogatására elegendő idő jusson, az állami iskolai gondnokságok, valamint a községi iskolaszékek számára a népoktatási törvények végrehajtása tárgyában kiadott „Utasitás“ 39., illetve 49. §-ának 2-ik bekezdése alatt a karácsonyi és husvéti szünidőre vonatkozó rendelkezést egybehangzóan a székesfőváros összes iskoláiban, a felsőkereskedelmi iskolákban, a tanitóképzőkben és az állami középiskolákban fenálló intézkedéssel oda módositom, hogy az állami és községi elemi-, felső-, nép- és polgári iskolákban a folyó tanévvel kezdődőleg a karácsonyi szünidő minden év december havának 24 étől a következő év január 2-áig, a husvéti szünidő pedig virágvasárnaptól husvét utáni keddig tartson bezárólag.

— **Felolvasás.** A keszthelyi kereskedőifjak önképzőegylete január 15-én az „Amazon“ szálló nagytermében felolvasással egybekötött táncestélyt rendez. A felolvasást dr. *Büchler* Sándor rabbi tartja.

— **Szegénységi bizonyitványok.** Igen gyakran merülnek fel panaszok, hogy a hatóságok a szegénységi bizonyitványok kiszolgáltatása körül a legnagyobb elnézéssel járnak el és mindennapi dolog, hogy oly egyének részére is állitanak ki vagyontalansági bizonyitványt, kiknek anyagi helyzete azt nem igazolja. Ily képpen történik, hogy nemcsak az államot kárositják, de bizonyos segélyezések, kedvezmények, ösztöndijak tulajdonképpeni rendeltetésöktől elvonatnak. E visszaélések megszüntetésére a belügyminiszter szigoru rendeletet bocsátott ki, melyben felhivja a hatóságokat, hogy szegénységi bizonyitványok kiállitásánál a leglelkiismeretesebb körültekintéssel járjanak el.

— **Szocialisták Pozsonymegyében.** Az Ausztriával szomszédos Pozsony- és Sopronmegyékben is erősen terjed a szócializmus, melyet a Bécsből átránduló vezérek és képviselők szitnak annyira, hogy most már kongresszust is tartottak Pozsonyban. A gyülésen 28 község jelentette be csatlakozását és elhatározták, hogy a bpesti földmiveskongresszus határozatait fogadják el s német nyelvü lapot adnak ki. A gyülésen semmi rendzavarás nem történt.

— **A krajcárok.** Alig egypár évtizede, még úgy beszeltek szélében, hogy sajnforint, huszas, hatos, garas. Azután következett a pengőforint uralma a krajcárokkal, mely amazokat legyürte, végre legújabban beköszöntött a koronakorszak a fillérekkel. A krajcárok már most a

Könyvek, irodai felszerelések, diszes levélpapirok, nyomtatványok

FISCHEL FÜLÖP

könyvnyomdájában, könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán

szerezhetők be legjobban és legjutányosabban.

végnapjaikat élik. Ma sem látni már sokat, akinek kezébe akad, az is sebtiben túl ad rajta. Nemsokára, vagy félesztendő mulva, a krajcár és félkrajcár a forgalomból is kimegy s helyét a két s egy filléres foglalja el. Ezt a pénzügyi miniszter rendeletéből tudjuk, mely szerint az egy és félkrajcáros váltópénz a magánforgalomban csak 1898 jun. 30-ig szerepel, aztán már csak az állami pénztáraknál és hivataloknál fogadják el, egész 1899. dec. 31-ig. Ezen határnap elteltével ezen pénzek értéke elvesz és sem névértékben, sem anyagértékben, sem fizetésképen többé el nem fogadtatnak, sem be nem váltatnak.

— **Zsolnai zenekara.** Valamikor nemcsak szép leányairól, asszonyairól volt hires Kanizsa, hanem kitünő zenekarairól is. Egymással vetekedtek a legjobb bandák; talán a jókedv csappant meg, talán pénz lett kevesebb nálunk, annyi bizonyos: valamire való muzsikusunk alig volt már, mig végre eljött hozzánk *Zsolnai* zenekarával, kit csakhamar kegyébe fogadott a közönség és vonójával belopta magát az emberek szivébe. Olyan szép és oly változatos programmal rendelkezett és rendelkezik ma is, hogy minden hétre tartogat valami uj meglepetést. Kedden este valóságos mestermunkát végzett. Két órán át szakadatlanul huzott magyar népdalokat az „Arany Szarvas" kávéházban. Ahitatos gyönyörrel hallgatta mindenki a busongó majd kedvesen vig dalokat és végén viharosan megtapsolták a fáradhatatlan prímást.

— **Hány nyelv van a világon?** Erdekes statisztikát állitott össze a minap egy francia geografus. Hiteles adatok alapján kiszámitotta, hogy hányféle nyelv és nyelvjárás van az egész világon. E szerint körülbelül ötezer nyelvjárás és nyolcszázhatvan egymástól teljesen különböző nyelv van. Európában van még a legkisebb nyelvbeli változatosság, itt csak nyolcvankilenc nyelven beszélnek. Azsiában százhárom, Amerikában négyszáztizenhét különféle nyelven beszél az emberiség. A különböző kisebb-nagyobb szigeteken száztizenhét nyelv van elterjedve. Különös a dologban az, hogy olyan kis tengeri szigeteken, a melyek pár száz méternyire feküsznek egymástól, egymástól teljesen elütő nyelven beszélnek és a szomszédos szigetlakók csakis jelekkel érthetik meg egymást. Mindenesetre gyönyörüséges nyelv jönne létre, ha valamelyik egységes világnyelv megalkotója mindenik nyelvre tekintettel lenne és mindegyikből meriteni akarna.

— **Talált aranygyürü.** Uj év napján, a főtéren egy aranygyürüt találtak. Felhivják a károstelet, hogy ennek átvétele végett jelentkezzék a rendőrkapitányi hivatalban a hivatalos órák alatt, hol ezt, mint igazolt tulajdonát, átveheti.

— **Elveszett csipkekendő.** Folyó hó 2 án a város belterületén (Tóth Lajos féle háztól a város házig) egy csipkekendő elveszett. Felkérik a becsületes megtalálót, hogy azt a rendőrkapitányi hivatalnal adja át, hol a tulajdonos által illő jutalomban fog részesittetni.

— **Majom-szinhaz.** *Spinetti* igazgató rendkivül ügyes előadasokat mutat be majmaival estenkint a „Szarvas szálló" nagytermében. A közönség a két első előadás alkalmával zsufolásig megtöltötte a nézőteret és jól mulatott a majmok ügyes mokáin, egyuttal zajosan megtapsolta Spinetti igazgatót, ki sok faradsággal dresszirozta állatjait. A legközelebbi két előadás csütörtökön délután és este lesz.

— **Állategészségügyi kimutatás** Zalavármegyében január hó 1-én. Lépfene: Tüske-Szent-Péter 2 udv., összesen 1 község 2 udvar. Sertésvész: Balaton-Hidvég, Bocska, Bottornya, Csáktornya, Felső-Mánd, Káptalanfa, Kis-Cserneсz, Pacsa, Páka, Pördefold, Rigvácz, Söjtör, Ujudvar, Véged, Zala-Egerszeg, Zala-Erdőd, Zala-Lövő, Zala-Szent Balász, összesen 18 község.

— **Bambusz bicykli.** Kövesdi Jenő Kanizsán is ismeretes klagenfurti, illetve budapesti vállalkozó egy bambusz-nádból szerkesztett kerekpárra nyert szabadalmat és a Pintér, Mendl és Darvas budapesti előkelő hirnevü céggel szövetkezve, olyan bambusz-nád-bicyklit készitett, mely az eddig használt gyártmányok felett fényesen diadalmaskodik A gép rendkivül könnyü és oly gyorsasággal repül, mint a madár és csillogó ezüstös összekötő részeivel oly szinben pompázik, mint a tisztára fent fegyverzet. Tartóssága jóval felülmulja, az eddig használt más gyártmányu gépeket, azonfelül pedig egyes részei könnyebben pótolhatók mint az aczél-gépeké és kitünő szerkezeténél fogva, hivatva van egész korszakot alkotni az egész kerékpárgyártásban. A bemutatott kerékpárok a sport-körök általános elismerését vivták ki. Általános a nézet, hogy a ki csak egyszer próbálkozik bambuszgépen habár a leghosszabb utat is megtenni, többé más gyártmányu kerékpárra nem kivánkozik. Számtalan megrendelésnek a gyárosok alig képesek megfelelni. A gyár ugy nők valamint férfiak számára is gyárt kerékpárokat, és minden nagyobb városban ugy Nagy-kanizsán is létesit raktárt és képviselőséget.

— **Kitüntetés.** Mauthner Ödön hirneves magkereskedőnket ismét kitüntetés érte. Ugyanis a szerb udvar részére évek óta szállitott kitünő magvaiért karácsonyi ajándékul szerb királyi udvari szállitóvá neveztetett ki.

— **A fővárosba utazó** t. olvasóink figyelmét felhivjuk Kövesi Nándor előkelő nagy éttermére VII. Erzsébetkörut 27. a hol kiváló ételek és italok, pompás kiszolgálás biztositják a vendégek teljes megelégedését, ezenkivül nagy katonazenekar játszik esténként szabad bemenet mellett. Kövesi most egy gyönyörü szép télikertet is létesit, mely Budapest egyik látványosságát fogja képezni.

Közgazdaság.

A sertések hizlalása.

A sertéseket a legtöbb helyen nem hizlalják okszerüen, mert azon móddal, melyet leggyakrabban alkalmaznak, nem lehet a takarmányt teljesen, illetve oly teljesen, oly jól kihasználni, mint azon eljárással, melyet dr. Brünner egyik gazdasági előadásában jelez. A hizósertések majdnem mindig teljesen zuzott vagy főzött állapotban kapják a takarmányt. Az ilyen teljesen zuzott, feláztatott vagy főzött takarmány megemésztésére a sertésnek csak nagyon keveset kell hozzájárulni fogával annak szétmorzsolására s igy a takarmányt jóformán csak ugy nyelik s igy bár az összes háziállatok közt a legnagyobb nyálmirigyekkel birnak, azoknak még sem jut szerepök s ennélfogva nem nyálazhatván be kellőleg a szájba vett takarmányt, azt a gyomor oly jól meg nem emésztheti. A nagy viztartalmu takarmány a belek kitágulását idézi elő és az emésztő szervek petyhüdését. De nemcsak e két hátránya van a tu nedves takarmánynak, hanem az is, hogy a nagy mennyiségü viz egy részének az elpárologtatására sok erőt és meleget kell az állatoknak forditaniok. Igy a bőr, tüdő és az emésztő szervek, valamint maga a vér is jobban vétetik igénybe és maga a vér más vegyalkatrészeket vesz fel.

Sok helyen a nedves takarmánynak még az a hátránya is van, hogy talán ronda, piszkos edényekben állittatik elő s igy valóságos méreggé, betegségévé válik az állat egészségének. A piszkos dézsákban és fazekakban vagy üstökben saras termények képződnek, melyek káros hatásuak.

Dr. Brünner a sertések okszerü hizlalására a következő tételeket állitja fel: Fiatal állatoknak mindenkor morzsolt vagy zuzott, de soha sem őrölt takarmány, nevezetesen kukorica, árpa stb. adandó. A fogakkal biró fiatal sertéseknél a zuzás elmaradhat. A nagyobb és idősebb sertéseknek, melyek ezelőtt sohasem kaptak volt zuzatlan magvakat, nem adhatunk egyszerre egész magvakat, mert természetes dolog, hogy elgyöngült fogukkal azt nem rághatják meg s igy a belekbe eszméletlenül mennek át.

A magtakarmányt lehetőleg mindig zuzatlan és száraz állapotba kell adni a sertéseknek, hogy azok rágószervei munkálkodhassanak. Ha erőtakarmányt, korpát vagy lisztet akarunk adni állatainknak, akkor igen célszerü a sürü péppé dagasztott vagy kevert takarmány közé egész szemü árpát vagy kukoricát hinteni, hogy a rágást megszokják. Az olajpogácsa is kedvező hatásu. Az ivóvizet ugyanakkor kell odaadni a sertéseknek, mikor a takarmányt. Dr. Brünner ezen eljárás által erős, egészséges és virgonc sertéseket nevelt.

A száraz és zuzott magvakon nevelt sertések sokkal nagyobb élősulyt mutattak, mint a nem ugy hizlaltak. Az emésztes pedig a legtökéletesebnek mutatkozott akkor, midőn száraz és zuzott takarmánynyal etettek. A takarmány közé phosphorsavas meszet kell keverni, mert ez elősegiti a csontképződést. Őrizkedni kell azonban a szénsavas mésztől (kréta), mely a gyomorrészeket nagyon megtámadja és igy hátráltatja az emésztést.

Fődolog a tisztaság s akkor a sertések hizlalására használjuk a nedves takarmányt is, különösen oly helyeken, hol másféle alig van. A nagyobb hizlaldákban a rendes és szabályos menet megadja az utat és az irányt, mig a kisebb számu hizóknál a gazdának minden egyes körülményre kell ügyelni, hogy a felhasznált takarmányt lehetőleg jól értékesithesse.

Szaklapok egyesülése. Magyarország pusztult szőleinek helyreállitásánál és a homokszőlők terjedésével, a gazdaközönségnek uj, teljesen ismeretlen és meglehetős nehéz müvelési módokat kell elsajátitani. Nem igen van tehát a gazdasági irodalomnak ma fontosabb részei mint az, amely a szőlő és borgazdasággal foglalkozik, amit legjobban igazol ezen irodalmi ágnak az utóbbi években tapasztalható fellendülése. Ezen a téren jelentőséggel biró esemény következett be az uj esztendővel, amikor két létező nagyobb szaklapunk egyesült. Az Engelbrecht Károly központi szőlészeti és borászati m. kir. főfelügyelő szerkesztésében megjelenő „Szőlő és Borgazdasági Lapok" egyesült a Baross Károly kiadásában megjelenő és most 30-ik évfolyamába lépő „Borászati Lapok"-kal. A „Borászati Lapok" ezáltal Magyarország legelterjedtebb szakujsága lett, maga köré egyesiti a szakirodalom összes számottevő elemeit és igy kétszeresen nélkülözhetlen minden szőlősgazdának. A „Borászati Lapok" továbbra is Baross Károly kiadásában jelenik meg, tiszteletbeli szerkesztője Engelbrecht Károly, felelős szerkesztője dr. Drucker Jenő lesz. — A „Borászati Lapok" megjelen minden vasárnapon, előfizetési ára egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr., negyedévre 1 forint 25 kr. Kiadóhivatala Budapest, (Köztelek).

IRODALOM.

„1848." Már csak napok választanak el — mindössze egy hét — attól az esztendőtől, mely ötvenedik fordulója lesz a magyar szabadság hajnalának. —

Őseink tüzáldozattal köszöntötték a hajnal hasadtát, források tövében, ligetek, vadonok mélyén.

Mi is áldozattüzet gyújtunk, a nemzeti irodalom szikla oltárán, a magyar nemzeti érzés kútfejénél, a magyar történelem cserfaligetében. Úgy köszöntjük a hajnalló magyar szabadságot. Az oltáron az áldozat tüzét nem kisebb ember gyujtja föl, mint a mi nagy táltosunk, jósunk, költőnk, Jókai Mór, a kinek az egész magyar irói gárda segédkezik.

Egy müvel teszik maradandóvá 1848. emlékezetét. E mü a szabadságharcz képes bibliája, mely Jókai, Bródy Sándor, és Rákosi Viktor szerkesztésében jelenik meg. Már szólottunk e müről. Elmondtuk, hogy 1200 képben fogja felujitani a dicsőséges évek történetét, hogy az ország valamenyi jobb irója ir e könyvbe és hogy a nagy nemzeti ünnepre teljes lesz a nagy mü.

Most csak azt akarjuk jelezni, hogy már az ötödik füzet is megjelent. A sokszorositó müvészetnek valódi remekei azok a képek, mik e pompás vállalatot betöltik. Különösen ki kell emelnünk Munkácsy „Ujonczozás"-át és Benczúr „Hazatérő huszárjait", a Lenkey századát.

Az ereklyék közül kiválóan érdekes Batthyányi Lajos miniszterelnöki széke. (mely bizony sokkal csinosabb és formásabb a mostani disztelen széllékénél.) Kossuth ereklyéi igy órája, 1848-ban használt irószerei, Baltimoreban kapott ezüstfedelü albuma, fatentatartója, nejének utitáskája, stb. stb.

A füzet aztán a horvát mozgalmakat tárgyalja.

A kitünő, magvas szöveg sehol sincs az irodalmi értéknek és költői erőnek hiján.

Igy halad, igy folyik 1848. legdicsőbb emléke csöndben, halkan, egyre érdekesebbé válva.

Nem ajánlhatjuk eléggé közönségünknek a disses könyvet, mely a Révai Testvérek Irod. Int Részvénytársaság kiadásában jelen meg s minden hazai könyvkereskedésben kapható. Egy füzet ára 20 krajcár. A mostani füzetben 54 kép van.

Szerkesztői üzenet.

K. K. Keszthely. Ej, ej, hát haragszunk? Kár, igazán kár. Bosszuság mindjárt az uj év elején. Nem jó dolog. És mindez azért, mert mi kacagunk az ön naiv cselfogásain és nem hiszünk valótlan meséiben. Furcsa, legalább mi annak tartjuk, hanem nevetséges furcsaság, korántsem komoly majdnem olyan, akár csak egy kis diákgyerek haragja, ki a professzort okolja a szekundákért. A tárcáját nem közölhetjük, ön ez egy szót: *primitiv* 100 sorban 263-szor használja, és papot mindig nagy „P"-vel irja, mintha csak egyetlen egy volna a világon. Ha önnek lenne igaza...

Amália. Ne kacérkodjék édes, hisz önt Jenőnek vagy Tobiásnak hivják. Zöngeményében sok a néppárti elem, és igy nem csalódunk, ha azt állitjuk hogy ön nem ismer bennünket és igy tévesztette el az ajtót. Kéz iratát megőrizzük jóbarátaink gyönyörüségére.

F. W. L. Norma. Meglátszik a kidolgozáson, hogy nagy gondot forditott reá, de a meséje silány és a tragikus vég nagyon indokolatlan. Azért, hogy néhány szépen megirt sor legyen az elején és végén, szegény Normának meg kell halni. Ez nem járja. Próbálkozzék az életből meriteni témákat, fantazia ugyan az első feltétel, de a kit elragad, nagyon is elkoborol vele, letér még a valószinüség utjáról is.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról: vonat	óra	perc	idő	Érkezés Kanizsára: vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v.	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v	11	01	este
	gy. v.	12	20	d u.	sz. v	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d u.
	sz. v.	2	—	d. u	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v	11	45	d. e.
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon hatóságok-, testületek- és egyeseknek, kik felejthetetlen emlékű jó férjem *Lillik Ágoston* elhunyta és temetése alkalmával kőszoruk küldése, vagy a temetésen való megjelenés által részvétük és kegyeletüknek kifejezést adva, fájdalmamat ezzel enyhíteni sziveskedtek ezuton nyilvánítom hálás köszönetemet.

Özv. Lillik Ágostonné,
szül. Horváth Ilona.

Köhögés

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásu szer a **RÉTHY**-féle

pemetefű czukorka

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszertárban. Egy doboz ára **30 kr.** 5 dobozzal 1.50 krért. bérmentve küld

Réthy Béla gyógyszerész

Réthy Béla

Gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

278—10

6124 tk./1897. 1—1

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy dr. Tuboly Gyula ügyvéd nkanizsai lakos vhajtatónak Szabó Erzsi férj Tóth Jánosné végrehajtást szenvedő sormási lakos elleni 20 frt 80 kr. tőke, ennek és pedig 10 frt 80 krnak 1893. évi január 15-től, 10 frtnak 1894. év január 12-től járó 8% kamatai 8 frt 75 kr., per, 5 frt 20 kr., vhajtás kérelmi 8 frt 45 kr., jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó, a sormási 296. sz tjkben 1., 2 és 3—6. sorsz. a. felvett 57 frtra, ugyanazon tjkvben II. sorsz alatt felvett 50 frtra becsült ingatlanok, továbbá a sormási 240. sz. tkvben + 131/a hrsz. ingatlannak Szabó Erzse férj Tóth Jánosnét illető 451 frtra becsült 1/8 része, mégis a sormási 295. sz. tjkvben + 131/b hrsz. ingatlannak u. azt illető 60 frtra becsült 1/8 része

1898. jan. hó 24. napján d. e. 10 ó.

Sormás községházánál, — végre a hkomáromi 788. sz. tkvben + 603. hrsz. ingatlannak u. illető és 306 frtra becsült felerésze u. azon napon délután 2 órakor Homokkomárom községházánál hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi nov. hó 30. napján.

GÓZONY sk., kir. tszéki albiró.

6670. tk./97. 2—1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Bettlheim és Guth nagykanizsai kereskedőcég végrehajtatónak Pfeit Alajos végrehajtást szenvedő nkanizsi lakós elleni 51 frt 52 kr. tőke, ennek 1895. évi január 16-tól járó 6% kamatai 3 frt 95 kr. per, 7 frt 75 kr. és 5 frt 60 kr. árverés kérelmi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a nkanizsai 3103. sz. tkvben + 564, hrsz. a. Pfeit Alajos és neje Fentős Katalin tulajdonául felvett és 1050 frtra becsült ingatlan Rapoch Gyula ügyvéd utóajánlata következtében

1898. febr. hó 19. napján d. e. 10 ó.

ezen kir. tszék tkvi helyiségében hivatalból megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár 1210 frt.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi december hó 17.

GOZONY. kir. tszéki albiró.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. ÁD. és társa, cz. és kir. udvari szállitók, BUDOLSTADT.

Olcsó-tüzifa!

Főméltóságu Batthyány Strattmann herceg nagy-kanizsai uradalmának gyótai erdején, közel a murakereszturi vasuti állomáshoz jó minőségü III. oszt gyertyán hasábfa kapható 8 frt 50 krért.

Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 4-én.

Batthyány Strattmann herceg
nagy-kanizsai erdőhivatala.

4—1

Majom-szinház

NAGY-KANIZSÁN

a „Szarvas Szálloda" nagytermében.

E hó 6., csütörtökön

2 utolsó előadás.

D. u. 4 órakor és este 8 órakor.

Teljesen uj műsorral.

Belépti árak:

Számozott ülések 50 kr., II. hely 30 kr., III. hely 20 kr., gyermekek és katonák felét fizetik.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

3. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 9-én. XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak

Bé mentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésében intézendők.

Lukács László.

Egy rögtönzött beszédben, amely azonban a legszigorubb kritika előtt is igen bölcs és államférfias, jelentőséggel teljes beszédképen állja meg helyét, szólalt fel szerdán a képviselőházban Lukács László pénzügyminiszter az Ausztriához való közgazdasági viszonyunk ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslat első szakaszához.

Az általános vitában azért nem tette ezt a pénzügyminiszter, mert az általánosan izgatott hangulatban, mely akkor uralkodott talán nem szándékolt értelmet tulajdonithattak volna kincstárnokunk telette fontos kijelentéseinek, mig ma az uralkodó helyzet komoly voltát általánosan elismerik és hallgatnak a komoly szóra.

És komoly volt a pénzügyminiszter beszédének minden mondata; e komolyság alól a képviselőház, egyetlen pártja sem vonhatta ki magát és a beszéd láthatólag benyomást keltett még azokon a padokon is, melyeken még csak az imént is a legvadabb obstrukció dühöngött.

Bölcsen megfontolt atyai intelmeket adott a pénzügyminiszter s bizonyos mértékben kérelmet intézett a turbulens elemekhez, mintha azt akárta volna mondani: »Csak most, e pillanatban ne závarjatok bennünket! Ha működni engedtek, most kedvező eredményeket érhetünk el; ezeket el akarjuk, el kell érnünk az ország érdekében. Mi ismerjük Magyarország érdekeit és tisztábban is látjuk, mint Ti! Engedjetek cselekedni! Birálatra még mindig lesz idő akkor, ha majd az elért eredmények a Ház asztalán lesznek.«

Kötött marsrutával közgazdasági tárgyalásokba lépni nem lehet és azt a szerződő felet, amelyik szigoru utasitással megy a tárgyaló terembe, bizalmatlanul fogadják, nem számithat előzékenységre. Hogy engedményeket lehessen elérni, legalább anzal a bizonyossággal kell a tárgyalásokhoz fogni, hogy az embernek joga van szabadon egyezkedni.

Arról még mindig lehet majd beszélni, hogy mi lenne jobb Magyarországnak: a külön, vagy a közös vámterület, de az idő ennek mérlegelésére még nem érkezett el és az önálló vámterülethez való jogunk mindig orvosszerül szolgálhat akár vámszövetségben jobb feltételek eléréséhez, akár a vámsorompók felállításához. Csak a nyugalmat és éleslátást őrizze meg az ellenzék. Tartózkodjék az olyan fegyvertől, mely nemcsak a megtámadottat sebzi meg, hanem a támadót is. Emellett intézmények mennek tönkre, melyeket bántani nem is akartak s a küzdelem terén csak vesztesek maradnak, győztes egy sem.

A pénzügyminiszter beszédét és intelmeit kitüntető figyelemmel hallgatták és végtelen tetszéssel fogadták.

Szónoklatainak sorát a legszegbek egyikével gazdagitottta Lukács László.

A honvédség. *Néhány nop óta nagy nyomatékkal terjesztik ellenzéki ujságokban azt a hirt hogy a honvédelmi ügy terén nagyobb reformok vannak készülőben. A „Pester Correspondenz"-nek módjában van jelenteni, hogy e reformok és a róluk terjesztett hirek eredete felől mértékadó körökben mit sem tudnak és hogy a fejlettség ama magas fokának figyelembe vétele mellett, amelyen a honvédség áll, a reform, javitás, vagy orvoslás teljesen felesleges. Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter törek-*

A „ZALA" tárcája.

A sziv.

— A „Z A L A" eredeti tárcája —

Az „Arány-Szarvas" legényasztala az ujságiró legénytárs neve napját ünnepelte.

Az utolsó pezsgős palack járta. A lebocsátott függönyök mellékein kezdett átderengeni a hajnali szürület. Az ólomszinü arcokon is ott volt már a kimerültség bágyadt szürkesége. Ritkult a kacagás, fogyott a szó. A cigányok meg-megbiccenő fejjel bóbiskoltak a nagy kerekasztalra fektetett hangszerek mellett. A pincérek unottan lezengve tekintgettek a fali órára, mely hajnali hármat mutatott. Olyan volt az egész étkezőterem sajátságos kuszaságával, már-már mozdulatlanságba vesző, álmos életével, mint valami óriási szürke festmény, melyen a művész egy pillanatnyi életet rögzitett meg. Csak fölébe kellett volna irni: „Az utolsó palack."

— „Huzd rá cigány, ne lógasd a labadat hiába! — harsant föl az ujságiró éneс hangja.

Egyszerre megelevenedett a kép.

A cigányok fölkapták hangszereiket. A pincérek ugrottak a pezsgős palack mellé.

A fiatal orvos oda tartotta poharát a pincérnek, aztán a cigányok felé fordult:

— Na hát „minek is van szerelem a világon".

A fölharsanó dalra ujra ébrednek az ernyedt idegek. Megszállja a mulatókat ujra a dőzsöles költészete: a rózsás hangulat mámora, amikor csak szeretni, ölelni és megint végtelenül ölelni szeretni tudna az ember.

— Éljen a szerelem! — kiáltja az egyik fiatal fiskális.

— Éljen a legény-élet. Le a házassággal! — hangzik a legényemberek kara és összecsendülnek a poharak.

Az ujságiró elgondolkodik.

— Nini, nini! Talán csak... szólt az egyik cimbora, rá mutatva a merengőre.

— Doktorkánk, tapogasd meg a szivét! — mondja a fiskális.

Az ujságiró félig kedvetlenül legyint kezével.

— Ugyan ne dobálozzatok azzal a szivvel. Ki tudna megmondani; mi az, a mit mi a szivre fogunk. Talán hangulat! Talán egy kis illuzió! A mi szótárunkban szerelem. Mi ez? Vágy, melynek éltető eleme az elérhetetlenség. Vagy ti hisztek az elért vágyak fenmaradásának meséjében?

A zene megint elhallgatott.

Az álmos arcokra valami szokatlan komolyság száll. Az utolsó palackoknál a lelkeket is meglepi a farkas étvágy. Problemákra éheznek.

— Éljen a téma! Halljuk az ujságiró! szól az egyik cimbora. A többiek is figyelő arccal fordulnak a nap hőse felé, hogy hallani óhajtják.

— Ne várjatok tőlem előadást! De van a zsebemben egy tárca, a mit egyik régi jóbarátom küldött hozzám. A saját szivének története van abban leirva. Nevére ne legyetek kiváncsiak. A tárcát, ha meghallgatjátok, elolvasom.

— Halljuk! Halljuk! Hangzott mindenfelől.

Elcsendesültek.

Az ujságiró elővette zsebéből a tárca-cikket és olvasta:

A sziv.

Lelkemben kavarognak a gondolatok. Ugy érzem sokszor, mintha agyamat feszitenék. Nem birom azokat tovább rejtetten hordani. Tisztában vagyok lelkiismeretemmel. Mégis valami ellenállhatatlan hatalom késztet, hogy irjak, hogy irjam le szerelmem történetét. Ugy látszik: van bennem valami ismeretlen erő, ami kényszerit, hogy az emberek elé a nyilvánosság elé vonszoljam szivemet.

Jó, hát megteszem.

Azután majd, mikor mindenki ismerni fogja szivem történetét, oda furakodom a gyanutlan emberek társaságába, szóba hozom, beszélni fogok róla, véleményt lesek, vitatkozom fölötte, kierőszakolom az ítéletet; mert nekem ítélet kell; tudni akarom, hogy a világ fellogása szerint én voltam-e rossz, vagy a természet törvénye, melylyel én nem birtam megküzdeni

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Szerelemből nősültem.

Feleségemet ugy szerettem, hogy képes lettem volna érette életemről is lemondani.

Arról nem beszélek, hogy az érzés, mely egész

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor,** Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár,** évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

vése kezdettől fogva oda irányult, hogy a honvédséget oly irányban fejleszsze, hogy az az európai csapatok legmagasabb szinvonalán álljon és a világ semmiféle csapata mögé ne állíttassék. És tényleg sikerült a honvédelmi miniszternek, hogy a honvédség számára ezt az állást nemcsak megkövetelhesse, hanem azt a kontinens valamennyi szakférfia is elismerje és megerősítse. Alig tudjuk tehát megérteni, hogy vannak emberek, akik a vederőnek ezt a kétségtelen kincsét alaptalan hiresztelésekkel iparkodnak befeketiteni, mialatt pedig a miniszter kitünő teljesitményei mellett nemcsak az alig remélt siker, hanem a feltétlen elismerés is szól, amelyben a honvédelmi miniszterrel szemben a korona és az egész magyar nemzet oly örvendetes egyetértésben találkozik.

Katholikus autonomia.

A gyakorlati élet legbiztosabban bevégzett tényekkel számol és nem szivesen éri be nagyhangu frázisokkal és programmokkal.

A katholikus autonomia kérdésében már oly sok szót vesztegettek, hogy most már tettek, eredmények után vágyakozunk.

E kérdés megoldására a kilátás a magyarországi katholikus hivők vallási érelmét az egyházpolitikai törvények után lényegesen megnyugtatta és a katholikus világ immár türelemmel tekint a dolgok fejlődése elé, mert érdekeit egy nemes és nagylelkü egyházfejedelem, Vaszary Kolos hercegprimás kezeiben tudja, aki a legforróbb hazaszeretetet és a legkétségtelenebb hithűséget a legszebb harmoniában egyesiti békeszerető érzelmeivel és aki szivesen megadja a királynak, ami a királyné, de az egyház számára is megköveteli, amit követelni jogosult.

Az ujévi beszédekben, melyeket a miniszterelnökség nagytermében sokan örömmel hallottak, az ország leghivatottabb szónokai konstatálhatták hogy sikerült békés uton életbeléptetni az egyházpolitikai törvényeket és elkerülni minden rázkódást és visszásságot, melyet az ellenzék és első sorban maga az egyház kilátásba helyezett.

Ésa magyar egyház két fényes neve hangzort keresztül a termen, amelyek viselőinek első sorban kell köszönni ezt a sikert: Vaszary Kolos bibornok, hercegprimás és az ő leghivebb és legmegbizhatóbb munkatársa, a tudós Császka György érsek neve.

Az egyházpolitikai reformok békés keresztülvitele az ő müvük és a katholikus kongresszus eredményei nagyrészt kettőjük érdemét fogják képezni. Mert a kérdés megoldásának nemcsak szavakra van szüksége, hanem tettekre is, anyagi támogatásra és pénzbeli áldozatra.

Rendezett kongrua nélkül nevezetes eredményre alig lehet számitani és ezért is most nagy lelki harmoniában a lelkészkedő papság sorsának biztositására irányul a két fenkölt lelkü egyházfejedelem törekvése.

Rendezett kongruával, vagy legalább alapos kilátással annak rendezésére, akart e két egyháztejedelem az autonomiai kongresszus üléstermébe lépni, tényeket és eredményeket fölmutatni, melyekkel a gyakorlati élet számolni akar.

Valóban fejedelmi érzelem, magasztos papi szeretet és atyai gondoskodás tölti el a magyar katholikusok főpásztorát és leghűbb követőinek egyike, a jótéteményeiben kifogyhatlan kalocsai érsek, Császka György van kiszemelve arra, hogy legfontosabb és legmértékadóbb munkatársa legyen a bibornok-hercegprimásnak a katholikus autonomia nagy művében.

Politikai szemle.

A provizoriumról szóló javaslat részletes tárgyalása volt napirenden. Elsőnek *Kossuth* Ferenc szól pártja nevében. Apponyi Albert felszólalásának értelmében a javaslat egyes szakaszain módositásokat akart keresztül vinni. Kossuth Ferenc ismételten kilejti a függetlenségi párt álláspontját a törvényjavaslattal szemben. Nagyon sajnálja, hogy a törvényjavaslat szövegezésében nem nyer nyilt kifejezést azon interpretáció, melylyel gróf Apponyi Albert kisérte az 1868: XII. törvényicikk 68. szakaszát. Óhajtandó volna, hogy a törvényjavaslat nyiltan kifejezze Apponyi interpretációját, de hogy erre nézve nem nyujt be módositványt, annak oka az, mert nem akarja, hogy az elhanyzott interpretációkat, melyeket az egész Ház, a jobboldal is magáévá tett, most bármi okból, akár taktikából, akár más célból leszavazzák.

Módositványokat nyujtott be.

Bár szigoruan a tárgyhoz szokott szólani, most mégis ki kell térnie a miniszterelnök tegnapi beszedére, mely oly nagy méltatlankodást és felt zudulást keltett. Visszáutasitja a gyanusitásokat. Szokássá vált, hogy a kormány mind elkésve terjeszti be javaslatait s megkivánja, hogy bizonyos csekély záros határidő alatt a javaslatokat a Ház fogadja el.

Ez az eljárás nem más, mint a késnek a parlamentarizmus nyakára való rátétele. Nem az ellenzék felelős, a mely a javaslatokat megvitatni akarja, hanem felelős a kormány, mely javaslataival elkésett,

A miniszterelnök bevonta a vitába a koronát is. Ettől tartózkodnia kötelessége minden képviselőnek, de kötelessége tartózkodnia főleg a miniszterelnöknek. Ha neki joga lett volna, rendreutasitotta volna e tetteért a miniszterelnököt.

Kéri a házat az ész, a világosság és a logika nevében, hogy fogadja el benyujtott módositványait, (Helyeslés a szélső balról.)

A második felszólaló Lukács László pénzügyminiszter. A vita korábbi stádiumaban elmondottakra akar reflektálni. Több felszólaló idézte az ő régebbi és ujabbi beszédeit és élesen támadta a pénzügyi bizottságban elmondott beszédét. Az ott kifejtett nézetei és adatai nem lettek megcáfolva és ezért fentartja azokat ma is, csak az azokhoz fűzött kommentárokért nem vállal felelősséget. Szerinte a szakminiszter sulyos mulasztást követett volna el, ha a pénzügyi bizottságban nem fejtette volna ki nézeteit, melyeket az ország érdekében felelőssége tudatában helyeseknek tartott. Időelőtti nyilatkozatok csak ártottak volna, azért nem vett részt az általános vitában. Mi azonban bevégzett tényekkel állunk szemben. És nagyon jól tudjuk, hogy Ausztria jobban rá van utalva a közös vámterületre, mint az ő érdekük. A mi erősségünk Ausztriával szemben az összetartás és az, hogy nálunk nem keletkeznek oly parlamentáris viszonyok, mint odaát.

Kossuth Ferenc mostani beszédének kapcsán a felelősség kérdésével kiván foglalkozni. Nem tudja megérteni, miért volna alkotmánysértés, ha egy régebbi törvény folyományaként ugyanazon állapot tartatik föl. Nem áll az, hogy a kormány valamely mulasztást követett volna el. Mikor a jelenlegi kormány megalakult, rögtön hozzálatott a kérdés tanulmányozásához és a két kormány tárgyalása egészen a Windischgrätz kabinet lemondásáig huzódtak, ekkor következett a

---

lényemet hatalmában tartotta, mi volt tulajdonképpen. Lehetett az ellenállhatatlan delej, lehetett legyőzhetetlen vágy: ezt én nem vitatom, csak azt tudom, hogy ha ellene akartam volna szegülni, okvetlenül megőrülök.

Őt évig szakadatlanul azzal a forró szerelemmel csüngtem fe eségemén. Kizárólag őt szerettem.

Azután megismerkedtem egy özvegy nővel. Az első pillanattól fogva éreztem, hogy szivesen vagyok mellette. Később ugy megszerettem, hogy boldogtalan voltam ha csak egy napig nem láttam is.

De nőmet is éppen ugy szerettem.

Éjszakánkint, mikor körülöttem minden elcsendesült, órákig álmatlanul gondolkodtam lelki állapotom felett.

Melyiket szeretem hát igazán? A lélektan törvényei szerint egyszerre csak egy szerelem hatalma alatt állhatunk. De mikor én meg egész bizonyosan éreztem, hogy mind a kettőt egyformán szeretem!

Vádat emeltem magam ellen, hogy én az uralkodó erkölcsi világrend ellen vétek, mikor letett eskümet megszegve, szivemet két lény közöttosztom meg. Az egyik az erkölcsi törvények szerint is az enyém, a másikhoz csak szivem vonzalma adott jogot. Az erkölcsi törvénynek van e igaza, vagy szivemnek?

Megvizsgáltam szigoruan házaséletemnek minden mozzanatát: nincs-e abban csak egyetlen vonás is, mely a mellett bizonyitana, hogy nem ragaszkodom nőmhöz az egykori szerelemmel? Nem találtam.

A folytonos töprengés nem marádt nyomtalanul. Lelkemre valami nehéz borulat szállott. Lassankint egész szótlanná lettem.

Nőm ezt észrevette.

Valahányszor hivatalomból haza mentem, hozzám sietett, megkérdezte: nincs-e bajom? Kedveskedésével, megkétszerezett figyelmességével igyekezett eloszlatni homlokom felhőjét.

De nem birta.

Éreztem ugyan, hogy bünös nem vagyok, mert azzal, hogy egy másik nőt is szeretek, csak szivem ellenállhatatlan hatalmának hódolok; de azért egyre csak elém tolult sötét vádként az uralkodó erkölcsi törvény, hogy nőmön kivül mást szeretnem nem szabad.

Megpróbáltam az egyiket legyőzni. Fölöttem magamban, hogy az özvegy nővel szakitani fogok.

Néhány napig birtam.

De azután éreztem, hogy ez a szakitás őrületbe kergetne. Egész éjszakámat álmatlanul töltöttem. Testem, lelkem meg volt törve. Éreztem, hogy ez a küzdelem, ha meg tovább tart, végzetessé válhatik rám nézve.

Fe szólalt bennem a családom, nőm, és gyermekeim iránti kötelesség. Nekem élnem kellett és munkálkodnom azokért, kiken szivemnek éppen olyan nagy szeretetével csüngtem.

Folytattam a megszakitott viszonyt

Nemsokára nőmben egy lappangó betegség nagyon komoly jellegüvé lett.

Az orvosok consiliumot tartottak fölötte és tudtomra adták, hogy megmenteni lehetetlen.

Ott voltam szakadatlanul mellette; de mindennap kellett szakitanom annyi időt, hogy néhány pillanatra az özvegy nőt is meglátogassam.

Szerelmem kettősségén nőmnek folyton sulyosodó betegsége sem változtatott. Akkor is egyformán szerettem mindakettőt.

Egy évi betegség után nőm meghalt.

Hogy mily óriási mértékben megtört a fájdalom, azt leirnom lehetetlen.

A temetői sir, hol az ő drága hamvai pihentek, volt az én mindennapi zarándokhelyem. Ott merengtem órákig és közben-közben legördültek felszakadó könnyeim a néma, érzéketlen hantokra, melyek elfedték előlem az ő jóságos, szelid képét örökre.

Fölöttem meg-megrezzent egy régi korhadt fűzfa busan lecsüngő lombja és megérinté vállaimat. Mintha az ő karjainak kedves érintését éreztem volna olyankor. Ott, a fölött az édes fájdalommal meg meglátogatott sir fölött, kezdtem hinni a szellemek ölelkezésében.

Egész lényemet be öltötte a fájdalom. Minden más érzést kiszoritott szivemből.

Semmit sem nagyitok, ha azt mondom, hogy annak a fájdalomnak volt kéje. Lelkem kizárólag ezze a fájdalommal birt élni.

A sirlátogatás napjaiban az özvegy nőhöz nem mentem.

Csak egy hét mulva láto attam meg. Akkor is nagyon hallgatag, levert, szomoru voltam.

Azt hittem, hogy az én barátnőm, a kit éppen ugy szerettem, mint boldogultamat, velem fog érezni, megosztja fájdalmamat.

Mikor beléptem, kissé hidegen fogadott. Azután, hogy látta kedélyállapotomat, mely lehetetlenné tette részemről is a megszokott melegséget, — egészen közelembe lépett; megfogta vállamat és el nem titkolt árnyalatával a gunynak, igy szólt:

Kielmansegg—kabinet, mely csak hivatalos ministerium levén, nem akart tárgyalásokba belemenni. 1895. október 25 én jött a Badeni-kabinet, melylyel két jegyzéket vál'ottunk, melyek a kiegyezési tárgyalások alapját képezték. E tárgyalások elhuzódtak egész 1896. őszig, a mikor bejelentheté a parlamentnek, hogy a kvóta kérdés kivételével valamennyi kiegyezési kérdésben megtörtént a megállapodás. A bank ügyében csak a két kormány között volt meg a megállapodás, nem pedig a bankkal is, melylyel nehézségük merültek fel. 1897. március havában rendbe jöttünk a bankkal is és ekkor március 5-én felterjesztettük ő felsége elé az összes ügyeket előleges jóváhagyása végett. Mivel azonban a kvóta dolgában nem volt megállapodás, — az osztrák kormány a junktimot állitotta fel, — megkezdődtek a kvóta-tárgyalások, melyeknek sikerteleasége konstatáltatott. A két kormánynak kellett volna egymással érintkezni, de az is lehetetlenné vást az osztrák nyelvrendeletek kibocsátása folytán. Nem volt semmi kilátás arra, hogy egy elfogadható kvótában megállapodhassunk. Azután megindult nálunk a nagy harc, a 16. §. körül, mely eltartott augusztusi, azután pedig már csak kevés idő maradt fenn az összes ügyek letárgyalására. Jött az első provizórium, mely akadálytalanul letárgyaltatott. Mi töltelelezhettük, hisz az első provizórium, mely sokkal kevesebbet tartalmazott, mint az ő rendelkezési alapon álló mostani javaslat, egy délelőtt alatt intéztetett el, ez a javaslat három hét alatt csak el fog intéztetni. (Mozgás.)

Ha a kormány rendeleti uton léptette volna életbe az önálló vámterületet, az ellenzék bennünket megtámadott volna. A kérdés az, hogy miért nem állitotta föl az önálló vámterületet január 1-én.

–Szóló sohasem mondotta, hogy 1896. január 1-én önálló vámterület lesz. (Ellentmondás balfelől.) Ő csak azt mondotta, hogy ha az ország érdekei s közös vámterület mellett nem lesznek érvényesithetők, az önálló vámterület lesz életbeléptetendő. De soha biztos terminushoz nem kötötte az önálló vámterület felállitását. A kormánynak nem volt szándéka a vámterületet szövetség felmondásával a vámszövetséget megszüntetni. Mi csak azt akartuk elérni, hogy a vámszövetség ne tartassék fenn változatlanul, hogy meg legyen szabad kezünk az uj vámszövetség megkötésénél.

Azzal a kéréssel végzi beszédét, hogy a monarchia jelenlegi helyzetében a magyar parlament pártjai ne kere-sék ki mindazokat a momentumokat, melyek bennünket egymástól elválasztanak; mi nem engedhetjük meg magunknak ezt a luxust, nekünk sok az ellenségünk, azért nem szabad használni oly fegyvert, mely a parlamentarizmus meggyengitésére vezetne. Olyan érdekekért, melyekel egyforma hazafisággal, egyforma buzgósággal végelmezünk, ne használjunk oly fegyvereket, melyekkel megsebesithetjük nemcsak azt, ki ellen használják, hanem azt is, a ki használja, és az institutiót is, a melynek védelmére megragadtuk. (Helyeslés jobbfelől.)

Polonyi Géza: Szavai értelmének helyreigazitása végett fölszólal. A pénzügyminiszter azt imputálta neki, hogy a vámháboru alapjára helyezkedett. Ez ellen tiltakozik, s beszédéből mutatja ki, hogy ő azt helytelenitette, hogy előre kizárjuk a vámháborut, mert ez annyit jelent, hogy előre lerakjuk a fegyvert.

A pénzügyminiszter beszédével Eötvös polemizál, reá nézve ez a beszéd azt a benyomást tette, hogy nagyon rossz pénzügyminiszter. Még észre sem vették, hogy az általános vitában fel sem szólalt A miniszter talányokban szólott, melyet meglejteni alig lehet. Ha a kvótában nem történt meg a megállapodás, akkor nem történt meg semmiben.

A kormánynak sohasem jutott eszébe gondoskodni arról, hogy az önálló vámterületre átmehessünk. A kormány mindenre készült. csak erre nem. Hát azt a kormányt, mely a háborut jónak látja és nem készül a háborura, föl kellene akasztani. Pártolja Kossuth inditványait. (Helyeslés balról).

Végül Bánffy miniszterelnök válaszolt Kossuth három interpellációjára.

•

Az önálló rendezkedés letünő vitáit leszroitotta az érdeklődés első helyéről Ugron Gábor visszavonulásának szenzációs eseménye. Bartha Miklós elnöknek rövid levelbe adta tudatul Ugron Gábor A levél igy hangzik:

Kedves barátom! Féléve már, hogy a politikai élet minden terén visszavonulni kezdettem, mivel tulnyomó részében romlott értelmiséggel és gyönge néppel a függetlenség alkotmányos harcát diadara vinni nem lehet. Elhatározásommal nyugodtan lépek most a nyilvánosság elé, mert igazolnak az események és a pártnak képviselővé választásod után vau módja a főnmaradásra és visszalépésem után alkalma e fölosztásra. Szíveskedjél visszavonulásomat a körnek bejelenteni és vonzalmukért mély hálamat tolmácsolni. Maradok üdvözlettel régi barátod

Budapest, 1898. január 5.

Ugron Gábor.

A sajtó legtöbb organuma első helyen szól a függetlenségiek nagyerejü vezérének erről a lépéséről. A Kossuth párt lapja azonban egész röviden citálta Ugron nyilt levelét s ehez a követ kező sorokat füzi:

„A párt tagjai ma megbeszélték a vezér lemondása folytán keletkezett helyzetet és miután Ugron visszavonulási szándéka — legalább hosszu időre — megmásithatatlan, bele is nyugodtak, hogy Ugrontól bucsut vegyenek. A párt azonban a jövőben is mint önálló párt fog fönnállani,

A Bartha Miklós elnöklete alatt álló párt elhatározta, hogy továbbra is fentartja álláspontját, bár sajnosan nélkülözi Ugron vezetését. A Kossuth Ferenc vezetése alatt álló másik párt szintén fönnáll külön szervezetében és igy egyhamar alig következik be változás a pártállásokban. Azt azonban már Ugron levele előtt is érezték minda két pártárnyalatban, hogy a függetlenségi eszmékért elszánt harcot folytatni csak akként lehetne, ha az egyöntetü elemek együtt is harcolnának. Ha ez be fog-e és mikor következni, az a későbbi fejlemények fogják megmutatni.

Ma is tartja magát a hir, hogy az „egyöntetü elemek együtt harcolása" ugy fog bekövetkezni, hogy a Kossuth párt elégedetlen hascias eleme bevonul a volt Ugron-pártba s uj, nagyobb Barthapártot alakit. Konkret események azonban — a melyek e hir mellett bizonyitanának — ma még nincsenek. A Pol. Ért. czimü könyomatos ujság pedig a függetlenségi párt köréből kapott értesités alapján kijelenti, hogy azok a hirek, amelyek a Kossuth-párt egységének megbontásáról, vagy a pártból való kilépésekről szólnak, valótlanok,

---

— Barátom, ugy veszem észre, hogy maga abba a sirba mindent eltemetett.

Szavaira megrezzentem. Minden idegemet valami megmagyarázhatatlan érzés borzongatta végig. Nem tudnám megmondani: mi volt az? Olyan formát éreztem, mintha jéghideg tört csusztattak volna át idegszálaimon.

Minden szó ajkamon fagyott.

Fölkeltem.

Mintha valaki torkomat fojtogatta volna. Szemeim megködösültek a beléjök tolult könyektől.

Némán meghajoltam az özvegy előtt.

Elsiettem, ki, ki a temetőbe. Éreztem, hogy nekem most sirni kell, nagyon, kitörő, féktelen fájdalommal.

Lerosszadtam a sirra és kitört belőlem a keserü fájdalom; ott vonaglottam boldogultam hamvai fölött a veszteség és csalódás egybeszakadt fájdalma alatt.

Aztán mikor fölemelkedtem, ugy éreztem, hogy valami óriási üresség tátong szivemben.

Az özvegy nő iránt érzett szerelem kiszakadt belőle.

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Magyarázzák meg most már nekem az egészet a lélekbuvárok és mondjanak fölöttem itéletet.

•

A cimborák tele tüdővel szivták és fujták a cigarettfüstöt.

Elnéztek a tovagomolygó füst után, aztán vállat vontak.

Lací primás nagyot sóhajtott. Fölemelte hegedüjét és maga elé révedt tekintettel, lélektelen gépiességgel kezdett hangolni az uj notához.

—y.

Vidéki levél.

Perlak, 1898. január 7-én.

Ha Perlak felől valamit irni akar az ember, vissza kell menni a mult esztendőbe, de annak csakis az utoló napjára. Ekkor tartottak ugyanis itt egy olyan mulatságot: a Szilveszter-estélyt, a milyent Perlak még soha nem látott. Ezt azonban ne ugy tessék érteni, mintha egy tényesen sikerült estélyen Perlak és vidéke egész kivilágoskivirradtig vigadott volna, mert ily kevés számu közönséget mulatságban még sohasem láttak a társaskör zöld falai, mint ezen az estén. A hölgy világ közől is oly kevesen jelentek meg, hogy a négyest 10 pár tánco ta volna, ha négyest egyáltalán rendeztek volna. A táncra kész fiatalság (hatan-heten) a mellett, hogy a négyesről lekellett mondania, még annak is ki volt téve, hogy a tánc egyáltalán elmarad, mert az urnők eleinte ragaszkodtak ama rettentő elhatározásu hoz, hogy nem táncolnak, hanem inkább a *leányokat* nézik. Mikor azonban látták, hogy *leányokat* nem látnak, mert azokat egyedül a csinos Spitzer Rezsin képviseli, végre is engedtek az immár 10 óráig tartó könyörgésnek és szép sorban táncba szóltak, a mely alkalmakkor valóságos örömrivalgásba törtek ki a már-már kétségbe esett táncosok.

Lassankint megjött a jókedv, s a tágas teremben jóizüen jártuk többek közt a ribizli-csárdást is, egész éjféli 12 óráig.

Ezután volt egy kis tombola, családias beszélgetés, melynek végeztével a hazamenés következett.

A mulatság sikertelenségét a legutóbb beállott halálozásoknak lehet tulajdonitani, a mi a családoknak zömét távol tartotta.

Ujév napján a járásbiróság tisztviselői kara Horváth Csongor kir. járásbirót üdvözölte, a ki e'ött dr. Fischer József kir. aljárásbiró tolmácsolta a tisztviselői kar kivánatait, egyben biztositván a biróság főnökét, hogy minden idejüket arra fogják forditani, hogy a perlaki kir. járásbiróság ügymenete fen ne akadjon.

Előadta egyuttal, hogy ha vannak is az ügymenet körül kivánni valók, az nem a tisztviselői kar hibája, hanem annak okai a biróság nagy forgalma, az irt uralgó sajátságos viszonyok és különösen az a majdnem egyedül álló körülmény, hogy nincs idő, melyben a biróságnál levő állások egyike, vagy másika hosszabb időn keresztül üresedésben nem lenne.

A biróság főnöke megköszönve az üdvözletet, további kitartásra kérve a tisztviselő-kart, házában mindnyájukat vendégül fogadta.

Ha a száraz, hivatalos élet kebelében megnyilatkozó, ragaszkodó szeretet meleget nem sugárzott volna szét e napon, igazán nem tudom, hogy egyik-másikra nézve, kellemesen megindultnak mondhattuk volna-e az uj esztendőt, mert Perlakon nincs más összejövő hely, a hol nemes szórakozással, diskurzussal tölthetnők szabad időnket.

A casinói élet pang, a vendéglőt pedig ugylátszik nem tartják többé szórakozó helynek, daczára annak, hogy csak az én kartársaim közül is többnek orvosi rendeletre kellene o'ykor-olykor három decire bemenni, nem teszik ezt meg a világért sem s igy történt meg a hihetetlen eset, hogy Perlakon megbukott a nagyvendéglős, a mely hirre egy mértékletességi-egyesület bizalommal szólitott fel bennünket a belépésre. Mi azonban persze tagja lévén már három más, haszoncélu egyletnek, a kérelmet sajnálattal mellőztük.

Szóval Perlaknak megjött a jó hire, a mi végre rá is fér, mert igazán már sokat vesztettünk a renommébol — ártatlanul.

Hisz mig másutt, pl. Letenyén, azt hangsulyozzák az orvosok, hogy „ne aludj 6 óránál kevesebbet", addig itt Perlakon dr. Szabó, a mi jeles kórorvosunk már háromszor tartott népes felolvasást a 8 órán tul való alvásnak az egészségre való káros befolyásáról.

Azonban mi ránk, a kiknek nagy önmegtagadások árán sikerült egy nagyvendéglőt megbukatni, az ilyen felolvasások nem járnak eredménynyel, mert ha bele betegszünk is, de azért nyolc óra folyásánál többet alszunk.

Legközelebbi felébredésünk után pedig részvény-társasággá alakulunk, kibéreljük a nagyvendéglő éttermét boltnak, s itt schlaff-rockot, éjjeli lámpát, háló sapkát és álmos könyvet árultatunk a sok alvástól kimerült perlakiaknak.

Lucunides.

A városházából.

24441/898.

Hirdetmény.

A kölcsönnel terhelt ház és földtulajdonosoknak az 1883: 46. tc. 13 §-a által az a kedvezmény adatott, hogy a föld és a házbirtoknak általános jövedelmi pótadójából levonandó az illető tulajdonost bekeblezés által terhelő kölcsön után az adóévet megelőző év végéig tényleg lenem rovott tőkemaradék egy évi kamatainak 10%-a, ha a vallomás az adó-év január hó 1—14-ike közötti időben alulirt adóhivatalnál beadatik.

Miről az érdekelt adózó közönség azon hozzáadással értesittetik, hogy a városi adóhivatal által ezen hirdetménynyel egyidejüleg e célra kiadott kamatteher vallomási iveken tartozását a fenti záros határidő alatt bejelenteni el ne mulaszsza.

A városi adóhivatal

Nagy-Kanizsán, 1898. évi január hó 1 én

NEU ALBERT, ellenőr. VECSEY ZSIGMOND polgármester.

HIREK.

Farsang.

A kik hivatalos szigorusággal ragaszkodnak a dátumokhoz, csak azoknak szól az első két-három sor, mások akkor mulatnak, mikor jókedvük van és ha véletlenül itt-ott összeverődik egy-egy kedves, vidám társaság, náluk ott azonnal kész a mulatság. *Karneval* herceg, ez a legnagyobb demokrata, ki válogatás nélkül fűz egyik karjára egy vérbeli *grófkisasszonyt*, míg a másik karján egy vérbeli *szépséget*, egy harmatosajku masamódleánnyt vezet, pénteken foglalta el hivatalosan nagy udvarával tronusát. Vidám kompánia sereglett körüle. Elől, a kis nyilas kujon, Amor ur libegett mosolyogva, gömbölyü arcán a tavaszi reggel hajnalpirja ragyogott. Mellette a Jókedv és Vidámság bokázott tüzesen. Aztán jött ő, jobbról Terpsichore, valóságos ballerina-tüll-ruhában, balról Bachus habzó serlegével. Hivatalosan megnyilott a bolondos ifju-herceg birodalma, a báltermek szárnyas ajtaja.

Nem lesz hosszu uralma, de hü alattvalói mindig rövidnek tartják. Ő kiadja a parancsot, nehéz büntetéssel sujtja a Szomoruságot, ki számüzve van mosolygó országából. A fiatal szivek rejtekében hangulatok élnek és kicsi pajkos apródja a kacér Amor, addig ineselkedik villogó szemeivel, míg a hangulatból hosszantartó meleg érzés sarjadzik, sok esetben a *telekkönyvön* vezet el ez az *anyakönyvig*, míg másutt csak játékot üzött és ha a dolog akaratlanul komolyra fordul, elérkezik a határidő, Karneval kapja aranyos papirkoronáját, megtépdesett bársony palástját és maga előtt hajszolva kicsi apródját, csörögve hátat fordít a komoly bolondosságnak.

A mi közönségünknek ismét bő kilátásai lehetnek az idei farsangon, a bálok határidejét eddig csak kicsi részben állapitották meg, de a következők már bizonyosak:

Január.

15. A „Polgári Egylet" estélye.

Február.

5. Az izr. nőegylet: Reklam estélye.
20. Az általános munkásképző: Jelmez-estélye.
22. Az irodalmi és műv. kör estélye.

— **Oszterhuber ünneplése.** *Oszterhuber* László járásbiró tiszteletére, királyi táblabiróvá történt kinevezése alkalmából tegnap este fényes bankettot rendeztek a »Polgári Egylet« nagytermében, melyen mintegy 150-en vettek részt. A résztvevők közt ott voltak Zalavármegye majdnem összes vezérlő férfiai.

— **Táncestély.** *A nagykanizsai ker. jót. nőegylet* jannár hó 5-én, szerdán este tartotta a „Polgári Egylet" helyiségeiben műkedvelői előadással egybekötött táncestélyét a következő műsorral. *A hét Gyurkovics leány* (Élőkép) Részt vettek benne: Szalay Erzsi, Halphen Teréz, Mikos Melanie, Weiser Kára, Hruska Terka, Balogh Etel, Tuboly Ida. — Dr. Engl Sándorné, Nyuli Gizella, Ledofszki Mici, Darázs Tinka, Vehofcsics Róza Zsubory Erzsi, Irmler Julcsa, Tuboly Ida, Vusztl Mariska Pongrácz Irén, Pongrácz Malvin, Segerc Katalin, Janda Margit és Mantuano Mariska — Renger *„Jönnek a katonák"* cimü kis vig operettjét adták elő. — *Apollo és a kilenc muzsa.* (Élőkép) Szereplők: Darázs Vilma, Deák Péterné, Farkas Vilma, Füspök Jolán, Griesbach Amália, Özv. Haidecker Antalné, Pongrácz Irén, Segerc Katinka és Szalay Irma. A programm minden egyes számát rendkivül zajos tetszéssel kisérte a hálás közönség. Ez az első eset, hogy nálunk dilettánsok operettet adtak elő, de valamennyien ügyesen megállták helyüket. A darabot Böhm Emil rendezte és tanitotta be, fáradtságát zajos tapssal jutalmazták. A müsor befejezése után táncra perdült a fiatalság és Zsolnay szép zenéje mellett mulattak egész virradattig.

— **Esküvő.** *Banekovich* János helybeli tanitó, tegnap délelőtt vezette oltárhoz *Nyakas* Viktória helybeli tanitónőt.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter *Kőrösy* Pál zalaegerszegi magy. kir. pénzügyi fogalmazót az ő-becsei kir. járásbirósághoz aljegyzővé nevezte ki.

— **Halálozások.** Egy nemesszivüségéről messze hires urnő hunyt el csütörtökön éjjel Z.-Szt-Milhályon. Gyászos kimulta vármegyénk több előkelő családját ejtette szomoruságba. Mély megilletődéssel és igaz részvéttel vettük a következő gyászjelentést: Alulirottak fájdalomtelt szivvel jelentik szeretett anyjuknak, nagyanyjuknak, anyósuknak özv. *Tolnay* Károlyné szül. szentgyörgyi Horváth Mária urnőnek f. é. január 6-án esti 11 és fél órakor életének 80-ik évében végelgyengülésben történt gyászos elhunytát. s. a. t. Zala Szent-Mihály, 1898. jan. hó 6-án. Áldás és béke poraira! Skublics Istvánné szül. Tolnay Irén; Tolnay Tivadar gyermekei, Skublics István veje. Tolnay Tivadarné szül. Szabó Gizella menye. Skublics Károly, dr. Révffy Zoltánné szül. Skublics Irén, Svastics Pálné szül. Skublics Gizella, ifj Skublics István, Skublics János, Tolnay Kornél, Tolnay Stefánie, Tolnay Béla unokái, Révffy Andor, Révffy Irénke, Svastics Béla dédunokák. — Özv. Sipos Károlyné, Sipos Károly perlaki gógyszerész anyja rövid szenvedés után 71 éves korában elhunyt. A boldogultnak hült tetemeit nagy részvét mellett temették el Perlakon.

— **Az izr. nőegylet tea-estélye.** A vasárnapi zsurok a téli évad egyik legkedvesebb szórakozásai közé tartoznak, és a nőegylet lelkes választmánya fokozott mértékben iparkodik ezeket minél kellemesebbé varázsolni. A mai zsurból tea estély lesz és ez alkalommal *Szomory* Emil fővárosi hirlapiró felolvasást fog tartani.

— **Szokatlan fényjelenség.** Szerdán délután 5 órakor szokatlan szép fényjelenség mutatkozott a levegőben. A lassan terjedő finom ködön hirtelen ibolyaszinü halvány fény tört át és gyors villanással hol a vöröses, hol a kék szinek voltak erősebbek, olyan volt az egész, mint a borszeszlámpa elmos dott szine. Az éjszaki szemhatáron egy erősebb ív alaku sáv húzódott végig, majd hirtelen eltünt, szinpompája, mintha csak a szellő verte volna hozzá az uszó ködszárnyakhoz. A sarki fény hazájá magas északon vagy délen van, közepes földrajzi szélesség alatt ritkán mutatkozik, de ily esetekben kiterjed az északi fédgömb igen nagy területére. Ugylátszik ez a jelenség nem lehetett sarki fény, (dacára a nagy hasonlatosságnak) mert más vidékeken nem mutatkozott, legalább nem szól róla a hir.

— **Rusuló babák.** Nyolc fok 0 felül, langyos szellő csapdossa a magas házak falait, egy egy rövid, uszó felhő mögül előbukkan a napsugár és felrázza téli álmából a fagyos földet. Könyörtelen, pipogya Tél, beáll romeoskodni a heves vérü ifju Tavaszhoz, kinek egyetlen mosolyától lehüll komor fejéről az öregség ezüstös dere, csontfa dermedt tagjai meglazulnak, szétpattan minden összetartó kapocs és mire feleszmél szerelmi kábultságából, az álom megrabolja a valót, nincs, nem lesz sehol. Szeszélyes vén trubadur. önző szerelmi ömlengéseivel könyeket fakaszt a pici babák pilláin, elhagyottan busulnak a szekrények alján a karcsu acélkorcsolyák, nem nyul utánuk a bársonyos kis kezecske, hogy rövid szijra fűzze, paránvi rozsdafoltok mutatkoznak csillogó arcukon. Busulnak a kedves kis babák, busulnak a korcsolyák, nincs jég, nincs, mert pásztórára ment a vén Tél...

— **A belügyminiszter karácsonyi ajándéka.** Ez a karácsonyi ajándék, melyet a belügyminiszter a városnak ajándékozott, nem egyéb egy — reneeletnél, mely azonban hivatva lesz sok nyomorgó embernek keserves könyeit felszéritani. A segélyért folyamodó inségesekről szól ez az üdvös miniszteri rendelet, mely arra hivja fel a hivatott hatóságok figyelmet, hogy a segélyért folyamodók kérvényeit ne utasitsa el a hatóság oly ridegen, tegye a szegény emberek ügyét fűzetes vizsgálat tárgyává s több gondot forditson arra, hogy különösen ebben az évben, — mely határozottan rossz termésü volt — a szegények és segélyre szorultak a tely folyamán inségbe ne jussanak. Ez rövid tartalma annak a száraz hivatalos irásnak, mely már minden megye törvényhatóságához megérkezett.

— **Adományok a Népkonyhának.** Dr. Rotschild Samuné, Sattler Józsefné, N N. Schmiedt Frigyesné, Pollák Terézia, Löwenstein M. (Szombathely) 2—2 frt, ifj. Karcag István 10 frt, Reichenfeld Gyuláné különféle élelmi-szereket, Berény Józsefné 5 kiló lisztet, 5 kiló diót és 5 kiló zsirt. — A szives adományozóknak hálás köszönetét nyilvánitja a a Népkonyha elnöksége.

— **Egy társaskör szünetelése.** A csáktornyai társaskör legutóbbi közgyülésén elhatározta, — mivel megfelelő helyiség hiányzik, melyet ez ideig is nélkülözött a kör — hogy a további intézkedésig a kört felfüggesztik. A vagyon kezelése céljából a mostani elnökség és választmány permanenciaban marad mindaddig, mig egy uj magyar társaskör a városban meg nem alakul, mely azután a szünetelő Társaskör vagyonát örökölni fogja.

— **A bélyegjövedék 1898-ban.** A pénzügyminiszter költségvetése szerint az ország ez évben 14.231.700 forintnyi tiszta haszonra számithat a bélyegjövedékből, ami a mult esztendőben elirányzott összeghez képest 392.300 frtnyi többletnek felel meg. Ezt főkép a bélyegjegyek, váltó és vasuti fuvarlevél ürlapok forgalmának folytonos emelkedése idézi elő. A bélyegjegy eladásból 11.650.000, a váltóürlapok eladásából pedig 1.650.000 forintnyi bevétel van előirányozva. Ezek után a legtöbbet hajt a bélyegzett marhalevél-ürlapok eladása, amelyből 450.000 a vasuti fuvarlevél-ürlapok eladása, amelyből 370.000 s a hirlapokban közzétett hirdetmények utáni bélyegilleték, amelyből 207.000 frtnyi jövedelme van a kincstárnak. *A hirdető közönség körében általános az az óhaj, hogy ez a tétel a jövő évi költségvetésben már ne szerepeljen, mivel ez az adó nagyon hátráltatja az üzleti reklámoknak közzétételét, ami pedig e kincstárnak közvetve sokkal nagyobb hasznot hajtana annál a 207.000 forintnál,* amely e cimen a bevételek között szerepel. Tudvalevő ugyanis, hogy a reklám mily óriás mértékben emeli az üzleti forgalmat, amelyből a kincstár jövedelmi adó cimén sokszoros kiveszi a részét, amely a hirdetési bélyeg megszüntetése esetén bizonyára jóval felülmuja azt a bizonyos 207.000 forintot. Gazdasági kérdésekben rendesen Ausztriára szeretünk hivatkozni, hát miért nem követjük a hirdetési bélyeg tekintetében is szomszédunkat, a mely nagyon jól tudta, hogy miért nem szünteti be ezt a terhes s az államra nézve is semmiben sem hasznos illetéket. A bélyegjövedék többi ágában egyebként nagyon jelentéktelenek a kincstár bevételei. Igy az igérvényekből mindössze 20.000,

Monochrome arczképek passeportuval gyönyörü kivitelben, fényképek után nagyitva 43—36 ctm. nagyságban 6 50 kr., 63—48 ctm. nagyságban 12 forint.
Mintaképek megtekinthetők **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **N.-Kanizsán,** hol megrendeléseket elfogadtatnak.

a halászjegyürlapokból 13.000, a nap árbélyegből 110.000, hirdetménybélyegből (falragaszok stb.) 35000 és a kártyabélyegből 106 000, forintnyi jövedelem van 1898 ra előirányozva, pedig éppen ez utóbbit meg lehetne tizszerezni is, ha az osztrák bélyegü játékkártyakat Magyarországon bélyegteleneknek tekintenek.

— **Gyorsitott névmagyarositás.** Nagyon sokszor hallatszott már panasz a miatt, hogy egyes közigazgatási hivatalok a régi mód szerint, azaz csodamód lassan kezelik a névmagyarositási sok iránt beadott kérvényeket. Oly lassan vándorolnak az akták, hogy sok embernek már csak ennélfogva is el megy kedve a névmagyarositástól. A belügyminiszter most szigoru leiratot küldött a hatóságokhoz, amelyben elrendeli, hogy *gyorsabban* bánjanak e kérvényekkel s egyuttal elrendeli, hogy a rendelet foganatositásárót jelentést küldjenek neki. Az irást megkapta minden város hatósága.

— **A „Hazai" biztositó társaság,** ezen fiatal, magyar intézet, mely oly rohamosan vivta ki a közönség bizalmát: legujabban fényes és örvendetes kitüntetésben részesült, mely döntő bizonyságot tesz a társulat sziklaszilárd üzleti hiteléről s ügyvezetésének szolidságáról, szóval azokról a tulajdonságokról, melyek ezt a tisztán nem eti erővel és hazai tőkével létesitett magyar intézetet jellemzik. Budapest fő- és székváros ugyanis december 30-án tartott törvényhatósági közgyülésén egyhangulag elhatározta, hogy a fővárosi alkalmazottaknak baleset ellen való biztositására vonatkozólag, 2 millió forint erejéig, a többi társulatok ajánlatainak mellőzésével, a „Hazai" biztositó társulattal szerződést köt. Hazafias megelégedéssel és örömmel jegyezzük fel ezt a tényt, mely ezt a gyorsan meggyökerezett magyar intézményt olyan világitásba helyezi, mely egyrészről a valóságnek megfelel, másrészről pedig ország-világ előtt igazolja, hogy a nemzeti tőkének ezen alkotása kitünő talajban s gondos, becsületes és értelmes vezetése mellett izmosodott meg annyira, hogy az ország székes fővárosa tisztviselőinek biztositásánál, minden egyébb részvénytársaságnak elébe tette. Nem mindennapi tünet ez, az üzleti konkurrencia és szélső versenykedés korszakában, s jól esik megállapitanunk, hogy a magyar erély, magyar szakértelem és magyar szolidság diadalmasan állta meg helyét az óriási verseny egész területén.

— **Mennyit eszik az ember?** A mennyi jól esik, mondják a gazdagok, a mennyi van, felelnének e kérdésre a szükölködők. Egy angol tudós azonban nem abból a szempontból fogta föl a dolgot, hanem egy jómódu, egészséges, erőteljes ember étvágyát véve alapul, kiszámitotta, hogy suly és térfogat dolgában mennyit tesz ki az a táplálék, a mit egy ilyen ember elfogyaszt — hatvan év alatt. Az adatok meglepők. Ha minden napra 250 gramnyi hustogyasztást számitunk s egy ökör összes ehető alkatrészei átlag 250 kilogramm sulyuak, akkor hatvan év alatt egy 20 marhából álló gulyát fogyaszt el a jógyomru ember s hozzá 15.000 kilogramm kenyeret, melynek 400 köbméter a térfogata. Ez csak a marhahus, a gulyához egy szintén husz tagból álló disznócsorda is járul, azonkivül két vasuti kocsi burgonya 10.000 tojás és rengeteg sok szárnyas állat. Az olyan ember, kinek nem nagyon keserü az élete, 4500 kilogramm cukrot, 750 kilogramm sót, egy masfél köbméter térfogatu almát s ugyanennyi körtét, narancsot és szilvát eszik meg. Ezekhez még egyéb csekélységek is járulnak, ugy hogy egy jómódu embernek összesen 60.000 kilogram sulyu táplálék kell, hogy hatvan évig éljen.

— **Egy 3-as számu Tancos-féle jó karban levő pénzszekrény eladó. — Bővebbet megtudhatni Fischel Fülöp könyvkereskedésében.**

— **Eladó tekeasztal. Egy három évig használt 350 frtos, modern nagyságu, márványlapos, amerikai montinellel ellátott Carambol-asztal, helyszüke miatt 120 forintért eladó. Bővebbet Tivolt János kávésnál Nagy-Kanizsán.**

A közönség köréből.

A kereskedő segédekről.

Sajátságos, hogy a kereskedősegédek, kik különben szorgalmas és törekvő részét képezik a munkásosztálynak, az önmüvelődés, illetve az önképzés terén nagyon kevés, vagy semmi erőt sem fejtenek ki. Mintha csak összeesküdtek volna, mintha országos kongresszuson hoztak volna határozatot — ugyannyira egyöntetüen közönynyel viseltkednek e nemes és üdvös cél iránt, nem is gondolva arra; mily kiszámithatatlan károkat okozhatnak ugy önmaguknak, mint a haza virágzó kereskedelmének.

Nem egyszer nyilvánosan emlegetett magasabb intelligenciájukkal is kénytelenek elismerni, hogy az iparos munkások szakismeretek és kultur haladást illetőleg rövid idő mulva tulszárnyalják őket.

Mert mig az iparos munkások tömörülve, minden követ megmozditnak, hogy anyagi és szellemi érdekeiket a modern viszonyoknak megfelelően a kellő nivóra emeljék, addig a kereskedősegédek egyenetlenkedve, egymás ellen táborozva — nevetséges kasztjaik alakitásával — elvágnak minden utat, amely a testvéries egyesüléshez, a biztos boldoguláshoz vezet.

Mert, hogy egyetértés és szoros összetartás által lehet csak haladni, azt mindenki tudja és részleteznem felesleges. Nagy férfiaink rég alkalmazták ezen mondást: „Töredékesség halált jelent" és sajna, hogy máris tapasztalnunk kell e bölcs mondat igazságát a kereskedősegédek viszonyaiban. Látogassunk el a kereskedősegédek müvelődési otthonába — önképző egyesületükbe! — Itt mindjárt azzal a főbenjáró hibával találkozunk, hogy annak tagjait — akár csak valami „dzsentri klub" — szavazás utján választják meg; tehát az oly egyéntől, ki a t. választmánynak nem eléggé imponál, megtagadnak minden lehetőséget az önképzéshez.

Sokkal nagyobb hibákkal találkozunk az önképző belső életében. Sajna, de való, hogy a kereskedősegédeknek csak egy negyed része pártolja az egyesületet, mig a másik 3 negyed része minden különö-ebb ok nélkül távol tartja magát ettől. Igy természetesen az önképzés csak puszta fogalom marad s tudományos felolvasások, szakelőadások és kereskedelembe vágó tanulmányok, melyeket az önképző hivatva lenne szaktanárok által teljesittetni, ki nem vihetőki

Nem hagyhatom emlités nélkül, hogy ez óriási tüntető közönynyel szemben, az önképzők vezetőségei részéről, a kereskedősegédek tömörülése érdekében semmi agitáció nem lett kifejtve; habár talán volt idő, amikor ennek szép eredménye lett volna.

Én mindennek daczára hiszem, hogy eljön az idő, mikor a kereskedősegédek öntudatra ébrednek — egymás mellé sorakoznak és vállvetve törekszenek a mulasztást helyre pótolni.

Bertalan.

Közgazdaság.

Egy uj szállitási szaklap.

Legközelebb vettük a fővárosunkban megjelenő „Eisenbahn Tarif und Verkehrs Anzeiger" első számát, melynek dus tartalma minden szállitási érdekeltnek, kereskedőnek, iparosnak felettébb érdekes irányadóul ajánlható az összes szállitási ügyekben.

A lap tartalmából különösen emlitésre méltónak találjuk a dijkedvezmények rendes közlését a helyi és kötelékforgalomban, a dijtételügyek alapos ismertetését, a magyar biróságok elvi határozatait szállitási ügyekben, tárházak és vámügyek, a külföldi pénznemek hivatalos jegyzéseit és az általános közlekedési ügyek szakszerü elemezését és vitatását.

A lap szerkesztése Weiszmayer Bruno ismert szakférfiu kezeiben van.

Miután ezen lap előfizetőinek dijtételekkel, rovatolási, irányitási és minden egyéb szállitási ügyekben dijtalanul felvilágositással szolgál, azt habozás nélkül b. olvasóink figyelmébe ajánljuk.

„Éljen soká!" ez a mottója egy képnek, mely utcai falragaszokon, kereskedőink kirakatában, családi naptárakban és hirlapi hirdetéseken látható s eredetiségével általános feltünést kelt. Az ismert Kathreiner cég ajánlja az ő maláta-kávéját ezzel a képpel, melynek gyönyörü kivitele egyszersmind bizonyság arra is, mily nagy lendületet vettek e részben a reklámok s nevezetesen az évek hosszu sora óta megjelenő Kathreiner féle hirdetések mily nagy mérvben emeli becsüket. Az itt látható kép is elsőrendü müvész ecsetjéből való. A rajta levő kis baba bizonyára megfigyelte, midőn a papája egy családi estélyen poharat emelt, hogy egy vendéget vagy családtagot felköszöntsön. „Éljen soká!" A tiszta öröm és őszinte ragaszkodásnak eme szép megnyilatkozása hatott az ő fogékony kedélyére és emlékébe vésődött. S a gyermekek sajátszerü utánzási hajlamánál fogva, mely mindig megtalálja csapongó érzelmeik tolmácsolására a találó kifejezést, ő is köszönti a nénikéjétől hozott reggeli kávét. Ez pedig nem egyéb, mint a kedves Kathreiner, mely neki oly jól esik, oly kitünően izlik, mely az ő csontocskáit gömbölyü karjait erősiti, orcácskáit üdévé varázsolja. És amint a telt csészét szájához viszi, megelégedésének és kitörő örömének a papájától hallott „Éljen"-ben ád kifejezést, melyet nénikéje felé kiált. A kis babának tetszésnyilvánitását és az idősebb nővér feszteles s mindamellett oly kedves kacagását, melyre a kicsike üde-kiáltása fakasztotta, a müvész igen szerencsésen juttatta kifejezésre. A nénike is régóta élvezi az egész családdal egyetemben a Kathreiner-féle Kneipp malátakávét, mely oly kitünően egyesiti magában a malátának egészségi szempontból megbecsülhetetlen sajátságait a megszokott kellemes és kedvelt kávéizzel. Minél tovább szemléli az ember a gyönyörü gyermekcsoportozatot, annál kedvesebb és kellemesebb benyomást tesz. Az általánosan kedvelt Kathreiner-féle maláta kávénak jobb ajánló levelet igazán nem lehetett volna találni az itt látható valódi müvészi kivitelü képnél.

A borok megnyulósodása elleni védekezés.

E betegség rendszerint csak fehér boroknál fordul elő. Az e betegségbe esett borok sajátságos, pelyhes zavarodást mutatnak és kisebb-nagyobb mértékben megsürüsödnek vagy megnyulósodnak és a pohárba töltés alkalmával ugy tünnek föl, mintha olajat töltögetnének.

Legtöbbnyire az uj fehér borok vannak ennek kitéve, hogyha azok nagyon is alacsony hőmérsék mellett hideg pincében rosszul erjedtek ki s ennélfogva még kisebb mennyiségü erjedetlen cukrot tartalmaznak. Különben a bornak sokáig való seprőn hagyása is előidézheti e betegséget.

Rothadt szőlőkből szürt bor ezonban legjobbkább bir hajlammal a megnyulósodása és a legtöbb esetben már e betegség csiráját az egyes rothadt szőlő-bogyók csirgombái viszik magukkal a borba. Hogy e borbetegségnek lehetőleg eleje vétessék, leginkább arról kell gondoskodni, hogy a must minél gyorsabban és teljesen kiforrjon, a mit annak esetleges felmelegitése által könnyen el lehet érni. De lehet a cefrét hosszabb ideig a tőkölyön is erjedni hagyni, hogy ezáltal több cserzsav kerüljön a borba, mely szintén óvszerül szolgál a megnyulósodás ellen. Ha azután rövid időre a bor a seprőről lefejtetik és e lefejtés évente legalább még kétszer ismételtetik s e mellett a bor jól szellőztetik is és mindig egy gyengén kénezett hordóba kerül, az soha sem fog megnyulósodni. Kisebb nagyobb mértékben megnyulósodott borok helyreállitása ugy eszközölhető, hogy azokhoz egy-egy hectoliterre 1 liter alkohol kevertetik, azután jól felkorbácsoltatnak vagy csapon át történő leeresztés folytán a levegővel lehetőleg erős érintkezésbe hozatnak. Minden egyes hectoliter borra még 10 gramm tannin adandó és azután ugyanabba a hordóba töltendő vissza a melyikben azelőtt volt s a melyikbe most még egy egy hektoliterre 15—20 gramm gelatinoldat tétetik be.

Ezen kezelési eljárás folytán a bor megtisztul és a megnyulósodás ellen is védve van. Az olyan hordók, a melyekben előzőleg nyulós bor volt, csak akkor vehetők ismét használatba, ha azok előbb vagy kigőzöltettek, vagy vizzel jól kiforráztattak és kimosattak.

A természet téli működése.

A természet pihen, de a mellett folyton mű ködik télen is. Előkészíti a talajt a legközelebbi termésre. Ennél az előkészitésnél a legfőbb szerepe az élénynek van, amennyiben a növények annál több tápanyagot nyernek, minél több elény képes a földbe behatni. Minden tehát, a mi a talajon levő kövek szétmállására s a földnek porhanyitására befolyással van elősegiti egyuttal az anyag, képződését is.

A fagy a földben levő apró kövekre és szántóföldjeink talajára osztó hatással van. A kis köveket még apróbb részekre osztja szét, s igy a levegő hova tovább nagyobb felületet talál, melyre bontólag hathat. Igen fontos e tekintetben a nehez agyagos földnek szétomlása a megfagyott göröngyök olvadásánál, amennyiben ez által a föld tulajdonsága rövidebb, hosszabb időre igen előnyösen megváltozhatik.

Az előbb igen szivós, mindenhez odatapadó, vagy kemény göröngyös agyagdarabok meglazulnak s könnyen megmüvelhetők, a mi oly előny, mely ugy a szántásnál, mint a kapálásnál mutatkozik legjobban. Az olyan talajt, mely a télen jól átfagyott, a rákövetkező nyáron igen könnyen lehet megmüvelni, a mi különben minden gyakorlati gazda előtt eléggé ismeretes.

A téli fagyok a levegő hatását a talajba nagyon elősegitik, az által, hogy különösen nehéz, agyagos földben repedések támadnak, melyeken át a mindent felbontó elény a föld belsejébe hat s ott működik. Homokos és humuszos taléjokon repedések nem támadnak, de az ily talaj, már anélkül is oly alkotásu, hogy a levegő szabad behatását mi sem gátolja.

Van a télnek az emlitetten kivül még egy más igen fontos feladata is, a földnedvességét: nem nyerhet, a növényzet nyáron csak tengődni fog. A nedvességgel az alsóbb rétegek telnek meg hogy igy növényüket szükség idején, tehát száraz nyáron vizzel táplálják.

Bármily esődús is a nyár, ez a téli nedvesség hiányát soha sem fogja kelően pótolni, mert a nyári esőnek csak kis része hat le az alsó rétegekbe, a legnagyobb része pedig gyorsan elpárolog a mi télen kevésbé történhet- vagy éppen nem, akkor ha a földet hólepel boritja, mely alatt a nedvesség, más távozási utat nem talál, a földbe fog szivárogni s azt teliti.

Ha tehát a természet téli pihenése mellett sem tétlen, hanem folyton működik, a gazdának a ki azt akarja, hogy a természet e működése annál eredményesebb legyen szintén jut feladat, mely abban áll, hogy a természet működését a maga részéről elősegiti, könnyiteni igyekezzék, az által, hogy a talajt jóravaló és megfelelő művelés által nyitva tartsa, hogy minél több levegő és minél több nedvesség szivároghasson annak alsó rétegeibe.

Különösen ama gazdákra nézve fontos, hogy földjeiket ősszel megszántsák s igy előkészitve adják át a télnek, kiknek nehéz agyagos földjeik vannak. Az ily földeket még akkor is kellene a tél bekövetkezte előtt fölszántani, ha a talaj nedves s ha szántás által nagy göröngyök támadnak is, melyeket a téli fagy és az élény behatása majd porhányókká tesz. Az ily földektől, melyekbe a téli nedvesség könnyebben beszivároghat, aránytalanul jobb termőt remélhetünk.

A télre való szántást, tehát egy gazdának sem kellene elmulasztani, mert az által csak magának okoz veszteséget, ép ugy, mint a saját termését szaporitja az, ki a természet működését elősegiteni igyekszik.

CSARNOK

Jön a kérő.

Irta: Thewrewky István.

I.

Lili, a szép Lili, az a nefelejcsszemü, szőke varróleány, ugy siettetí apró lépteit! Nem ügyel a külvárosi rossz kövezetre (pedig máskor beh óvatosan kerülgette azokat a girbe-görbe köveket!) és mit sem törődve rosszsarku, foldott cipőjével, lépdel majd hegyes kőre, majd a legnagyobb sárba, mintha e rongyos páron kivül még volna vagy öt-hat pár jó cipője is. Pedig Lilinek már nagy régen, édes atyja halála óta, soha sincs egy párnál több cipője. Az is rendesen kis lábánál kétszerte nagyobb és már kopott, mikor az övé lesz.

Olyan szegények Liliék!

Uj ruhát, uj cipőt alig alig vehetnek, csak régit, kopottat, de gyakran erre sem telik. Szerencse, hogy olykor jószivü emberektől avult holmit kapnak. Oh, mint kéri isten áldását Lili, édes anyja s a három kis testvér különösen az osztálytanácsosné ő nagyságára ki, ha varrni valója van (s ez van majd minden hónapban!), Lilit hivatja s egy havi munkáért nemcsak tizenöt forintot ád, de egy pár régi cipőt és valami ruha-félét is. És olykor harapni valót küld a kicsinyeknek, finom édességet, mert ő nagysága oly jó: nem feledkezik meg a szegényekről.

Lili a gyéren világitott utcákban ugy siet, attól való féltében, hogy rémek üldözik, a kik, ha nem siet, elfogják s viszik messze, messze... mert irigylik tőle kincsét: boldogságát és nem akarják, hogy e kincsben anyjával s testvérkéivel osztozzék. A szép varróleány egy földszintes ház kapujába fordul és legvégire fut a hosszu udvarnak.

Ott laknak Liliék. Lakásuk egy kétablakos udvari szoba meg egy konyha.

Nagyon zörget a konyha-ajtón.

— Ki az?

Lili izgatottan válaszol:

— En vagyok! Nyissátok ki az ajtót! Gyorsan! Szobába érve, majd anyját, majd testvéreit öleli, csókolja és hiába kérdik: miért örülsz? nem felel, csak ölelget, csókolgat, csókolgat, ölelget... Aztán leül a sok helyütt lyukas pamlagra, kezeibe rejti nekipirult arcát és zokog.

Ujra kérdezgetik, faggatják.

Lili végre megszólal.

Istenem! Hogy is kezdje!?

Ma reggel, ép ugy, mint tegnap s az előtt pontban nyolckor az osztálytanácsosnénál volt. Nyolctól kettőig valami különös dolog nem történt. Lili folyton varrt a gépen, csak akkor szünetelt kissé, mikor tizórázott. Kettőkor haza jött a nagyságos ur s nem sokkal ezután mindhárman ebédhez ültek Mindhárman: az osztálytanácsosné ő nagysága, a nagyságos osztálytanácsos ur, meg Lili.

— Tudjátok, hogy mily kegyesek! Nem röstelnek varróleányt asztalukhoz ültetni.

Leves után, igen, Lili jól emlékszik, leves után történt, igy szólt hozzá ő nagysága:

— Lilikém, tud maga táncolni?

— Tudok, nagysága kérem.

— Kitől tanult?

— A házunkban lakik egy táncmester, a neve: Pintyőke József. Nem tetszik őt ismerni? Oh, ő annyi uri kisasszonyt és urfit tanitott már a táncra, hiszen már vagy negyven éve, hogy táncmester. Mi otthon csak ugy hivjuk, hogy Pintyőke bácsi. Szegény mamának már gyakran kölcsönzött néhány hatost. Már akkor is ismert minket, mikor még a papánk élt, s mi nem voltunk szegények. Esténkint el-ellatogat hozzánk vagy mi megyünk hozzá; Pintyőke bácsi egymaga lakik, — s ilyen látogatásokkor tanitott ő engem a táncra. A mamám — nem haragszik nagysága kérem, hogy ennyit beszélek?

— Dehogy haragszom! Csak beszéljen, Lilikém!

— A mamám ugyan mondta neki, hogy ne bajlódjék velem, nem olyan szegény lánynak való a tánc, a milyen én vagyok, de Pintyőke bácsi nem követte a mamám szavait. Azt felelte, hogy neki az mulatság, ha engem tanit és ki tudja? mint már annyian, talán én is tánccal fogom a szerencsémet megalapitani. „Csak nem gondolja hogy a lányom táncosnő lesz?“ szólt a mamám haragosan, „Nem!“ válaszolt Pintyőke bácsi. „De hát nem mehet majd Lili valamikor bálba? S ott megismerkedik...“

Lili elpirul.

— Folytassa, kedves.

— Csak ennyit, kérem nagysága, csak ennyit mondott Pintyőke bácsi.

Az osztálytanácsosné mosolyog.

A nagyságos ur pedig nagyokat hörpent a hegy levéből.

Midőn már a pecsenyét is tálalták, ő nagysága meg-megsimogatta az osztálytanácsos ur szakálát.

— Öregem, meghivót kaptunk a jogász balra,

— Hm! Hm!

— Tudod e, mit gondoltam?

— Hm?

— Előbb idd ki a borodat, mert megmelegszik a pohárban. Ugy!... Hát azt gondoltam, hogy mi a jogász-bálba — elmegyünk!

De erre már többet szólt a hm-hm-nál a nagyságos ur.

— Ne tréfálj! Vének nagyunk mi ahhoz!

— Micsoda? én már neked negyven éves koromban is vén vagyok?! Szeretném tudni, minek nevezesz majd husz év mulva?!

No, no! Hiszen nem ugy gondolom! De lásd, feleség, mi már nem táncolunk, gyermekünk pedig nincs, hogy bálba vihetnők.

— Hátha van?

Az osztálytanácsos ur ámul-bámul. Ugyan, mi leli a feleségét? Félrebeszél vagy mi? Hm! Hm!

Azt hiszem, elmehetnénk a jogász bálba. Nem a magunk, de Lilike kedvéért. Igen, Lilit magunkkal visszük! Szegény lány! Ugy sem volt még soha mulatságon! Napról napra, reggeltől estig dolgozik, hogy megélhessenek. O és édes anyja keresik a család mindennapi kenyerét. Gyermekkorában uri kisasszonynak nevelték, de atyjának, ki jó hirnevü zongoramester volt, hirtelen halála után mindinkább meg kellett ismerkednie a szegénységgel, nélkülözéssel. Milyen öröme lesz, hogyha bálba viszem. Veszek számára finom szövetet s Lilike majd nálam varrja báli ruháját. Ugy-e öregem?

A nagyságos ur mosolyog.

— Hm! Ez nem is rossz idea!

Aztán mellette ülő feleségét megcsókolja s ezt sugja fülébe:

— Milyen jó, milyen aranyos szived van neked, feleség!...

II.

Szép cifra ruhája lett a varróleánynak. Abba öltöztették; aztán elvitték csillaros báli terembe, hol büvös dallamu zene buzdit táncra, hol annyi a szép lány, mint kertben a virág..

Uri kisasszonynak nézik a varróleányt; aki vele táncol, mind ezt sugja fülébe: »kedves kisasszonyom, kegyed itt a legszebb!«

Szünóra.

E csöndesül a vigadó nagy terme. Az éttermekbe megy táncos és nem táncos.

Az osztálytanácsosék és Lili asztalhoz ülnek. Hogy bámulták Lilit!

Az osztálytanácsosék előtt megáll egy csinos fiatalember s meghajtja magát.

— Bocsánatot kérek alkalmatlankodásomért, Megengedik, hogy ide ülhessek?

— Tessék!

A fiatalember Lili mellé ül.

— Lili kisasszony kegyes volt megigérni, hogy a souper csárdást velem fogja táncolni. Azért ülök tehát ide, hogy kegyedet, kisasszony, el ne vigyék előlem.

Szép fekete szemeivel Lilire néz, Lili, miután futó pillantást vetett a fiatal emberre, rögtön lesüti szemeit és elpirul.

Eleinte közömbös dolgokról beszélnek. Majd elhallgatnak, s lopva tekintgetnek egymásra. Amor pedig, az a kisded ezermester, él a kedvező alkalommal. Majd Lili, majd a fiatal ember szeméből céloz az ifjunak, a lánynak szivére, és talál. Sürün repülnek a szerelem nyilak, s a két sziv, az a két élet-óra, a mindinkább növekvő édes, kéjes fájdalomtól ugy dobog, ugy ketyeg...

Lili és Géza (igy hivják a fiatal embert!) mint régi ismerősök járják a souper-csárdást. Igaz is! Oly rég ismerik már egymást! Oly rég várnak a percre, hogy egymással találkozzanak s aztán el ne váljanak soha egymástól! Ébren most találkoznak először, de álmaikban, midőn a szerelemre ébredő sziv önalkotta eszménye jelent meg előttük, már oly gyakran találkoztak, oly gyakran beszéltek egymással.

Minden táncos a cigány közvetetlen közelében akar táncolni, s a ki távolabb van tőle, az táncosnőjével feléje tör, folyton rezegve csárdásütem szerint.

Lili és Géza legtávolabb állanak a cigánytól Ők nem akarnak a párok közt előre „törni. boldogok, hogy egymást láthatják, egymást hallhatják.

III.

A jogász-bál utáni vasárnap délelőttjén Lilit a mama jól megszidta. Kérem, Lili a souper-csárdás után oly beszédes lett, hogy mindent, de mindent elmondott Gézának. Elmondta, hogy ők milyen szegények, hogy ő nem gazdag úri kisasszony, csak szegény varróleány, — hogy ott és ott laknak, messze, künn a temető közelében, és végül megengedte Gézának, hogy a legközelebbi vasárnap délután hozzájok jöhet. De hogy is ne engedte volna meg ezt neki, mikor olyan szépen kérte.

A mama haragszik Lilire. Minek is engedte meg Gézának, hogy eljöhessen, mikor tudja, hogy az asztal lába sánta, a kanapé rongyos, a székek görbék, a lámpa golyója törött, szóval lakásuk nem olyan, hogy abban egy urat, egy hivatalnokot, vagy, hogy is mondja no? ... egy ... egy kérőt fogadni lehessen. Hiszen ő, a mama, annak csak örülhet, ha lányát hivatalnok kéri feleségül, de ép ezért nem engedhetí meg, hogy a kérő ilyen lakásban találkozzék velök. Ki tudja, ha ily szegénységet lát, nem változtatja-e meg szándékát, nem megy-e el anélkül, hogy Lili kezét megkérte volna?!

A dolog vége a mama azon elhatározása, hogy Géza most még nem jöhet hozzájok. S mert Géza úgy mondta, hogy vasárnap, azaz ma délután jön látogatóba: Liliék mindjárt ebéd után úgy intézkedtek, hogy ezt ne tehesse.

Szegény Lili! Neki kell levennie az ágyakról a takarókat s velök jól befüggönyözni a két ablakot, melyeken semmiféle függöny nincs. Hadd higyje Géza, ha jön, hogy nincsenek itthon. — A mama bezárja a konyha-ajtót és a kulcsot kihúzza belőle. Mikor mindez megtörtént, Lilinek az ablak mellé kell ülni, hogy egy kis nyiláson át lesse, mikor jön a kérő? Mert akkor még megmozdulnia sem szabad senkinek, hogy itthonlétöket mi se árulja el.

A mama s a testvérkék a lyukas pamlagra ülnek s csak néha-néha szólalnak meg, kérdezve Lilitől:

— Jön már?

— Nem! válaszol Lili s a szive oly gyorsan dobog az izgatottság miatt.

Már vagy másfél óra hosszat ülnek igy csöndesen várakozva, midőn Lili hirtelen felugrik.

— Jön!

— Jön? — Kérdi a mama.

— Jön!

— Testvérkék ösztönszerűleg s félve ismétlik: »Jön! Jön!«

Jön a kérő!

Margitka kezeibe rejti arcát hogy észre ne vegye őt az a »felő« bácsi.

Mind izgatottan lesik, hogy mi fog történni? Géza halkan kopogtat.

Lili oly halvány. Majd attól fél hátha megtudja Géza, hogy itthon vannak s előle rejtőznek, majd a konyha-ajtóhoz akarna rohanni, hogy azt kinyitva, az ifjú karjaiba omoljon, a kit oly nagyon, oly végtelenül szeret.

Géza újra kopog.

Lili nem fékezheti vágyát. Látni óhajtja őt csak egy pillanatig!

Lábujjhegyen az egyik ablakhoz megy s a függönynyé lett ágytakarót óvatosan kissé félretolja... Amint ezt cselekszi — borzasztó! — a takaró lehullt. S mi több, Géza ép e pillanatban tekint az ablakra, meglátja Lilit, elpirul s nagyot köszön. Mily boldogság! Liliék itthon vannak!

— Mily szerencsétlenség! — Sóhajtja Lili mamája. — Most már ki kell nyitnom a konyha-ajtót!

De mielőtt ezt teszi, a három kis lányt a pamlagra ülteti, ép azokra a helyekre, hol az legrongyosabb, és rájok parancsol, hogy helyökről ne moozduljanak.

— Bocsánatot kérünk, — mondja a bélépő és magát meghajtó Gézát fogadva a mama, — hogy ily sokáig vártattuk, de...

— Kérem! Nekem kell bocsánatot kérnem, hogy mint ismeretlen, nagyságánál alkalmatlankodom

— Tessék belépni!

Az özvegy asszony írul pirul szégyenében. Oh, csak legalább a gyerekek üljenek vesztegelnek a pamlagon!

— Ezek az én testvéreim! Szól Lili Gézához.

— Nagyon kedvesek és szépek. Nos, nem jönnek hozzám?

Margitka megszólal:

— Télem, mi nem jöhetünt madához. Melt a tanapé lutas!

A mama majd alajul. Oh, az az ostoba Margitka! De Géza nem értette a kis lány gagyogását. Mosolyogva ment a lánykához, megmegsimogatta, meg-megcsókolta őket s mellőjök üt a pámlagra.

Már este volt, mikor Géza Liliéktől bucsuzni akart. De Lilli marasztalta.

E pillanatban lép be Liliékhez Pintyőke bácsi.

— Mit látok?! — Szól a mamához halkan s kiváncsian.

— A Lili vőlegénye!

— Ne mondja! Mikor lett Lili menyasszony?

— Az imént.

— S ki az a fiatal ember?

— Tudja Pintyőke bácsi, ezzel a fiatal emberrel Lili a jogá-z-bá on ismerkedett meg.

Pintyőke József mosolyog.

— Nos, ugy-e mondtam, he? hogy sokan köszönhetik szerencséjöket a táncnak. Táncolni! Táncolni! Ez a tő! Holnap küldje hozzám kisebb lányait, tensasszony, holnaptól kezdve őket is megtanitom tánconi. Micsoda ez a fiatal ember? Hivatalnok? Jó partie! Talán ő is tőlem tanult táncolni! Kérem, mutasson be neki.

Szerkesztői üzenet.

Jolán. Az ember arcán ráncok rendszerint negyvenéves korban jelentkeznek. Függélyes ráncok a két szem között gondolkozást vagy gondokat jelentenek. Ivalaku ráncok az orr gyökere fölött nagy testi vagy leiki szenvedéseket árulnak el. Az ugy nevezett szarkalábak a szemek mellett azt jelzik, hogy a harmincöt életévet meghaladtuk, az orr szőgletéből a szájszőglethez húzódó ráncok pedig az aggkor tünményei. Az állon és a fülek közelében mutatkozó ráncok is ezt bizonyitják. A felső szempilla fölé húzódó ráncok gondról és buról beszélnek. De hát miért kiváncsi ön mindenre, mikor Önnek oly sima, oly rózsás az arca.?..

Solon. Jövő számukban hozzuk.

K K. Budapest, Rökksziláid utca 4. III emelet.

Perlak. A privát levelet köszönöm. Üdvözlet!

Hulló levelek. A papir kosárba hullottak. —

Villámos Helyben. „Volt" alatt az elektromotorikus erő egységét értik, azaz az okát annak az elektromos ellentétnek, melynek kiegyenlitődése által keletkezik az elektromos áram. Ennek az egységgel mérik a villamos feszültséget, amely azt az erőt jelenti, amelylyel az elektromotorikus erő áltaszétválasztott ellentétes villamosságok ismét egyesülni igyekeznek. Egy „volt" valamivel több mint kilenc tizedrésze egy normális Daniel-féle elektromorikus erejének. — „Ohm" az elektromos vezetés akadályának egysége Egy „ohm" alatt, azt a villamos ellentállást értik, amelyet egy 48 és fél méter hosszu tiszta rézből készült egy milliméter vastag drót a viltamos áram ellenében kifejt. — „Ampére" az elektromos áram erejének egysége. Egy „ampére" erejű az olyan áram, mely egy perc alatt a vizből tiz és fél köbméter durranó gázt tud fejleszteni.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Százezrei a
családoknak iszszák
előszeretettel
naponta a

Kathreiner-féle
Kneipp-malátakávét.

Mentes a babkávénak egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt izét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitünőbb pótléka a babkávénak, valamint ajánlásra legméltóbb vegyüléke is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi »Kathreiner«-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

Pserhofer J. vértisztító labdacsai,

azelőtt **„általános labdacsok“** név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika; vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak a vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arány birodalmi almá“-hoz czimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete sziuben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös sziuben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 April 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom. Én gyermekágyban megháltem olyannyira, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a Loltak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentett k volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. — Kniflcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökeletesen kigyógyult.

Legtöbb tisztelettel Weinczettel József.

Eichengraberamt, Gföhl m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kitejezni ezen labdacsok értékére és azokat, ahol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszészerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

Gotschdorf, Kolbach mellett Szilézia, 1886 október 8-án

T. ur! Felkérem, miszerint ez ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhard-féle alpesi fűliqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai kőszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, n. m. gerincagyhántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás tőfájás, fülszaggatás stb ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-től. egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kösöggel 40 kr., bérm. 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 lit. 1 frt 60, 1/4 liter 85 kr

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-től kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifűnedv, Pserhofer J.-től, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb ellen. Egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagyszelencével 2 frt

Általános tapasz. Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac sebes vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só Bulrich A. W.-tól Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, n. m. fájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös szinben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorban büntettetik.

Pserhofer J. *gyógyszerész* **zum „goldenen Reichsapfel“ Bécs I., Singerstrasse 15**

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőllők permetezése

az elmult évadban bizonyult be

midőn csakis a permetezett szőllők nem mentek tönkre.

Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

oszabadalmazott

önmüködő

„SYPHONIA“

szőllővessző és növénypermetezője,

mely az oldatot **szivattyuzás nélkül önmüködően** a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már **sok ezer** van használatban és **számos dicsérő bizonyitvány** mutatja kitünő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben.

362 1—10

Ábra és leirás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak,

különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.

Bécs, II/1, Taborstrasse 76. szám.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyitvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)

Saugs Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiöblitése csupán fog vagy szájvizzel nem elégséges a fognak tisztitására. Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztitó-szer** használata.

Mindenütt kapható.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

4. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 13-án. XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak

Bérmentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A beköltözés.

Nagy-Kanizsa város lakói kezdenek feltünően szaporodni. Ennek okát azonban nem a születési és halálozási esetek közötti kedvező arányban kell keresni, hanem abban a körülményben, hogy néhány év óta a vidék egyes falvainak elszegényedett, ott künn megélni nem tudó lakosai legnagyobbrészt városunkba költöznek be.

A földmivelési viszonyokra nehéz idők járnak mostan. Azokban a falvakban, hol eddig a birtoktalan egyének, a zsellérek, is eléldegéltek valahogy: a segitő munkáskéz igénybevételét oly nagy mértékben a legnélkülözhetetlenebb szükségletre szoritották földbirtokos gazdáink, hogy bennök most már kizárólag napszámoskodásból csak igen kevés ember élhet meg. Különösen télszak idején — ha csak a nyári keresményből valamicskét meg nem takarithattak — csak elvétve akad nekik éhhaláltól mentő munka.

Ezt éppenséggel nem lehet csodálni. A földbirtokos gazdák vállaira a létfentartás elkerülhetetlen kiadásain kivül óriási közterhek is sulyosodnak.

A terhek folytonosan növekednek; a jövedelem pedig a kedvezőtlen termési és árviszonyok következtében ijesztően apad. Nagyon természetes tehát, hogy az a szegény gazda-ember kénytelen mindenütt, ahol csak lehet, megszoritani a kiadási tételeket.

A közterhek tételeinél nem apaszthatja az összegeket, mert azokat nem ő veti ki és nem is hosszabbithatja meg a befizetési határidőt. Ha nem fizet, hát minden nagyobb teketória nélkül foglalnak nála és megpörögtetik a dobot a portáján.

Hol kezdi ennélfogva a kiadások megszoritását?

Először is a maga és családja fentartására szánt összegeknél. A kényelemre, a kellemességekre elöirányzottakat egyszerüen törli és kizárólag csak a szükségesek tételeit hagyja meg.

Mikor azután a sovány jövedelem még nagyobb megszoritásokat kiván, akkor kénytelen a gazda megtámadni gazdaságának életerét olyképpen, hogy kevesbiti a beruházási összegeket, apasztja a munkáserő alkalmazását. Tudja ugyan, hogy ezzel a pillanatnyi takarékoskodással maga alatt vágja a fát, de azért megteszi, mert nem tehet másként.

A gazdáknak ebből a veszedelmes kényszertakarékosságából azután az következik, hogy azok a munkás-emberek, akik eddig a földbirtokos gazdák mellett keresték meg mindennapi kenyeröket, nem képesek megélni falun, mert vagy egyáltalán nincs, vagy csak igen csekély mértékben van keresményök.

De nekik is csak kell élni! Mit csinálnak hát? Összecsomagolják csekély ingóságukat és beköltöznek a legközelebbi városba azzal a reménynyel, hogy ott több a gazdag ember, a kiknek munkás-erőre van szükségök; ott majd csak megélnek valahogy.

Egészen igy van nálunk is.

A mi földbirtoktalan szegény falusi napszámosaink egymás után költöznek be a vidéki falvakból Nagy-Kanizsára, hogy szaporitsák azoknak számát, kik Istenhez kiáltó nyomorral küzködve tengetik itt életöket.

Nagyon természetes hogy erre a be-

A „ZALA" tárcája.

Uti-képek.

(Rafael Stanzái és Loggiái.)

Irta: * * *

V. Pius „capella"-jában megmagyarázhatatlan izgatottság vesz erőt rajtam.

Keresem Rafael Santit.

A szeplőtelen fogantatás termében még megállok, s Podesti szép freskóiban már érzem egy kissé a „régiek" enyhet adó levegőjét.

Egy furcsa irányu ajtón, nyugtalanul lépek át, s vizsgálódva mérem végig a következő termet.

Ah!

„Jam proximus ardet Ucalgeon."

Ott van Aeneas, amint az öreg Anchises apót viszi a villám, feleség s gyermek aggódva követi, s a félelem iszonyu lármája vibrál minden alak ajkán, a rémes tüzlángok pedig sisteregve nyaldossák Trója házfalait.

Azaz, hogy a római „borgók" egész jelenetét ábrázoló kép előtt állok, az első Stanzában.

Tele tüdővel szivom be az umbriai levegőt, mely lakóinak napjainkig is olyan idealis naivitást kölcsönöz; — látom a lemenő nap sugaraiban fürdő „lago di Trasimeno" azur tükrét, bájas vonalu hegyláncaival miként kacérkodik.

Mert Umberia s környéke a legszebb s legjobb olaszokat termi vala, csoda-e, ha ebben az istentől megáldott paradicsomban kigyul a szikra az egyszerü ember lelkében.

Ebben a levegőben erősödik Rafael Santi. Ahol madonnák járnak a földön, kik mandula metszésü tiszta-vizü szemekkel biztatják csöndes munkálkodásra egyszerü, patriarkalisan temperamentumos „embereiket"; — ez az Umbria — Itáliának Násárethje, melyről olyan szépen mondja Renan: „a világ egyetlen helye sem annyira álmodott hazája a tökéletes boldogságnak, mint Nasareth".

Ahol vigan szökelő patakok boldog emberek dalaitól hangos völgyeket hasitanak át; ahol virágzó a kertek, üdék a rétek és ártatlanok az emberek!

A cinquecento nagymestere csakis *innét* jöhetett.

* * *

Pinturicchio Sienába csalogatta; Lionardo da Vinci és Michel Angelo gigási versenye Florencbe csábitja; II. Gyula pápa nagy müértő gondoskodása Rómába hivja, ahol egész lényét jellemző s minden irigységet legyőző kedvességgel jelenik meg; a többi művész mellé sorakozik, kik a „Stanzák" falait ékesitik szebbnél-szebb freskókkal.

Egy üres falat adnak neki a Stanca di Segnaturá-ban, s varazsecsete a „Disputát" veti rá.

Munkatársai álmélkodva állnak e gyerek-ember (25 éves volt akkor) mesteri alkotásai előtt, s II. Gyula pápa elragadtatásában a Stanzák már kész freskóit levakartatja; mert .. hely, sok hely kell Rafael isteni művészetének!

Oh! Diagoras! Te egy istentelen pazarló vagy! Igaz, módodban áll; de azért még se szép, hogy a fából faragott isteneket durva fejszéddel hasábokká törödd, s meggémberedett tagjaidat az „alágyujtott" istenek lángjainál melengeted; hogy egy nyársra fűzött bárányt forgatsz az istenek tüzénél, — az már a gazság netovábbja...

Lám II. Gyula pápa is nagy pazarló, — de pazarlását isteni gondviselés, — az a szikra, amit művészetnek neveznek, — az „vezérli, mikor Perugino és Sodoma bizonyára nagy mübecsecsel biró munkáit faragtatja le a Stanzák falaról.

Mert neked, szerencsétlen Diagoras, — vacsora; Rafaelnek pedig hely köll.

* * *

És a „ragozzo" (ahogy Gyula pápa Rafaelt nevezi) oda veti Perugino és Sodoma levakart freskóinak helyére az »Atheni iskolát«, a »Parnassust«, Attilla lármás hadát, a békéltető I. Leot, Seleucus király rabló csapatát, s már cartonra veti Konstantinus óriási harcát.

Környezete — ecsetének s egyéniségének varázsa alatt áll — bibliai szeretettel veszi körül.

Tanitványai közül kiválik Giulio Romano, ki a »Loggiák« illusztrálásán serényen dolgozik.

Csak a mindig öreg Bounarotti morog, s irtózatos kalapácsütésekkel hasitja a márványblokkokat; széles, erős ecsetét lázas sietséggel táncoltatja végig a Sixtini kápolna plafondján.

Bezárja magát.

Bizalmatlan mindenki iránt s nagystylü lelke

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor** Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcznaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

költözésre is éppen ugy vannak csábitó példák, mint az Amerikába vándorlásra.

Az eleinte beköltözöttek közül egy-kettőnek sikerült a vasutnál, valamely gyárnál, egyikmásik intézetnél, raktárnál vagy magánegyénnél olyan alkalmazást nyerni, hogy tényleg elég tisztességesen és a külső munkánál jóval könnyebb módon kereshetik meg mindennapi kenyeröket.

Ezeknek a példája azután erősen csábitotta az otthonmaradottakat. Csakhogy a későbben érkezetteknek már sokkal bajosabb, sőt majdnem teljesen lehetetlen a boldogulás.

E sorok irójának alkalma volt egy ilyen beköltözöttel beszélni.

— Mi járatban van?

— Munkát keresek.

— Hova való?

— Eszteregnyei vagyok; de most itt lakom.

— Miért jött be?

— Ugy gondoltam, hogy majd itt csak megélek valahogy. A feleségem meg én napszámba járunk. A gyerekek ingyen járhatnak iskolába, meg a népkonyhába. Falun már elpusztul az ember.

A szegény embernek szemei megteltek könyekkel. El kellett hinnem, hogy az igazi nyomoruság üzte ide közénk egy parányi reménynyel a kétségbeesés elől.

És mi vár rá itt? Nyomoruság, talán az előbbinél is nagyobb. A kétségbeesés elől menekülve, talán még kétségbeejtőbb helyzetbe rohant szegény.

No, és mit eredményezhet majd a kétségbeesetteknek ez a fokozatos szaporodása? Azt, hogy hova-tovább Nagy-Kanizsa kitünő melegágya lehet a socializmusnak, az anarchiának.

Ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, hogy ezeket a szegény nyomorultakat mielőbb el kell innen távolitani; sem azt, hogy álljuk utját a beköltözésnek. Hisz ők is emberek; nekik is van joguk élni. Arról nem tehetnek, hogy nem lett mindegyikből Eszterházy herceg. A nyomort üldözni a legnagyobb nyomorultság volna. Ellenkezőleg reánk, hatóságunkra és Nagy-Kanizsa város társadalmára e tekintetben humanitárius feladat vár.

Miután az ilyen beköltözők száma, akik itt becsületes munka utáni existenciát keresnek, évről-évre szaporodni fog: már most meg kell a kezdeményező lépést tenni arra, hogy Nagy-Kanizsán egy dologház alapja vettessék meg.

Mi, — akik e város élete minden tünetének köteles figyelői vagyunk, elmondtuk tapasztalatainkat a beköltözésről azért, hogy fölhivjuk reá és esetleges következményeire azok figyelmét, akik hivatva vannak aktiv működésükkel elháritani a beköltözéssel járó veszedelmet.

Induljon ki a mozgalom az arra leghivatottabb és a város közéletében legtekintélyesebb helyről: a városi képviselőtestület kebeléből. Erős meggyőződésünk, hogy Nagy-Kanizsa közönsége nagyarányu fölkarolásban fogja azt részesiteni.

Az intézmény nem olyan, melynek a mai viszonyok között nagy-dobbal kellene hiveket toborzani. Rendkivüli szükségességét sem kell nagyhangu frázisokkal bizonyitgatni.

Senki sem fogja kérdezni, hogy minek a viz? — mikor körüs-körül ég a határ.

Politikai szemle.

I.

Fiume, január 10.

A fiumei kérdésben szenzációs fordulat állott be. A rapprezentanca megtartotta alakuló ülését, az ujonan megválasztott képviselők letették az esküt, a volt podesztát, dr. Mayländer Mihályt 43 szóval 11 ellen ujból podesztává választották, s a vége a szép jelenetnek az volt, hogy az ülésen elnöklő Gaál Tibor kormányzóhelyettes az ülést ideiglenesen feltüggesztette, mert az uj podeszta a hivatali eskü letételét megtagadta. Tette ezt azzal a megokolással, hogy a most behozott uj törvényeknek nem esküdhet engedelmességet, mert azokat a rapprezentanca megkérdezése nélkül emelték törvényerőre Fiumében. A képviselők s a karzat nagy lelkesedéssel vették tudomásul e nagyhangu kijelentéseket, csak Gaál kormányzóhelyettes maradt nyugodt s az ülést energikusan azonnal bezárta.

A rapprezentancát ujabb ülésre nem hivják össze, mig a kormány a további teendőkről nem dönt. Hir szerint a rapprezentancát fel fogják oszlatni. Állitolag dr. Mayländer gróf Szapáry László kormányzónak kompromisszumot ajánlott fel s kijelentette, hogy ha föltételeit a kormány elfogadja, a rapprezentanca fölhagy az ellentállással. Hogy mik dr. Mayländer föltételei, azt nem tudják, nagy határozottsággal beszélik, hogy báró Bánffy miniszterelnök táviratilag tudatta a kormányzóval, hogy a kormány semmi körülmények között sem hajlandó a törvények életbeléptetésére a rapprezentanca jóváhagyását kikérni.

A rapprezentanca üléséről részletes tudósitásom a következő:

Gaál Tibor kormányzóhelyettes ma esti 5 órára hivta össze a rapprezentancát. Napirenden voltak az uj városi képviselők eskütétele, a podeszta és a két alelnök megválasztása. Az első ülésen valamennyi képviselőnek meg kell jelenni, aki elmarad s távollétét alapos okokkal nem igazolja, az elveszti mandátumát.

Az ülésen 56 tanácsos közül 54 jelent meg. Cante és Giadrich mentették ki betegséggel távolmaradásukat.

Az elnöki széket gróf Domini Vince foglalta el, egy nyolcvan esztendős aggastyán, aki az autonomista párt buzgó hive s hallani sem akar a kormány iránti engedékenységről. Fölhivására három tagu bizottságot választottak, hogy az dr. Gaál Tibor kormányzóhelyettest a közgyülési terembe hivja. A diszmagyarban belépő kormányzóhelyettest a városi képviselők fölállással fogadták. Néhány üdvözlő szó után fölolvasatta a napirendet és az uj képviselők eskütételére vonatkozó határozatokat.

Most fölállt Walluschnigg Antal és szót kért. Azért gyültünk egybe — mondotta, — hogy esküt tegyünk, hűséget esküdjünk a királynak és statutumunknak. Ezt azonban csak ugy tehetjük, hogy autonomiánk érintetlenségét megőrizzük; mert mit mondana a nép, mely bennünket beválasztott, ha jogait konfiskáltatni engednők. Fiume külön teste a magyar koronának s igy a magyar kormánynak nincs joga a rapprezentanca megkérdezése nélkül törvényeket behozni és épp azért kijelentem, hogy a közigazgatási bizottság tagjait a rapprezentanca nem fogja megválasztani. Be-

---

maga elé varázsolja a világokat teremtő Istent; nem veszi észre, hogy a »ragazzo« (fiu) az állványok hasadékán át lesi minden ecsetvonását, hogy ugyanazt az öreg Istent lősthesse Loggiainak hires bibliájába.

Gigási Iréla!

Hogy csudálkozott az öreg Bounarotti, mikor az ő istenét meglátta a Loggiak világos boltivei alatt.

Rafael művészetéből az a poezis árad szét, amely az umbriai madarakat csöndes csicsergésre készteti, az az önkénytelen mély filozofia, mely magamagától ered s mely végtelen egyszerüségével ma is boldog megelégedést varázsol földieinek lelkébe.

Michel Angelo egy nyughatatlan, kutató szellem, müveiből a nagy tudás, a realizmus sajátságos nagy revolutioja megrázó hangon deklamál.

Az emberi testet sem e őtte, sem utánna senki ugy nem ismerte, mint ő... és épen ezért nála nem az istenek szállnak le az emberekhez, ha nem az öntudatra ébredt ember megrázóan követelő hangjával helyet parancsol magának.

Michel Angelo, mikor farag vagy festi, az apokalypsis világot rengető zenéjét hallja; mert szen, mondhatnám: erőszakosan repeszti márványát; energikusan s imponáló vonásokban rakja föl szineit.

Rafael pedig csöndes boldogsággal, cherubok zenéjét hallja, önkénytelenül egy belső ösztön készteti ideális lelkületének illusztrálására; az ő ecsetvonására meghasad az égboltozat s mennyei dicsfénybe olvad át a hideg való; arkangyalok szállnak le, hogy modeljéül szolgáljanak, az istenek pedig sietnek emberi köntösbe bujni, mert még az istenek is dicsőség Rafael alakjában élni.

Mondtam már, hogy Bounarotti művészetét legjobban karakterizálja az, mikor fényes egyházi ruhába öltözött pap nagy segédlettel az evangélium helyett... Homért olvassa.

Rafaelnél épen az ellenkezője áll.

Tempe völgyi szent berkekben görög szüzek gyümölcs- és virág áldozatot hoznak az istenek ollárára, s kecskebőr ornátusba öltözött papjuk az... evangelium örök szeretetre tanitó szép passzusát énekli.

Michel Angeló katolikus szelleme a görög mithologia drámájába merül; Rafael mythologiai bája pedig a katolicizmusnak — nem dogmatikus — hanem egyszerü, örök szeretetre intő tanába olvad.

* * *

A vatikáni Pinakothek egyik kisebb termében szakadtszalmáju széken ülök.

Előttem a »Transfiguratio« Rafael utolsó munkája, nézem, csodálom tökéletes rajzát, csak Giulio Romano szinei boszantanak kissé.

Képzeletem elmerül e kép szomoru multjába, s látom a »Transfiguratio« előtt alacsony patyolat-fehérségü nyugágyon Rafaelnek a malariától agyon gyötrött testét.

Lázas tekintete révedezve merül a nyitott ablakon át beszürődő est-homályba, — keresi Umbria hullámos hátu hegyeit, vigan csörgedező patakjait... boldog embereit.

Hisz itt mindenki boldogtalan!

Szerető tanitványai kétségbeesett némasággal harapdálják fakó ajkaikat; biborba öltözött maecenások aggódó gondoskodással simitják halántékára tapadt haját... fornarina szőnyegen fetrengő egész teste kinosan vonaglik a visszafojtott zokogástól.

A falakon kivül Róma népe tolong s izgatottan várja a beteg állapotáról szóló hireket.

Mikor az a sok virrasztástól viaszarcu hirnök az erkélyre lépett s a kezében égő gyertyát elfujta, melynek hosszúra nyullott füstje lassan mászott a levegőben, mig a megmozdult tömeg légvonata szét nem tépte, hogy magával ragadja: akkor Rafael lelke már kiszakadt testéből..

* * *

Nem jó, ha a szeretet fájdalmában sokáig jelgünk.....

Milyen üde friss levegő száll be a hátam mögötti magas ablakon, s milyen magasztos kilátás terül ebből a szobából az ember elé.

A nyüzsgő, lármás modern Róma, mely még mindig a régiek dicsőségén élősködik, már nem köti le figyelmemet.

Ott messze, északkeletnek, abban az örökké kék égben fürdő boldog Umbriában, ott jár a lelkem, madárdaltól hangos csalitban; Italia

széde többi részében Walluschnigg a zsufolásig telt karzat élénk helyeslése mellett megtámadta a magyar kormányt, amely liberálisnak és alkotmányosnak nevezi magát és mégis törvényszegést követ el.

A kormányzóhelyettes Walluschnigg támadását válasz nélkül hagyta s elrendelte az eskütételt. Az ujonan megválasztott képviselők mind az elnöki emelvény elé állottak; a jegyző felolvasta az esküformulát, a képviselők felemelt jobbalutána mondták az esküt s ezután névszerint való felhivás szerint sorban kezet nyujtottak Gaál kormányzóhelyettesnek.

Az eskütétel után a kormányzóhelyettes elrendelte a podesztára való titkos szavazást. Az eredmény e következő: Beadtak ötvennégy szavazatot. Ebből dr. Mayländer kapott 43 szavazatot, dr. Vio Antalra 3 szavazat esett, 8 szavazólap üres volt.

Gaál kormányzóhelyettes kihirdette az eredményt, amelyet a képviselők és a karzat zajos tapsokkal fogadtak. Mikor a csend helyreállt, a kormányzóhelyettes felszólította Mayländert, nyilatkozzék, hogy uj állását elfogadja-e?

Dr. Mayländer: nagy csendben kezdett beszélni. Kijelentette, hogy örömmel fogadja el a választást, de az uj törvényektek nem eskűdhetik engedelmességet, mert nem kérdezték meg a rapprezentancát, hogy azokat behozhatják-e?

Óriási bravó- és evviva-kiáltásokkal fogadták e kijelentést, mire Gaál kormányzóhettes fölemelkedett helyéről és a következőket mondotta:

»Minthogy nem vagyok fölhatalmazva ily föltételes kijelentés elfogadására, további felsőbb intézkedésig felfüggesztem a rapprezentancát.«

Valluschnigg közbekiált: Hát a két alelnök választás elmarad?

Gaál kormányzóhelyettes Valluschnighoz fordult s ezt felelte neki: Arra majd csak később kerül a sor...

Pár pillanattal később a kormányzóhelyettes távozott s a képviselők Mayländer Mihály éltetése mellett szétoszoltak.

II.

Január 11-én

Hétfőn reggel két bécsi lap azzal a hírrel igyekezett meglepni a világot, hogy *Lueger* megunta a dicsőségét, beleláradt hivataloskodásába és a polgármesteri állásáról lemondani készül.

Elkedvetlenedésének állitólag kétféle oka volna: az egyik az, hogy hűséges pártfeleivel, a keresztény szocialistákkal semmire se tud menni, mert feladataik megoldására annyira képtelenek mutatkoztak, hogy az egész munkateher és következőleg az egész felelősség is egyedül az ő vállaira nehezül; a másik ok pedig az, hogy az uj légszesz-világitás létesitéséhez és berendezéséhez szükséges kölcsönt nem képes megkapni, daczára annak, hogy nemcsak az itteni bankoknál, hanem külföldön, Berlinben, Párisban, sőt talán Londonban is házalni járt vele.

Tagadhatlan, hogy mind a két ok főnáll. Lueger urnak ezelőtt két évvel sikerült a bécsi községtanácsot és magisztratust nem a saját képére, de a saját izlése szerint megalkotni és sikerült tavaly, Badeni gróf kegyelméből beleülni a polgármesteri székbe.

Hanem mindig nagy baj az, ha annyi zérus közt csak egyetlenegy szám van és az is törtszám, a mely nem is a zérusok előtt, hanem közöttük áll. Ezzel devalválja a saját értékét a nélkül, hogy a nullákat követné. A Lueger urénál nagyobb és főleg iskolázottabb tehetség se volna képes ezekkel az elemekkel egy tizedrészét se megvalositani azoknak a meggondolatlan és dulzott igéreteknek, a melyekkel a keresztény szocialisták választási izgatásaik alatt a nagy tömegeket a hálójukba keritették.

A kijózanodás csakhamar megindult és a Lueger-párt minden tőle telhetőt elkövetett, hogy hatalmas előmeneteleket tegyen. Ellenségévé tett egész társadalmi osztályokat, többek közt a tanitói kart, a mely igen fontos tényező volt a keresztény szocialisták győzelemre jutásában.

Az elégedetlenség nem is annyire Lueger, mint az ő intimusai ellen, gyorsan terjed, de Lueger nem menekülhet tőlük, mert ily engedelmes eszközöket helyettük nem kaphatna sehol. Ők egymáshoz vannak láncolva. *Luegerrel bukik a párt és a párttal együtt bukik Lueger is.* Ők a számi ikrek bécsi kiadásban.

A mi a gázkölcsönt illeti, az ez irányban folytatott házalás sikertelenségének oka nem abban rejlik, mintha Bécs város hitele csökkent volna, hanem abban, hogy a főváros mai adminisztrációja iránt *nincs bizalom* és hogy a pénzvilág az antiszemita Luegernek és hiveinek nem akar pénzt kölcsönözni és semmi kedve sincs hozzá, hogy őket a zavarból vagy helyesebben a hinárból kisegitse. Akárki más állna Bécs város kormányzata élén, már rég megkapta volna a legelső 24 óra alatt a negyven milliós kölcsönt, — a hatalmas dr. Luegernek, „Bécs urának" a mint hivei; — a „szép Károlynak" a mint a keresztény-szocialista asszonyságok nevezik — a „pump" sehogy sem akar sikerülni s igy maig se tudhatni: mi lesz a vége a légszesz históriának, a mely miatt Bécs utcái három hónap óta ugy föl vannak dulva, mintha Kara Mustafa nem 200 évvel előtt ostromolta volna a várost, hanem most ostromolná.

Nekünk magyaroknak semmi okunk se lesz örülni, ha Lueger csakugyan lemond, a mint nem volt okunk aggódni, mikor polgármesterré lett.

Teljesen közönyösen nézhetjük ennek a magyarfaló urnak kinos vergődését. Azt az igéretét, hogy a magyar háromszinű lobogót letépi a budai vár fokáról, aligha fogja valaha beváltani; az ellenben bizonyos, hogy a saját lobogóját előbb-utóbb szét fogják tépni, ha ő maga idejekorán be nem vonja.

A szocializmus és a társadalom.

A mi társadalmunknak nem utolsó hibája az, hogy nem tud magában olyan közszellemet teremteni, amelylyel határozott célok szolgálatában gyakorlati eredményt mutathatna föl.

Az a nagy ember-massa, melyet mi „társadalom" néven ismerünk, föltagozottan, osztályokra, rétegekre szakadozottan él; próbálja igy is, ugy is, itt is, ott is érvényesiteni a tömörülés erejét, de egy magasabb cél érdekében működni nem képes. Az a társadalmi élet, mely előttünk hullámzik, csak együttélés, pusztán a társaslény ösztönének kielégitése, céltalan érintkezése a társaságot kereső egyéneknek, okszerűtlen emberkavargás, mely nemesebb irány hiányában az egyszerű szórakozás szinvonala fölé nem igen emelkedhetik.

Itt-ott látunk csak fölcsillámlani egy-egy sugárt a magasabb célokból a társadalom ama töredékeinél, melyek a jótékonyság, az irodalom, művészet oltára köré tömörültek; de ezek csak parányi szigetek a tengerben: a nagy társadalomban. A magasabb célu társadalmi általános tömörülésnek hóditását nem látjuk sehol, sőt még csak határozott irányu törekvést sem, melynek ez volna vezető gondolata.

Azt halljuk mindenütt szakadatlanul, hogy nincs társadalmi élet. De ha megkérdezném a panaszkodók, a divatszerűen sóhajtozók valamelyikét, hogy hát milyeneknek kellene lenni a viszonyoknak, ha az ember azt akarná, hogy legyen társadalmi élet: legtöbben olyan feleletet adnának, a mitől bámulatba esnél.

A közönséges fölfogás szerint ugyanis a jó társadalmi élethez nem kell más, mint hogy jó napokat, vidám órákat töltsünk együtt; jól mulassunk, nagyokat igyunk a hazáért. Pedig hát ki tisztában van a társadalomnak, mint az együttlétre utalt emberek nagy tömegének, föladataival: nagyon jól tudhatja, hogy a társadalmi élethez nem elég a békés együttlét, a vidám, zavartalan szórakozások láncolata. Társadalmi életről a szó valódi és magasabb értelmében csak ott lehet szó, ahol a társadalom különböző rétegei, osztályai valamely jól megértett, jól fölfogott magasabb érdekü közös célban megtalálják azt a tiszta, nemes, eszményi kapcsolatot, mely őket közös munkálkodásra tömöriti, közös lelkesedéssel tölti be, s egy fődél alá gyűjti. Ebből a kölcsönös megértésből azután következhetik, sőt rend-sen következik is, hogy a társadalom különböző osztálybeli egyénei vidám órákat töltenek együtt, de ez már csak egyik kedvező eredménye a jó társadalmi életnek, de nem maga a társadalmi élet.

Ha a mi társadalmunk föl tudott volna már emelkedni arra az eszményi szinvonalra, ahól a magasabb közös célokkal alakuló társadalmi élet szellemének domináló hatalma van a lelkeken: akkor nálunk igen-igen sok bajnak elejét vehettük volna.

Vegyük csak a napirenden levő s fejlődésében és alakulásában legtöbb veszedelemmel fenyegető socializmust.

Mikor ez a nagy átalakitásokra törekvő mozgalom külföldön itt is, ott is felütötte fejét, mi nyugodtan dörzsöltük kezünket s azt mondtuk, hogy mi magyarok e tekintetben szerencsések vagyunk; nálunk nem kell tartani a socializmustól; ennek a mozgalomnak Magyarországon nincsen talaja.

Hogy igy beszélhettünk és beszéltünk, az annak a jele, hogy nálunk még csak árnyéka sem volt meg az igazi, elfogadható magasabb célu társadalmi életnek. Annak a jele, hogy a mi egészségtelen társadalmi életünk elzárkozottságában sohasem érintkeztünk azzal az osztálylyal, melynek kisebb-nagyobb mértékben bizonyára már akkor is megvoltak a sajgó sebei; és igy sohasem volt alkalmunk arra, hogy azokra a sebekre tapinthassunk. Az intelligens osztály és a munkás-osztály között ott tátongott a hatalmas, át nem hidalt ür. Mindegyik én a maga levegőjében. Az ürben pedig gomolygott, kavargott a balitéletek átláthatatlan köde.

Ha már akkor, a sociálizmus külföldi hóditá-

Nasarethjében; Rafael hazájában; ahol virágzók a kertek, üdék a rétek, és... ártatlanok az emberek.

Felvidéki levél.

Kassa, január 9.

„Hát ez megint már miről jó?" — dörmentboszusan egyik-másik *bal lábbal* kelt olvasó — az édes otthon iránt való szeretet féltékenységével. „Mi közöm nekem a Felföldhöz — Petőfiként? S mit tartozhatik a provinciális lapra nézve egy *más vidék?*" — folyik tovább a kedélytelen monolog.

Ne nehezteljen a *nyájas* olvasó: nem fogok sokáig terhére lenni s ami a jog érzetét illeti, éppen nem széndékozom ezt megsérteni holmi kakuk-szereppel. Egyébként valaha nekem is törvényes jogom volt a — *fészekhez*, melynek óvó melegségét elfeledni soha, még a messze távolban sem tudom; hanem emlékezetben igen gyakran visszatérek hozzá. Most azután — a kedves szerk. ur engedelmével — szellemileg bogy meg is vizitelem: örvend a lelkem. Ne haragudjek hát a t. olvasó se érte...

Nem állithatom, hogy érdekelnie kell egyik vidéknek a másikat, noha jó hazafi előtt minden figyelemreméltó, a mi honának bármely részére vonatkozik; de annyiban, — amennyiben a különböző vidékek viszonyainak összehasonlitásából esetleg bizonyos előnyöket lehet a magunkéira levonni, azt hiszem, nem követtek el vétket e lap t. olvasói ellen, ha az itteni sajátlagos viszonyokról néha-néha egy-egy vázlatos képet rajzolok ide. —

Többé-kevésbbé, de mindig érdekes megfigyeléseket tehet a hazánk tulsó széléről Kassára vetődött idegen az ide való állapotokról.

Igy téli időben meglepi pl. az a körülmény, hogy — amiket az ellenkezőjét várta — csak olyan enyhe a klima, mint akár Kanizsán. S ennek magyarázata abban található, hogy e város három oldalról hegyekkel van körülvéve — még pedig akként, hogy a déli oldala van szabadon. E kivételesen kedvező fekvésnek köszönheti azt, hogy — mig pl. a tőle észak felé 5—6 km. távolságban fekvő *Kavecsány* községben szinte szibériai hidegben dideregnek a cifraszűrös „zatyafiak", addig itt nyitott kabáttal sétálnak a járó-kelők a korzón.

Sajátos hatást gyakorol a csak magyar beszédhez szokott fülre az a bábeli zavar, ami itt hallható. Egyik ember németül, a másik tótul, a harmadik pedig magyarul hadar. De minő *magyar* beszéd ez! Pedig tapasztalható, hogy — a mi különben örvendetes tény — előszeretettel beszélnek igy.

Legközelebb egy kis *szemelvényt* fogok közölni belőle. Most pedig — nem bosszantom tovább a „nyájas" olvasót. A viszontlátásig!

G—r E. G—r.

sainak kezdetén, csak annyira is át lett volna hidalva az intelligens és munkás osztály közötti űr; ha csak annyira is tisztán átnézhettünk volna egymás világába, mint már most: Magyarországon semmi esetre sem végezhetett volna akkora hóditást a socializmus, mint igy végezett. A kölcsönös érintkezés hatása nem maradhatott volna eredménytelenül s míg egyfelül kötelességek teljesitésére ébresztett, sarkalt volna a jogos panaszok megértésére; másfelül csak nagyon kevés embert ragadott volna végletekbe az elkeseredés. Egyfelül a jogos bajok orvoslása másfelül a panaszok meghallgatásának alapos reménye nem eresztették volna hazánk fiait a hazátlan nemzetközi socializmus karjaiba.

Hisz mit tapasztalunk ez időtt is? Csak tessék megfigyelni: hol találkozunk legnagyobb mértékü nemzetközi socializmussal? Hol talál termékeny talajra az agitátorok működése? Ott, ahol nincs magasabb, nemesebb célok köré tömörült társadalmi élet; ahol az általános haladás, az általános művelődés vezető gondolatának még csak egyetlen fénysugara sem hatotta át a társadalmi életet. Azokban a (fájdalom: nagyon ritka) városokban, ahol a munkásosztálylyal való érintkezés melege némi kis biztató, vigasztaló, enyhitő sugárt visz be munkásaink lelkébe: csak elvétve találkozunk egy-egy elkeseredett tulzóval. Ahol a munkás-osztály azt tapasztalja, hogy becsületes, nemes törekvését a társadalom minden rétege erkölcsi és anyagi támogatásban részesiti: ott találkozhatunk ugyan elégedetlenekkel (mert hisz az emberi vágyakat teljesen kielégiteni sohasem lehet), de hazát, nemzetet megtagadó, a fennálló viszonyok lerombolásáról álmadó tulzókat nem igen fogunk találni.

Ebből világosan következik, hogy a socializmussal szemben nagy és fontos feladat vár a magyar társadalomra. Ha azonban e részben meg akar felelni föladatának, akkor első sorban arra kell törekednie, hogy mindenütt egészséges, jószellemű, mindeneket nemesitő társadalmi életet teremtsen. Meg kell keresnie, meg kell találnia az egyesitő pontokat, a közös eszmét, a közös célt, mely ne csak jogot adjon a társadalom minden rétegének a tömörülésre, hanem valamely magasabb szempontból határozottan kötelességgé tegye ezt. E mellett azután közös erővel, közös lelkesedéssel kell támogatni minden olyan törekvést, melyben a munkás-osztály életének, kötelességtudatának nemesebb megnyilatkozását látjuk.

Ha a társadalom ilyen szellemben, ilyen irányban iparkodni fog, hogy az aránytalanságok mindinkább megszünjenek, ellentétek mindinkább elsimuljanak: akkor talán (de most már csak talán!) annyit elérhetünk, hogy nálunk a socializmus nagyobb végletekbe nem fog átcsapni. Ebben a tekintetben tehát a magyar társadalom nagy nemzeti missziót végezhet.

Vidéki levél.

Tapolca, január 12.

Lassan döcög ujjaim között a toll, mintha csak valamelyik vicinális vonat bérelte volna ki. Nehezen, szinte kifáradtan ér el egy állomáshoz, mert minden pont a mondatoknál megállóhely, csakhogy a kiszállóknál a nézők mellett is hosszan megpihen. Én rám ugyan nem foghatja senki, hogy bölcsőmben homlokon csókolt a muzsa, nem állok ismeretségben az olimpusi istenekkel, kiket most segitségül hivhatnék, nyikorog, recsegen a gondolat-szekér kereke, nem gördül gyorsan, simán; pedig oly jó az országut.

Diák emlékeimből akaratlanul elősolakodik egy bosszantó kedves jelenet, mely annak idején sokszor megismétlődött velem is, másokkal is. Volt egy jóképű professzorom, mindenáron szigoru, rideg, közönyös embernek akart feltünni, nem sikerült ez semmi áron, a hamis álarcon átcsillant mindig gyengéd szeretetének egy-egy kedves vonása. Ha nem tudtuk a leckét, ezzel kezdtük:

— Tanár ur, elfeledtem az *első szót*..

— Kezd a *másodikon* — felelt ő nyugodtan.

Most is szeretném, ha valaki kisegitene bajomból, csak az elsőt mondaná meg, amiről irni kellene.

*

Visszavonom mindazt a mi itt felül áll, nem igaz; megtépáznák a tapolcai szép asszonyok, leányok a fejemet, ha azt mondom, hogy nem udom az első *szót*, melylyel kezdeni kell.

Bár Karneval őméltósága akkor még egy tengermelléki kis palotában udvarolhatott valami kecses olasz hölgynek, minálunk még is jó kedv uralkodott. Két estély volt egyszerre Szilveszter éjjelén, eppen a mi kicsi kis városkánkban. Az *iparos ifjak önképző köre* hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendezett. A programm ugyan meglehetős hosszu volt, de hát mi falusiak nem élünk oly lázas életet, és igy türelmünk nem igen hagy el. A *tüzoltó egylet* bálja kicsi számu közönségével, de annál több vidámsággal, rendkivüli zajos sikerrel ért véget.

A szépen dekorált helyiségre a szép asszonyok mosolya vetett igazi fényt. Városunk előkelősége egész hajnalig mulatott együtt. Jelenvoltak: dr. Kovács Vilmosné, Schwarz Emilné, ifj. Leszner Józsefné, dr. Beredics Edéné, Gláser Sándorné, Steiner Jenőné, Berger Vilmosné, Eibeschütz Adolfné, dr. Löwenstein Mórné, Pauk Vilmosné, Marton Gyuláné, Lessner Manóné.

*

Vidáman élünk mi a jéghátán is, igaz, hogy teli gyomorral, csak az a bajunk, hogy most nincsen jég. Nem akarom elsiratni azt a néhány szép napot, hátha rám cáfol a szeszélyes tél és megfagyunk pilláimon a könyek. A kicsi bébék reggelente sietve szöknek ki hófehér ágyukból, nézik az ablakot. Nini, ráncokba szalad bársonyos arcukon a rózsás bőr, — az ablaktáblákon nincs jégvirág — a hőmérőben a bolondos higany 0 felett áll. De lesz még másként is, ne busuljanak édes kisasszonyok.

A fagy, a hideg fagy teremtette meg nálunk a társas együttlét meleg érzését, a jég lerombolt bizonyos ostoba társadalmi korlátokat, melyek elkülönitik egymástól az embereket. Falun is divatozik a rangkórság, söt élesebben válnak itt ki az egyes vonások. Az a sokat emlegetett régi patriarkális viszony kihal már ott is, hol magas gyárkémények nem köpködik magukból a büzös, fekete füstöt. — Van *korcsolya egyletünk*, és ennek mi kétszeresen örvendhetünk, mert a korcsolya-egylet már első lépésével közelebb hozta egymáshoz az embereket. Dr. *Mányoki* Gyula ügyvéd érdeme ez. Az ő rokonszenves egyénisége és fáradhatatlan buzgósága teremtette meg az egyletet. Határtalan tevékenységével nemcsak kellemes szórakozást akart szerezni ezzel egyeseknek; célja, sőt az igazi cél ebben is az előitéletek lerombolása volt. Dr. Mányoki rokonszenves, kedves egyénisége igy simit el minden akadályt és igy lesz ő napról-napra mindig népszerübb. Az egylet alig hogy egy hónapja áll fenn, és máris 102 tagja van. Jégpályánk 600 négyszög-öl területen fekszik, de jövőre kiterjesztik 1000-re.

Kitünő korcsolyázók nagy számban vanak, de itt is a hölgyeké az elsőség, a szép *Stiglicz* Berta és *Prekopa* kisasszonyok merész mutatványaikban valóságos gyönyőre telik a nézőközönségnek.

*

Az idei farsangunk sok fényes bált igér. *Az izr. krajcáregylet* január há 15-én rendez táncmulatságot, mely mindig egyike a legsikerültebb báloknak. — *A ker. jót. nőegylet* pedig január 23-án rendezi szokásos táncestélyét.

P...k Ernő.

Tollfuttában.

Előttem fekszik a „ZALA" tudósitójának kézirata, a meleg hangu jelentés, amit az Oszterhuber-bankettről irt.

Valami jóleső, édes bensőség sugárzik annak minden sorából. Mintha minden betünek láthatatlan parányi, melegen verő szive támadt volna attól a nagy szeretettől, melylyel a tudósitó azokat a fehér papirra rótta. Szinte égnek, szinte ragyognak! Igy van az, mikor valaki gondolatokat ir a szivével.

Olvasom, nézem azokat és élvezettel szivom lelkembe a belőlük felém áradó szeretetet (a holt betük eleven lelkét) és egygyélorrasztom a magaméval.

Istenem! hát igazán ennyire és ennyien szeretjük egyformán *Oszterhuber* Lászlót, Nagy-Kanizsa legujabb „nagyságos" urát?

Hát igazán nagyságos ur lett az, akit mi még „tekintetes" urnak se tudtunk akceptálni; mert a szivünk erősen tiltakozott minden titulus ellen, ami őt távolabb vitte tőlünk. Ellenben: akivel szemben az udvariasság formái szerint érintkező szeretet, ragaszkodás benső ségéhez sohasem találtuk meg azt a titulust, mely szivünkkel való közelségét találóan kifejezte volna. De akit mi azért már régen *nagyságosnak* tartottunk a szive után, — mikor még hivatalosan nem is volt az.

Mert hiába: akárki mit mondjon erről a mi nagykanizsai szellemünkről, mégis csak ugy van az, hogy meghajolunk ugyan nagy reverenciával a hatalmas talentumok előtt, de teljesen leborulni csak azok előtt tudunk, akiknek nagy szivök is van.

És (én Istenem!) az már igazán nagy sziv lehet, melynek szerető melegsége nemcsak Zala-Egerszeget varázsolja Nagy-Kanizsához, hanem elsugárzik az ország szivébe: Budapest városába, söt az emlékezet, a feledhetetlenség egy fényes sugarával átragyog a délibábos magyar róna metropolisába: Debrecenbe is; és visszadelejezi közénk néhány órára dr. *Szüts* Miklósunkat, hogy bizonyságot tegyen a szerető szivek csodás hatásáról.

Eljött közénk ő is kedves Lacijának bankettjére, onnan a messzeségből, a délibábok hazájából, bizonyságot tenni arról, hogy az a kép, melyet az egymásért dobbanó szivek forrósága varázsolt elénk, nem délibáb, hanem hamisitatlan, tiszta fénynyel ragyogó arany reliefje a baráti szeretet állandóságának.

Néhány száz kilometernyi utat tett meg, hogy részt vegyen azon a szép ünnepségen, amelyen Nagy-Kanizsa város közönsége az öröm és lelkesedés odaadásával hódolt *Oszterhuber* László szép lelke előtt.

Igaz, hogy elküldhette volna üdvözletét levélben vagy táviratban is; talán éppen olyan hatást keltett volna szellemével azon az uton is; de ő hozott magával valami olyat, amit semmiképpen sem bizhatott volna még a legmegbizhatóbb magy. kir. postára sem. Talán ő maga sem tudta: milyen drága ékszerekkel utazik. Valahol mélyen rejtőztek azok a szivfenéken és nőttek, alakultak a korai fejlődés csodás erejével. Csak mikor a banketten fölállott és beszélni kezdett; mikor, az ő, minden érzéstől erősen hullámzó szive megmozdult: ezek a hullámok ringatták el szive fenekének rejtett titkát a szemekbe; és akkor hullottak ki azokból a baráti szeretetnek drága gyöngyei.

Ezek a gyémánttiszta gyöngyszemek ragyogóbbak voltak a legsugárzóbb gondolatnál is, mert azokban a végtelenül szerető sziv szólalt meg a maga fönséges, plasztikus erejü nyelvén.

Ezen a szép nyelven bizonyára ragyogó szónoklatokat mondott azon az estén a mi nagyszivü uj nagyságos urunk is; akinek azonban most kivételesen (szinházi szokása ellenére) nemcsak elsirni, de el is kellett mondani érzését.

Ezt az áldozatot bizonyára csak az igazságszolgáltatás érdekében hozta meg, mert azzal a minden oldalról megnyilatkozott nagy és osztatlan szeretettel szemben neki is ki kellett mondania a szóbeli itéletet.

Mint királyi táblai biró bravurral alkotta meg első szóbeli itéletét: a felek nemcsak megnyugvással, hanem egyhangu lelkesedéssel fogadták.

És igy megint egy fényes lappal gazdagodott hozzánk füződő szeretetének arany könyve.

—y.

Farsangi naptár.

Január 20. Csütörtök:	A nagykanizsai kaszinó táncestélye, a cs. és kir. 48-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével.
Január 29. Szombat:	A „Polgári Egylet" táncestélye.
Február 5. Szombat:	Az izr. jótékony nőegylet amerikai reklám estélye.
	A cs. és kir. szab. déli vasut társaság ünnegélyző egyletének táncestélye.
Február 20. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmes estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

— **Oszterhuber-bankett.** A nagykanizsai társadalom, ez a vén, sokat szidott leányzó végre ismét fellobbant egy pillanatra s olyan szép, megható bankettet rendezett az ő szeretettjének, — hogy szinte fennen dobogott mindenki szive.

Az elkészitett 150 teriték már a telepedésnél kevésnek bizonyult, ugy, hogy a Polgári Egylet nagyterme is kicsinek látszott ily nagy publicum befogadására.

A vidék még tul akart licitálni Kanizsán a szeretet-nyilvánításban.

Ott láttuk *dr. Horváth Ferencz* budapesti kir. törvszéki elnököt, *Csertán Károly* alispánt; *dr. Szüts Miklós* debreceni táblabirót, *dr. Mangin Károly*, *dr. Ruzsicska Kálmán*, *Gutmann Vilmos* kir. tanácsosokat stb. stb. szóval a megye szine javát.

Már a bankett kezdetén az arcokról lehetett olvasni azt a bizonyos rózsás derűt, amely ez estén mindent rózsaszinü világitásban fog bemutatni. Ugy is lett. Étel — ital, felköszöntő minden tetszett. S ez biztos jele a jó, vidám kedélyhangulatnak. A menü volt:

Fogas tatár mártással.
Vaddisznó áfonyával
Bélszin körözve.
Pulyka, kappan,
malacz.
Vegyes compot és saláta.
Parfait.
Giardinetto.
Balaton vidéki fehér.
Heidsieck Monopol.
Fekete kávé.

A pecsenyénél felemelkedett *Tóth László* kir törvénysz. elnök s emelkedett hangon a királyt és családját éltette. — amit állva hallgattak végig.

Utána *Mikoss Géza* kir. táblai biró a nagykanizsai kir. törvényszék birói-kara nevében az ünnepeltet köszöntötte fel.

Majd *dr. Benczik Ferencz* állt fel s az ő édes dallamos előadásával a nagykanizsai ügyvédek nevében üdvözölte az ünnepeltet

Erre *Oszterhuber László* kir. táblai-biró felelt meghatottan.

Majd *Viosz Ferencz* főszolgabiró az ünnepelt édes atyját: idősebb Oszterhuber Lászlót köszöntötte fel. Ezután még felköszöntőt mondtak:

Seregély Dezső az alispánra, *dr. Schwarz Adolf* a két hazatértre: dr Horváth Ferenc őméltóságára és dr Szüts Miklós ő-nagyságára. A szép felköszöntőre előbb *dr. Szüts Miklós* táblabiró utóbb *dr. Horváth Ferencz* feleltek.

Dr. Schwarz Zsigmond a keszthelyi jogászközönség nevében üdvözölte az ünnepeltet.

Majd *Tuboly Viktor* verses tósztja jött. Végül *Plihál Ferenc* a hadseregek jelenlevő képviselőt köszöntötte fel. Utóbb *Horváth Honor* az ünnepeltet.

— **Egy estésze tea.** *Az izr. nőegylet* némi eltéréssel vasárnap tea-ozsonáját nem délután öt órakor, hanem vacsora után 9 órakor tartotta. A kaszinó disztermében, a kerek kicsi asztalok körül alig jutott hely a vendégeknek, a gazdag büffe pedig a végén üresen állt. A nőegylet kedvelt zsurjainak hire a szomszéd községekből is sokakat ide csábitgat hozzánk egy kedélyes, vig délutánra. Ez alkalommal *Szomory* Emil fővárosi hirlapiró, — ki baráti látogatásra volt városunkban — egy Murger-féle epizódot olvasott fel a cigányvilágból »*Bohémek karácsonya*« cimen. Kedvesen megrajzolt, két bolondos lelkü müvész gyerek volt a kis elbeszélés hőse, kik az istenek közelében, már tudniillik egy hatalmas bérkaszárnya *hetedik* emeletén fütetlen, jéghideg sötét szobában. párnák között álmodják át az ő ragyogó, bolondos szép álmukat. Kelleme« előadását hálásan megtapsolták. *Krausz Józsa* Kiss József »Szomor Dini«-ját szavalta el hatásosan, *Vehofesics* Róza pedig egy népdalt énekelt; a kisasszony ismert, erőteljes szép hangjában nem gyönyörködhetett a hallgatóság ugy, mint máskor, mert hiányzott a kellő kiséret. A vidám társaság egész éjfélig maradt együtt.

— **Halálozás.** *Csillag* József városi dijnok folyó 8-án éjjel 28 éves korában elhunyt Nagy-Kanizsán. A korán elhunyt ifju temetése hetlőn nagy részvéttel ment végbe. Koporsójára a városi tisztikar is szép koszorut tett.

— **Vármegyénk választói.** A megyei központi választmány, az országgyülési képviselőválasztók állandó névjegyzékét az 1898-ik évre egybeállitotta. Összesen 24.593 választó van, 3241 esik a kanizsai kerületre, 2184 a zalaegerszegire, 3209 a baksaira, 2620 a tapolcaira, 2631 a keszthelyire, 2590 az alsó-lendvaira 2211 a letenyeire, 2534 a csáktornyaira. Ezek közül 124 régi jog, 20.000 földbirtok, 428 házbirtok, 2585 jövedelem, 1459 értelmiség cimen vettek fel a választók jegyzékébe.

— **A Polgári Egylet mulatsága.** A Polgári-Egylet folyó hó 15-re jelzett táncestélye e hó 29-re halasztatott.

— **Korcsolya-bál.** A pápai fiatalság zártkörü korcsolya-bált rendez az ottani korcsolyás egylet javára az »Arany-Griff« szálló disztermében.

— **Lármázni — mulatni.** Messze, künn a külvárosban, hol álmosan huzódnak meg egymás mellett a nyirkos, sötét éjben a dü'edező viriliók, az egyik szilárdabb ház, valami lebuj alacsony, homályos ablakain hosszu, sárgás sávokban kivilan a piszkos lámpa fénye, a ködös utcára. Csend van, csak a fönn a magasban, az áthatlan sürü ködben hápognak a vadludak, tisztán lehallatszik szárnycsapkodásuk zaja. Némaság, nem mozdul semmi. Recsegve nyilik a kicsi lebuj ajtja, kék bluzos tagbaszakadt részeges ember bukik ki az ajtón. Meredt, buta szemekkel bámult körül, nekidült a falnak, bizony nem tudta, merre kell menni. De csak megindult, befelé a városnak. Ingadozó léptei lassan lassan biztosabbak, szilárdabbak lettek, előbb motyogott valamit, szidta a gazember nagy urakat és ahogy a nehéz mámor oszladozni kezdett agyában szép, helyes ütemben fütyölni kezdett. Ement az utcasarkig, egyet kurjantott jókedvében és mielőtt megfordulhatott volna, nyakon csipték őt a rendnek derék őrei. Kérte, hogy hagyják hazamenni a feleségéhez, nem bántott ő soha senkit, e ismeri, hogy ma többet ivott a kellettinél, de hát ez nem bün. — Nem szabad, a csendet zavarni éjjel, — felelt mogorván az egyik drabant. — menjünk csak előre. És megadta magát az a hatalmas, tagbaszakadt kék bluzos ember, a pilláit dörzsölve egyre arra hivatkozott szelid hangon, hogy ő becsületes gyári munkás nem volt soha baja a törvényes urakkal. Nem kérte már, hogy bocsássák el, mintha büszke lett volna a kegyüket könyörögni, ment velük előre, nyugodtan.

*

Ott hol az utcák már jobban kiszélesednek és a villamos lámpak pislogva szórják el fényüket a vizes aszfalton, egy nagy kompánia jött szembe a rendnek őreivel. A tulsó végen az egyik palota hosszu ablaksora belefurta tüzes szemeit a sötét, gyéren világitott utcába. Zenesző hallatszott, onnan jöhetett az a dülöngő, lármás urikompánia. Lármáztak, frivol kuplékat énekeltek hangosan, borgőzös hangjuk zugva futott végig a házsorok között, egymást lökdösték és botjaikat gyorsan berregve huzták végig az üzletek redős vasajtóin. Valóságos ribilliót csináltak. Megálltak a rendőrök, kettőjük között állt a kék bluzos munkás. Az egyik villamos körte sápadt fénye megvilágitotta arcukat. Csillogott a szemük, egymásra pislogott a két hivatalos nagyság és mikor elhaladt mellettük a lármás kompánia, mosolyogva jegyezték meg: »*Milyen jól mulatnak az urak!*« — Aztán megfogták ujból annak a kék bluzos munkás karjait és vittek beljebb, a rendőrségi palota felé — mert nem szabad éjjel az utcán lármázni.

— **Szakácsnők és szobaleányok.** A kicsi Annuskák vasárnap reggel, mikor kidörzsölték szemeikből az almot, és meztelen karjaikat széttárva ásitoztak, ez volt az első szavuk: „Mama, a Liszka meg a Róza ma bálba mennek!" — És Liszka is, és Róza is egész nap izgatott volt. A mama többet volt délelőtt a konyhán; délben a leves sós volt, a mártás megkozmásodott és a pecsenye egy kissé feketére égett a szélein, az ebédlőben Róza egy kristálypoharat ejtett a földre, összetörött, a porlóruhát pedig háromszor kidobta az ablakon, a nagy sietségben azonkivül a kis gipsz mopszli egyik fülét a porral együtt letörölte. A szürke fejü papák egy kicsit haragosan keltek fel az asztaltól, még szivarra sem gyujtottak, mint máskor, de a kis Annuskák megvigasztalták az apuskákat is: „Papám édes, Liszka és Róza ma bálba mennek!" És felderült a papák arca és az urfiak, kik kelletlenül vájkáltak vasárnap azzal a hegyesre faragott kis fadarabbal fogsoruk között, elhatározták, hogy este elmennek a bálba. És ott is voltak, mert minden ember magát szereti legelőször és legjobban. Oh a gyomor, a tiszta ruha az éjjeli és hajnali hazajövések ellenszolgálatot, egy turt kivánnak a bálteremben. — Este lázas izgatottsággal készültek a bálba menők a toaletcsinálásához; mindenki segitett a háznnal: a „*nassága*", a kisasszony; az urfi pedig kritikát gyakorolt, az ő szeme legélesebb, megmondja, hogy itt, vagy ott több a puder, tehát le kell törő ni. — Vasárnap este a szakácsnők és szobaleányok köréből alakult vig rendező bizottság zártkörü táncestélyt rendezett jótékonycélra. A mulatság a legkedélyesebb hangulatban folyt le, kivették ők is részüket a farsangból, sőt elsők voltak. Mert a nagyságák csak ezentul fognak mulatni. A mult évben talán egy kevéssel több volt a tiszta jövedelem, de ez korántsem jelenti azt, hogy a mulatság bármi tekintetben hátramaradt a mult évitől. A fennmaradt összeg 97 frt 70 kr., melyet feleészben a népkonyha, feleészben a felsőtemplom javára forditottak. Felülfizettek a következők:

Bakodi Liszka 50 kr., Weisz Liszka 50 kr., Németh Róza 50 kr., Agg Fáni 50 kr., Maton Julcsa 50 kr., Cseh Teréz 50 kr., Seller Mária 50 kr., Fliszár Erzse 1 frt 50 kr., Magyar Anna 50 kr., Neubauer Anna 50 kr., Felber Erzse 50 kr., Balogh Mária 50 kr., Einspinnerné 50 kr., Kövi Anna 80 kr., Rácsnik Mária 1 frt, Galambos Mária 50 kr., Mautner Betti 50 kr., Ősz Róza 10 kr., Tálosi Terka 10 kr., Knausz Erzsi 10 kr., Eperjes Róza 10 kr., Benczik Róza 10 kr., Marai József 1 frt, Kluger Samu 50 kr., Dénes Teréz 30 kr., Kórodi Lajos 30 kr., Mates Kati 20 kr., Szivec Kati 20 kr., Rácz Anna 50 kr., N. N. 10 kr., Krammer Magda 50 kr., Krammer Klára 50 kr., Gyönge Lidi 20 kr., Laitner Sarolta 80 kr., Jóna Juli 50 kr., Török Teréz 50 kr., Csizmadia Ágnes 1 frt, Gregor Mariska 50 kr., H. Ö. 10 kr., Fleisch Józefin 50 kr., Fischer Teréz 50 kr., Tibol Lajos 50 kr., N. N. 6 kr., Czár Lajos 10 kr., Pint Anna 60 kr., N. N. 10 kr, Szili Regina 20 kr., Balasa Erzsi 50 kr., Kohn Zsigmond 20 kr., Németh Mari 1 frt, Török Róza 50 kr., Aran Teréz 50 kr., Novák Kati

50 kr., Adrovics Róza 50 kr., Landi Teréz 50 kr., Brunner Emse 50 kr., Szima Fáni 50 kr., Tamás Mari 50 kr., Horváth Kati 50 kr., Horvátk György 10 kr., Blau Ottó 50 kr., id. Offenbec., Károly 25 kr., N. N. 10 kr., N. N. 10 kr., Péczeli Róza 50 kr., Steiner Árpád 30 kr., Porodusz József 30 kr., Pint Anna 30 kr., N. N. 10 kr. N. N. 30 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 30 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., Kasztl Testvérek 1 frt 50 kr., N. N. 50 kr., Pill Pál 30 kr. N. N. 50 kr., N. N, 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 1 frt, Récsei Katica 50 kr., özv. Moldnai J.-né 30 kr., Lőrinc János 30 kr., Deutch Jakab 20 kr., N. N. 20 kr., ifj. Vidor Samu 50 kr, összesen 39 frt 81 kr.

— **Táncestély**. A cs. és kir. szab. *déli vaspálya-társaságnak* a magyar szent korona területén levő alkalmazottjai részére alakult önsegélyző-egylet alapja javára f. évi február hó 5-én az „Arany szarvas" disztermében Horváth Laci jeles zenekara közreműködése mellett zártkörü táncestélyt rendez. Kezdete 8 órakor. Személyjegy 1 forint. Családjegy 2 forint. Karzat 1 forint. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Práger Béla és Belus Lajos urak gyógyszertáraiban.

— **Katona zenekar**. A cs. és kir. 48. gyalogezred zenekara f. hó 18. 19. és 20-ikán városunkban fog időzni. 18-án a tisztikar mulatságán, 19-én nyilvános hangversenyen, 20-án pedig a kaszinó estélyén fog játszani.

— **Tűz**. Szombaton este nagy riadalmat okozott a félrevert harangok kongása és a tűzoltók kürtharsogása. Arra nyugat felé biborszinbe olvadt hosszan a sötét ég, az első percben mindenki azt hitte, hogy ismét a villamos telepen ég. A veszedelem általános megnyugvásra nem ott dühöngött és korántsem volt oly hatalmas Kiskanizsán a Homok-Komárom felé vezető uteának legszélső háza gyuladt ki, és a lobogó nagy tűznyelvek minden akadály nélkül erre vetettek fényüket. A tüzoltók hamarosan megakadályozták a tovaterjedést. Baleset nem történt. A kár jelentéktelen.

— **Országos és bucsu vásárok**. Vármegyénkben 65 község bir vasártarthatási joggal, 49 község pedig bucsuvásári jogát gyakorolja. A lefolyt évben 224 országos és 92 bucsuvásárt tartottak. Nagykanizsán az 1898-ik évben az országos vásárok határnapjai a következők: január 31-én, april 4-én, május 23-án, augusztus 8-án, október 10 én. december 5-én, összesen hat vásárt tart.

— **Elveszett zsebkendők**. December hó 31-én délelőtt a Városház-utcában egy csomagban 30 zsebkendő veszett el. Felhivják a becsületes megtalálót, hogy azt a rendőrhivatalnál, hol részére kellő jutalom biztosittatott, adja át.

— **Egy butorozott szoba kiadó február hó 1-étől Sugár-utcában a csendőrlaktanya mellett.**

Törvényszéki csarnok.

A nagykanizsai kir. ügyészségnek 1897. évi ügyforgalmi kimutatása.

Hogy mily teméntelen, nagy munkát végez el évente a helybeli kir. ügyészség, arról tanuskodik az itt következő statisztika. Dicsérni itt *Orosdy* Lajos dr. kir. ügyészt egészen felesleges, mert eléggé mellette szól a rideg kimutatás. Csupa szám, mind nagy, és mindezt egy rövid év leforgása alatt intézték el. 5768 ügyszám közül csupán 10 maradt elintézetlenül; ennél nagyobb dicséretet nem irhatna senki.

I. Törvényszéki hatáskörbe tartozó bünügyek:

Ügyszám érkezett	5768
Elintéztetett	5758
Elintézetlen 1897. év dec. 31-én	10

Törvényszéki hatáskörbe tartozó bünügyben feljelentés.

Beérkezett	790
Ebből eljárás meginditása nélkül félretétetett vagyis más hatósághozáttétetett	252
(az összes feljelentéseknek 32%-a)	
Vizsgálat szorgalmaztatott . . . esetben.	538

A nkanizsai, csáktornyai, keszthelyi, perlaki és letenyei vizsgálóbiróságoknál (az 1897. jan. 1-je előtt befejezetlen maradt ügyek betudásával) vizsgálat folytattatott önálló bünügyben.	725
A vizsgálat befejeztetett . .	545
ügyben folyamatban maradt . . ügyben.	180
Ezen 545. vizsgálati ügyben benyujtott közvádlói előterjesztésekből volt:	
1. vádlevél (vádalá helyezésre, végtárgyalás kitüzésére) . . .	279
2. a bünvádi eljárásnak megszüntetését szorgalmazó inditvány	212
3. a vizsgálati ügynek más hatósághoz való áttétele inditványoztatott . . . . esetben.	54
A vizsgálatnak és nyomozásnak kiegészitése inditványoztatott . . esetben.	276
Törvényszéki főtárgyalás tartatott 112 napon 235 bünügyben.	
Itélettel befejeztetett	215
Elhalasztatott	20
Itélet hirdetés volt	219
Irásban indokolt felebbezés benyujtatott	15
Kegyelmi kérvény tárgyaltatott	1
Kiadási és kikérési inditvány . .	3

II. Fegyelmi ügyek.

Feljelentés	6
Bejelentetett	5
Folyamatban van	1
Fegyelmi főtárgyalás volt . . .	2

III. Járásbirósági ügyek:

Hivatalból üldözendő bünügyben az eljárás folyamatba tétetett . esetben.	798
Közvádlói nyilatkozat volt . . .	1694

IV. Fogházi ügyek:

Az 1897. év folyamán letartóztattatott jogerős itélet alapján .	537	egyén
vizsgálatilag	114	„
Összesen	651	„
Az összes (elitélt, vizsgálati) letartóztatottak által a fogházban kitöltött napok száma	38.921	
Átlagos napi létszám	1066	
Munkanap volt	22.878	
Munkával foglalkozott	567	egyén
Átlag naponként (az ünnepnapok beszámitásával)	87	„

V. Az alkalmazottak létszáma:

A központban.

királyi ügyész	1
királyi alügyész	1
irnok	1
fogházfelügyelő	1
napidijas	1
őrmester (altiszt)	2
hivatal szolga	1
munkavezető fogházőr	1
fogházőr	16
A járásbirósági fogházaknál fogházőr	6

Közgazdaság.

Az egyéves rózsák áttelelése.

Tavaszszal igen gyakran hallani a panaszt, hogy a fiatal rózsák a hosszu és erős vagy nedves tél alatt sokat szenvedtek, legnagyobb részük elfagyott, jóllehet még november és decemberben igen szépek voltak és ugyancsak szép reményekre jogositottak.

Az elhalásnak három alakja lehet: elfagyás néha megfagyás, rothadás és elcsenevészedés által beállott halál. Ha a beállott halál okát kutatjuk, azt fogjuk tapasztalni, hogy az vagy a tulságos nedvesség, vagy a hiányos befedés következtében történt. Az elcsenévészedés következtében azok fognak tönkremenni, melyek a késői dugványokból származnak, s igy magától értetődik, hogy gyökérzetük eléggé nincs kifejlődve, vagy ha van is, de a tél fagyát fiatal, gyenge voltuk miatt ki nem állhatják. Az ily gyenge gyökérzetü rózsáknak az áttelelése ugy történhetik eredményesen, hogy száraz hideg helyiségbe állitjuk a rózsákat és több gondot forditva rájok, vigyázunk arra, hogy a homokos föld, melyben elhelyezve vannak, ne legyen sem tulságos nedves, sem pedig túlságosan száraz, hanem olyan, mely leginkább megfelel az erdei talajnak, melyben nőttek.

A fiatal rózsákat a fagy és rothadás ellen legjobban a következő eltartási móddal védhetjük meg: 1—2 méter mélyre négyszögü gödröt ásunk körülbelül oly nagyságban, mint a minőt elégségesnek vélünk rózsánk befogadására. A gödör aljára néhány cmnyi lótrágyát teregetünk el és erre száraz, használt deszkákat rakunk. A deszkára azután elhelyezzük a virágcserepekbe kiültetett fiatal rózsákat. A mig őszszel az időjárás megengedi, a gödröt legalább nappal nyitva kell hagyni, hogy a friss levegő akadály nélkül hozzájuthasson a növényhez, de ha a hideg, nedves és fagyos idő beállani készül, ugy a tetőt fel kell állitani. A tető oly módon legyen készitve, mint az üvegházaknál szokás: egyik oldala, mely észak felé esik, deszkázott legyen és jó vastagon szalmás trágyával befödessék, mig a másik, azaz a déli oldal üvegtáblás lehet és oly módon legyen nyitható és zárható, hogy be- és ki lehessen jutni a rózsaházból. Naponta, legyen bárminő hideg az időjárás, a rózsáknak friss levegőt kell juttatnunk, mit szellőztetés által tehetünk. A szellőztetés legyen gondos, ügyeljünk arra, hogy a nagy hidegek alkalmával csak kis résen juthasson be a friss levegő, hogy a rózsák el ne fagyjanak. Arra is kell ügyelnünk hogy az üvegtáblák jól legyenek egymásra helyezve és beragasztva, mert a szél az ilyen részeken át a legjobban zug be és néhány óra alatt tönkre teheti a gyönge növényeket. Az igy elrakott rózsák igen szépen telelnek át; tavasz felé vegetációjuk megindul, mit a szépen fejlődő szemek bizonyitanak. Magam többször láttam ily módon berendezett rózsaházacskát, mely amellett, hogy olcsó, mert egy ügyesebb munkás maga állithatja össze, igen célszerü és a rózsakedvelő gazdáknak a csekély kiadás sok örömet okoz majd nyáron, midőn az átültetett rózsákat teljesen épen ültethetik ismét ki kertjükbe.

A mezei egerek által okozott károk.

A gazdát érő csapások sorozatát betetézi legujabban a mezei egerek nagy mérvben elszaporodása. E sorok irójának alkalma volt közelebbrő az országot keresztül-kasul utazni, s sajnosan kellett tapasztalnia, miszerint kevés része az országnak kiméltetett meg a mezei egerek pusztitásától. A hoszu és száraz ősz felette kedvezett ez apró ellenségeink elszaporodásának, a melyekkel szemben a gazda tétlenül kénytelen nézni azok pusztitását. Mert van ugyan az egerek pusztitásának számtalan elméleti módja, hisz közelebbről is a földmivelésügyi minister által e tárgyra vonatkozólag kiadott utasitásokat az ország legtöbb lapja közölte — a melyek legnagyobb része azonban a gyakorlatban kivihetetlennek — avagy legalább is oly költségesnek, oly fáradságosnak bizonyult, hogy bizony nagyon kevés gazda szánja rá magát azok alkalmazására. Egyedül a Löffler-féle bacilusokkal való oltás, s a tovább fertőzés által való pusztitás látszik egyszerünek, s olyannak, mely a gyakorlatban való alkalmazást is elbirja, azonban ugylátszik, hogy a pusztitásnak ezen módja még nincs kellőleg kipróbálva vagy eléggé tökéletesitve, mert tudtunkkal nagyon kevés helyen alkalmazták ezideig.

Szerencse csak az, hogy az amugy is tulgyönge őszi vetésekben eddig egyáltalán semmi, avagy csak igen kevés kárt tettek az egerek; annál jobban tönkre tették a lóheréseket és lucernásokat, hol is a vastag husos gyökerek könnyen hozzáférhető, tövében levő, kedvenc táplálékát képezi az egereknek. Láttam lucernásokat és lóheréseket, melyek rosta módjára voltak átlyukasztva. Hogy az ily tönkretett lucernások és lóherések alig fognak jövő évben kaszálást adni, aziránt alig van kétség, pedig hát különösen a felvidéken, de az ország más részeiben nagyon sok gazdaság van, a hol ki-

zárólag lóhere, lucerna, zabos bükköny s talán csalamádéra van basirozva a takarmány-termesztés. Ha ilyen helyen azután a lucerna és lóhere nem ad kielégitő termést, megvan a kalamitás, a következő télen az állattenyésztés rovására szalmát kell etetni avagy takarmányt pénzen venni.

Résen kell tehát az ilyen gazdaságokban állani, s ha már az egereket kipusztitani nem volt lehetséges, tavasz beálltával — a mikorra maguktól is elpusztulnak — mindent elkövetni, hogy a lóherés és lúcernásokat megjavitsuk. — Fő dolog a hiányokat ujabb mag elszórásával is pótolni, s a talajban könnyen oldható, a megrongált gyökérzet által könnyen felszivható tápláló anyagot juttatni, hogy igy a növényzet hamarabb indulhasson erőteljes fejlődésnek. Ebből a célból a talajt kora tavaszszal, mihelyt a föld annyira szárad, hogy az ökör nem hagy nyomokat, rétboronával keresztül-kasul erősen meg kell boronáltatni, majd pedig gyéren lóhere, illetve lucernamaggal, továbbá gipszszel, vagy még inkább szuperfoszfát gypszszel beszóratni. Köztudomásu, hogy a szuperfoszfát gysz mily nagyszerü hatással van a lóhere és lucerna télékre s mily óriási mértékben emeli azoknak termés átlagát. Ha valami segit az egerek által megrongált lóherések és lucernásokon hát csak is a a szuperfoszfát gypsz, avagy a trágya gypsz. Ennek a kiszórása után esetleg még egyszer meg boronáltatjuk a talajt, s nyugodtan várjuk az eredményt, mely ilyenformán bizonyára nem marad mögötte azon eredményeknek, melyet adott volna ugyanazon talaj, az egerek pusztitása nélkül.

IRODALOM.

Füstkarikák. Elbeszélések, képek, rajzok az életből. Irta és kiadta Kálmán Dezső kölesdi ref. lelkész. A zseniális irónak ez nem első munkája, már több kötetben gazdagitotta könyvpiacunkat ugy az egyházi, mint a világi téren. Nincs szándékunkban őt „felfedezni", neve eléggé ismert s jóhangzásu azok előtt, akik a zamatos, magyarságnak, finom szalonhumornak kedvelői, barátai. Minden munkája hiven tükrözi vissza a magas müveltségü embert s nagy idealistát; verseiből pedig ő is mint Szabolcska Mihály kollegája, megmarad a saját szive emberének.

A kötet tartalma: Nem beszél. De Laraison. Az asszony mindig asszony. Keresd az asszonyt, szeresd az asszonyt. Asszony, te csak hallgass. Papucs. Personiánizmus. Daru István uram a járásbiróság előtt. A mikor én a horvát bán unokaöccsse voltam. Hol van az igazság? Gróf Pálffy Mór és Csekey István. A vén kocsis meséje. Versek.

Melegen ajánljuk e diszes könyvet a müvelt olvasóközönséget figyelmébe. Ára egy forint. Megrendelhető szerzőnél, Kölesden, (Tolna m.)

Horvát-nyelvtan. A budapesti m. kir. posta és távirda-tanfolyam hallgatói számára és magánhasználatra a legujabb horvát-nyelvtani müvek nyomán irták Ehrenhöfer Aladár és Vidovics Rokus (Budapest, Hornyánszky Viktor.) A horvát nyelv ismerete azon sokoldalu érintkezésnél fogva, a mely különösen a határszéli megyék és Horvát-Szlavonország lakói között fennáll, ugy a közigazgatás embereire, mint a kereskedői világra és ügyvédi karra nézve egyaránt nagyfontosságu. Minden könnyités tehát, a melyet a horvát nyelv elsajátitására vonatkozólag nyujtatik, a társadalmi élet szélesebb körének érdeklődésére érdemes. Ehrenhöfer és Vidovics munkája világos, könnyen áttekinthető, rendszerénél fogva hézagpótló irodalmunkban. A munka ugyan elsősorban a posta- és távirda-tanfolyam hallgatói számára iródott, de a szerzők szem előtt tartották azt is, hogy a munkát az is sikerrel használhassa, a ki horvát nyelvet egyéb szempontból és tanitói vezetés nélkül kivánja elsajátitani. Bennünket, kanizsaiakat különösen azon szempontból érdekelhet közelebbről a munka, mert egyik szerzője: Vidovics Rokus, a ki egyszersmind a posta és távirdatanfolyamon a horvát nyelv segéd tanára, a kanizsai gymnasiumban végezte tanulmányait, Kanizsával az érintkezést és kapcsolatot állandóan fentartja, tagja a kanizsai irodalmi és müvészeti körnek is.

A Vasárnapi Lapok. (Budapest, IX., Csillag-utca 12. sz.) A nagyszabásu külföldi képes ujságokkal győzelmesen versenyző magyar illusztrált folyóirat régi álma irodalmunknak és közönségünknek. Ezt az álmot most teljes fényben megvalósitja a Vasárnapi Lapok czimü nagy képes heti lap, melynél szebb, diszesebb és gazdagabb illusztrált magyar lap még nem jelent meg. Hatalmas irodalmi, müvészeti, társadalmi és közéleti iránya, dús tartalma, képeinek sokasága, páratlan értéküvé teszi a Vasárnapi Lapokat. A Vasárnapi Lapok munkatervéből kiemeljük a következőket:

1. A szabadságharc 50-ik évfordulóját külön diszszámokkal és számról-számra nagybecsü képekkel és közleményekkel, továbbá a nagy időknek 1848. január 1-től kezdődő rendszer emléknaplójával ünnepli a Vasárnapi Lapok.

2. Az utolsó honvédek vacsorája czimen Tornai Gyula, a nagy festőművész remek emlékképet festi a Vásárnapi Lapok részére s ezt a 100 cm. széles és 80 cm. magas gyönyörü szines mülapot a Vasárnapi Lapok egész éves előfizetői mint jutalomképet március 15-ikén díjtalanul kapják.

3. „Szépség ő Felsége" czimen Sátántól (egyik kiváló régi iró álneve) gyönyörüen illusztrált regényt közöl.

4. Március fia a czime Rudnyánszky Gyula veres regények mely a költő legnagyobb koncepciójú epikai alkotásaje hősének történetében az újjá alakult Magyarországot mutatta be 1848- március 15-től a Vaskapu megnyitásáig. Rudnyánszky Gyulának e nagy müve szintén gyönyörüen illusztrálva jelenik meg a Vasárnapi Lapok külön mellékletén.

5. A Vasárnapi Lapok 1898-adiki évfolyamában irásban és képben ismertetni fogja csoportosan a magyar előkelő családokat, a vidéki irókat, a vidéki szinészetet, mind a harmincöt társulat bemutatásával, továbbá az irodalom müvészet, társadalet és a nagyvilág összes eseményeit eredeti rajzokban mutatja be.

6. A hét czimü rovatában a Vasárnapi Lapok rendkivül gazdag rovatok egész sorát közli.

6. A Vasárnapi Lapok szines boritékján a kép hétről-hétre változik és mindig eredeti, remek rajzban a hét főjellemvonását tükrözi.

8. A Vasárnapi Lapok időről-időre irodalmi és müvészeti pályázatokkal gazdagitja tartalmát.

9. A család minden tagja megtalálja olvasnivalóját a Vasárnapi Lapok minden számában. A nők számára külön érdekes rovatok vannak, csevegések, apróságok, divat: cikkek és divatképek.

A Vasárnapi Lapok most megjelent 2-ik számának tartalma a következő: Pásztor Árpád: Felhő. (Költemény.) Krudy Gyula: Sirató. (Elbeszélés.) Előfizetési felhivás. (A Vasárnapi Lapok előfizetési dija, egész évre 8 frt, Budapest, IX., Csillag-utca 12. sz. alá küldendő.) XIII. Leo pápa. Kárpáty Zoltán: Anna Vasziljevna. (Orosz elbeszélés.) A természetes gyógyitás. (Orvosi cikk.) Bolygó: Bálozás. (Szezoncsevegés.) Z. Ő.: Az első bál. Szilveszter: A jégről A nagy idők emléknaplója. Lázár Béla: Tornai Gyuláról, Csipke: A szinészek fiz tése. Gondolatok. Varsányi Gyula: Az útvesztett. (Költemény.) Gróf Vay Sándor: Régi vadászatok. A hét: Rendelet. (Kibocsátja a modern nők nevében Kékvér.) Március fia. A Vasárnapi Lapok jutalomképe. A Vasárnapi Lapok pályázata. Személyi hirek. Udvari hirek. Hadsereg és hajóraj, Szinház és zene. Irodalom. Képzőmüvészet. Halálozás. 1848-as képeinkhez. Sport és vadászat. Farsangi naptár. Szerkesztői üzenetek. Regénymellékletek: Szépség ő felsége. (Eredeti illusztrált regény Sátán-tól.) Rudnyánszky Gyula: Március fia. (Regény versekben. Előhang. Eredeti illusztrációkkal.) Képek: Itt a farsang; (Szines farsangi cimkép.) Báró Dániel Ernőné. (Arckép.) XIII. Leo pápa (Arckép.) Kossuth Lajos. (Arckép.) Fazekas Dániel. (Arckép.) A Népszinház cicái (Blaha Lujza, Küry Klára, s a Népszinház összes müvésznőinek cica-képei.) Tornai Gyula festményei: (A jósnő A Kamélias hölgy. Herodes. Atelier-titok- Hamis játszók.) A Március fia bekezdő kép. 1848-as emlékképek: Az első magyar felelős miniszterium. Kossuth czimere. Kossuth függönybe szövött kép. Búcsuja 1849-ben az ország határán. Imája a kápolnai csatában elesettek elhantolásánál. István nádor megnyitja az országgyülést 1848-ban. Bécsben készült selyemkendő Kossuth arcképével. A honiparvédegylet honi kendője.

A Vasárnapi Lapok pályázata. A Vasárnapi Lapok szerkesztősége ezennel pályázatot hirdet ódára, elbeszélésre, magyar dalszenére és ünnepi czimképre.

1. **Óda 1848. dicsőitésére. Jutalma 100 aranykorona.**
2. **Elbeszélés a magyar társadalmi életből. Jutalma 200 aranykorona.**
3. **Magyar dal 1848. emlékére. Eredeti szenemü. Jutalma 100 aranykorona.**
4. **Czimkép** (eredeti rajz) a Vasárnapi Lapok március 15-iki ünnepi számához. Jutalma **100 aranykorona.**
5. A pályaművek, jeligével ellátott, lepecsételt levélben a Vasárnapi Lapok szerkesztőségéhez (Budapest, IX., Csillag-utca 12.) küldendők 1898. **február 15-ikének déli 12 óráig.**
6. A pályaműveket ismert irók és müvészek birálják, kiknek névsorát legközelebb közzétesszük.
7. A dijakat a legjobb müveknek mindenesetre kiadjuk.
8. A nyertes müvek közlésének joga a Vasárnapi Lapoké.

Az e rovatban megemlitett mü megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői üzenetek.

Niobe. 1. Nem, csak az Orient ekszpresz vonaton szabad csókolózni, de itt is csak az első osztálya szakaszban, férj és feleségnek. Ha a vonat áll, akkor nekik is tilos. Közönséges bumli, személy vagy gyorsvonatok bármely fülkéiben a csókolózás minden körülmények között tilos. Katona tisztekkel egyáltalán nem illik leányoknak csókolózni, sem gyalog sem lóháton, de a hadihajókon sem.

Kassa. Szives üdvözleteit köszönöm.

Német Szt. Miklós. Ezt nem közöljük, mást kérünk.

P. E. Tapolca. A második levél már elkésett, nem lehetett közbeszurni. — Hisz mindenki azért haragszik, a mi igaz, de hát joga van erre bárkinek is, sok esetben a harag is jól esik lelkünknek. Üdvözlet a többi ismerősöknek. Mit csinál a szép ismeretlen?

Keszthely. Özvegy nő elhalt férjének fivérével felmentés nélkül köthet házasságot.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v.	12	10	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v.	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	59	regg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy.v.	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v	11	01	este
	gy. v.	12	20	d u.	sz. v	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest	gy. v.	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg.
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e.
B.-Szt.-Gy.					sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v.	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:
FISCHEL FÜLÖP.

Olcsó tüzifa!

Főméltóságu Batthyány-Strattmann herczeg nagykanizsai erdőhivatalánál jó minőségü III. oszt, gyertyán hasábfa kapható a városba szállitva erdei ölenként 11 frt 50 krért.

Nagy-Kanizsa, 1898 Január hó 4-én.

Batthyány-Strattmann herczeg
nagy-kanizsai erdőhivatala.

4-1

4arany, 18 ezüstm, 30 tisztelet és elism. okirat

Kwizda
Korneuburgi
állat-táppora

Állatgyógyászati-diätetikus lovak, szarvasmarhák juhok számára.

43 év óta van használatban a legtöbb istállókban **étvágytalanság, rossz emésztés** gyógyitására a **tej feljavitására** és a **tehenek bövebb tejelöképesitésére**.

1 skatulya ára 70 kr.
fél „ „ 35 „

Csakis a fenti védjegyes a valódi, kapható minden gyógyszertárban és gyógyfüszerkereskedésben.

49 **Főraktár:**

Kwizda Ferencz János **II**

cs. és kir. osztrák magy. és román kir. udvari szállitó.

Ker. gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellet.

Köhögés

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásu szer a **RÉTHY**-féle

pemetefü czukorka

mely ezen bajokat györsan megszünteti. Kapható minden gyógyszertárban. Egy doboz ára **30 kr.** 5 dobozzal 1.50 krért. bérmentve küld

Réthy Béla gyógyszerész

Réthy Béla

Gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláirásom látható.

278—10

Előfizetési felhivás

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A **Képes Családi Lapok** már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérzettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyuttal felhivjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusitani lapunk iránt, melyet eddig tanusitott.

A **Képes Családi Lapok** multja legjobb bizonyitók a mellett, hogy míg egyrészt hézagot pótoltunk, másrészt az olvasóközönség igényeit teljesen kielégitettük. Ismételten elmondhatjuk, hogy kitüzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb müvelt magyar család kedvelt házibarátja.

A **Képes Családi Lapok** fennállása óta már több hasonirányu vállalat támadt, melyek részben megszüntek részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s ujból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A **Képes Családi Lapok** a legolcsóbb, és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden hétan bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymellékletel.

A **Képes Családi Lapok** havonként kétszer „Hölgyek Lapja" cimü félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósitással s igy egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A **Képes Családi Lapok** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A **Képes Családi Lapok**-ba a régi és ujabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A **Képes Családi Lapok**-nak regényei elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélynemesitő olvasmányok. Irányczikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyébb cikkei tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletül előfizetőinek.

A **Képes Családi Lapok** boritéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A **Képes Családi Lapok** előfizetői díjtalanul közölhetik gondol talkat az „Előfizetők postájá" ban

A **Képes Családi Lapok** képei lehetőleg alkalomszerűek, diszesek és tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyujtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyitja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányu lap sem volt képes elérni; bizonyitják továbbá azon előkelő és kitünő irók és irónők nevei, kiknek nagybecsü müveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közül büszkén emlitjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kivül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tögyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Károly, Jámbor Lajos, Dombai Hugó, Kenézy Csatár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Ede; — Beniczkyné Bajza Lenke, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tutsek Anna, Budai Sándorné, Csernecky Gyuláné, Nagyváradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghné, Gyujtó Izabella, Abrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna nevei stb. stb.

A **Képes Családi Lapok** előfizetési ára a „Hölgyek Lapja" czimü divatlappal és regénymelléklettel együtt

Egész évre . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt 50 kr.

A **Képes Családi Lapok** annak, aki az előfizetési összeget és azonkivül még 80 kr. csomagolási és postaszállitási dijat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A **Képes Családi Lapok** mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik ezirán — legczélszerübben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

352—5 Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

MEGHIVÓ.

A LETENYEI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

1898. évi január 30-án d. e. 10 órakor

Letenyén, az intézet helyiségében

VI-dik

Évi Rendes Közgyülését

tartja,

melyre a t. részvényeseket ezennel meghivjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőség jelentése.
2. Az évi zármérleg és veszteség- és nyereség számla bemutatása, valamint az osztalék megállapitása.
3. Az igazgatóság és felügyelőség részére a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság megválasztása. (Elnök, alelnök és 5 igazgatósági tag.)
5. A felügyelőség megválasztása. (Három rendes és 2 póttag.)
6. Ifj. Singer Samu részvényes inditványa az alapszabályok 65. §-ának oly értelmü módositása iránt, hogy a napibiztosi jegyek az eddigi 1 frt helyettt 2 frttal díjaztassanak, valamint az alapszabályszerüleg esetleg bejelenthető egyéb esetleges inditványok tárgyalása.
7. A jegyzőkönyv hitelesitésére két részvényes kiküldése.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 44. §-a igy szól:

„Aki szavazati jogával élni akar, köteles saját nevére szóló részvényét még le nem járt szelvényeivel együtt, netáni meghatalmazását a közgyülés megnyitása előtt a társaság pénztarába letenni. Szavazati joggal csak az bir, kinek neve a részvénykönyvben tulajdonosként bejegyezve van."

12—1

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

5 szám. Nagy-Kanizsa. 1898. január hó 16-án. XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület. Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

de intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak.

Bérmentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A szegények ügye.

Ha azokat a betüket, amiket a szegények ügyének rendezése érdekében már papirra vetettünk, be lehetne cserélni kék tizes-bankókra, — egyszerre megoldhatnók ezt a rémséges hosszan vajudó, retten tes makacssággal megfeneklett kérdést.

Nagyon sok leirt szót elvesztegettünk már eredmény nélkül. Éppenséggel nem volna csoda, ha kedvszegetten örökre lemondanánk a szegények ügyének bolygatásáról. De hát nekünk az a sorsunk, hogy a legnagyobb foku közönynyel és nemtörődömséggel szemben sem szabad kifáradni soha

»Rogate, et datur; pulsate, et aperietur vobis« — Kérjetek és adatik; zörgessetek és megnyittatik nektek. Azzal a határozott kijelentéssel vesszük föl tehát a szegények ügyének fonalát, hogy mindaddig kérünk, zörgetünk, sürgetünk, mig ezt a kérdést az illetékes tényezők dűlőre nem juttatják.

A házaló koldulás megszüntetésének terve nem új. E részben a kezdeményező lépéseket már tiz év előtt megtették. Nem vezetett eredményre az akkori próba azért, mert abban az időben minden próbának kudarcot kellett vallania, ha annak sikerülése az adminisztráció kényelmességét kissé megbolygatta volna.

Mindenkitől kértek akkor ajánlatot, hogy mennyit volna hajlandó évenkint adni a városi koldusok számára a házaló koldulás megszüntetése esetében.

Az ajánlati cédulák valószinüleg be is jutottak rendeltetési helyökre De hogy ott történt-e azokkal valami vagy hogy mi történt: senki sem tudja. Csak az a hir szárnyalt ki a közönség körébe, hogy az alamizsna megváltására fölajánlott összegből a szegények ügye nem volna rendezhető, tehát továbbra is gyakorlatban kell tartani a házaló koldulást.

A nagykanizsai sajtó azután is több izben felszinre vetette ugyan ezt a kérdést, de illetékes helyen már ügyet sem vetettek rá.

Előbb meg kellett élnie a magyarnak ezeréves nemzeti létét, hogy ujra napirendre jusson a nagykanizsai szegények ügye. A millenniumi diszközgyülésen az egyhangulag, nagy lelkesedéssel meghozott határozatok között ott alázatoskodik a szegények ügyének rendezése is.

Arról azonban nem tudunk még eddig semmit, hogy a szegényügyi bizottság ezzel a kérdéssel foglalkozott volna.

Nagyon jól tudjuk, be is látjuk, hogy magát a városi tanácsot annyira elfoglalják az adminisztráció folyó ügyei, hogy ennek az ügynek megoldásába valamely konkrét javaslat nélkül nem igen kezdhet bele. De hát arra való éppen a szegényügyi bizottság, hogy ezt, az egyszer már elejtett, a millenniumi diszközgyülés határozatával azonban ujra napirendre jutott kérdést behatóan tanulmányozza s e tanulmányozás alapján határozott megállapodásra jutva, konkrét javaslatot terjeszszen a városi tanács elé.

Erős a meggyőződésünk, hogy ha a szegényügyi bizottság ily értelemben megteszi kötelességét, nem fog eredménytelen munkát végezni, mert a mostani városi tanács a beterjesztendő javaslatot semmi esetre sem fogja azok közé a bizonyos boldogemlékezetü akták közé tenni, amelyekre nézve a multban az volt a tanácsi végzés,

A „ZALA" tarcája.

A fátyol.

— „A Z A L A" eredeti tárcája —

Bolondos historia ez nagyon. Jobb lesz el sem olvasni ebben a spiritisztikus világban. Megtörtént; de azért okosabb dolog: mesének tartani.

I.

Beke Aladárék fényes termeiben hullámzik a vendégsereg. A villamlénynél a drága öltözékek, a ragyogó ékszerek káprázatos tündérvilággá varázsolják az egész palotát.

A tündöklő nő alakok közül is kiragyog bámulatos szépségével Beke Ildiko.

Amerre lenge, sudár termetével ellibeg, gyönge suttogás támad.

— Gyönyörü teremtés!

— Milyen fiatal!

— És már menyasszony!

Az a fiatal, ragyogó szépségü teremtés pedig nem figyel semmire, nem hallja a hizelgő megjegyzéseket, hanem álmatag szemekkel néz a nagy szárnyas-ajtóra. Még valakit nagyon vár az estélyre.

A minden mozdulatát élénk figyelemmel kisérő női szemek pedig kémlelve csüngenek ábrándos arcán.

— Nézzétek a kis epedő menyasszonyt! Hogy várja vőlegényét! — Mondja az egyik fiatal asszonyka.

— Ugyan mit szerethet annyira azon a sápadt fiatalemberen! — Mondja ajkbigyesztve a másik.

Föltárul a szárnyasajtó és belép rajta a sápadt vőlegény: Csigó Gyula, a vidék fiatal nábobja.

Bágyadt mosolylyal néz körül és meghajol.

A másik pillanatban már szemközt állanak egymással Beke Ildikó a rózsás-arcu, viruló menyasszony és a feltünően halvány vőlegény. Egymás mellett a viruló kikelet és az őszi hervadás.

— Talán baja van? — kérdi édes suttogással a menyasszony.

A vőlegény szinte fájdalmas tekintettel tapad a ragyogó szépségü leányhoz és halkan, fáradtan szól:

— Semmi, semmi, édes Ilám.

Karonfogva mennek tovább a teremben.

A leány édes odaadással simul hozzá, suttog neki kedves, artatlan dolgokat a himporos lélek angyal-tiszta világából.

A sápadt fiatalember fáradtan hallgatja és szór kozottan nézdel körül.

— Keres valakit? — kérdezi Ildiko

— Nem. Nem. Csak azt nézem, hogy kik vannak jelen.

Egyszerre szinte fölvillanyozódik.

— Ah, hisz itt van az én doktorkám is. Megengedi, hogy egy pillanatra felkeresseim?

Csigó Gyula választ sem várva, átsiet a terem oldalára, karon fog egy alacsonytermetü, barna férfit és átsétál vele a szomszéd terembe, hol senki sincs.

— Tudtam, hogy találkozni fogunk itt, kedves doktorkám; azért nem is hivattalak.

— Talán rosszul voltál?

— Nagyon rosszul. Azért akarok veled egész komolvan beszélni.

— No, no, talán csak nem akarod megirni végrendeletedet? — mondja a doktor.

Csigó Gyula kedvetlenül legyintett a kezével.

— Ugyan hagyd el! Az én szememet nem kötheted be. En már tudom, hogy ti humorral, anekdotával tartjátok a beteget akkor is, mikor már lelke az ajkán lebeg.

— Most már kezdem hinni, hogy nagyon rosszul lehettél. Használtál injekciót?

— Használtam, de nem használt.

— Az orvos gondolkodó arccal vizsgálja a fiatalember arcvonásait.

— Barátom, neked ezt a telet okvetetlenül Meránban kell töltened. Minden pillanatért kár, amit ebben a ködös világban töltesz.

— Aztán biztositasz, hogy ott meggyógyulok?

— Nagyon természetes.

— Te, doktorkám! te ismersz engem; jó barátom is vagy. Tégy velem szemben kivételt. mond meg nekem magamnak; mert másnak már ugyis bizonyosan megmondtad, — meddig élhetek még?

— Hogy kérdeszhetsz ilyet? Még nagyon sokáig. Nyolcvan évig is, százig is.

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — Pajor Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — Kodolányi gazdasági zsebnaptár, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

hogy *gyors intézkedés szüksége fenn nem forogván, trattárba helyezendő.*

A városi tanács a kész javaslattal szemben bizonyára ismerni és teljesiteni fogja kötelességét s a szegények ügyét végleges megoldás céljából mihamarabb a városi képviselő-testület elé fogja terjeszteni.

Bizalommal fordulunk tehát a szegényügyi bizottsághoz és kérjük: fogjon már egyszer hozzá a szegények ügyének rendezési munkájához. Hisz láthatja, tapasztalhatja, hogy a most gyakorlatban levő házaló koldulás az alamizsnát osztókra és az alamizsnát kérőkre egyaránt türhetetlen állapot.

A kérdés tanulmányozásához nem kell valami rengeteg nagy apparatus. Felvilágositásért sem kell valami messzire menni; mert — ugy tudjuk — Zala-Egerszegen a koldusok ügyét már rendezték; onnan nagyon szivesen adnak értesitést a megoldás módozatairól.

Nem kell tehát semmi egyéb, csak jóakarat, buzgóság. Ez pedig a szegényügyi bizottságnak bizonyára egyetlen tagjánál sem fog hiányzani.

Bizva bizunk, hogy ez uttal (Isten tudja: hányadszor) tett felszólalásunknak végre meglesz a kellő foganatja. Ha pedig nem: mi következetesen ragaszkodni fogunk cikkünk elején tett határozott kijelentésünkhöz és minden alkalmat, módot megragadva, nem pihenünk addig, mig a szegények ügyét az illetékes tényezők a megoldás dülőjére nem juttatják.

Politikai szemle.

Fiume, január 15.

I.

A tenger csendes, nehéz köd fekszi meg sima tükrét, csak néhány krajzlerből lett Bismarck dörög hetek óta a sziklás városban, meg a halászok nem tüzték ki az árucsarnok homlokára a magyar nemzeti lobogót. A raprezentancát felosztották, Szapáry László gróf egyre utazgat. Háromszor tette meg négy nap alatt az utat Fiumétól Bpestig. Banffy megadta neki a teljes felhatalmazást és hir szerint tegnap vette át a kormányzás ügyvitelét és a mai napon hivta egybe az első közigazgatási bizottságot. A podestát a kormányzóság fogja helyettesiteni.

Szapáry László ugy nyilatkozott, hogy a hét első napjaiban megkezdi a rend helyreállitását. A raprezentancát nem hivja össze és nem nevez ki podestát. Gaál Tibort felmenti az ügyek vezetésétől. Beigtatásakor Milcsics Milán fogja üdvözölni, a kinek beszédére válaszképen kijelenti, és pedig olaszul, hogy eljött hivatalt foglalni, Ünnepélyes beigtatás nem lesz, de hogy a város iránti hajlandóságát megmutassa, 18 án 80 teritékü diszebédet ad.

Az uj kormányzó energikus intézkedésekre készül. Ha a közigazgatási bizottság tisztviselő tagjai a bizottságban meg nem jelennének, fegyelmi eljárást inditanának ellenük s helyükbe másokat neveznének ki. Szapáry gróf reméli, hogy rövid idő alatt, vagy legkésőbb tiz hónap alatt le fogja küzdhetni a nehézségeket.

II.

Január 15.

Prágában szomoru farsang van, azaz az utcák eléggé élénkek, hangosak, csak a bálozó kedv csappant meg ez idén, és ismét forrongás van kilátás.

A kormány kiegyezési kisérletei ismét sikertelenek maradtak. Kezdetben már ugy látszott, hogy a két cseh ország népfaj közti harcnak véget fog vetni a Gautsch-kormány. E feltevéseket megerősitette, hogy a kiegyezési tárgyalások kezdetben igen simán folytak. Különösen a németek voltak azok, akik nagy mérséklettel fáradoztak a kibeküléslerejöttén. Ezt a mérsékletet nagyrészt a Gautsch báró által Bécsbe egybehivott értekezlet hozta létre, amennyiben ez az értekezlet inditotta arra a németeket, hogy elmenjenek Prágába.

Utóbb azonban megfordult a kocka. A mérsékelt elemek mindinkább háttérbe szorultak. Wolf és zajos kis csapatja végre teljesen legyőzte a mérsékeltebb elemeket és a csütörtöki tartománygyülésen oly zajos jelenetek történtek, a melyek az ülés berekesztését tették szükségessé és amelyek teljesen odaállithatók a bécsi tumultusok mellé. A helyzet igen aggasztó. Hétfőre elő vannak készülve, hogy nyilt botrány fog történni és a németek ezt valószinüleg fel fogják használni arra, hogy elhagyják Prágát.

Akkor aztán Ausztria ugyanolyan válság elé kerül, mint a milyent annak idején a Badeni kormány lemondása idézett elő.

A cseh tartománygyülés csütörtöki ülése alkalmából nagy csoportosulások voltak városszerte, amelyek akkor érték el tetőpontjukat, amikor Wolf képviselő megjelent az utcán. Több száz ember seregleit köréje és csak a rendőrségnek sikerült őket szétszórni. Az ülésen zajos jelenet fejlődött, mert egy szőnyegen levő adójavaslatnál a csehek közbekiáltásokkal támadták az elnököt, mert a megszavazott határozatot kimondotta.

A gyülés folyamán Coudenhove gróf válaszol a legutóbb Prágában lefolyt események dolgában beadott interpellációra. A helytartó válaszában mindenekelőtt visszapillantást vetett a történtekre és egyebek közt azt mondá, hogy olyan város katonai megszállása, a melynek mint Prágának, 400.000 lakosa van, olyan haderőt igényel, a milyen nem állott rendelkezésre, vagy pedig könyörtelenül kellett volna a fegyvert használni. (Fölkiáltások balfelől: Az lett volna a legokosabb. Ellentmondás és zaj.) Ezt az utolsó, bizonyára igen hatásos eszközt a zavargások alkalmával csak igen csekély mértékben használták. Nehéz volt a rendőrség szolgálata azokon azért is, mert a beérkező hirek valóságát bajos volt hamarjában ellenőrizni. Reméli, hogy sikerülni fog a zavargók fokolomposait is kinyomozni. (Fölkiáltások balfelől: Az kellene!)

Wolf: Ismerjük mi őket!

Coudenhove helytartó azt mondja azután, jövőre nézve mindent megtesz, hogy a nyugalom a személy és vagyonbiztonság Prágában és külvárosaiban minden körülmények közt megmaradjon. Szükség esetén a rendőrközegek azonnal teljes nyomatékkal fognak közbelépni.

Coudenhove beszéde után Pergelt és társai inditványt tettek, hogy a ház huszonnégy tagu bizottságot küldjön ki a helytartó beszédének megbirálására. A jövő ülés hétfőn lesz.

Farsangi naptár.

Január 18. Kedd:	A helyőrség tisztikarának bálja a „Polgári Egyletben".
Január 19. Szerda:	A 48-ik gyalogezred zenekarának jótékonycélu hangversenye a „Polgári Egyletben".
Január 20. Csütörtök:	A nagykanizsai kaszinó táncestélye, a cs. és kir. 48-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével.
Január 29. Szombat:	A „Polgári Egylet" táncestélye.
Február 5. Szombat:	Az izr. jótékony nőegylet amerikai reklam estélye.
	A cs. és kir. szab. déli vasut társaság önsegélyző egyletének táncestélye.
Február 26. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmez estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

— Ezzel a gerinc-bajjal?

— Miért nem?

— Hogy hazudsz! Istenem hogy hazudsz!

Csigó Gyula fölkelt keserüen mosolygott és ott akarta hagyni az orvost. Ekkor jött be Ildikó; édes hangja dallamosan csengett végig az üres termen.

— Gyula, már megint konzultál? Maga erős szakkal nagybeteg akar lenni.

A völegény reszkető kézzel fogta meg a leány sima, forró kezét és fájdalmas szerelemmel szoritotta szivéhez; aztán vonta magával el, a még félreesőbb terembe.

Ott leült a pamlagra és maga mellé ültette menyasszonyát, aztán nézte, nézte olvatag szemekkel, mig be nem ködösült szeme a fölszivárgó könyektől.

Simogatta azt a kedves, áttatlan gyermekfőt és elhalmozta homlokát reszkető ajka csókjaival.

— Igazán szeretsz te engem aragyos lám?

A leány ránézett nagy kékszemeivel, amiknek minden sugara egy-egy eskü volt örök szerelemről, örök hűségről.

— Megvan már menyasszonyi fátyolod?

— Meg.

A beteg fiatalembdr melyen sóhajtott, aztán s omoruan mondta:

— Nekem el kell utaznom.

A leány elmélyülve és kérdő tekintettel nézett halvány völegényére.

— Ne ijedj meg! Amikorra esküvőnket kitüztük, akkorra itthon leszek.

— Hova mész éppen most?

— Meránba. Ez a néhány hét kell, nagyon kell nekem.

Maga elé révedt néhány pillanatig, aztán fölemelte tekintetét és fáradtan mondta:

— Nehéz hetek lesznek ezek nélküled. És ha meg nem jönnék többé, mit csinálsz a menyasszonyi fátyollal?

— Istenem, Gyula, te borzasztó dolgokat beszélsz!

— Na, nem! Légy nyugodt, angyalom! Csak ugy mondom .. Ha, azt a fátyolt megőrizd! Ha másért fejedre tüzned. Nem, az lehetetlen! .. Eljönnék, lebontanám homlokodról.

— — — — — — — — — —

A nagyteremből valami négykezes induló akkordjai csapódtak át.

Megkezdődött az esély.

II.

Beke Aladárék fényes termeiben hullámzik a a vendegsereg. A villamfénynél a drága öltözékek, a ragyogó ékszerek káprázatos tündérvilággá varázsolják az egész palotát.

A tündöklő nő-alakok között halkan lépdel tova Beke Ildikó.

Amerre lenge, sudár termetével ellebeg, gyönge suttogás támad.

— Ugyan mit szerethet ezen a sápadt termetésen az a szép, erőteljes fiatalember?

— Nem volt ügyes ember, aki ezt a partit összecsinálta. Ez a szegény leány is elmegy nemsokára első völegénye után.

— Ugy mondják: neki nem is volt akarata. Apja forszirozta a partit. Félt, hogy az első szerencsétlen eljegyzés után pártában marad.

Az a szegény halvány teremtés nem figyel semmire, nem lát, nem hall semmit, csak megy imbolyogva, mint egy délejes alvajáró, mint akinek nincs kit keresni az élők között.

Föltárul a terem szárnyas sajtaja és belép rajta az életerőtől duzzadó fiatal völegény.

Meghajol, azután mosolygó szemekkel keresi a menyasszonyt. De az már nincs a teremben.

Ott van a legüresebb teremben, a harmadikban, a hol három év előtt első völegényét legutolszor ölelte.

Oda borul a pamlag sima bársonyára és zokogva csókolja a helyet, hol akkor Csigó Gyula ült. —

Igy találja őt szigoru atyja: Beke Aladár. Megérinti karjat és komoly hangon szól hozzá:

— Ne légy gyermek, Ildikó! Völegényed keres.

A halvány leány apja karjaiba dől.

— Apám, ne kényszerits! Nem tudom feledni Gyulát! Boldogtalan leszek.

— Aki a földé lett, az már a földé. Most ez a völegényed

— — — — — — — — — —

A nagyteremből zongora hangok ringanak át. Az ajtóban megjelenik a mosolygó, életerős völegény.

HIREK.

— **Személyi hír.** *Zalavári Zurna Károly* honvédségi tábornok, csütörtökön éjjel Kaposvárról városunkba érkezett. Pénteken és szombaton szemlét tartotta 20. honvédezred itt állomásozó zászlóaljai felett.

— **Nagylelkü adakozás.** *Hertelendy* Béla ügyvéd, a felső templom javára *50 arb. cs. és kir. aranyat ajándékozott.*

— **Eljegyzés.** *Bergl* Pál Szegedről eljegyezte *Dukász* Riza kisasszonyt helyben.

— **Szerzetesek baja.** A Vatikán hatalmas falai között tonzurás öreg főpapok komor, szenvtelen arccal ültek össze és határoztak rendithetetlen szigorusággal. Vérből, husból alkotott emberek forogtak a kockán, kezeikben játékszerré törpült a szerves élet, mintha csak nem ismernék, vagy tagadni akarnák a természet kifürkészhetlen működését, gátat akarnak vetni a vérkeringésnek, és rendelkezni akarnak emberekkel, mintha azok ólomból gyártott játék katonák volnának csupán, kik mereven megállnak ott, hová őket helyezték. — Szigoritják a *ferencrendiek* rendszabályait, és azt kivánja a Róma által kiadott szabályrendelet, hogy:

1. Vessék le a Ferencrend tagjai az eddig viselt fekete reverendát és a helyett egy a szerzet által gyártandó durva, tubákszinü csuhát öltsenek.

2. A csuha alatt egy másik szörcsubát viseljenek, mely a tehérnemüeket pótolja.

3. Papapucsban járjanak.

4. Fejüket borotváltassák le. Azon csak koszoru alaku hajzatot viselhetnek.

5. Pénzt elfogadni nem szabad. Vagyont nem birhatnak, sőt még saját ruházatukat sem birhatják tulajdonjoggal. Mindent a zárdának tartoznak adni. A zárdában egy világi férfi lesz a pénzkezelő, ki a zárda javait kezeli, kiadásait teljesiti és arra felügyel.

6. Vendégeket saját szobájukban nem fogadhatnak. Szobájuk a legegyszerübb butorzatu lesz, melyben az ágyon, kivévé a betegeket, fehérnemüt alkalmazni nem szabad.

Ilyen és ezekhez hasonló reformokat akarnak életbe léptetni. E tulzott követelések nagy elkeseredettséget szültek mindenfelé, de főleg a fiatalabb szerzeteseknél nagy a lehangoltság. P. *Auer* Alajos, a nemrég kinevezett generalis jelölte meg a módozatot, melyekkel a rendet reformálni óhajtja, erre őt a pápa kényszeritette. Ez ujitásnak legtöbb áldozata nálunk Magyarországban lesz. — Az utóbbi időben egy kissé tényleg elvilágiasodtak a ferencrendi szerzetesek, belevetették magukat csalfa politikai áramlatokba, mely magával ragadta, vitte őket. Nyilvános szereplésrik itt ott megfosztotta a szerzetes ruhát százados nimbuszától; a papi méltóság mintha bokázva bukott volna egyet, a templomi szószék helyett kinn a szabadban a rongyos csőcseléket politikai szónoklatokkal traktálták. Sokukat megnyugvással tölt el a szigoru rendelet, mert mintegy önmagára zudi tott veszedelemnek előjeleként veszik a hirt, melyt a szerzetesek maguk idéztek elő — de ily középkori, sötét, inkvizitori szigorusággal, ily természetellenes önkinzásokkal a szerzetek mai lakói korántsem tudnak megbarátkozni. A modernitás merész röpülése kiirtotta a homályos boltivek alól a kopott, régi szentképek sarkaiból is a középkor nehéz pokhálóit és a hithü igaz pap nem az önsanyargatással vivja ki az istenes nevet A kik a rendeletek előtt neg nem hajolnak, kénytelenek lesznek a zárdakat elhagyni. A fiatalabb nemzedék fenyegetődzik hogy kilép, ez a rend megszünését vonná maga után, de a vezetők ez esetben *idegen nemzetségü barátokkal* rakják meg a szerzeteket, hogy továbbra is fennmaradjanak. És igy a ferencrendi szerzet, mely mindig együtt érzett a nemzettel, és nagy hősöket sorol tagjai közé, megszünne *magyar* lenni.

— **Megőrült.** Tegnapelőtt egy közveszélyes őrültet szállitottak a helybeli kórházba, kinek tragikus sorsát általános részvét kiséri. *Szalay* Mihály az illető neve, a városban mindenki csak *„kis Szalaynak"* nevezte vézna termete miatt. A kicsi emberben, az energia és a fáradhatatlan törekvés volt csak nagyobb és ugylátszik a merész vállalkozások terhe alatt kimerült egészen idegrendszere. Szalay szabósegéd volt, és mint ilyen, nagyon is kivált éles elméjével munkástársai közül, birta ál alanos bizalmukat. Volt az iparos ifjak önképző egyletének elnöke és mikor kerületi betegsegélyző pénztárt állitottak fel városunkban, igazgatónak választották meg. — A kimerülés jeleit itt már rendszertelen munkában maga észlelte és önként lemondott elfoglalt állásáról, de ezt mégis annyira lelkére vette, hogy buskomorságba esett. Vissza akart térni régi mesterségéhez, de lázas türelmetlensége nem hagyta nyugodni, az utóbbi napokban rendkivül idegességi rohamok vettek rajta erőt, és több oly dolgot követett el, melyek már az őrülés előjeleinek mutatkoztak. A katasztrófa tegnapelőtt tényleg bekövetkezett és mint közveszélyes őrültet bevitték a kórházba.

— **Jótékony hangverseny.** A 48 ik gyalogezred zenekara, mint ezt velünk tudatták, f. hó 19 én szerdán este a Polgári Egylet nagytermében jótékonyczélu hangversenyt rendez a városi szegényalap és a felső-templom javára. A kitünő zenekar és még nagyobb hirnévnek örvendő zseniális karmestere előre is biztositják ez est sikerét Belépti-dij 40 kr.

— **Rázuhant a fa.** *Vajda* János kiskanizsai földmives szerdán délelőtt a városi erdőben, mig egy kidöntött fatörzs földolgozásával foglalatoskodott, közel hozzá két másik munkás szintén egy hatalmas fát ügyekezett kivágni. Idejekorán figyelmeztették Vajdát, hogy álljon odább, mert a fa dől, s dacára, hogy kitért az utból, a lezuhanó fatörzs egyik kihajló ága oly erővel érintette őt, hogy jobb váll-perecét eltörte. Kórházba szállitották.

— **Káplán ur a börtönben.** Az egyházi politika megteremtette a *diszes néppártot* (!) ez az utszéli csuf bogáncsot, mely erőszakosan kapaszkodik bele a mellette elhaladó ruhájába. A néppárt gyülésezik, orditoz, viszályt teremt, kellemetlenséget csinál másoknak, de néha megissza levét saját undok főztének. — Egy felhivatalos kőnyomatos hozta a hirt, hogy *Csapó* János csongrádi káplánt tegnapelőtt a szegedi kir. ügyész felhivására a csendőrség letartóztatta és a szegedi csillag-börtönbe vitték. — E büntetésre a káplán ur nagyképüsködése és törvényszegése adott okot. A csongrádi plébánia az egyházpolitikai vita alkalmával erős agitációt fejtett ki kerületében, vezérszerepet játszott ebben *Hegyi* plébános és Csapó János káplán. A káplán 1895. okt. 7 én megaldott egy oly frigyet, a melyet a törvény előirása szerint megkötni nem lett volna szabad. — Ötven forint pénzbüntetésre esetleg 5 napi elzárásra itélték el emiatt Csapó káplánt. A káplán ur nem fizette le a kitüzött határidőben a birságot; a csendőrség letartóztatta. — Hegyi plébános most neki élt és egy hatalmas táviratot küldött a fővárosi lapoknak. — Talán jobb lett volna, ha a plébános ur inkább előlegez 50 forintot káplánjának, mert a *néppárti martirgyártásnak* ez a formája nem terem gyümölcsöket. — Lelkiismeretes, őszinte plébánosok, mert hál' istennek vannak ilyenek még sokan az országban, bizonnyal nem táviratokat küldenek, nem állnak be vidéki tudositónak, hanem az egyház tekintélyét csendesebb uton mentik meg.

— **Tuboly Viktor rigmusa.** Ha Tuboly Viktor veterán-irótársunk verses tósztja — amit az Oszterhuber-banketten mondott el — rendes időben jelent volna meg, senki sem hitte volna el, hogy Tuboly Viktortól eredt. Tuboly Viktornak és a tőle eredett dolgoknak tudniillik az a specifikumuk, hozy mindig elkésve jelennek meg. Azt már mindenki nagyon jól tudja, hogy ő maga miért szokott elkésni; de hogy a versei mért jelennek meg elkésve, még nem birtuk kifürkészni. Önmagánál a toalett-kérdés szerepel s ez meg is látszik megjelenése alkalmával. De verseinél vagy más lehet a késés oka, vagy ha szintén az: akkor átkozottul rossz frizőrjök lehet. Tanuskodjék erről ime a verses tószt maga:

Örömhir jött a távirón —
Szélrózsaként messze szálló:
Hogy táblai biróvá lett
Ifjabb *Oszterhuber László.*

Örvendetes volt ez a hir,
Különösen Kanizsának,
Hol a város polgársi
Érte mindig sikra szállnak!

S mert példa e kinevezés
Hogy szorgalom, s igaz munka
Azt, ki derék és kitartó:
Érdem szerint koszoruzza!

És mert Ő *megyénk szülöttje,*
Annál inkább kedves nekem
Hogy érte ez ünnepélyen
Poharamat emelhetem;

S kivánom: az igazságot
Szolgálhassa még sokáig!
És mint biró emelkedjék
Fel egész a *Kuriáig.*

S minthogy egy kis hiba is van;
Tudniillik hogy — agglegény,
Egy szép leányt is hogy vigyen
A *táblához* — kivánom én!

Ez indokolt kivánsághoz
Az leszen a legszebb zárszó:
Hozy éljen soká a honnak,
Éljen *Oszterhuber László!*

A sápadt menyasszony fölszáritja gyorsan könyeit.

Karonfogva mennek át a nagyterembe.

III.

Beke Aladárék fényes termeiben hullámzik a násznép.

Az illatos termekben vidáman beszélgetnek a viruló arcu fiatalok és egy-egy pillantást vetnek lopva az egyik kisebb terembe, hol a menyasszonyt öltöztetik.

Már teljesen készen van a menyasszony öltözéke, csak a fátyolt kell feltüzni fejére.

Három négy szebbnél szebb, ragyogóbbnál ragyogóbb fátyolt tesznek eléje; de ő csak ahhoz az egyhez ragaszkodik, amit akkor kapott, mikor elsőben volt menyasszony.

Mikor azt fejére tüzik, még sápadtabb lesz a halvány menyasszony.

A tükör elé áll

Abban a pillanatban a feltüzdelt fátyol szépen lassan, mintha láthatatlan kezek bontogatnák kezd bomlani és lehull a földre.

A körül-állók elsápadnak.

— Rossz jel, nagyon rossz jel! — suttogják a babonásabb asszonykák.

Fölkapják hamar a lehullott fátyolt és megint szép gondosan feltüzdelik a halvány menyasszony alabastrom-homloka köré.

Mikor készen vannak vele, megint csak s ertebomlik az és lehull a földre.

Egymásra néznek a körülállók és még sápadabbak lesznek a babonás félelemtől

— Talán mégis jobb volna a másik fátyolok egyikét feltüzni! — mondta valamelyik asszonyka.

A menyasszony magához ragadta lehullott fátyolát, kebléhez szoritotta és ugy mondja indulattól reszkető, lázas hangon, elszántan:

— Nem! Csak ezt! Csak ezt!

Feltüzik a fátyolt harmadszor is.

Megint csak leomlik, mintha láthatlan kezek bontogatták volna le,

Most már a sápadt asszonyok egyike, másika kiment a mellékterembe, elbeszélte a dolgot s néhány pillanat mulva mind a menyasszony köré sereglett a násznép.

Beke Aladár oda lépett leányához és komoly hangon mondta neki:

— Add ide, kérlek, azt a fátyolt!

A menyasszony lázban égő szemekkel nézete atyjára. Majd egyszerre a mellékajtóra révedt szemt s mosoly fakadt ajkain.

— Nem! Nem! Nézd! Látod? Itt van Gyula. Eljött értem. Hiv.

Kebléhez szoritotta fátyolát; átrohant a termeken, be, abba a kis magános terembe. Itt leborult a bársony pamlagra és bugva csókolta első menyasszonyi fátyolát.

Nagy kék-szemeiből csak ugy horsadt ki az őrjitő láz emésztő tüze.

——y.

— **A tisztikar bálja.** A nagykanizsai helyőrségi tisztikar f. hó 18-án tartja bálját a „Polgári-Egylet” nagy termében, a 48. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett. A meghivókat már szétküldték.

— **Kinos halál.** *Pacsay* Ferenc csurgói erdőőr három éves Mari nevü leánykája borzasztó halállal mult ki a napokban. A leányka egy forgácsot dugdosott a parázs közé, mig anyja burgonyát tisztogatott mellette. Később egyedül hagyta a konyhában, egy dézsa vizért ment a kutra. Csak néhány percig volt oda, de ez alatt a leányka ruhája egy lehullott szikrától tüzet fogott, egy pillanat alá láng volt az öltözéke. Jajgatva futott anyja elé egyre fájdalmasan kiabált, mielőtt azonban segithetett volna rajta, a leányka a szenvedett égési sebek kinjaitól elgyötörve összeesett és meghalt.

— **Felhivás!** Az 1877. évben született nagykanizsai illetőségü hadkötelesek ezennel felhivatnak, hogy 1898. januar hó 24-én reggel 8 órakor a városház nagytermében *sorshuzásra* jelenjenek meg. Nagy-Kanizsa, 1898. január 10. Vécsey Zsigmond, polgármester.

— **Jég a Balatonon.** A decemberi hideg napok alatt befagyott a Balaton annyira, hogy nemcsak halászhattak a jég alatt, hanem kocsin is átjártak a jégen Zalába. Néhány szenvedélyes sportember a vitorlás szánkázás sportját akarta meghonositani; a jég erre a célra kiválóan kedvező is volt; a vitorlás szán azonban nem tudott hóditani a Balatonon. Sokkal többen gyakorolták a ski-sportot, még többen a korcsolyát. Ujabban azonban a jég porhanyó lett s nemcsak a kocsi közlekedés és a sport minden nemét, de még a jég alatt való halászatot is be kellett egyelőre szüntetni a vele járó veszély miatt.

— **Községi állattenyésztők figyelmébe.** Mindazon községek, melyek apaállatokat az állam közvetitésével óhajtanak beszerezni, jó minőségü bikákat és kanokat kedvezményes fizetési feltételek, kamatmentes részletfizetés mellett kaphatnak, ha ez iránti kérvényüket 50 kros bélyeggel ellátva s a földmivelésügyi miniszterhez cimezve f. évi február hó közepéig a *szombathelyi* állattenyésztési kerületi felügyelőséghez benyujtják. Szegényebb községek megfelelő árleengedésben részesülnek.

— **Városi közgyülés — titokban.** Hogy hol tanácskoznak a városi képviselők titokban? Azt hinné mindenki, hogy Afganisztánban, vagy legalább is a régi Rómában, hol a marcialis patriciusok rejtett tőrrel, gyilokkal jelennek meg lopva, az éj leple alatt surrannak be a tanácsterembe. — A titkos közgyülés ez alkalommal a mi szomszédságunkban, *Pécsett* folyt le, hol ugylátszik a városi adminisztráció nem áll barátságos lábon az ottani sajtóval. Mi okuk lehet erre, azt mi innen távolból nem tudjuk, de nem is tartozik ez reánk és a „Pécsi Napló” nyomban meg is felelt erre; a többek között ezeket irta az eltitkolt közgyülésről:

Magánuton értesültünk arról, hogy kedden késő délután állapodtak meg abban, hogy csütörtökön reggelre rendkivüli közgyülést hivnak egybe. Másutt, hol a nyilvánosság iránt egy makulányi érzék létezik, ilyenkor elsődolog, hogy a reggel megjelenő lapoknak beküldik a hirt, hogy a városi képviselők és a nagy közönség legalább 24 órával a közgyülés megkezdése előtt értesüljenek annak megtartásáról. De sem az nap, sem másnap senki a városházán nem érezte annak szükségességét, hogy velünk közöljék a közgyülés kitüzését. Célt is értek. Alig tudott valaki a közgyülésről. Ismételt kérésünk, kapjunk értesitést *minden nyilvános ülésről*, melyet a városházán megtartanak, hogy azokra elküldhessük tudósitóinkat, eredménytelenek maradtak, elannyira, hogy ezért a nagyfoku figyelmetlenségért nem engedjük a kiadót felelősségre vonni, mert ebben rendszert látunk, *melyet a t. városházban a helyi sajtóval szemben tanusitanak és melyet talán meg tudnánk bocsátani a hottentáknak, a hol tényleg nem lehet meg a kellő érzék a sajtó iránt*, de nem Pécs városházának, mely pontosan elküldi a lapokhoz a már előzetesen közölt sablonos másolatokat *„szives ingyenes közlésért”*, de a miről a nagy közönségnek *tartozunk* beszámolni, azt ki kell mesterségesen szimatolnunk, vagy pedig nem nyerhetünk arról értesülést. Egy csöpp helyes érzéket kivánunk ott a városházán az iránt, *micel tartoznak ott a kötelmeit hiven teljesitő nyilvános lelkiismeretnek, a szigoru ellenőrzőnek: a sajtónak*, mert ha ezzel a jövőben sem találkoznánk, meg fogjuk találni mi is annak módját, hogy kötelmeink teljesitésében ne akadályozzon a *mostani* nemtörődömség, érzéketlenség és slendrián. Panaszkodott a polgármester a közgyülésen arról is, hogy az e hó 24-én Budapestre menesztendő küldöttségbe nem jelentkeztek elegen, ugyannyira, hogy el sem indulhat a küldöttség Budapestre, ha ujabb jelentkezések nem történnek. Kérdjük: mikor szólitotta föl a polgármester ur akárcsak lapunk utján a bizottsági tagokat, hogy a kik a küldöttségben részt venni óhajtanak, záros határidőn belül jelentkezzenek? Soha! Ez aztán a következménye, ha nincsen meg a helyes érzék megtelelő helyen és alkalmakkor venni igénybe a sajtó mindig készséges, viszontszolgálatra soha sem váró közreműködését.

— **Időjárás.** A természet megfigyelői arra a kérdésre, vajjon lesz-e még telünk, határozott *„nem”*-mel felelnek. E véleményüket az állatok ösztönére alapitják, mi ritkán csal. — A vadludak napok óta sürü csoportokban huzódnak észak felé; gyakrán halljuk éjente az átvonuló vizimadarak fütyölgetését. A varjuk és csókák nem sereglenek, egészen eltüntek a lakott helyek tájékaról s a vadgalambok ezernyi ezrei lepik el a vetéseket. Mindez jó, meleg időjárás bekövetkezését és tartósságát jelenti, minélfogva könnyen megeshetik, hogy már február elején megkezdődik a tavaszi szántás. A gazdák örülnek a korai tavasznak, mert a teleltetés az idén sok helyütt nagy gondot okoz.

— **Ahol nincs adóhátralék.** Somogyvármegye az a nevezetes darabkája széles Magyarországnak, ahol ezt a ritka tényt konstatálták. A vármegye közigazgatási bizottsága ugyanis T a l l i á n főispán elnöklete alatt tartotta rendes havi ülését. A szakjelentések tudomásul vétele után választás és kinevezés utján megalakultak a börtönvizsgáló, erdei kihágási, gyámügyi, fellebbviteli és fegyelmi stb. bizzottságok. A pénzügyi igazgató jelentése szerint az év végén a vármegye területén adóhátralék nincs.

— **Csaló pórasszony.** *Horvath* Bari kiskanizsai lakós, nem tanult görög hitregetant, nem tudja, hogy Delfiben és Dodonában hajdan jósdák voltak, az ő cigányos, furfangos eszével mégis erre a mesterségre adta magát és hiszékeny együgyü parasztokat már többször rászedett. A napokban *Batarics* Imre, fityeházi lakos feleségénél ütötte fel tanyáját és megigérte a háziasszonynak, hogy a leánya szivéhez varázsolja annak a legenynek a szivét, kit férjül óhajt. A szegény asszony meglehetősen sok fehérnemüt adott át ennek fejében a kuruzslónak, s mikor észre vette, hogy a kivánt legénynek a lelke nem mozdul, jelentést tett a helybeli rendőrségnek, Horváth Barit csalás miatt nyomban letartóztatták.

— **Rövid hirek.** *Ehinség* uralkodik *Szent-Adorján* jegyzőség területéhez tartozó községekben ugyannyira, hogy a szegény nepnek alig van kenyere. — *Pusztit az influenza.* Letenyén, Egyedután, Bécen a tifusz járványszerüen pusztit és naponként többen halnak el. 35—45 éves emberek közül szedi áldozatait. — *Utcák világitása.* Letenye képviselő-testülete elhatározta, hogy az utcákban lámpákat fog felállittatni.

— **Állategészségügyi kimutatás** Zalavármegyében január 10-én. Lépfene: Bak-Tüttös 1 u., Tüske-Szent Péter 2 u., Zalabér 1 u., összesen 3 község 4 udvar. Sertésvész: Balaton-Hidvég, Bocska, Bottornya, Csáktornya, Felső, Mánd, Káptalanfa, Kis Csernecz, Pacsa, Páka, Pördeföld Rigyácz, Söjtör, Ujudvar, Véged, Zala-Egerszeg, Zala Erdőd, Zala-Lövő, Zala Szent-Balázs, összesen 18 község

— **Olasz és francia nyelvben oktatást nyerhetni egy városunkban ujonnan letelepedett nyelvtanárnőnél, — ki elfogad irodákban is olasz és francia levelezést. Jelentkezni lehet lakásán, Gorlup tanárnőnél, Iskola utca, 12. számu házban.**

— **Divat-tudósitás az 1897/98-ik téli idényre.** *Henneberg G.* ismert selyemgyára Zürichből következő tudósitását közli velünk: A selyemkelmék közül, Sarah mellett, még egyre Taffet-szövés a divat kegyence, melyből különösen az igen célszerü blouskelmék nagyon kedveltek, legkeresettebbek a kockázott, főleg nagy kockázatuak fekete fehérrel, vagy szines-feherrel, valamint a jó álló »Schottisch« szövetek pompázó kombinációkkal, melyek közül az utóbbiak egész apró mintázattal teljes öltözékekre felettébb alkalmasak, ugyszintén az Changeant (szinjátszó) selymek sima avagy faconirózott fajtákban s a Damasztok Moirée-Effektekkel is jó keletnek örvendenek. Moirére-Velour selyem, a Moirée-Imperial és Velour-fleuri által váltatnak fel, ez utóbbi pompázó dús szövésénél fogva s páratlan bársonyszerü füzével főleg fényes alkalmi s disz-öltözékekre igen ajánlatosak. Merveilleu feketében s szinesben, Satin Duchesse, Radzimir, Gros de Londres, csikozott szövetek, Armure sima és Changeant egész apró effektel stb. Párisba s Londonba sok küldetett el, ugy hogy a szó legmesszebb terjedő értelmében, ez évadban is minden izlés kielégithető. — Az ujabb szinekből szürke minden átmenetben, pávakék, barna s violett részesülnek előnyben, de legdivatosabbak a zöld és sötét cseresznyepiros árnyalatuak.

Törvényszék.

Végtárgyalások és itélethirdetések:

1898. évi január hó 17-én.

Halált okozott sulyos testi sértés büntette, lopás vétsége és közrend elleni kihágás miatt vádolt Gál Gyula és tsai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntettével vádolt Csercsics András bünügyében végtárgyalás.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete s vadászati kihágás miatt vádolt Billege István és társai elleni bünügyben végtárgyalás.

Január hó 19-én.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete miatt vádolt Nagy Márton s társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Zob Szabó Antal bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette s tüzvész okozás vétségével vádolt Darvas Sándor s tsa, — sulyos testisértés büntette miatt vádolt Simon Gáspár, — s emberölés vétségével vádolt Králj Agostonné s társai bünügyében itélethirdetés.

Január hó 21-én.

Lopás büntette és vétsége miatt vádolt Kiss Ferenc és társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Jámbor János bünügyében végtárgyalás.

Rablásnak tekintendő büntett miatt vádolt öreg Takács (Gyüzü) József bünügyében végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette s könnyü testi sértés vétsége miatt vádolt Magarecz Antal, — továbbá orgazdaság büntete miatt vádolt Pintér Nagy János bünügyében itélethirdetés.

Közgazdaság.

A lucerna ápolásáról.

A lucerna, dacára annak, hogy egyike legkitünőbb kulturnövényeinknek, azon hátránynyal bir, hogy ugy a talaj tápanyagkészlet, mint pedig az időjárási viszonyok iránt nagy igényü növény. Nem elég, ha számára a talajt mélyen miveljük, még előnyös fejlődésére az is szükséges, hogy a talaj gazdag legyen ásványi tápanyagokban. Ha a talaj tápanyagokban szegény, de különöben minden körülmény kedvez a lucerna tenyésztésének, ugy a gazdának feladatát képezi a hiányzó tápanyagok pótlásáról gondoskodni.

Hogy az emlitett körülmények mellett célszerü-e mesterséges trágyáknak az alkalmazása, erre vonatkozólag csak a legutóbbi időben is történtek kisérletek, mely kisérletek kivitelére több gazda vállalkozott. A megejtett kisérletek eredményeiből azon következtetés vonható le, hogy nagyon fontos és nagyon előnyös a lucernások megtrágyázása mesterséges trágyafélékkel, különösen pedig azokkal, melyek a talajban elegendő mennyiségben nincsenek jelen. Igy egy kisérlet alkalmával egy hektárnyi terület megtrágyázása 3q szuperfoszfattal, mely 40 kgm. vizben oldható foszforsavat tartalmazott, 6q kainittal történt, mely az első használati évben 8.25q széna termés többletet adott. Habár ezen többlet pénzben kifejezve talán nem is fizeti a trágyázás költségeit, mégis tekintetbe kell vennünk, hogy a felhasznalt műtrágyafélék utóhatást is fejtenek ki és valószinüleg a következő év kaszálása már haszonnal fog befejeződni, mely tekintve a lucerna hosszu használati idejét, a következő években is ismétlődhetik.

A talaj meszezése csak az esetben indokolt, ha annak mésztartalma 2 százaléknál kisebb. A

szuperfoszfát helyett Thomas salakot is lehet felhasználni, de annak mennyiségét ugy kell megszabni, hogy a benne foglalt citrát oldható foszforsav másfélszeres mennyiségben legyen több, mint a szuperfoszfátban foglalt vizben oldható foszforsav. Tehát Thomas salakot jelentékenyen nagyobb mennyiségben kell alkalmazni. A szuperfoszfátot kainittal összekeverve szórhatjuk ki, ha a meszezés is szükségesnek mutatkoznék, ugy célszerű azt körülbelül négy héttel az emlitett trágyafélék kiszórása előtt, elhinteni. Tavaszszal történő meszezés is nagyon előnyös, hektáronkint 1q lehet kiszórni. Még emlitésre méltó, miszerint dacára annak, hogy a lucerna nitrogéngyüjtő növény, tehát azon növények családjába tartozik, melyek képesek a levegőben foglalt szabad nitrogéntfelvenni és táplálkozásukra felhasználni, mégis hálás csekély mennyiségü chilisalétrom trágyázás iránt. Ebből légcélszerübb tavaszszal hectáronkint körülbelül 50 kgot kiszórni. E trágyázás hatására a gyökerzet jobban és erőteljesebben fejlődik s ennek következtében gyorsabban és fokozottabb mérvben lesz képes a levegőben foglalt nitrogent is a a növény táplálkozására alkalmas vegyületekké átalakitani.

Ha általában gyenge és satnya fejlődésü lucernásokat akarunk felvirágoztatni, ugy első sorban a foszforsavas és kalitartalmu trágya félék jöhetnek tekintetbe. Az emlitett kisérlet sorozatnál ismételten tapasztalták, hogy a lucerna a foszforsavat és káliumot mindig megháláljа, mert nemcsak zölden volt a termés több, de száraz állapotban szénа alakjában is. Hogy a felszórt trágyafélék a talajba jussanak és azzal jól összekeveredjenek, célszerü uj lucernások alakitásánál a trágya felszórása után az illető területet jól megboronálni: ha pedig már meglévő de gyenge fejlődésü lucernákat trágyázzuk meg, ugy igen célszerü azt tavaszszal erősen megtogasoltatni.

Szerkesztői üzenetek.

Galambok. Ha lesz hozzá hangulatom, a legközelebbi Tollfuttában. A tema nagyon érdekes.

St E. Bpest. Az egyik szakaszt itt adjuk:

S most isten veled, a viszontlátásra!
Isten veled, örökre talán, (?)
Ha sorsunk össze hoz valaha, (?)
Akkor folytatom ezt tovább ..., tovább...

És ezt ön egy aranyhajú kisasszonynak *ajánlja*. Mi is ajánlunk egyet: ne irjon ön soha verset, ne folytassa tovább... tovább; elég az ilyenből ennyi is, sőt ez is sok már.

Szőke baba. A legjobb akarattal sem küldhet nevezett dolgozótársunk egy tincset hajtürtjéből, mert sajna, — nincs egy szál haja sem.

Irma. Egy angol nő-orvos munkájából irjuk ki kérdésére a következőket. Az az első feltétel, hogy a nőnek, ha szive nincs is, egészséges gyomra mindenesetre legyen. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a nő ne törődjék a férfiakkal, hanem hogy ne szomorkedjék miattuk. Nem szükséges a szenvedő embertársért zajos részvétet mutatnunk, sokszor vigasztalóbb a buval telt emberi szivnek a barátságos, szeretetteljes mosoly, mint a könyek. A legolcsóbb szépitőszer a mosoly, a mely a fiatalságnak, örömnek, és a szerencsének a jele. A szépség ápolásának prózaibb módjához tartozik az angol orvos szerint a meglehetős rendes és diétával járó étkezés. Az ételek közül jó a nem teljesen kisült marhanús, mert ez az izmokat erősíti és a bőrt tisztitja. Mértéktelen élvezése erős feketekávénak, teának árt a bőrtisztaságának, a durva bőr finommá és puhává tételére, ennek megőrzésére legjobb a friss és édes savó. Vértisztitó és szépitő hatása van a jó almának, a gyümölcsnek közvetlen lefekvés vagy reggeli előtt nagy frisstitő hatása van. Gyakori meleg fürdő, hosszas alvás jól szellőző szobában, diéta és sok mozgás szabadlevegőben, a hol még a mély lélegzetvétel is nagyon ajánlható: ezek a fő kellékei a szépség ápolásának.

NYILTTÉR.

Az a rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönet-nyilvánitás.

Felejthetetlen emlékü kedves fiam: Csillagh József elhunyta alkalmából fogadják mindazon tisztelt ismerőseim, jóakaróim és rokonaim, kik részvétüket nyilvánitották, különösen a T. k. városi tisztikarnak koszoru adományáért is, valamint azon tisztelt hölgyek és uraknak, kik a temetés alkalmával, mint koszorus és vőlélyek szivesek voltak mély fájdalmamat enyhiteni, ezuton is forró köszönetemet nyilvánitom.

N. Kanizsa 1898. január 11 én.

Özv. Csillagh Endréné
szül. Bettes Erzsébet.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb, szövés, szin és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállitva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek

HENNEBERG G. selyemgyárai
(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.**

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Laptulajdonos és kiadó
FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

18655 sz. 1897. 21—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróság 10853|97. számu végzése által dr. Brod Tivadar ügyvéd végrehajtató javára Stern I. Oszkár nkanizsai lakos ellen 25 frt tőke, 22 frt 32 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag felülfoglalt és 523 frt 80 krra becsült butorok, ágynemüek, női- és férfi ruhák, ugy egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 18655/1897 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagy-Kanizsán, az alperes lakásán leendő eszközlésére

1898 évi január hó 28-ik napjának d. u. 2 órája

határidőül kitüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet gerőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi január 11-ik napján.

BARTS GYÖRGY,
kir. bir. végrehajtó

7205. tk|97. 18—1

Póthirdetmény.

A nkanizsai kir. törv. mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Dr. Tuboly Gyula ügyvéd nagykanizsai lakós végrehajtatónak Keglovics János kerecsenyi lakós végrehajtást szenvedett elleni 200 frt és jár. iránti végrehajtási ügyében 4439. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a kerecsenyi 565. sz. tkben I. 158. 198. 206. 264. 275. és 316. hrsz. a. foglalt ingatlanoknak Keglovics Jánost illető fele része 231 frt kikiáltási árban Kerecseny község házánál

1898. évi február hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára

kitüzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. §-a alapján Remete Géza végrehajtató érdekében és 59 frt tőke ennek 1891. január 28-ától 6% kamatai 21 frt 30 kr. perk ltség és 3 frt csatlakozási költségekből álló követelése kielégitése végett megtartatni fog.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Nagy-Kanizsán, 1897. november 30-án.

GÖZONY,
kir. tszki albiró.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszin. és sárga —
vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**
Ismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: **BÉCS,** I., Wollzeile 3.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

Hirdetmény.

A LÉGRÁDI ÖNSEGÉLYZŐ-EGYLET

mint szövetkezet

részvényes tagjai **1898-ik évi jan. hó 23-án d. u. fél 4 órakor** a városháza tanácstermében tartandó rendes évi közgyülésre tisztelettel meghivatnak.

TÁRGY:

1. Az 1897-ik évi zárszámadások, illetve mérleg előterjesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a mérleg jóváhagyása.
3. Az igazgató vagyisztmánynak a felmentvény megadása.
4. Egyébb inditványok.

Légrád, 1898. január 9.

Az igazgatóság.

— **A' tisztikar bálja.** A nagykanizsai helyőrségi tisztikar f. hó 18-án tartja bálját a „Polgári-Egylet« nagy termében, a 48. gyalogezred zenekarának közreműködése mellett. A meghivókat már szétküldték.

— **Kinos halál.** *Pacsay* Ferenc csurgói erdőőr három éves Mari nevü leánykája borzasztó halállal mult ki a napokban. A leányka egy forgácsot dugdosott a parázs közé, mig anyja burgonyát tisztogatott mellette. Később egyedül hagyta a konyhában, egy dézsa vizért ment a kutra. Csak néhány percig volt oda, de ez alatt a leányka ruhája egy lehullott szikrától tüzet fogott, egy pillanat alá láng volt az öltözéke. Jajgatva futott anyja elé egyre fájdalmasan kiabált, mielőtt azonban segithetett volna rajta, a leányka a szenvedett égési sebek kinjaitól elgyötörve összeesett és meghalt.

— **Felhivás!** Az 1877. évben született nagykanizsai illetőségü hadkötelesek ezennel felhivatnak, hogy 1898. január hó 24-én reggel 8 órakor a városház nagytermében *sorshuzásra* jelenjenek meg. Nagy-Kanizsa, 1898. január 10. Vécsey Zsigmond, polgármester.

— **Jég a Balatonon.** A decemberi hideg napok alatt befagyott a Balaton annyira, hogy nemcsak halászhattak a jég alatt, hanem kocsin is átjártak a jégen Zalába. Néhány szenvedélyes sportember a vitorlás szánkázás sportját akarta meghonositani; a jég erre a célra kiválóan kedvező is volt; a vitorlás szán azonban nem tudott hóditani a Balatonon. Sokkal többen gyakorolták a ski-sportot, még többen a korcsolyát. Ujabban azonban a jég porhanyó lett s nemcsak a kocsi közlekedés és a sport minden nemét, de még a jég alatt való halászatot is be kellett egyelőre szüntetni a vele járó veszély miatt.

— **Községi állattenyésztők figyelmébe.** Mindazon községek, melyek apaállatokat az állam közvetitésével óhajtanak beszerezni, jó minőségü bikákat és kanokat kedvezményes fizetési feltételek, kamatmentes részletfizetés mellett kaphatnak, ha ez iránti kérvényüket 50 kros bélyeggel ellátva s a földmivelésügyi miniszterhez cimezve f. évi február hó közepéig a *szombathelyi* állattenyésztési kerületi felügyelőséghez benyujtják. Szegényebb községek megfelelő árleengedésben részesülnek.

— **Városi közgyülés — titokban.** Hogy hol tanácskoznak a városi képviselők titokban? Azt hinné mindenki, hogy Afganisztánban, vagy legalább is a régi Rómában, hol a marcialis patriciusok rejtett tőrrel, gyilokkal jelennek meg lopva, az éj leple alatt surrannak be a tanácsterembe. — A titkos közgyülés ez alkalommal a mi szomszédságunkban, *Pécsett* folyt le, hol ugylátszik a városi adminisztráció nem áll barátságos lábon az ottani sajtóval. Mi okuk lehet erre, azt mi innen távolból nem tudjuk, de nem is tartozik ez reánk és a „Pécsi Napló" nyomban meg is felelt erre; a többek között ezeket irta az eltitkolt közgyülésről:

Magánuton értesültünk arról, hogy kedden késő délután állapodtak meg abban, hogy csütörtökön reggelre rendkivüli közgyülést hivnak egybe. Másutt, hol a nyilvánosság iránt egy makulányi érzék létezik, ilyenkor elsődolog, hogy a reggel megjelenő lapoknak beküldik a hirt, hogy a városi képviselők és a nagy közönség legalább 24 órával a közgyülés megkezdése előtt értesüljenek annak megtartásáról. De sem az nap, sem másnap senki a városházán nem érezte annak szükségességét, hogy velünk közöljék a közgyülés kitüzését. Célt is értek. Alig tudott valaki a közgyülésről. Ismételt kérésünk, kapjunk értesitést *minden nyilvános ülésről*, melyet a városházán megtartanak, hogy azokra elküldhessük tudósitóinkat, eredménytelenek maradtak, elannyira, hogy ezért a nagyfoku figyelmetlenségért nem engedjük a kiadót felelősségre vonni, mert ebben rendszert látunk, *melyet a t. városházban a helyi sajtóval szemben tanusitanak és melyet talán meg tudnánk bocsátani a hottentáknak, a hol tényleg nem lehet meg a kellő érzék a sajtó iránt*, de nem Pécs városházának, mely pontosan elküldi a lapokhoz a már előzetesen közölt sablonos másolatokat „*szives ingyenes közlésért*", de a miről a nagy közönségnek *tartozunk* beszámolni, azt ki kell mesterségesen szimatolnunk. vagy pedig nem nyerhetünk arról értesülést. Egy csöpp helyes érzéket kivánunk ott a városházán az iránt, *mivel tartoznak ott a kötelmeit hiven teljesitő nyilvános lelkiismeretnek, a szigoru ellenőrzőnek: a sajtónak*, mert ha ezzel a jövőben sem talál koznánk, meg fogjuk találni mi is annak módját, hogy kötelmeink teljesitésében ne akadályozzon a *mostani* nemtörődömség, érzéketlenség és slendrián. Panaszkodott a polgármester a közgyülésen arról is, hogy az e hó 24-én Budapestre menesztendő küldöttségbe nem jelentkeztek elegen, ugyannyira, hogy el sem indulhat a küldöttség Budapestre, ha ujabb jelentkezések nem történnek. Kérdjük: mikor szólitotta föl a polgármester ur akárcsak lapunk utján a bizottsági tagokat, hogy a kik a küldöttségben részt venni óhajtanak, záros határidőn belül jelentkezzenek? Soha! Ez aztán a következménye, ha nincsen meg a helyes érzék megtelelő helyen és alkalmakkor venni igénybe a sajtó mindig készséges, viszontszolgálatra soha sem váró közremüködését.

— **Időjárás.** A természet megfigyelői arra a kérdésre, vajjon lesz-e még telünk, határozott „*nem*"-mel telelnek. E véleményüket az állatok ösztönére alapitják, mi ritkán csal — A vadludak napok óta sürü csoportokban huzódnak észak felé: gyakran hálljuk éjente az átvonuló vizimadarak fütyölgetését. A varjuk és csókák nem sereglenek, egészen eltüntek a lakott helyek tájékaról s a vadgalambok ezernyi ezrei lepik el a vetéseket. Mindez jó, meleg időjárás bekövetkezését és tartósságát jelenti, minélfogva könnyen megeshetik, hogy már február elején megkezdődik a tavaszi szántás. A gazdák örülnek a korai tavasznak, mert a teleltetés az idén sok helyütt nagy gondot okoz.

— **Ahol nincs adóhátralék.** Somogyvarmegye az a nevezetes darabkája széles Magyarországnak, ahol ezt a ritka tényt konstatálták. A vármegye közigazgatási bizottsága ugyanis T a l l i á n főispán elnöklete alatt tartotta rendes havi ülését. A szakjelentések tudomásul vétele után választás és kinevezés utján megalakultak a börtönvizsgáló, erdei kihágási, gyám ügyi, fellebbviteli és fegyelmi stb. bizzottságok. A pénzügyi igazgató jelentése szerint az év végén a vármegye területén adóhátralék nincs.

— **Csaló pórasszony.** *Horvath* Bari kiskanizsai lakós, nem tanult görög hitregetant, nem tudja, hogy Delfiben és Dodonában hajdan jósdák voltak, az ő cigányos, furfangos eszével mégis erre a mesterségre adta magát és hiszékeny együgyü parasztokat már többször rászedett. A napokban *Batavics* Imre, fityeházi lakos feleségénél ütötte fel tanyáját és megigérte a háziasszonynak, hogy a leánya szivéhez varázsolja annak a legénynek a szivét, kit férjül óhajt. A szegény asszony meglehetősen sok fehérnemüt adott át ennek fejében a kuruzslónak, s mikor észre vette, hogy a kivánt legénynek a lelke nem mozdul, jelentést tett a helybeli rendőrségnek, Horváth Barit csalás miatt nyomban letartóztatták.

— **Rövid hirek.** *Ehinség* uralkodik *Szent-Adorján* jegyzőség területéhez tartozó községekben ugyannyira, hogy a szegény nepnek alig van kenyere. — *Pusztit az influenza.* Letenyén, Egyedután, Bécen a tifusz járványszerüen pusztit és naponként többen halnak el. 35—45 éves emberek közül szedi áldozatait. — *Utcák világitása.* Letenye képviselő-testülete elhatározta, hogy az utcákban lámpákat fog felállittatni.

— **Állategészségügyi kimutatás** Zalavármegyében január 10-én. Lépfene: Bak-Tüttös 1 u., Tüske-Szent Péter 2 u., Zalabér 1 u., összesen 3 község 4 udvar. Sertésvész: Balaton-Hidvég, Bocska, Bottornya, Csáktornya, Felső, Mánd, Káptalanfa, Kis Csernecz, Pacsa, Páka, Pördeföld Rigyácz, Söjtör, Ujudvar, Véged, Zala-Egerszeg, Zala Erdőd, Zala-Lövő, Zala Szent-Balázs, összesen 18 község

— **Olasz és francia nyelvben oktatást nyerhetni egy városunkban ujonnan letelepedett nyelvtanárnőnél, — ki elfogad irodákban is olasz és francia levelezést. Jelentkezni lehet lakásán, Gorlup tanárnőnél, Iskola utca, 12. számu házban.**

— **Divat-tudósitás az 1897/98-ik téli idényre.** *Henneberg G.* ismert selyemgyára Zürichből következő tudósitását közli velünk: A selyemkelmék közül, Sarah mellett, még egyre Taffet-szövés a divat kegyence, melyből különösen az igen célszerü blouskelmék nagyon kedveltek, legkeresettebbek a kockázott, főleg nagy kockázatuak fekete fehérrel, vagy szinesfeherrel, valamint a jó álló »Schottisch« szövetek pompázó kombinációkkal, melyek közül az utóbbiak egész apró mintázattal teljes öltözékekre felettébb alkalmasak, ugyszintén az Changeant (szinjátszó) selymek sima avagy faconirozott fajtákban s a Damasztok Moirée-Effektekkel is jó keletnek örvendenek. Moirére-Velour selyem, a Moirée-Imperial és Velourfleuri által váltatnak fel, ez utóbbi pompázó dus szövésénél fogva s páratlan bársonyszerü tüzével főleg fényes alkalmi s disz-öltözékekre igen ajánlatosak. Merveilleu feketében s szinesben, Satin Duchesse, Radzimir, Gros de Londres, csikozott szövetek, Armure sima és Changeant egész apró effektel stb. Párisba s Londonba sok küldetett el, ugy hogy a szó legmesszebb terjedő értelmében, ez évadban is minden izlés kielégithető. — Az ujabb szinekből szürke minden átmenetben, pávakék, barna s violett részesülnek előnyben, de legdivatosabbak a zöld és sötét cseresznyepiros árnyalatuak.

Törvényszék.

Végtárgyalások és itélethirdetések:

1898. évi január hó 17-én.

Halált okozott sulyos testi sértés büntette, lopás vétsége és közrend elleni kihágás miatt vádolt Gál Gyula és tsai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntettével vádolt Csercsics András bünügyében végtárgyalás.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete s vadászati kihágás miatt vádolt Billege István és társai elleni bünügyben végtárgyalás.

Január hó 19-én.

Szándékos emberölés büntettének kisérlete miatt vádolt Nagy Márton s társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Zob Szabó Antal bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette s tüzvész okozás vétségével vádolt Darvas Sándor s tsa, — sulyos testisértés büntette miatt vádolt Simon Gáspár, — s emberölés vétségével vádolt Králj Agostonné s társai bünügyében itélethirdetés.

Január hó 21-én.

Lopás büntette és vétsége miatt vádolt Kiss Ferenc és társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás büntette miatt vádolt Jámbor János bünügyében végtárgyalás.

Rablásnak tekintendő büntett miatt vádolt öreg Takács (Gyüzü) József bünügyében végtárgyalás.

Hatóság elleni erőszak büntette s könnyü testi sértés vétsége miatt vádolt Magarecz Antal, — továbbá orgazdaság büntete miatt vádolt Pintér Nagy János bünügyében itélethirdetés.

Közgazdaság.

A lucerna ápolásáról.

A lucerna, dacára annak, hogy egyike legkitünőbb kulturnövényeinknek, azon hátránynyal bir, hogy ugy a talaj tápanyagkészlet, mint pedig az időjárási viszonyok iránt nagy igényü növény. Nem elég, ha számára a talajt mélyen miveljük, még előnyös fejlődésére az is szükséges, hogy a talaj gazdag legyen ásványi tápanyagokban. Ha a talaj tápanyagokban szegény, de különöben minden körülmény kedvez a lucerna tenyésztének, ugy a gazdának feladatát képezi a hiányzó tápanyagok pótlásáról gondoskodni.

Hogy az emlitett körülmények mellett célszerü-e mesterséges trágyáknak az alkalmazása, erre vonatkozólag csak a legutóbbi időben is történtek kisérletek, mely kisérletek kivitelére több gazda vállalkozott. A megejtett kisérletek eredményeiből azon következtetés vonható le, hogy nagyon fontos és nagyon előnyös a lucernások megtrágyázása mesterséges trágyafélékkel, különösen pedig azokkal, melyek a talajban elegendő mennyiségben nincsenek jelen. Igy egy kisérlet alkalmával egy hektárnyi terület megtrágyázása 3q szuperfoszfattal, mely 40 kgm. vizben oldható foszforsavat tartalmazott, 6q kainittal történt, mely az első használati évben 8.25q széna termés többletet adott. Habár ezen többlet pénzben kifejezve talán nem is fizeti a trágyázás költségeit, mégis tekintetbe kell vennünk, hogy a felhasznalt műtrágyafélék utóhatást is fejtenek ki és valószinüleg a következő év kaszálása már haszonnal fog befejeződni, mely tekintve a lucerna hosszu használati idejét, a következő években is ismétlődhetik.

A talaj meszezése csak az esetben indokolt, ha annak mésztartalma 2 százaléknál kisebb. A

szuperfoszfát helyett Thomas salakot is lehet felhasználni, de annak mennyiségét ugy kell megszabni, hogy a benne foglalt citrát oldható foszforsav másfélszeres mennyiségben legyen több, mint a szuperfoszfátban foglalt vizben oldható foszforsav. Tehát Thomas salakot jelentékenyen nagyobb mennyiségben kell alkalmazni. A szuperfoszfátot kainittal összekeverve szórhatjuk ki, ha a meszezés is szükségesnek mutatkoznék, ugy célszerű azt körülbelül négy héttel az említett trágyafélék kiszórása előtt, elhinteni. Tavaszszal történő meszezés is nagyon előnyös, hektáronkint 1q lehet kiszórni. Még említésre méltó, miszerint dacára annak, hogy a lucerna nitrogéngyüjtő növény, tehát azon növények családjába tartozik, melyek képesek a levegőben foglalt szabad nitrogént felvenni és táplálkozásukra felhasználni, mégis hálás csekély mennyiségü chilisalétrom trágyázás iránt. Ebből célszerűbb tavaszszal hektáronkint körülbelül 50 kgot kiszórni. E trágyázás hatására a gyökerzet jobban és erőteljesebben fejlődik s ennek következtében gyorsabban és tokozottabb mérvben lesz képes a légkörben foglalt nitrogent is a a növény táplálkozására alkalmas vegyületekké átalakitani.

Ha általában gyenge és satnya fejlődésü lucernásokat akarunk felvegyelni, ugy első sorban a foszforsavas és kalitartalmu trágya félék jöhetnek tekintetbe. Az említett kisérlet sorozatnál ismételten tapasztalták, hogy a lucerna a foszforsavat és káliumot mindig meghálálja, mert mennyek zölden volt a termés több, de száraz állapotban széna alakjában is. Hogy a felszórt trágyafélék a talajba jussanak és azzal jól összekeveredjenek, célszerű uj lucernások alakitásánál a trágya felszórása után az illető területet jól megboronálni: ha pedig már meglévő de gyenge fejlődésü lucernákat trágyázzuk meg, ugy igen célszerű azt tavaszszal erősen megtrágyaoltatni.

Szerkesztői üzenetek.

Galambok. Ha lesz hozzá hangulatom, a legkörelebbi Tollfattában. A tema nagyon érdekes.

St E. Bpest. Az egyik szakaszt itt adjuk:

S most isten veled, a viszontlátásra!
Isten veled, örökre talán, (?)
Ha sorsunk össze hoz valaha, (?)
Akkor folytatom ezt tovább ..., tovább...

És ezt ön egy aranyhajú kisasszonynak *ajánlja*. Mi is ajánlunk egyet: ne irjon ön soha verset, ne folytassa tovább... tovább; elég az ilyenből annyi is, sőt ez is sok már.

Szőke baba. A legjobb akarattal sem küldhet nevezett dolgozótársunk egy tincset hajtürtjéből, mert szépa, — nincs egy szál haja sem.

Irma. Egy angol nőorvos munkájából irjuk ki kérdésére a következőket. Az az első feltétel, hogy a nőnek, ha szive nincs is, egészséges gyomra mindenesetre legyen. Ez azonban nem azt jelenti, hogy a nő ne törődjék a férfiakkal, hanem hogy ne szomorkodjék miattuk. Nem szükséges a szenvedő embertársért sajos részvétet mutatnunk, sokszor vigasztalóbb a buval telt szuberi szivnek a barátságos, szeretetteljes mosoly, mint a könyek. A legolcsóbb szépitőszer a mosoly, a mely a fiatalságnak, örömnek, és a szerencsének a jele. A szépség ápolásának prózaibb módjához tartozik az angol orvos szerint a meglehetős rendes és diétával járó étkezés. Az ételek közül jó a nem teljesen kisült marhanús, mert az izmokat erősíti és a bőrt tisztitja. Mértéktelen élvezése erős fekete kávénak, teának árt a bőrtisztaságának, a durva bőr finommá és puhává tételére, ennek megőrzésére legjobb a friss és édes savó. Vértisztitó és szépitő hatása van a jó almának, a gyümölcsnek közvetlen lefekvés vagy reggeli előtt nagy frisitő hatása van. Gyakori meleg fürdő, hosszas alvás jól szellőzö szobában, diéta és sok mozgás szabadlevegőben, a hol még a mély lélegzetvétel is nagyon ajánlható: ezek a fő kellékei a szépség ápolásának.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Köszönet-nyilvánitás.

Felejthetetlen emlékü kedves fiam: Csillagh József elhunyta alkalmából fogadják mindazon tisztelt ismerőseim, jóakaróim és rokonaim, kik részvétüket nyilvánitották, különösen a T. k. városi tisztikarnak koszoru adományért is, valamint azon tisztelt hölgyek és uraknak, kik a temetés alkalmával, mint koszorus és vőlélyek szivesek voltak mély fájdalmamat enyhiteni, ezuton is forró köszönetemet nyilvánitom.

N. Kanizsa 1898. január 11 én.

Özv. Csillagh Endréné
szül. Bettes Erzsébet.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

14 frt 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb, szövés, szin és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállitva. — **mintákat pedig postafordultával** küldenek

HENNEBERG G. selyemgyárai
(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.**

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

18655 sz. 1897. 21—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a Nagykanizsai kir. járásbiróság 10853|97. számu végzése által dr. Brod Tivadar ügyvéd végrehajtató javára Stern I Oszkár nkanizsai lakos ellen 25 frt tőke, 22 frt 32 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési vhajtás alkalmával biróilag felülloglalt és 523 frt 80 krra becsült butorok, ágynemüek, női- és férfi ruhák, ugy egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 18655/1897 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Nagy-Kanizsán, az alperes lakásán leendő eszközlésére

1898 évi Január hó 28-ik napjának d. u. 2 órája

határidőül kitüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet gérőnek becsáron alul is eladatni lognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi január 11-ik napján.

BARTS GYÖRGY,
kir. bir. végrehajtó

7205. tk|97. 18—1

Póthirdetmény.

A nkanizsai kir. törv. mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, miszerint Dr. Tuboly Gyula ügyvéd nagykanizsai lakós végrehajtatónak Keglovics János kerecsenyi lakós végrehajtást szenvedett elleni 200 frt és jár. iránti végrehajtási ügyében 4439. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a kerecsenyi 565. sz. tkben I. 158. 198. 206. 264. 275. és 316. hrsz. a. foglalt ingatlanoknak Keglovics Jánost illető fele része 231 frt kikiáltási árban Kerecseny község házánál

1898. évi február hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára

kitüzött árverés az 1881. LX t. c. 167. §-a alapján Remete Géza végrehajtató érdekében és 59 frt tőke ennek 1891. január 28-tól 6% kamatai 21 frt 30 kr. perk itség és 3 frt csatlakozási költségekből álló követelése kielégitése végett megtartatni log.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Nagy-Kanizsán, 1897. november 30-án.

GÖZONY,
kir. tszki albiró.

Hirdetések
felvétetnek
FISCHEL FÜLÖP
könyvkereskedésében
Nagy-Kanizsán.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására
szépitésére és finomitására
Puder

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.
— Fehér, rózsaszin, és sárga —
vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J.** Cs. Kir. tanár által **Bécsben.**
Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB
cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: **BÉCS,** I. Wollzeile 3.
Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

Hirdetmény.

A LÉGRÁDI ÖNSEGÉLYZŐ-EGYLET

mint szövetkezet

részvényes tagjai **1898-ik évi jan. hó 23-án d. u. fél 4 órakor** a városháza tanácstermében tartandó rendes évi közgyülésre tisztelettel meghivatnak.

TÁRGY:

1. Az 1897-ik évi zárszámadások, illetve mérleg előterjesztése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a mérleg jóváhagyása.
3. Az igazgató vagyasztmánynak a felmentvény megadása.
4. Egyébb inditványok.

Légrád, 1898. január 9. **Az igazgatóság.**

Pserhofer J. vértisztító labdacsai,

azelőtt **„általános labdacsok“** név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak a vérszegénység és az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle**, az **„arany birodalmi almá“-hoz cimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó dobox ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 dobox tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes dobox fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségök után egészségök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 april 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tokércset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

— —

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a Holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentett k volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. — Knificz Teréz.

Becs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta melyről egyébként le s mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legtöbb tisztelettel Weinczettel Józefa.

— —

Eichengraberamt, Gföhl m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. Ét nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felől és azokat, ahol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

— —

Gotschdorf, Kolbach mellett Szilézia, 1886 október 8-án

T. ur! Felkérésre, miszerint ez ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhard-fele alpesi füliqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai kösvenykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m. gerincagyhántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, tőfájás, fülszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kocsággal 40 kr., bérm. 65 kr.

„Stoll“-fele Kolapraeparatumok kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél:

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 lit. 1 frt 60, 1/4 liter 85 kr

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-től kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-től, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifűnedv, Pserhofer J.-től, egy általános ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagyszelencével 2 frt

Általános tapasz, Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac sebes vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só Bulrich A. W.-től Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorusan büntettetik.

Pserhofer J. *gyógyszerész* zum **„goldenen Reichsapfel“** **Bécs I., Singerstrasse 15**

---

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diszoklevél és elismerő okmány

48

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mosóviz lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgár nagyobb istállókban is használatban nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesit a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni: *Kwizda-féle* **Restitutionsfluid**

Fő letét:

Kerül. gyógyszertár Korneuburgban.

osztrák-magyar cs. és k. udvari szállitó.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.

(Bizonyitvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-án)

Sarg's Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztitó-szer

A száj kiöblitése csupán fog vagy szájvizzel nem elégséges a fognak tisztitására. Ehhez felette szükséges valamiféle **fogtisztitó-szer** használata.

Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban kaszletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

---

314 898. 14—1

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város rendezett tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy a város tulajdonát képező alsó-nyires, felső-erdő és alsó-erdőben gyéritési és ritkitási faanyagok (halomfa) és pedig **20-án** és **22-én** az alsó-nyiresi kis-tölösben, **25-én** felső erdő (kezdete a parag-mezei vágáson) **27-én** az alsó-erdőn (kezdete a virághegyi utnál) — nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet igérő részére azonnali készpénzfizetés mellett eladatik.

Nagy-Kanizsán, 1898. január 7.

A városi tanács.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsan 1898.

6 szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 20-án. XXV. évfolyam.

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

de intesendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések intézményesen számítatnak.

Bé mentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intezendők.

A privát-oktatás.

A közvélemény — különösen a közvetetlenebbül érdékelt körökben — erősen foglalkozik dr. Wlassics Gyula kultuszminiszterünknek egy legutóbb kibocsátott rendeletével, melyben a felsőkereskedelmi és polgári-iskolákban eltiltja a privát oktatást.

Ezzel a dologgal röviden mi is akarunk foglalkozni.

Erős a meggyőződésünk, hogy kúltuszminiszterünket — mikor ezt a rendeletet kibocsátotta — nemes intenció és első vonalban is az oktatásügy érdeke vezette. Mert minden mélyebb indító ok nélkül, csak azért, hogy a tanárok jövedelmét megkurtitsa (mikor másfelül éppen azok helyzetének javitása képezi egyik erős gondját) semmiesetre sem bocsátotta volna ki ezt a rendeletet. Bizonyosan kellett előfordulni valahol (talán éppen több helyen is) konkrét esetnek, amelynek alapján a privát-oktatásból eredhető visszaélést egész bizonyossággal meg lehetett állapitani.

Csakhogy a mi nézetünk az, hogy kivételes, szórványosan előforduló esetek sohasem elégségesek arra, hogy alapokát képezzék valamely általános érvényü intézkedésnek. Valahol fordulhat elő egy-két vagy több tifusz-eset; azok alapján a hatóság még sohasem szokta megállapitani a járványt, hanem megfelelő közbelépéssel, erélyes intézkedéssel oda hat, hogy a baj járványos jellegüvé ne fejlődjék. Ilyenkor az intézkedések szigora még csak lokalis jellegü, általánossá csak a határozottan megállapitott járványnyal szemben lesz.

Nem akarjuk hinni, hogy a privát oktatásból származott visszaélések olyan járványos jelleget öltöttek volna, hogy a tanároktól általában meg kellett volna vonni a mellékjövedelem szerzésének ezt a tisztességes s amugy is verejtékezéssel kiérdemelt módját.

A tanárok fizetése tudtunkkal nem olyan brilliáns, hogy mellékjövödelemre egyátalában nem szorulnának. No és, ha az illető tanár a rendes előadási órákon kivül fennmaradó óráit privát-oktatással tölti, hogy ily módon keserves fáradozással magának és családjának jobb élet-módot biztosithasson: ezt a — teljesen hivatáskörébe vágó mellék-foglalkozást eltiltani nem tarthatjuk szerencsés gondolatnak.

A privát-oktatás végre is kétoldalu akarattól függ és pedig a tanárétól, meg a szülőkétől. Legtöbb esetben maguk a szülők szokták felszólitani egyik vagy másik tanárt, hogy a növendéknek privát oktatást adjon; ha belátják, hogy gyermekök valamely tanitási tárgyból arra rászorul. És megtörténik akárhányszor, hogy ha a tanár a privát oktatásra nem vállalkozik, avatatlan kontár kezekre is rábizzák a privát-oktatást, csakhogy a növendéket előmenetelében segithessék.

A privát-oktatás mindig fenállott, a közelmultban is, a régmultban is; de az oktatásügyre, az iskolai élet szellemének erkölcsi szinvonalára zavarólag vagy hátrányosan sohasem hatott. Lettek jeleseink privát-oktatással is, meg a nélkül is; lettek korlátolt embereink privát-oktatás mellett is, meg privát-oktatás nélkül is. A privát-oktatás maga azonban egyiknek sem ártott. Jó volt a legjelesebb tehetségnek is; nem maradt minden haszon nélkül a korlátolt elméjüekkel szemben sem. Maga a privát-oktatás semmi olyan bajt nem eredményezhetett, amivel annak kiirtását meg lehetne okolni. De (amint már mondtuk) kiirtha-

A „ZALA" tarcája.

Vadászat.

— „A Z A L A" eredeti tárcája —

Bocsor Pista, haraszti földbirtokos, vidám arccal lépett neje szobájába. Kibontott táviratot lebegtetett kezében.

— Hát megjöu Karap Laci is. Kocsit küldtem eléje az állomáshöz.

A fiatal asszony arca egy pillanatra szinte lángba borult; azután teltünöen elhalványult és zavartan keresgélt valamit az olvasó-asztalán.

— Borzasztó ez a rendetlenség.

Bocsor mosolygó arccal nézegette a táviratot.

— Patent gyerek ez a Laci. Nem kis dolog télviz idején akkora utat megtenni.

Bocsorné még nehány könyvet fölemelt, meg visszatett a helyere; ez alatt ujra ura lett a szivének és hideg hangon kérdezte:

— Miért hivta meg éppen most?

— Miért? Meg se tudnám mondani. Emlékeztem rá, hogy szenvedelyes vadász, ugy gondoltam: nagy örömére lesz ez a nagy hajtó vadászat. Ennyi vad már régen nem volt a határban. —

— És már ma este itt lesz? — kérdezte Bocsorné kissé kedvetlenül.

Bocsor meglepödötten nézett rá.

— Talán csak nem lesz terhedre?

Az asszony kémlelve függesztette mélytüzü lekete szemeit férjére, aztán vállat kezdte vonogatni.

— De kérlek Elza, fogadd öt nagyon szivesen az én kedvemért. Ujjukori barátom és neked is ismerősöm.

Bocsorné fölbigyesztette ajkait.

— Jó, Jó! Csak azt ne kivánja, hogy udvaroljak neki.

— Ugyan kérlek, ne légy gyermek! Ha már olyan messze vidékről idé jön a kedvemért, baráti kötelességem öt kitüntető figyelemben részesiteni.

Az asszonyka megint csak a vállat vonogatta. Bocsor nem szólt, de látszott arcán, hogy neje közönyössé e kellemetlenül érinti.

— Intézkednem kell — mondta és ott hagyta nejét.

Bocsorné gunyos mosolylyal nézett férje után, aztán sohajtva mondta.

— Ostoba, ha tudnád: mennyire játszol a tüzzel.

Egyik ruganyos karosszékbe dobta magát; lángoló szép fejét bátraszegte s a boltozat-festés szeszélyes figuráira szegeződött szemekkel merengett.

Visszanézett a multba, mikor még neki Karap Laci udvarolt. Az volt első szerelme. Olyannak képzelte már növendék-leány korában a valódi férfit, s mikor találkozott vele, felórai társalgás után érezte, hogy egyedül csak azzal tudna boldog lenni az életben. Aztán milyen kegyetlenül szeszélyes a sors. Karap Lacit más vidékre helyezték alig egy hónapi ismeretség után. Az érintkezés megszakadt. Öt megkérte Bocsor Pista. Szülei azt mondták, hogy öket egészen egymásnak teremtette az Isten. Hát ha ők azok olyan bizonyosan tudták: minek ábrándtotta volna ki öket édes hitökből; elfogadta Bocsor Pista kezét. Karap Laci emlékét lassan-lassan kezde már befödni a közöny szürkesége. És most ime, maga a férj hozza ide a kisértetek kisértetét.

Valami édesen kinos delejes borzongás rezgett végig idegszálain, ha erre a találkozásra gondolt. Meg-megsimogatta izzó homlokát és szaggatott sohajok törtek föl kebléből, mialatt idegés nyugtalansággal izgett-mozgott; majd fölugrott és kitekintett az ablakon az állomás felé vezető uton; majd meg visszadőlt a pamlagra összezsugorodva, mintha az agyában hullámzó gondolatok elöl akart volna elrejtőzni.

Ez alatt ugy elmerült gondolataiba, hogy észre sem vette, mikor az alkony sötétje a vidékre borult. Akkor riadt csak föl, ahogy komornája belépett.

— Mit akar? — kérdezte izgatottan fölugorva.

— Nagyságos asszonyom, a vendég ur önnagysága kivánja tiszteletét tenni. Bebocsáthatom?

— Hogyan? Lehetetlen!.. Azaz megálljon!... Hol van férjem?

— A nagyságos ur még a majorban van, — mondta a komorna, mialatt kigyujtotta a nagy függölámpát.

Az urnő a tükör előtt lázas sietséggel, resz-

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor** Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

tatlan is; mert ki tilthatja meg a szülőnek, hogy gyermekét privát-oktatásban részesitse. Ha szakavatott tanár nem áll rendelkezésére, hát rábizza valami dilettáns pädagogusra.

Egészen más kérdés az, hogy megtartották-é a tanárok mindenütt a privat-oktatással szemben a szükséges korlátokat, nem léptek-é a kényszerités terére és nem nyujtottak-é a privát-oktatásban részesülő tanulóknak érdemetlenül olyan előnyöket, amiket azok egyébként nem érhettek volna el. Amint már emlitettük, a kultuszminiszternek konkrét esetek jutottak bizonyára tudomására, amikből a privat-oktatásból eredett visszaéléseket megállapithatta és bizonyára ezeknek a konkrét eseteknek lett eredménye az eltiltó rendelet.

Csakhogy azok miatt, akik esetleg visszaéléseket követtek el, indokolatlan dolog volt sujtani azokat a becsületesen verejtékező pädagogusokat, akik a privát oktatást sohasem tekintették kényelmes jövedelem forrásnak, hanem olyan munkának, amelynek lelkiismeretes elvégzéséből a növendékre szellemi haszon, reájok pedig nagyon is megszolgált jövedelem háramolhat.

Ha fordultak elő visszaélések, azokkal szemben föl kellett volna lépni kérlelhetetlen szigorral, meg kellett volna a visszaéléseket akadályozni erélyes intézkedéssel, de magát az intézményt, — mely végre is a tanulók és tanárok szabad idejének gyümölcsöző felhasználásával járt — nagyon kár volt ilyen gyökeres intézkedéssel elsöpörni a földszinéről.

Kivánesian várjuk a miniszteri rendelet foganatositását. Abból majd meglátjuk körül-belül, hogy mi volt tulajdonképen a rendelet intenciója. Ha csak a visszaélések meggátlására fog irányulni, s az illetékes tényezők által ily szellemben foganatositattatik: akkor még kedvező eredményt is biztositó; de ha a privát oktatást minden, még legtisztességesebb módozatában is ki akarja irtani: akkor már szinte az üldözés terére lesznek kénytelenek lépni a rendelet foganatositói s ez esetben oly nagymértékü visszahatást fog kelteni okvetlenül, hogy a rendeletnek legelső vonalban az oktatásügy is kárát fogja vallani.

Politikai szemle.

Fiume és a horvátok.

Január 15.

A horvát radikálisok, mint előreláthető is volt, a legutóbbi fiümei eseményeket interpelláció formájában a horvát tartománygyülésen is szóvá tették.

Az interpellációt dr. Frank József nyujtotta be, aki «az egész horvát nép nevében» követeli, hogy Horvátország egész Európa előtt igényt támaszt Fiumera, s ugy a magyar kormány, mint a fiumei autonomisták magatartása ellen tiltakozik. Frank szerint a magyarok azt vitatják, hogy Fiume a magyaroké, a fiumeiek azt vitatják, hogy ők olaszok, — csak a huszezer fiumei horváttól nem kérd zi senki, hogy mit gondol e kérdésben, pedig Fiume ugy területileg, mint a történelmi és természe i jogok és a kiegyezési törvények alapján Horvátországhoz tartozik.

A horvát radikális párt azt akarja, hogy a fiumei horvátok a magyar állam és a fiumei municipium között kitört harcban egyik párthoz se csatlakozzanak. A horvát nemzeti párt ellenben abban e hitben van, hogy a horvátok csak Magyarország mellett foglalhatnak állást.

Dr. Frank interpellációjában kijelentette, hogy a mostani zürzavaros ál apotnak és a magyar állam hatalmának Fiume fölött egyedül az az oka, hogy a horvát tartománygyülés Horvátország jogairól lemondott.

Dr. Derencsin Marián, a koalició feje, erre energikusan közbekiáltott: Nem, a horvát tartománygyülés eddig még nem mondott fel Fiuméről.

Frank szerint a horvátoknak nemcsak a magyarok, de a fiumei autonomisták ellen is küzdeniök kell; az olaszok azt hiszik, hogy ők Fiumenak, ennek a horvát városnak urai; a horvát zászlót többször megsertették, a horvátokat inzultáltak és tüntetéseket rendeztek Horvátország ellen Az olaszok épp oly ellenségei a horvátoknak, mint a magyarok. Fiumeban senki sem dicsekedhetik a horvát származásával, a fiumei horvát iskolákat is bezárták. Egy magyar lap azt irta, hogy a magyar állam 54 milliót költött Fiumera. Frank szerint azt a pénzt Horvátország adta Fiumenak, a magyar kormány a beruházásokra horvát pénzt használt fel. Frank számitása szerint Horvátország a kiegyezés óla 250 milliót szállitott be a magyar államkincstárba, ahonnap Horvátország szükségleteire csak 143 milliót költöttek. A fölöslegből a magyar kormányok könnyen uralomra juttathatták a magyar államesmét Fiumeban. A fiumei horvátoknak végre föl kell ébredniök letargiájukból, s harcra kell kelniök a magyarok és az autonomisták ellen. Fiume a horvát pénznek köszönheti fejlődését, s a horvát pénz gyümölcseit is Horvátországnak kell élveznie.

De a fiumei horvátokat nemcsak dr. Frank izgatja a magyarok ellen, hanem a Fiumeval szomszédos horvát községek papjai is, akik gyakran belátogatnak Fiumeba, s igen nagy befolyást gyakorolnak a fiumei horvát népre. Maguknak a horvát radikálisoknak semaza céljuk, hogy Horvátország nagyon problematikus jogait érvényre juttassák, hanem csak az, hogy a fiumei horvátokat is felizgassák a magyarok ellen

Országgyülés.

Január 15.

A főrendiháznak volt ülése, napirendjén két fontos javaslattal; az egyik az uj provizoriumjavaslat, a másik a munkástörvény. A képviselőházban ezzel a kettővel telt az utolsó négyhetes kampány, sok izgalommal, sok viharral, egy kis obstrukcijval s egy alapos leszereléssel. A főrendiház ma csöndesen és méltóságosan végzett velük alig két óra alatt. Ami a képviselőházban vihar, itt már csak a tárgyalásnak gyönge árnyalataképpen jelentkezik. — Hogy mégse legyen egészen egyhangu, a kiegyezési provizórium ellen inditott nagy függetlenségi akció ott komprimalódott egy rövid, energikus kijelentésben. Báró Prónay Dezső, a magyarruhás, függetlenségi főrend tette: a javaslat nem felel meg az ország érdekeinek, nem fogadla el. Báró Bánffy miniszterelnök röviden ismertette a javaslat jelentőségét, megokolta létrejöttét, s az ujévre intézkedések jóváhagyását kérte.

— Ezekre kényszeritette a kormányt a kisebbség..

.. obsrukciója — nyilván ezt akarta mondani a miniszterelnök. De mosolyogva megállt a beszédben. (Valóban ebben a csöndes márványos teremben valami furcsán, valami idegénül is hangzanék az a szó.)

— Kerülni akarok egy kifejezést... magyarázta megállását és mosolygását a miniszterelnök. A kisebbség által teremtett akadályok kényszeritettek az intézkedésekre...

A főrendek nem teremtettek akadályt, sőt egy szót se vesztegettek többet a javaslatra. A munkástörvénynél gróf Dessewffy Aurél a szocialista, izgató sajtó megfékezését sürgette, s a munkás-

---

kető kézzel igazitott valamit frizuráján és félig suttogó hangon kérdezte:

— Világos már a szalon?

— Parancsolatjára.

— Vezesse be a nagyságos urat.

Még egyszer végignézte magát az álló-tükör előtt; két kezét szivére szoritotta; várt egy kissé, hogy lecsillapodjek fölzaklatott vére azután mosolygó arccal lépett ki a szalonba.

Karap Laci oda sietett az urnőhöz; némán ragadta meg annak gömbölyü bársonyos kezet és áhitatos komolysággal emelte ajkaihoz.

Bocsorné némán mutatott neki helyet a pamlagon.

Öt év után ez volt az első találkozás.

Az elsőpillanatokban egyik sem találta meg a társalgási témát, ami a megváltozott viszonyoknak megfelelt volna. Aztán (mint mindig) itt is a nő lett a leleményesebb.

— Igazán szép volt, hogy meghozta ezt az áldozatot...

Karap Laci félig keserü mosolylyal nézett a szép asszonyra, aztán csendesen vibráló, érzelmes hangon mondta:

— Hazudjam? Vettek a magam szive ellen. Igazat mondjak? Talán egy másik szivet érinthetek kellemetlenül.

Bocsorné bensőséggel nyujtotta kezét a férfinak.

— Most is a régi, most is az egykori. Nos hát kimondom én, amit elhallgatott; engem akart látni, ugy-é?

— Igaza van. Meg akartam győződni, hogy igazán boldog-é? Hogy megértette-é más is azt rejtelmesen verő szivet? Es örömmel látom, hogy arcáról megelégedés sugárzik.

Bocsorné szivéből kacagni kezdett.

— Másként el sem képzelhető. Itt vége a sóhajtozásnak, az ábrándozásnak, kedves barátom. Falun jól kell enni, jól kell élni, nagyokat kell mulatni amugy rusztikus módon. Aztán szabadra ereszteni a vért. Ebben a pompás, egészséges levegőben a vér hatalma uralkodik. Pompás élet ez, barátom! Mi nem olvasunk epesztő naturalisztikus regényeket, hanem egyszerűen megcsináljuk magunk. Rá is érünk, módunk is van hozza

Karap meglepődötten hallgatta a nekigyult arccal beszélő asszonyt. Mikor ez észrevette bámulatát, pajkosan arcon legyintette és folytatta:

— Ne bámuljon, kedves városi szentem! Talán nem ismer rám? Ne csudalkozzék rajtam Minden lányból ilyen asszony lesz, ha husból, vérből van, kinek a papa, meg a mama fődözik föl azt a férfit, akit neki teremtett az Isten Azt a jogot amit a szivtől elvettek, kétszeresen visszakövetelni a vér.

Karap szinte fél e nezett a végül már kese rűen beszélő nőre; aztán tompa hangon kérdezte:

— Hát valóban nem volna boldog?

— Boldog! Mi az? Hiz előbb mondta, hogy megelég dés sugárzik arcomról. Nos hát boldog vagyok. Mondjuk, hogy az vagyok. Azt, amiről legtisztább álmaimat szőttem, n m érhettem el, nem is érhetem már el soha. Egyébként mindenem megvan. Amennyit elvesztett álmaim után még elérhettem, elértem; hát boldog vagyok. Egyiknek az álmodott boldogság jut osztalyrészül, a másiknak csak az, ami a körülmények dobnak. Azért a maga fellogása szerint mindegyik egyformán megtalálhatja helyét az életben. A boldogság egyik titka pedig, kedves barátom, nem a megelégedésben van, hanem abban, hogy tudjuk e ügyesen pótolni azt, amit el nem értünk vagy elveszitettünk. Most már láthatja: mivé lettem; mi vagyok; milyen boldogság jutott nekem.

Bocsorné égő szemeit az utolsó szavaknál kissé beködözték a könyek.

Karap Laci meghatottan fogta meg a nő bársonyos kezét és közelebb simult hozzá, aztán minth a mult világából szólt volna, végtelen gyöngédséggel mondta:

— Elza, ne folytassa!

Bocsorné lángoló arcát egészen Karap Laci arca közelébe emelte s ugy nézett rá sovárgó lelke tüzével.

— Miert ne? Kinek mondjam el mindezt, ha önnek nem? Vártam, lestem ezt a találkozást Éreztem, sejtettem, hogy nekünk még találkoznunk kell. Idáig lelkem minden keserűségét, minden tüzét lojtogattam. Most ön előtt Laci, feltépem szivemet. Talán rossznak, talán őrültnek tart. Nem bánom. Attól a pillanattól fogva, mikor megtudtam, hogy hozzánk érkezik, iszonyuan viharzott a lelkem. Üdvösségvesztett szivem tüze égette velőmet Jogát követelte. Egy foszlányt a megtépett álmokból. Csak egy foszlányt!

igazolások alól való fölmentés korlátozása mellett szólt. Darányi miniszter megnyugtatta ezekről, s azután a főrendiház előtt is kifejtette a kormánynak a mezőgazdasági törvényhozás terén való programmját. De bár a nagyhatásu beszéd után olyan zajos helyeslés zugott itt is, amely Darányi képviselőházi beszéd-inek kiséretére emlékeztetett, — még sem szakadt vége az általános vitának. Megint báró Prónay Dezső szólt, s nagy tüzzel azt rosszalta, hogy sok helyütt törvény ellenére megadóztatják a napszámosokat is. Ilyen s hasonló rendetlenségek megszüntetésével többet lehet a szocializmus orvoslására tenni, mint talán hinné az ember. Azután a „valláserkölcsi momentumok“ pendültek meg gróf Zichy Nándor beszédének hurjain, csipkedő megjegyzések kiséretében, amelyeket azonban Darányi miniszter rögtön alaposan megcáfolt. A részletes tárgyalás során már csak egy fölszólalás volt. Egy órakor gróf Károlyi Tibor, aki ma a beteg Tóth Vilmos helyett az elnöki tisztet vitte, már bezárhatta az ülést.

Az ülésszak berekesztése

Január 17.

Tizenegy órakor kezdődött az ülés, a programm is csak egyetlen egy ponttal dicsekedhetett és mégis ugy megtelt a terem, hogy akár nagy szavazások napjan se különben. Az elnöki széken se a hétfői elnök, Berzeviczy Albert, — hanem maga Szilágyi Dezső székelt — szóval semmiféle hétfői szine nem volt az ülésnek.

Ezt a szokatlanságot eleinte még némi rejtelmes hangulattal is növelte az a borus homaly, a mely kisértetiesen sötétbe boritotta a törvényhozást. A homálynak azonban hamarosan vége lett. Sercegve, pattogva gyultak ki a villamos gömbök és „lőn világosság“ a teremben.

— Megvirrad! enyelegtek a honatyák.

Igy már teljes világosságban terjesztette be Széll Kálmán a függő államadósságok ellenőrzésére kiküldött bizottság jelentését.

Következett a »tulajdonképeni tárgy« — a honatyák elhelyezéséről szóló háznagyi jelentés. A néppárt, amelyet az első beosztás alkalmával a háznagyi határozat a szélsőbal két legutolsó padjába helyezett, nem volt megelégedve ezzel a rendelkezésével (a szélsőbal se tulságosan örült neki) és uj beosztásra kérte Csávossy Béla háznagyot.

A háznagy teljesitette a kérést és a néppárti padokat megszaporitotta egygyel. — Mialatt a háznagy indokolta a jelentését, a honatyák a terem közepére gyülve érdeklődve nézték az uj mappát a nagy törvenyhozás — kézi térképét.

De a néppárt ezzel az uj beosztással sem volt megelégedve. Legalább Páder tisztelendő ur nem.

— Kérem szépen, mondotta, mi azért kértünk uj helyet, mert meggyőződtünk róla, hogy a leghatulsó padokban nem lehet jól beszélni....

— No, arról minket is meggyőztek! — kiáltották minden oldalról hatalmas derültség közben.

— Ezért kérelmeztük, hogy méltóztassanak nekünk más szakmát adni .., folytatta Páder.

— Csakugyan jobb lett volna önöknek más szakma! — tréfálkoztak közbe ujból

— .. És kérnők a háznagy urat, adjon nekünk a szélsőbal középső padjaira egy uj szelvényt.

— Szelvényt akar minálunk, — enyelgett Lukács Gyula. — Nincs nekünk magunknak se couponnunk!

— Ha pedig olyat nem adnak, — fejezte be az ő viszontagságos szónoklatát Páder Rezső és nem hajlandók ugy rendelkezni, a mint én már ezt le is rajzoltam, ugy kénytelenek lennénk vagy a mások vendégszeretetét igénybe venni, vagy pedig kérni az elnök urat: engedje át a mi szónokainknak az előadói széket.

A miniszteri szék még jobb volna! — tanácsolgatták tréfásan a tisztelendő urnak, aki azonban azt már nem követelte. — Szerény ember, — nincsenek ilyen kivánalmai.

Nem csak a volt azonban ennek a »helyi kérdésnek« az egyetlen szónoka. Felállt a szélsőbalról Lukács Gyula is.

— Teljesen méltányolom Páder képviselőtársam kifogásait — mondotta maliciózusan — mert én is megerősithetem, hogy ez a mostani beosztás, a mely bennünket egy szomszédságba szoritott össze, nem kellemes. Tegyék a tisztelt néppártot odá, ahova konzervativ elvei utalják, a régi Sennyey-párt helyére — a szélső jobboldalra.

De ez ellen meg odaát tiltakoztak. (Nagyon szeretik a néppártot a t. Házban — messziről.)

...A vége mégis csak az lett, hogy elfogadták a háznagy tervezetet, mellette szavazott — Molnár apát is; a ki, ugylátszik, mégis csak jobban érzi magát a szélsőbal szomszédságában.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök állt fel.

— Tisztelt ház! — mondotta — van szerencsém ezennel ő Felségének, koronás királyunknak a képviselőház első ülésszakát berekesztő legkegyelmesebb kéziratát átnyujtani.

Vitték fel Szilágyihoz a király levelét. Az elnök elővette fényes ollóját és felvágta vele az előkelő levél boritékát, ezután felolvasta az irást, a mely szól, a mint itt következik:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF

Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország királya stb.

és

Magyarország apostoli királya.

Hü Magyarországunk és társországai zászlósainak, egyházi és világi főrendeinek és képviselőinek, kik az Általunk 1896 évi november hó 23 ára Budapest fő- és székvárosunkban összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedvelt Hiveink! Midőn magyar minisztériumunk előterjesztésére az Általunk 1896. évi november hó 26 án megnyitott első ülésszakát ezennel berekesztjük, egyszersmind a második ülésszakot a folyó évi január hava 18-ik napjára összehivottnak nyilvánitjuk. Kikhez egyebirant királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Br. Bánffy Dezső s. k.

— Most pedig — szólalt meg az elnök, — megköszönöm a tisztelt Háznak a bizalmat, a melylyel megtiszteltek és a jóindulatot, a melylyel a lefolyt ülésszakban támogattak.

— Éljen! Éljen! — morajlott minde felől.

— Holnap délelőtt tiz órakor lesz az ülés — fejezte be szavait az elnök miután még beterjesztette a Ház lefolyt munkásságáról szóló jelentését — a melyen az ülésszak bezárásával kapcsolattos ügyeket fogja elintézni a t. Ház.

..Delet se harangoztak, már vége volt az ülésnek.

A főrendiház ülése

Sokkalta szegényesebb képe volt a főrendiháznak. Öt szál gyertya és két petroleumlámpa világitott a nagy teremben. A honfoglalás képe e nyomott homályosságban ugy látszott, mintha Árpád apánknak ködös alkonyat idején hódoltak volna meg a Glád szláv fejedelem alattvalói.

A méltóságos és kegyelmes urak közül kevesen gyültek össze. Károlyi Tibor gróf alelnök balszemére szoritotta a monokliját s idegenül nézett szét a két nagyon is polgárias lámpa körül, azután átadta a királyi kéziratot Czíráky Antal gróf jegyzőnek fölolvasás végett. A főrendek állva hallgatták meg a királyi kéziratot s meg is éljenezték. Még azt jelentette ki Károlyi gróf, hogy a főrendiház hódoló tisztelettel tudomásul veszi ő felség iratát s az ülést a jegyzőkönyv hitelesitése után bezárta.

Jan. 18.

A képviselőház ma Szilágyi Dezső elnöklésével pár percig tartó ülést tartott. Felolvasták az uj ülésszakot összehivó királyi leiratot és az elnök inditványára a Ház megalakulását, az elnökök és jegyzők választását a holnapi ülés napirendjére tüzték ki. Bánffy Dezső báró miniszterelnök azt inditványozta, hogy a szokástól eltérőleg ne hét, hanem nyolc jegyzőt válaszszanak. A ház az inditványt elfogadta. Az ülés ezzel véget ért.

A főrendiház ma tartotta alakuló ülését Károlyi Tibor alelnök elnöklette alatt. A régi ülésszakot bezáró és a másik ülésszakot összehivó királyi leiratot Czíráky Antal gróf felolvasta; ezután az elnök elrendelte a szavazást a nyolc jegyzőre és háznagyra.

A lázasan reszkető nő szenvedélytől szikkadt, forró ajkait a férfi ajkaihoz emelte és zavaros, beködösült szemekkel várta az üdövzitő delejes érintést.

Abban a pillanatban Bocsor érces hangja csendült meg a folyosón.

Karap Laci gyöngéden távolitotta el magától az izzó kabult asszonyi főt.

Bocsorné reszketve, lázasan suttogta:

— Holnap, a vadászlakban! Előzze meg a társaságot! — És szenvedélyesen megszoritotta a férfi kezét.

— Szervusz. Isten hozott, kedves Lacim! — Dörögte Bocsor Pista, a szobába rontva és karjaiba zárta régilátott barátját.

— Nagyszerü vadászatunk lesz holnap, nagyszerü. Az idő pompás. A vad temérdek. Nem bánod meg, hogy eljöttél. Elza majd pompás ebéddel vár bennünket a vadászlakban. Ugy-e, szentem?

Bocsorné arca akkor már megint hideg, közönyös volt. Vontatottan mondta:

— Mindenesetre ott leszek.

— Bocsor erre még jobban lelkesült.

— Pompás vadászat lesz; nagyszerü!

Bocsórné most titkon Karapra nézett és úgy mondta csendesen:

— Oh, bizonyára pompás lesz, nagyszerü lesz!

—y.

A vármegye házából.

Közigazgatási bizottsági ülés.

A megyei közigazgatási bizottság január havi ülését dr. Jankovich László gróf főispán elnöklete alatt f. hó 11-én tartotta.

Elnöklő főispán az ülést megnyitván, üdvözölte a bizottságba beválasztott uj tagokat s az uj év alkalmából ugy nekik, valamint a bizottság régi tagjainak kitartást kivánt a vármegye javara irányuló ügybuzgó müködésükhöz.

Az alispáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágaiban december hóban előfordult eseményekről felolvastatván, helyeslőleg tudomásul vétetett.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a decemberi közgyülés átiratát, mely szerint Eperjesy Sándor, Koller István, Ziegler Kálmán, dr. Gyömörey Vince, Hertelendy Ferenc és Barca László a közigazgatási bizottság tagjaivá megválasztattak.

Ezután az egyes albizottságokat alakitotta meg, illetve egészitette ki a bizottság következő képen:

1. A gyámi gondnoksági ügyekben beadott felebbezések tárgyalására az 1887. évi XX. t.-c. értelmében alakitott küldöttség tagjai főispán elnöklete alatt Csertán Károly alispán, Árvay Lajos vármegyei főjegyző, Thassy Miklós árvaszéki elnök, Thassy Kristóf megyei t. főügyész — hivatalból, Eperjessy Sándor, Skublics Jenő, Ziegler Kálmán a közigazgatási bizottság által megválasztva, Barca László, dr. Gyömörey Vince, Bogyay Máté főispán altal kinevezve.

2. Az 1879 évi XXXI. 24, t.-c. §-a értelmében alakitott erdészeti albizottság tagjai Csertán Károly alispán elnöklete alatt Háczky Kálmán, Skublics Jenő.

3. A törvényhatósági pótadók egyenkénti kivetése tárgyában beérkező felszólamlások elintézésére az 1883. évi XV. t.-c. 11. §-a értelmében hivatott küldöttség tagjai: Eperjesy Sándor, dr. Gyömörey Vince, Skublics Jenő, dr. Vizlendvay József.

4. Az 1876. évi VI. t.-c. 38. §-a értelmében alakitott fegyelmi választmány tagjai: Eperjesy Sándor, Hertelendy Ferenc, Háczky Kálmán a választott tagok, Gernya László, dr. Ruzsicska Kálmán a kinevezett tagok közül.

5. Az 1876. évi VI. t.-c. 38. §-a értelmében eljáró börtönvizsgáló küldöttség tagjaivá főispán őméltósága kinevezte: a) zala-egerszegi kir. törvszéki börtönre: Skublics Jenő, Háczky Kálmán, Thassy Kristóf, Hertelendy Ferenc, b) a tapolcai és b.-füredi járásbirósági fogházra: Hertelendy Ferenc: c) a sümegi járásbirósági fogházra: Barcza László; d) az alsó-lendvai járásbirósági fogházra; Ziegler Kálmán; e) a nagy-kanizsai kir. törvényszéki börtönre: Eperjesy Sándor, Koller István, dr. Ruzsicska Kálmán, dr. Vizlendvay József: f) a perlaki és csáktornyai járásbirósági fogházra; Ziegler Kálmán; g) a keszthelyi járásbirósági fogházra

Bogyay Máté; b) a letenyei járásbirósági fogházra: dr. Vizlendvay József bizottsági tagot.

6. Az 1876.évi XXXI. t. c. 150. §-a értelmében alakitott erdei kihágási másodfoku biróság tagjai főispán elnöklete alatt Csertán Károly alispán, Árvay Lajos főjegyző, Háczky Kálmán, Skublics Jenő, Hertelendy Ferenc, dr. Gyömörey Vince rendes tagok, Bogyay Máté. dr. Vizlendvay József Koller István, Barcza László póttagok.

Ezután a bizottság több mezőrendőri és erdei kihágási ügyben hozott másodfoku határozatot.

A monostor apátii körjegyző mellé alkalmazandó segédjegyző tartási díjához a belügyminiszter — a bizottsághoz intézett, felolvasott rendelete szerint — évi 150 frttal hajlandó hozzájárulni az esetben, ha a segédjegyző anyakönyvvezető helyettesnek is kinevezhető.

A ságodi iskola ügyben a közigazgatási bizottság határozatilag kimondotta, hogy a közbirtokossági birtokok jövedelmei és az iskola alap vagyon jövödelmei a költségvetés keretébe jövőre is felveendők; a kiskomáromi iskolánál a javitási költségeket illetőleg az épitési anyag előállitására s az iparos munkák teljesitésére az uradalom lett kötelezve, mig a szekeres napszám kiszolgáltatására a hivek; a szt.-gróth-polgárvárosi r. k. iskolánál az épitési költségek viselésére a külbirtokosok is köteleztettek, mint a belbirtokosok.

Fridrich Márkus és Domokos Ignác, zalaegerszegi lakós bérlők kérvénye, hogy a községi pótadó fizetése elől mentessenek fel elsőfoku határozathozatal végett kiadatik Zala-Egerszeg rendezett tanácsu városnak.

A belügyminiszter a szent-péteruri körjegyzőségben hajlandó levén egy anyakönyvvezetői helyettes állást szervezni: a járási főszolgabiró felhivatik, hogy hozzon javaslatba alkalmas egyént a kinevezésre.

A zala-egerszegi közkórházhoz megrendelt redőknek 375 frtot tevő árát a tartalékalap terhére a közigazgatási bizottság kiutalta.

A vármegyei t. főorvos jelentése szerint a keszthelyi kórháznál a kórházakra vonatkozólag, a miniszter által az 1876. évi 51.661. sz. a. kiadott körrendelet egyes pontjainak egyáltalán nincsen, vagy csak alig van elég téve s oly helyiségekben is vannak betegek, amely helyiségeket a bizottság még 1896. évi határozatával meg tiltott: a közigazgatási bizottság a járási főszolgabiró utján szigorúan utasitja Keszthely város előljáróságát, hogy a miniszteri rendeletnek haladék nélkül tegyen eleget s addig is, mig az uj kórháza felépiti, a betegeket alkalmas bérházban helyezze el.

A belügyminiszter Nagy-Kanizsán 800 frt fizetés mellett egy, hivatali köteléken kivül álló s csupán anyakönyvvi teendőkkel foglalkozó anyakönyvvezető helyettest a belügyi tárca terhére hajlandó levén kinevezni: a pályázat kihirdetése iránt a szükséges intézkedés megtétetett.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a kereskedelemügyi miniszternek a községi kereskedelemügyi miniszter körrendeletét, amely szerint a vasuti állomásokon felallitott kisebb álló gőzkazánokat vizsgázott mozdony gépkezelők is kezelhetik.

A községi közdülő közutak állapotáról szóló alispáni jelentés felterjesztetik a kereskedelemügyi miniszterhez.

Gétye községnek a szent-péteruri postahivatal kézbesitési köréből a zala-apátii postahivatal kézbesitő körébe való áthelyezése ellen — a főszolgabirói jelentés szerint — közigazgatási szempontból akadály nem forogván fenn: a közigazgatási bizottság az áthelyezést fogja a pécsi posta- és távirda igazgatóságnak javasolni.

A kereskedelemügyi miniszternek a községi közdülő közutak kezelése és fentartása tárgyában beadandó jelentése miként való szerkesztése ügyben érkezett rendeletét a közigazgatási bizottság tudomásul vette, s a rendelethez csatolt mintát megküldi a járási főszolgabiráknak, valamint a városi polgármestereknek, hogy a járások illetve e város területén levő községt közdülő közutakra vonatkozólag a minta nyomán évenként január 5-ig a vármegye alispánjához jelentést tegyenek.

Előterjesztetett a Balaton-tavi gőzhajó társaság kérvénye, melyben a közte és Zalavármegye között fennálló és a részvénytársaság segélyezésére vonatkozó szerződésnek 1899. utáni időre leendő meghosszabbitását kéri. A közigazgatási bizottság a balatoni kultus emelése szempontjából a gőzhajó társaság segélyezését a maga részéről méltányosnak i meri ugyan; tekintettel azonban azon körülményre, hogy a társaság a zalamegyei partokon levő állomásokra nézve eddig sohasem tartott fenn előnyös hajójárlatokat, a kérvényt oly hozzáadással adja ki a vármegye alispánjának, hogy a szerződés meghosszabbitása iránt a tárgyalásokat oly értelemben folytassa, hogy a gőzhajó társaság egy uj hajó beszerzésével a megye lakosságának jogos igényeit teljesen kielégitő hajójárlatokat leptessen életbe s a vonatkozó menetrendeket kellő időben bemutatni köteles legyen.

Az államépitészeti hivatal az 1898-ik évre szóló kavics felosztási kimutatást beterjesztvén, a kimutatás véleményezés végett kiadatik a járási utibizottságoknak.

Kir. tanfelügyelő jelentése szerint a miniszter elhatározta, hogy Szent-Gróthon a r. kath., ág ev. és izr. elemi iskolák helyébe 1899. januárhó 1-től kezdődőleg egyelőre 6 tanerővel állami iskolát állit fel, egyidejűleg ugy az épitkezés, mint a többi mozzanatait is végleg megállapitotta. — Meglátogatta a kiskomáromi, komárvárosi, bmagyaródi r. k. iskolát. — A miniszter rendeletéből Drávavásárhely és A. Domboru községek előljáróságával tárgyalt az államositás még függőben levő járulmányai felett. Meglátogatta a tekenyei r. k. iskolát, a n.-kanizsai iparos tanonc iskolát, a sándorházi r. k. iskolát. — Jelenvolt a csáktornyai tanitóképezde pó képesitő vizsgálatán. A pölöskei községi iskola második tantermének államsegélye s az iskola személyi ügyeinek rendezése céljából tárgyalt az iskolaszékkel és előljárósággal. Kotorban az iskola személyi ügyeiben a tantestülettel ülést tartott. A miniszter a zalaegerszegi állami elemi iskolánál a fejlesztendő uj osztályok ügyeben bekivánta az osz aly k népességéről és köbtartalmáról az adatokat. — Végül füzetes jelentést tett, a 66.542. számu miniszteri rendeletnek a millennium emlékét megörökitő iskolai nemzeti ünnepélyekre vonatkozó rendelkezéseiről, amelyek iránt a közvetlen felügyelete alatt álló iskolák gondnokságait és iskolaszékeit felhivta.

A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelete, melylyel a zalaméri r. kath. iskola részére évi 340 frt, a szepezdi ág. ev, részére évi 82 frt, göntérházai községi iskola reszére évi 251 frt államsegélyt folyóvá tett, érdekelt községeknek másolatban megküldetik.

Szelence község 1892, 1893, 1894, 1895-ik évi, Mura Szerdahely község 1893, 1894, 1895, 1896-ik évi, valamint Kotor kőzség 1896-ik évi iskola alapvagyon számadásait — a megyei számvevőség jelentése alapján — a közigazgatási bizottság jóváhagyta, mig Dobri község 1890 1891, 1892 1893, 1894. és 1895-ik évi hason számadásai járási főszolgabirónak a számvevőség által jelzett intézkedések végrehajtása céljából kiadatnak.

Bánok Szent-György és Balaton-Henye községek kérvénye államsegélyért, továbbá a szalapai és szent-andrási államilag segélyezett róm. kath. iskolák tanitó válasz asi okmányai az államsegély folyóvá tétele céljából a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjesztetnek.

Gáborjaháza községnek az iskola épitésére 1899-ig ujabb halasztást a közigazgatási bizottság nem adott, hanem felhivja az iskolafentartó községet, hogy az épitkezést e tavaszszal felelősség terhe mellett meginditsa.

Vlassits József, Szalay Dénes, Mantuanó Gizella és Reiner Mária nagy-kanizsai közs. népiskolai rendes tanitók megválasztása jóváhagyatott.

A tanitók föld jövödelme ügyében 74,371/97 sz. a. kibocsatott miniszteri rendelet alapján a járási főszolgabirák felhivatnak, hogy a tanitói földek jövödelmeit minden községben az iskolafentartó, illetve előljáróság, gondnokság, illetve iskolaszék s a tanitó együttes meghallgatása mellett végérvényesen állapitsák meg, erről jegyzőkönyvet vétessenek fel s azt f. évi marcius 10-ig a közigazgatási bizottsághoz terjeszszék be.

A miniszternek rendeletét a gazdasági ismétlő iskolák ügyében tett előzetes munkálatoknak teljes megelégedéssel való tudomásul vételéről s a további tárgyalásoknak irányáról, oly felhivással vette tudomásul, hogy a tanfelügyelő a miniszteri rendeletből kifolyó intézkedések figye embe vételével a részletesebb tárgyalásokról a szervezés keretének tüzetesebb megállapitása s a miniszterhez való felterjesztés céljából a közigazgatási bizottság kebeléből kiküldött bizottsághoz jelentést tegyen s ez a bizottság javaslatát annak idejében terjeszsze be.

Az árvaszéki elnök jelentése szerint a fogalmazói karnál november végén hátralékban volt 15,431, decemberben beérkezett 3.005 s igy elintézés alá került 18.436 ügydarab; ebből decemberben elintéztek 3.553 dbot s igy december végén hátralékban maradt 14.883 ügydarab Az irodánál november végén hátralékban volt 1.673, decemberben leirás végett kiadatott 4553, s igy elintézés alá került 5228 ügydarab, melyből decemberben leirtak és expediáltak 3.170 dbot s igy december végén az irodánál hátralékban maradt 2.058 ügydarab

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint december hóban állami adóban befolyt 387.256 forint 47/½ kr. Az 1897-ik évben összesen befolyt 3,030,869 frt 51½ kr., amely az 1896-ik évben befolyt 2,627.333 frt 45½ krral szemben 412.536 frt 06 kr. hedvezményt tünet fel. Az 1897. év december végén hátralékban maradt 935.685 frt 84 kr. egyenes adóban, 99525 frt 67½ kr. hadmentességi dijban, 1,114.144 frt 04½ kr szőlődézsmaváltságban, 372.274 frt 60 kr. bélyeg- és jogilletékben, 8082 frt 47 kr. illeték egyenértékben, 59,894 frt 36½ kr. fogyasztási- és italadókban, 1107.5 frt 86 kr. italmérési illetékben, vagyis összesen 2,600 882 frt 85/½ kr. Leirasba hozatott az egész 1897-ik évben: a) egyenes adóban 134.309 frt 15 ½ kr., b) hadmentességi dijban 4 278 frt 52 kr., c) szőlődézsmaváltságban 204.574 frt 32 kr. Az 1895-ik évtől 1897. évig bezárólag 1.064.574 frt 32 kr. szőlődézsmaváltságtartozás iratott le. A phylloxera miatt a szőlődézsmaváltsági tartozásoknak nagy részben leirása és számos községben a phylloxera által elpusztitott szőlőterületeknek uj osztályozása ezen túl is szükséges leend. Decemberben 6 esetben 337 frt 41 kr. tartozásra engedélyeztetett fizetési halasztás és 3 épületre ideiglenes házadómentesség.

Tollfuttában.

„Ugyan irjon egyszer ön ..... egy kis filozofáló cikket arról, hogy miként van az, hogy némelykor nem lehet se verset irni, se mást; pedig oly édesbus érzések szorongatják a szivet s a fejben ezer gondolat kergeti egymást s még sem lehet irni. Szóval: irjon a szív theoriájáról, s lélektanilag fejtse ki, hogy a női szív tud-é szeretni állandóbban, mélyebben, vagy a férfiszív? S ha a női: miért, mi okná fogva?

Ez az irásbeli feladat.

Egyik kedves és szellemes nő-munkatársunk irta elém hozzám küldött levelében a tételt.

Röviden szabad csak irnom; fején kellene találnom a szeget; pedig a felszólitás szinte ellenállhatatlan erővel visz, csábit, ragad a szivek világának rejtelmeibe. Erzem, hogy sokat lehetne, sokat kellene mondanom, mig a gondolatok fonalán azt a parányi formában rejtőző gyémántot: az igaz-igót megtalálnám..... a női szív tömkelegében.

Mert valóságos tömkeleg az, titokzatos Labyrinthus; csakhogy nem a kijutáshoz, hanem a bejáráshoz kell Ariadne-fonal. Kijutni nagyon könnyű belőle, csak a bejutás megy küzdelmesen.

De várjunk csak! Már is kezdek belebonyolódni.

A feladott tétel fejtegetéséhez nem melegen verő szív kell, mert ez könnyen lölégeti előtünk a gondolatok Ariadne-fonalát, hanem hideg logika.

A tétel két részből áll.

1. Miért hallgat néha a költő lantja, mikor tele van a szív érzésel, az agy gondolatokkal?

2. A női vagy férfi-szív tud-é állandóbban, mélyebben szeretni.

Az első tételre nem én felelek, hanem az éneklő madarak. A fülemile, a pacsirta fáradhatatlanul csattogják dalukat. De van egy *időszak*, amikor egyszerre elnémulnak, mintha meghalt volna parányi, kedves madár-sjkukon a dal. Es pedig (méltóztassék csak utána kutatni Her-

mann Otto Ornithologiájában) akkor van igazán teljesen a szívök érzésel. A természetnek ugyanaz a hatalmas ereje némítja, meg egy-egy időre a költő lantját is, ami az éneklő madár dalos ajkát.

A második tételre a magam elhatározásából nem igen mertem volna határozott feleletet adni; de kisegitett zavaromból maga, a tétel szellemes feladója azzal, hogy ő már szinte ösztönszerűleg prejudikált s a szerelem állandóságának és mélységének pálmaját a nőnek, saját nemének itélte oda. Tételét ugyanis igy végzi: „S ha a női: miért, mi oknál fogva?“

Végtelen finomságu, szinte delejes erővel érező női lelke megsejtette, hogy erre a kérdésre is szükség lesz, mert hisz az állandóság és mélység babéra ugyis okvetetlenül a nőé lesz. Nos hát ezt a feladvést én jogosultnak ismerem el és én is feltétlenül a női szivet koszorúzom meg.

Hanem azután itt van most a kérdések legkeményebb köve, hogy: *miért? mi oknál fogva?*

Erre csak a teremtés titkát őrző hatalmas Ur tudna feleletet adni. Minden emberi okoskodás, minden lélektani fejtegetés csak szó és szó, csak délibábja az örökös titku rejtelemnek.

A nő végtelen ragaszkodásának természeti titkát jelképezi már a nő megteremtésének gyönyörü bibliai legendája is.

A nő a már megteremtett férfinak egy alkatrészéből nyerte életét; tehát része a már megalkotott egésznek. A természetnek pedig mindenütt és mindenben érvényesülő törvénye, hogy az egészben, a massaban van a vonzó, az összetartó erő és a részekben a vonzódás legyőzhetetlen kényszere. Tehát a teremtés legendája mintegy demonstrálja, hogy a nőnek jelölte ki a ragaszkodásnak, az állandó vonzódasnak költői szempontból gyönyörü, magasztosan szép (de fájdalom: igen sok esetben hálátlan) szerepét.

Hogy miért? mi oknál fogva? — az teljesen a teremtés titka. Talán egy szikra volt ez a teremtői akarat a fajfentartás, az emberi nem halhatatlanságának istenien fenséges gondolatából.

Annyi bizonyos, hogy a szerelemnek ebben az állandóságában, mélységében ragyog imádatra keltő fénynyel a női szív magasztos hivatása; ebben van létének üdvözitő boldogsága, de egyuttal esetleges tragikumának titka is. *y.*

Farsangi naptár.

Január 20. Csütörtök:	A nagykanizsai kaszinó táncestélye, a cs. és kir. 48-ik gyalogezred zenekarának közreműködésével.
Január 29. Szombat:	A „Polgári Egylet“ táncestélye.
Február 5. Szombat:	Az ifjr. jótékony nőegylet amerikai reklam estélye. a cs. és kir. szab. déli vasut társaság önsegélyző egyletének táncestélye.
Február 20. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmez estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

— **Tanfelügyelői látogatás.** *Dr. Ruzsicska Kalmán*, kir. tanfelügyelő, jan. 17-én megkezdette a nagykanizsai községi elemi iskolák látogatását. Már előbb kitüzött tárgyalásai miatt a látogatásokat meg kellett szakitania. Visszatérve meg fogja látogatni a város összes kerületeinek elemi iskoláit.

— **Felgyógyult rendőrtisztviselő.** Sukup Vladimir rendőrtisztviselő, lapunk jeles dolgozótársa, az államrendőrség sajtóirodájának vezetője, aki Szivveszter-estéjén a villamos vonat kerekei alá került, már elhagyta a Rókuskórházat, a honnan teljesen felgyógyulva került ki. Állapota azért még orvosi kezelést igényel s e miatt a sajtóiroda vezetését csak a jövő hó elején veszi át.

— **Nyugdijazott körjegyző.** Vizmathy Sandor mura csanyi körjegyző megrongált egeszsege miatt nyugalomba vonult.

— **Tiszti mulatság.** A cs. és kir. 48 ik gyalogezred zenekara folyó hó 18-án a nagykanizsai helyőrség tisztikara által meghivott diszes vendégsereg jelenlétében tartotta meg első hangversenyét. A kitűnően kiképzett zenekart, valamint ennek karnagyát *Grossauer* Emilt a jelenlevők minden egyes szám után elhalmozták tetszés nyilvánitásaikkal. A kitűnően sikerült müvészi élvezetet nyujtó hangversenyt tánckószorucska követte, melyen az első négyest 48 pár táncolta. A mulatság csak a reggeli órákban ért véget.

— **Kiállitási érmek.** Az ezredéves kiállitason kifejtett munkásságukért Csakó Béla és Dr. Lovassy Sándor keszthelyi gazdasági tanintézeti tanárok annak idején kiállitási eremmel tüntettettek ki. A kitüntetetteknek a földmivelésügyi miniszterium most küldte meg az érmeket s a hozzátartozó diszes okleveleket.

— **Deák-koncert.** A nagykanizsai főgymnasiumi ifjuság Gyakorló-iskolája február 9-ikén fogja tartani szokásos hangverseny-estéjét. Ez minden évben kitűnően szokott sikerülni; mert az ifjuság vezetői rendesen igen ügyes és érdekes müsorral léptetik föl a jövő nemzedékét, a törekvő fiatalságot. A deák-koncert ez évben is nagyon érdekesnek igérkezik s a tanuló-ifjuság iránt mindenkor melegen érező közönség bizonyára meg is fogja ajándékozni azt buzditó érdeklődésével.

— **Adakozások a népkonyhának.** Gyermekbarátok 50 forint, a Szakácsnék és szobaleányok tánc-mulatságának jövedelméből 36 frt 50 kr., Bachrach Ödönné (szül. Plachte), (Zágráb) 5 forint, Bachrach Gyulané 20 liter bab és 5 kilo só, Löwenstein Emil (Pog.-Szt.-Péter) 2 kocsi fa. A szives adományokért hálás köszönetét nyilvánitja a Népkonyha elnöksége.

— **A franciskánusok életszabályai.** A pápának az a rendelete, amelylyel megparancsolja a magyar franciskánus szerzeteseknek, hogy térjenek vissza a rend régi szabályaihoz, országszerte élénk diskusszió tárgya nemcsak a szerzetesrendek, hanem a világi papság körében is. A főpapság egy előkelő tagja a dologról az itt következőket mondotta:

„A Szent-Ferenc-rend szabályainak megszigoritására égető szügségünk volt már és erős a meggyőződésem, hogy azt minden buzgó szerzetes és világi pap örömmel fogadja, mert — sajnos, de való — a katolikus papság, de főként a magyar szerzetesrendek belső életét nagyon föllorgatta a szá advégi szellem. A katolikus egyház pedig minden időn at akkor volt a legerősebb, mikor papsága ugy erkölcsi mint hitéletével tündökölt a modern társadalmi szokásokhoz való alkalmazkodásával nem ment a végsőig, mint mostanság, mikor már csupán abban az egyben különböznek a szerzetesek a világi papoktól, hogy többen egy födél alatt laknak. És kérdem: hol vannak a rendek alapitóinak intenciói? Hol az az örökös szegénység, ha a többit el is hallgatom? A századvégi szellem ma már annyira behatolt a kolostorba, hogy a szerzetes szobájában női kézimunka disziti a pamlagot, a szerzetes civilruhában jár, mulatságon, pikniken táncol. Sok vidéki várost ismerek, ahol a vendéglőben és a kávéházban ugy billiárdoznak, hogy akármelyik billiárd-mesternek is dicsőségére válnék. A szinházbajárás napirenden van stb stb. Nos, ezen nemcsak az aszkéták ütköznek meg, hanem maga a hivő közönség is megbotránkozik rajta. Megjegyzem, hogy ez nemcsak a ferencrendiekre vonatkozik, hanem az összes szerzetesrendekre, ahol néhány évtized, náluink a szabadságharc óta, rendkivül nagy a visszaesés. Hivatkozom a külföldre, hivatkozom a századvég gócpontjára, Franciaországra, ahol a legszigorubb életmódban élnek a szerzetesek, anélkül, hogy a modern társadalmi rend ellen csak legkisebbet is vétenének, sőt ellenkezőleg, tündökölnek a tudományokban és példátadó életükkel magukhoz bilincselik a hivők tengernyi seregét. Ha valaki szerzetes, legyen szerzetes és éljen tisztán, szegényen és alázatosan. Ez a három erény pedig csak akkor honosulhat meg a kolostorban, ha a mostani századvégi szellemet kiküszöböljük onnan. Biztositom róla, hogy a szentatya mostani intézkedésétől csak azok riadnak vissza, akik nem hivatásból, hanem kenyérkeresés céljából léptek a papi pályára. Az egyház, tudomány és nevelés csak nyerni fog ezzel az uj intézkedéssel és a szociálistáknak sem lesz okuk a kifakadásra, hogy lám a barátok tejbe vajba fürödnek és mégis szegénységet hirdetnek. Kár tehát annyira megütközni ez ujabb intézkedéseken. Erre — ismétlem, — égető szükség volt s ha a legfontosabb argumentumokat el is hallgattam, annak az az oka hogy nem valók a nyilvánosság elé. Különben, — mint biztos forrásból tudom — Rómába nemcsak a Ferencrend, hanem a többi magyar szerzetesrend reformjáról is gondolkodnak és az általános megszigoritás néhány évnél tovább már nem késik.“

A ferencz-rendiek reformja után, mint illetékes helyről értesülünk, csakugyan a többi szerzetek reformját is megvalósitja Róma. Nem pusztán a magyar szerzetek, de a világon létező valamennyi szerzet reformjáról van itt szó. Ujitást egybe sem hoznak be, csak az eredeti szigorusághoz térnek vissza valamennyinél. A ferencz-rendiek után a kegyesrendiek, bencések, cziszterciták stb. reformálása fog következni. A most élő rendtagok csak az esetben vetetnek alá a reformnak, ha ezt maguk is elfogadják, különben az eddigi szokások szerint lesz joguk élni. Csak az ezután belépő, vagy fogadalmat tevő rendtagokat fogja tehát kötelezni az ujitott szigoruság. De mivel a ferencz-rendiek reformja mégis oly mélyen nyulik be a rend jövőjének kérdésébe, hogy az a rend kihalására vezetne, azért a szerzet magyarországi főnökei megtették már Rómában a szükséges lépéseket, hogy Magyarországon a reform csak enyhébb alakban hozassék be. Az illetékes körök meg vannak győződve, hogy Róma — engedni fog.

— **Római lelet.** Faludi Géza mura-királyi tanitó a mura-királyi község tulajdonát képező, a dráva-egyházi határhoz tartozó kavicsbányában kavicshordás alkalmával egy római temetőre bukkant. Az ott talált karperecket, agyageděnyeket s más tárgyakat felküldte a M. N. Muzeum ig zgatóságának, a honnan azt a válasz nyerte, hogy a temető s az ott talált tárgyak a római császárság végső időszakából, vagyis Kr. u. IV. század közepe tájáról származnak s igy a temető több mint ezerötszáz éves.

— **A Polgári-Egylet** — mint már jeleztük — vendéglői helyiségét ismét saját kezelés alá vette. Üzletvezetőül *Gáspár* Pétert sikerült megnyerni, ki igazi világlatott szakember ezen a téren. Az uj üzletvezető szombaton este mutatta be magát és konyháját. A pincét a Polgári-Egylet egy bizottsága kezeli. — Szivesen győződtünk meg, hogy a Polgári Egylet vendéglője uj rendszerével a legkényesebb igényeket is kielégiteni képes. Az ételek és italok kitűnőek, a kiszolgálás rendkivül előzékeny. Az uj üzletvezető bir mindazon kellékkel, hogy a Polgári-Egylet pompás vendéglő-üzletét ismét felvirágoz-

Képes folyóiratokat, divatlapokat, szaklapokat, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok uj évfolyamai október hóban kezdődnek.

tassa. De egy vendéglő felvirágoztatásához közönség is szükséges. A nagy közönség azonban a Polgári Egylet helyiségét — bár tévesen — nem tartja teljesen nyilvános helyiségnek. A vendégközönségnek tehát e helyen főleg azok táborából kell rekrutálodni, kik az egyletet otthonuknak tekintik. Azok az urak, kik az évi 16 forint tagsági díjat szívesen fizetik, hogy az egylet szükségletei fedezhetők legyenek, jól teszik, ha figyelemmel lesznek arra is, hogy a Polgári-Egylet vendéglő helyisége egy olyan jövedelmi forrása az egyletnek, melynek kellő kultiválása a tagok érdekében áll, mert az üzlet emelkedése csökkentheti az általánosan magasnak tartott tagsági díjat. Azok tehát, akik lelkesednek a Polgári-Egylet ügyeiért, ne csak a zöld asztalnál, hanem a tehernél is tegyék meg a magukét, mert szakavatott kezelés mellett is, csak ez esetben prosperálhat a Polgári-Egylet vendéglő üzlete, ami létkérdés az egyletre nézve.

— **Csáktornya kórházat kap.** Úgy értesülünk, hogy Csáktornyán még ez évben kórházat állítanak fel. A kórház kisebb méretű lesz, egyelőre csak 6 ágyra rendezteinék be s a mellett a ragályos betegek számára is külön helyiség állana rendelkezésre, de akként tervezik, hogy időről-időre a szükséghez képest megnagyobbítható legyen. A kivitellel már az előljáróság is foglalkozott, mely azt pár órolólag döntés céljából legközelebb a képviselő-testület elé terjeszti.

— **Az alsó-lendvai mandátum.** Ötnegyedéve körülbelül, hogy Marsovszky Endrét a néppárt bevitte a parlamentbe. Győzelmét a kisebbségben maradt Mandel Pál hívei megkeseritették azzal, hogy petíciót adtak be a választás ellen. A nyolcadik biráló bizottság hosszu szünet után végre hozzálátott a kérvény tárgyalásához, miután időközben Aidinger János vizsgálóbiztos eljárt megbizatásában. A kérvényezők képviseletében Nagy Dezső, a választás védőjéül Semadam Sándor ügyvéd jelent meg. A vizsgálóbiztos terjedelmes jelentése, amelynek csak egy részét olvasták fel, igazán botrányos dolgokat mond el a néppárti izgatásokról. Számos tanu igazolja, hogy a választásnál többrendbeli szabálytalanság fordult elő; hogy több választót nem is kérdeztek meg a szavazó helyiségben, hogy kire akar szavazni, hanem csak vélelem alapján jegyezték be. Mások azt vallják, hogy a néppártiak feltartóztatták, kövekkel és sárral megdobálták őket, hogy katonai fedezet nélkül nem is mehettek be a választási központba; hogy egy szabadelvűpárti kortest a korcsmából kivertek, egy magánházba szoritották s a házat rá akarták gyujtani. Több Mandelpárti nem mert szavazni, mert agyonveréssel fenyegették őket a botokkal felfegyverkezett néppártiak korcsmáikat megtámadták, ablakaikat beverték s egyes választókat véresre vertek, jelvényt se mertek kitüzni avagy zászlót bontani, némelyeknek éjjel-nappal őriztetniök kellett a házukat, egy Mandelpárti választónak a szénáját tényleg tel is gyujtották stb. A telekezeti izgatásnak is számos esetét emlitik fel egyes tanuk, nevezetesen a papoknak azt a fenyegetőzését, hogy a templomokból gubacsraktár lesz, ha nem szavaznak a néppárt jelöltjére; egy lelkész ugy nyilotkozott: a néppártnak győzni kell, ha embervérbe kerül is; egy másik pap pedig azt mondta, hogy nem a választók fogják most megbuktatni a szabadelvü párti jelöltet, hanem a nem-választók fogják őket arra kényszeriteni, hogy a néppárttal tartsanak. Zsupanecz káplán izgagató beszédében azzal vádolta a kormányt, hogy most már a templomok falait kezdi romboltatni. Egyes választók azt vallják, hogy kényszerből szavaztak a néppárti jelöltre, mert azzal fenyegették őket, hogy vallásukat elveszik s vagyonukat tüz fogja megemészteni. A kihallgatási jegyzőkönyveknek csak egy részét olvasshatták fel. A folytatását a másnapi ülésre halasztották.

A folytatólagosan felolvasott tanuvallomási jegyzőkönyvek szerint egyes választók kijelentik, hogy Mandelre akartak szavazni, de látván, hogy életük és vagyonuk veszélyben forog, kényszerüségből a néppárti jelöltre szavaztak. Mások meg azt vallják hogy a plebánosuk a templomban választási dolgokról izgatottan szónokolt, ugy, hogy a nép is megbotránkozott, benne s azt mondták, hogy nem is mennek többé templomba, mert már megunták ezt a dolgot. Egyes Mandelpártiak ugy nyilatkoztak, hogy már szégyeltek is a templomba menni, mert a plébános őket mindig szidalmazta. Az uradalmi erdész előadja, hogy Belicán őt és több Mandel-parti választót a fölizgatott néptömeg agyonveréssel fenyegette, betörtek a korcsmát, a korcsmáros egy egyén kezéből a kiföl akarta gyujtani a korcsmát, kiverte a gyulát és végre is a helyszinén megjelent katonaság tette lehetővé a menekülésüket, de a történtek által megfélemlitett több Mandel-párti választó semmi szin alatt nem mert a választásra elmenni. Egy belicai tuvaros azt vallja, hogy erőszakkal a plebániára hurcolták, nem engedték onnan távozni s azzal fenyegették, hogy ha Mandelra szavaz, leszurják őt is meg a lovait is. Többen azt tanusitják, hogy a belicai lelkész a templomban egész predikációjában a választással foglalkozott s izgató beszédével a nőket és gyermekeket valóságos vallási őrjöngésbe hozta, ugy hogy a nép a kormánypártiakat kövel dobálta, többeket megvert, ugy hogy legnagyobb részük nem is mert a választásra elmenni. Több közsébeli választó előadja, hogy a választás szinhelyére akarván menni, keresztben álló kocsival zárták el az utat előlük, kövekkel dobálták meg őket, egyesekuek a fejét is beverték, ugy hogy több Mandel-párti választó megfordult és hazament, mások meg a választás után csak kerülőuton mertek a községükbe visszatérni. Egy választó azt vallja, hogy a választás idején beteg volt s helyette a saját neve alatt a vejét szavaztattak le Marsovszkyra. Egy tanu azt vallja, hogy a néppártiak fél téglával fejbe ütötték, egy karóval megverték s ő vérző fejjel ment be Lendvára s Mandelre szavazott. — A tanuvallomási jegyzőkönyvek óriási tömegének a fölolvasását még nem fejezte be a bizottság.

— **A legegyszerübb női mérték.** A jövőben a női szabók megkimélhetik magukat és rendeőiket a mertékvétellel járó időpazarlástól, mert a szabályosan fejlődött nő hüvelykujja teljesen megbizható adatokat szolgáltat a mértékvételhez. A nő hüvelykujj alsó izének vastagsága ugyanis 7—8 centiméter között ingadozik. Ha az izület például hét centiméter vastag akkor a kar vastagsága 14 centiméter, tehát kétszer annyi, a nyak ismét kétszer annyi, tehát 28 centiméter. Ennek kétszerese adja a derék vastagságát, kivévén a tukarcsu nőket. A szabályos alaku nő derekvastagságának kétszerese adja a mellbőséget, mi 112 centiméternek felel meg. Ezen mód szerint lehet a kar- és kabátbőséget is meghatározni. Az elmest alálmány szerzője egy ismert párisi színésznő, ki a minap igy szólt szabójának mid'n az mértéket akarta róla venni:

— Itt a hüvelykujjam, mérje meg!

A szabó eleget tett a különös kivánságnak.

— Hét centiméter, ugy-e? — kérdé a művésznő.

— Igenis, asszonyom, — válaszolá a szabó.

— Nos, figyeljen — mondá a szép művésznő páthoszszal, — kétszer a hüvelykem körül — ez karbőségem, kétszer a karbőségem — a nyakam, kétszer a nyakam — a derekam, kétszer derekam — a mellem. E szerint készitse a ruhámat. És a ruha nagyon jól sikerült a furcsa mérték szerint.

— **Elveszett arany pecsétgyürü.** Nagy-Kanizsa város belső területén az utóbbi napokban egy arany pecsétgyürü elveszett. A megtalálót — ha a gyürüt a rendőrkapitányi hivatalnak átadja — a tulajdonos illő jutalomban részesiti.

— **Jelmezek és karneváli-cikkek** beszerzésére ajánljuk t. olvasóinknak Blau József Magyarország legnagyobb jelmezintézetét (Budapest, IV. Károly-utca,) hol a legkü önbözőbb jelmezek, trikók, parókák, álarcok mindig óriási választékban kaphatók. A hirneves intézet mindenütt általános feltünést keltett jelmezeivel.

Közgazdaság.

A talaj termőképességének fokozása foszforsav segélyével.

Igen kedvező jelenségnek vehető, hogy a foszforsav trágyák alkalmazása évről-évre gyarapodik, bár még mindig nem alkalmazzák azokat oly mennyiségben, mely a hozam érdekében kivánatos volna. Gazdáink minélinkább azon meggyőződésre jutnak, hogy ma napság a gazdálkodás nem fizeti ki magát az esetben, ha foszforsavat nem vásárolnak. Általában azt tapasztaljuk, hogy kizárólag istallótrágyával egybekötött gazdálkodásnál a talaj foszforsav készlete oly mértékben csökken, hogy nem elégséges nagy terméshozamok létesitésére, s a gazdasági termények mai alacsony ára mellett csak az esetben gazdálkodhatunk veszteség nélkül, ha mütrágya alkalmazásával a terméshozamot szaporitjuk és ezáltal olcsóbbau állithatjuk elő. Az utóbbi időben ismételten történt felszólalás iránt, hogy a szemes termények nem régeni alacsony ára mellet több figyelmet szenteljenek az állattartásnak, s ezzel kapcsolatban kell, hogy a rétek müvelése is felkaroltassék. Tényleg a mütrágyák alkalmazásával sikerült a széna hozamot jelentékenyen fokozni, különösen az esetben, ha foszforsav mütrágyák mellett káli trágyákat is alkalmaztak. Ez alkalommal azonban eltekintünk a rétek megtrágyázásának módszeretaitól, hanem inkább a szántóföld megtrágyázásáról kivánunk egyet-mást elmondani.

Ha talajunk foszforsavban szegény és az illető szántóföldet foszforsav trágyában akarjuk részesiteni, úgy azt legbiztosabban vizben oldható foszforsav alakjaban a kalmazhatjuk. Legjobbak erre a célra a szuperfosztatak, mivel ezek tartalmazzák a foszforsavat oly alakban, melyenben a talajban foglalt viz közvetlenül feloldani egyenletesen elosztani képes, hogy igy a növény gyökerei gyorsabban és tökéletesen felvehessék. Kérdés most már, hogy ősziek alá használhatunk-e szuperfosztátot?

Ha az őszi és tavaszi termények tenyészideje között különbséget veszünk tekintetbe, első pillanatra azt gondolhatnánk, hogy ősziek alá lehetne foszforsavas mütrágyát más alakban is adni, mint vizben olhdató, tehát gyorsan felszivódó alakban, mert hiszen a tenyészeti idő hosszú a növénynek elég ideje van a megkivánható foszforsavat felvenni, még az esetben is, ha nehezebben oldható alakban adjuk. Ezen nézet azonban nagyon téves, még ősziek alá is sokkal célszerübb a foszforsavat szuperfosztátban adni, mivel a növények fejlettebb, erőteljesebb állapotban kerülnek a téli hónapokban s később is sokkal jobban és gyorsabban fejlődnek. Rövid tenyészidővel biró müveleti növényeknél tehát, pl. a cukorrépánál, a burgonyánál a szuperfosztátok semmiféle más foszforsavas trágyával nem pótolhatók. Ha talajaink foszforsavban szükölködnek, s ha a megelőző evekben csak istállótrágyában részesültek, s csak néha foszforsav trágyában, úgy az ősziek alá nem célszerü a hiányzó foszforsavat p. Thomas-salak alakjában adni, miután ilyen esetekben igen gyakran érünk el oly terméstöbbletet, a mely a trágyázás költségeit fedezte. Ily foszforsavban szegény talajokra

Monochrome arczképek passeportuval gyönyörü kivitelben, fényképek után nagyitva 43—36 ctm. nagyságban 6.50 kr., 63—48 ctm. nagyságban 12 forint.
Mintaképek megtekinthetők **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **N.-Kanizsán, hol megrendelések elfogadtatnak.**

szuperfosztátot kell adnunk éspedig nagyobb mennyiségben, legalább 40 kg. foszforsavat hektáránként. Az emlitett talajokat hektáronként 2 métermázsa 16% szuperfosztáttal megtrágyázni határozottan kevés; e mennyiség ugyan jobb talajokon jó eredményt ad, de gyengébb talajokra ez határozottan kevés. Ha olyképen akarunk trágyázni, hogy a talajnak tartalék tárgyát óhajtunk nyujtani, akkor választhatunk más foszfortrágyát is. Ha pl. lucernát vetünk, mely több éven keresztül marad meg ugyanazon szántóföldön, akkor célszerü mindjart a talajelőkészitésnél alkalmával több évre elegendő foszforsavkészletet a talajba juttatni, s ezt megtehetjük Thomassalakkal, mely sokkal nehezebben oldódik, s igy hatása nem oly szembeötlő ugyan mint a szuperfosztáté, de 3—4 évre is kihatós. Tulajdonképen minden foszforsav trágyazás alkalmával nyujtunk a talajnak bizonyos mennyiségü készletet, de nagy különbség az, hogy mennyit. Többet adni, mint a mennyi szükséges, bizonyára nem célszerü. Foszforsavban szegény és sok istállótrágyával megtrágyázott szántóföldeken csak szuperfosztátot adjunk. Egyáltalán szuperfosztátot Thomas-salakkal együttesen adni semmiképen sem ajánlatos. Természetes, hogy megfelelő nagy terméshozam eléresére a megfelelő nitrogéntrágyazás is szükséges és őszi trágyázásnál igen célszerü — még istalló trágyával jól megtrágyázott talajokon is — csekély mennyiségü könnyen oldható nitrogén trágyát elhinteni kensavas ammoniak alakjában. Ép ugy az őszi trágyázás legalkalmasabbra, hogy a talajt káliummal is lásuk el, különösen az olyan esetekben, ha kapásnövények fordulnak a vetésforgóban elő.

CSARNOK

Vidéki lapszerkesztők.

(Az „Ország-Világ" Almanachja hozta több vidéki lapszerkesztőnek arcképét s nehány kisérő sorát. Az arcképcsarnokot a következő cikkel kiséri:)

Szinte észrevétlenül született a vidéki sajtó Magyarországon, s egy-két évtized alatt annyira megerősődött, hogy már a szervezkedéshez is hozzáfoghatott. Husz évvel ezelőtt még alig egy-két vidéki városnak volt olyan amilyen ujságja, ma már se szeri se száma a vidéki napilapoknak, s alig van egy nagyközség, a melynek ne volna helyi érdekeket szolgáló ujságja.

Ezek a lapok igen nagy szerepet játszanak ugyan az egyes vidékek, társadalmi életében, de hogy az egész magyar társadalomnak és az egész magyar kulturának mily fontos tényezői; ez csak akkor tünt ki, mikor e lapok munkásai magalkották a Vidéki Hirlapirók Szövetségét. A vidéki hirlapiróknak ez a mozgalma egyszerre a vidéki sajtó felé terelte a közfigyelmet, s hogy ezek a vidéki ujságok mennyire dicsekedhetnek a vidéki társadalom nagyrabecsülésével és szeretetével, kitünik abból is, hogy olvasóközönségük pár hónap alatt egész nagy vagyont gyüjtött a vidéki hirlapirók szövetsége javára.

A közönség tehát megszerette és megbecsüli a vidéki sajtót, mely igazán a maga erejéből nőtt nagyra. Még a híres Kulturvolk is alig dicsekedhetik aránylag annyi vidéki ujsággal, mint mi, noha nálunk a vidéki lapokat — nagyon csekély kivétellel — a hatóságok mivel sem támogatják, mig Németországban minden kis városnak megvan a maga hivatalos lapja, a melyet ha a közönség nem támogatja eléggé: közpénzen tartanak fenn.

Hogy mégis oly későn és oly sok vajudás után született meg nálunk a vidéki sajtó, ennek az az oka, hogy a vidéken nem volt és most sincs elég hirlapiró. A ki az ujságcsinálás mesterségét Budapesten megtanulta, nem szivesen ment a vidékre, hogy a legjobb esetben is kétes jövőjü ujság-vállalatot kezdjen, hanem meghuzta magát a fővárosban, a hol mégis annyi az ujság, hogy a tehetséges és munkabiró hirlapiró kényelmes megélhetése még biztositva van. A társadalom azonban mindenütt nagyon érezte a helyi sajtó hiányát, s igy nem volt más hátra, mint hogy nem hivatásos hirlapirók, hanem a köz érdekeit szivükön viselő s jelentékeny társadalmi pozicióval biró férfiak teremtsék meg a vidéki sajtót.

Igy is történt. Az itt bemutatott vidéki szerkesztők közül nagyon kevés volt hivatásos ujságiró, mikor a lapját meginditotta vagy átvette. Jó részük előkelő hivatalt töltött be és tölt be ma is, de az ujságirást a fővárosi ujságokból és egymásnak lapjaiból olyan hamar megtanulták, hogy a mi a szerkesztést illeti, nemcsak a fővárosi, de a vidéki magyar lapok is magasan tölötte állanak a külföldi lapoknak, arról nem is szólva, hogy a fővárosi zsurnalisztika legkiválóbb alakjait vagy tiz év ota a vidéki lapok szerkesztőségeiből toboroztak össze. A szegedi, aradi, nagyváradi, kolozsvári, stb lapok szerkesztőségeiből számos országos nevü ember került ki.

A fejlődés első stádiumában persze kissé nehezen ment a dolog; nem igen tudták eltalálni hogy az országos fontosságu eseményekből mennyit kell közölni a vidéki napi- és hetilapokban, s a külföldi eseményekről s a külpolitikáról mennyiben kell tudomást venni a vidéki ujságnak? Tizennegy esztendővel ezelőtt például egy vidéki kis hetilap még igy irt: „Már megmondottuk Bismarck urnak, hogy a Karolina-szigetek ügyében folfogása téves, — és Bismarck ur még mindig habozik alávetni magát egy nemzetközi biróság határozatának." Sőt csak hét esztendővel ezelőtt egy vidéki — különben előkelő napi ujság — is jónak látta figyelmeztetni közönségét, hogy „hiába rázza Gladstone ur ősz fejét az irekkel szemben, előbb-utóbb azt az álláspontot kell elfoglalnia, a melyet számára lapunk mult keddi számában megjelöltünk." E szóról-szóra idézett lapnyilatkozatok ma már persze csak anekdotaszamba mennek, a vidéki lapok — nagyon helyesen — egyre kevesebbet foglalkoznak a Karolina-szigetekkel és a kubai felkeléssel, ellenben a hol a legvaskalaposabb közigazgatási rendszer járja: még ott is kieröszakolják a jó vizvezetéket, a közvilágitás helyes rendezését, sőt nem egy helyütt még az a landó szinházat is. A nagy városok napilapjait kivéve egy ujság sem akarja nélkülözhetővé tenni a fővárosi napi ujságokat, e sziszifuszi küzdelem helyett megelégednek azzal, hogy a naivsággal menő önzetlenséggel szolgálják vidékük közérdekeit.

A közigazgatás minéműsége egyenes arányban van a vidéki sajtó fejlettségével. Azokon a vidékeken, a hol nincs hirlap, a közigazgatás dolgait tapasztalat szerint nem bolygatja senki, s a közigazgatásban a közérdek helyett mindenkor az egyének és klikkek érdeke dönt. Szomoru tapasztalatok mutatják, hogy a közigazgatás ellen, őrizetlensége következtében micsoda szociális bajok keletkeznek ott, a hol öntudatos és a közérdekeit védő lapok nincsenek. Azokon a vidékeken ellenben, a hol a sajtó a fejlődésnek már magasabb fokát érte el: a közigazgatás is mintaszerűnek mondható. Ezért van nagy jelentősége a megyék és városok életében egy-egy uj lap alakulásának s nem hiába kisérik nagy figyelemmel a vidéki lapokat a kormányok is.

De van minden vidéki ujságnak még egy szebb feladata is: az egészséges társadalmi élet megteremtése és fentartása. A mai vidéki társadalom élete olyan, hogy csak egy Dickens tudná méltóan lerajzolni. Csupa félszegség és csupa széthuzás mindenütt. Klikkek, melyek a közgyülési teremben éppen ugy dominálnak, mint a bálteremben, családi érdekek, a melyekkel megküzdeni csak a sajtó képes — ezek jellemzik a vidék társadalmi életét. A használható erők érvényesülését a családi tekintetekből elnézett visszaélések megtorlását egyedül a sajtó képes keresztülvinni.

Mindazok a városok, a melyeknek nincsen a lakosság számához mérten eléggé fejlett sajtójuk, a kulturának igen alacsony fokán állanak, mig nem egy város, a mely ma a legintelligensebbek közé tartozik, a kulturális fejlődés e magasabb fokára egyedül a helyi sajtó segitségével emelkedett. Mert az ujság nem azért kulturális tényező, mert ismereteket terjeszt, hanem azért, mert egyesiti és összetartja azokat, a kik a közügyeket önzetlen figyelemmel kisérik. Elképzelhetetlen egy ujság, a mely ne szállna bármikor harcba a kultura érdekeiért, s a tapasztalás azt mutatja, hogy a sajtó ez örökös kérésének, követelésének, panaszkodásának és kesergésének előbb vagy utóbb, de mindig megvan a maga tényes eredménye.

Nincs tehát semmi tulzás abban, hogy a vidéki lapszerkesztők, a közügyeknek önzetlen munkásai, a vidék társadalmi életének oszlopai, s a magyar kulturának igazán fáradhatatlan apostolai

NYILTTÉR.

Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Selyem damaszt 75 krtól

14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér és szines **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákat pedig postafordulással** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (5)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

6497 tk. 1897. 24—1

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy dr. Fried Ödön ügyvéd nagykanizsai lakos végrehajtatónak özv. Paulus Györgyné szül. Steiner Kunigunda végrehajtást szenvedő kis-kanizsai lakos elleni 40 frt tőke, ennek 1897. évi március hó 5-től járó 5% kamatai, 8 frt 25 kr. eddigi, 7 forint 40 krajcar jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir tszék területéhez tartozó, a nagykanizsai 2997. sz. tkvben + 8464/c hrsz. a felvett s 75 frtra becsült egész ingatlan, továbbá a nkanizsai 4760. sz. tjkvben + 8364 és 8363/b. hrsz. alatt felvett ingatlannak özvegy Paulus Györgyné, szül. Steiner Kinigundát illető s 2550 frtra becsült 6/10-ed része — u. azon tkben + 8361/b. hrsz. a. felvett ingatlannak u. azt illető 94 frtra becsült 6/10 része. u. a. tkvben + 7631/b hrsz. a. felvett ingatlannak u. azt illető 46 frtra becsült 6/10 része s u. azon tkvben + 8462 hrsz. a. felvett ingatlannak u. azt illető 88 frtra becsült 6/10 része

1898. évi január hó 28. napján d. e. 10 órakor

ezen kir. tvszék tkkvi helyiségében dr. Fried Odön felperes ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi okt. hó 27. napján.

GÓZONY
kir. tszéki albiró.

47/1898. 26—1

Árverési hirdetmény.

Alulirott biróságí végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróságnak 1897. évi 17642 p. számu végzése következtében dr. Bród Tivadar nagykanizsai ügyvéd által képviselt Dobrin Richárd nagykanizsai lakos javára Balog József szentjakabi lakos ellen 150 frt s jár. erejéig 1897. évi december hó 10-én foganatositott végrehajtás utján felülfoglalt és 822 frtra becsült lovak, kocsi, szobabutorok, buza, rozs, árpa stb. tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbiróság 19414/1897. sz. végzése folytán 150 frt tőkekövetelés, ennek 1897. évi december hó 30. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt 35 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Szentjakabon a helyszinén leendő eszközlésére

1898. évi február hó 1. napjának d. e. 8 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi január hó 18-ik napján.

MAXIMOVICS GYÖRGY,
kir. bir. végrehajtó.

6698. tk./97. 24—1

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Remete Géza ügyvéd nagykanizsai lakos végrehajtatónak Fehér József vhajtást szenvedő langvizi lakos elleni 303 frt tőke, ennek 1897. évi augusztus 29-től járó 5% kamatai, 24 frt 35 kr. per, 12 frt 95 kr. vhajtás kérelmi, 10 frt 15 kr. jelenlegi, továbbá Tóth János és neje Czimmermann Teréz csatlakozott végrehajtatók 58 frt 52 kr. tőke, ennek 1897. évi april 24-től járó 5% kamatai, 10 frt perbeli, 6 frt 45 kr. vhajtás kérelmi, 8 frt 40 kr. vhajtás foganatositási, 6 frt 40 kr. ujabb végrehajtás kérelmi, 16 frt 15 kr. árverés kérelmi, s a még felmerülendő költségek iránti vhajtási ügyében a fent nevezett kir. tvszék területéhez tartozó, a langvizi 23. sz. tkvben 1 1—14. sorszám alatt Fehér József tulajdonául felvett s 1963 frtra becsült ingatlanok

1898. évi március hó 19. napján

d. e. 10 órakor

Langviz községházánál Remete Géza és dr. Rotschild Samu felperesi ügyvéd vagy helyettesének közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fognak; még pedig tekintve, hogy a fentebbi ingatlanok közül az I. 301. hrsz. egész ingatlanra s a 24 és 424 hrsz. ingatlanok felerészére Tóth János és neje Czimmermann Teréz javára holtigtartó haszonélvezet, ezt megelőzőleg pedig jelzálogos követelés van bekeblezve, a fentebb emlitett 1 1—14 sorsz. ingatlanok ezen szolgalmi jog fentartásával csak az esetben adatnak el, ha a megelőző terhek fedezete szem pontjából ezennel megállapitott 400 frj beigértetik, ellenkező esetben az arverés hatálytalanná válik és az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül a kitüzött határnapon ujabban elárveréztetik.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi december hó 20.

GOZONY,
kir. tszéki albiró.

6677/ tk./97. 23—1.

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék telekkönyvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Remete Géza ügyvéd nagykanizsai lakós végrehajtatónak Fábián Teréz, Fábián Ferenc és Fábián Dániel végrehajtást szenvedő légrádi lakósok elleni 21 frt 21 kr. hátralékos tőke 4 frt 40 kr. per, 6 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi, 7 frt 45 kr jelenlegi s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir törvényszék területéhez tartozó a légrádi 226. sz. tkvben I. 29. 1103, 2295, 3453, 4189 és 1090/b hrszám alatt felvett ingatlanoknak, Fábián Teréz férj. Aertner Ferencné, Fábián Ferenc és Fábián Dánielt illető és 636 frt 60 krra becsült $^3/_5$ része, még pedig Szabó Juli özv. Fábián Ferencné javára C 4 alatt bekeblezve lévő özvegyi haszonélvezeti szolgalmi jog épségben tartása mellett

1898. évi februar hó 11. napján

d. e. 9 órakor

Légrád községházánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi november hó 4. napján.

GOZONY —
kir. tszéki albiró.

5421 tk./97. 25—1

Egyöttes

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhirré tétetik hogy Weisz Izidor nagykanizsai bej. kereskedő cég végrehajtatónak Farkas Viktor és neje Sárec Agnes nagykanizsai lakos vhajtást szenvedők elleni 33 frt 75 kr. hátralékos tőke, ennek 1896. évi augusztus 22 től járó 6% kamatai, 8 frt 30 kr. végh. kérelmi, 8 frt 05 kr jelenlegi — ugy Breier Ignác nagykanizsai bej. kereskedő cég végrehajtatónak Farkas Viktor nkanizsai lakos vhajtást szenvedő elleni 425 frt tőke, ennek 1897. március 15-től járó 6% kamatai, 16 frt 65 kr. per, 12 frt 65 kr. végrehajtás kérelmi s a még felmerülendő költségek iránti végh. ügyében a fent nevezett kir. tvszék területéhez tartozó, a nagykanizsai 156. sz. tjkvben + 166. hrsz. alatt $^4/_{24}$ részben, Farkas Viktor $^4/_{24}$ részben, ennek neje szül. Sárecz Agnes és $^{16}/_{24}$ részben Farkas Róza, Mari és Lajos kiskoruak tulajdonául felvett és 9 5 frtra becsült egész ingatlan az 1881. évi LX. tcikk 156. §-a c) pontja értelmében és a nagykanizsai 1952. sz tjkvben + 3959. hrsz. a. azok tulajdonául felvett s 96 frtra becsült egész ingatlan a hivatkozott törvény §-a a) pontja értelmében

1898. évi februar hó 5-dik napján

d. e. 10 órakor

ezen kir tvszék tkvi helyiségében dr. Kreisler József és dr. Brod Tivadar felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi okt. hó 13. napján.

GÓZONY,
kir. tvszéki albiró.

Csak fiatal embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégibb bántalmakat is, fölösleges tehát santal olaj vagy copaiva balzsammal kisérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.

1 üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszertára BUDAPEST,

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.

324/325 Postai megrendelések cime:

Zoltán gyógyszertár Budapest

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Práger Béla gyógyszertárában.

Sömör-betegséget:

»száraz, vizenyős, pikkelyes sömört (Flechten) s az e bajjal együtt járó csaknem kiállhatatlan »bőrviszketeget« jótállás mellett, még a legsulyosabb esetekben is, alaposan gyógyit „Dr. Hebra sömörirtó-ja. Külső használatra való, nem ártalmas. — Ára hat forint o. é. előre beküldéssel (lehet levélbelyegekben is) vagy utánvéttel mire a szállitást vám- és bérmentesen teljesitjük. Cim: St. Martin-Droguerie, 16—5 Danzig. (Deutschland.)

Előfizetési felhivás

KÉPES CSALÁDI LAPOK

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A **Képes Családi Lapok** már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérzettel jelentjük ezt a tényt a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyuttal felhivjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusitani lapunk iránt, melyet eddig tanusitott.

A **Képes Családi Lapok** multja legjobb bizonyiték a mellett, hogy mig egyrészt hézagot pótoltunk, másrészt az olvasóközönség igényeit tökéletesen kielégitettük. Ismételten elmondhatjuk, hogy kitüzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb müvelt magyar család kedvelt házibarátja.

A **Képes Családi Lapok** fennállása óta már több hasonirányu vállalat támadt, melyek részben megszüntek részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat, hanem egyszerüen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s ujból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A **Képes Családi Lapok** a legolcsóbb, és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A **Képes Családi Lapok** havonként kétszer „Hölgyek Lapja" czimü félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudositással s igy egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A **Képes Családi Lapok** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve élvezettel olvashatja.

A **Képes Családi Lapok**-ba a régi és ujabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A **Képes Családi Lapok**-nak regényei elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélyemesitő olvasmányok. Irányczikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb czikkei tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** minden évben négy külön beköthető regényt ad melléklettül előfizetőinek.

A **Képes Családi Lapok** boritéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A **Képes Családi Lapok** előfizetői díjtalanul közölhetik gondol talkat az „Előfizetők postája" ban

A **Képes Családi Lapok** képei lehetőleg alkalomszerüek, diszesek és tanulságosak.

A **Képes Családi Lapok** a lehető legjobb czikkeket igyekszik nyujtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyitja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányu lap sem volt képes elérni; bizonyitják továbbá azon előkelő és kitünő irók és irónők nevei, kiknek nagybecsü müveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közül büszkén emlitjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kivül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tögyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Méry Károly, Jámbor Lajos, Dombai Hugó, Kenézy Csatár, Pécsi D. Anselm, Kósa Ede: — Beniczkyné Bajza Lenke, B Büttner Lina, G Büttner Julia, Tutsek Anna, Budai Sándorné, Csernecky Gyuláné, Nagyvaradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghné, Gyujtó Izabella, Ábrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovszky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna nevei stb. stb.

A **Képes Családi Lapok** előfizetési ára a „Hölgyek Lapja" czimü divatlappal és regénymelléklettel együtt

Egész évre . . . . 6 frt — kr.
Félévre . . . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt 50 kr.

A **Képes Családi Lapok** annak, aki az előfizetési összeget és azonkivül még 80 kr. csomagolási és postaszállitási díjat egyszerre beküldi, ellismérésül 4 regényt küld díjtalanul.

A **Képes Családi Lapok** mutatványszámokat ingyen és bérmentve küld mindazoknak, a kik eziránt — legczélszerübben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A KÉPES CSALÁDI LAPOK kiadóhivatala

352—5 Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

7 szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 23-án. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Tanulságok.

— E hét folyamán foglalkozott a képviselőház biráló bizottsága *Marsovszky* Endre, alsó lendvai néppárti képviselő megtámadott mandátuma ügyével.

Semmiképpen sem uj s már félig-meddig a feledésé lett dolgok azok, amiket a vizsgálati jegyzőkönyvbe foglalt tanuvallomások tartalmaznak.

Azokra az apró-cseprő dolgokra, amik minden választás alkalmával elő szoktak fordulni, a kapacitálásnak különböző enyhébb és érdesebb nemeire s az általában a néppárti terrorizmusra nem akarunk reflektálni. De a vizsgálati jegyzőkönyvből markansul domborodik ki egy mélyen elszomoritó és megdöbbentő tény: a római katholikus papok kortes-szereplése.

Olvasva a tanuvallomások egyes adatait, nem kell hozzá valami nagy fantázia, hogy megjelenjenek előttünk a választási mozgalmak szereplő alakjai: a népet izgató papok, amint gyülölettől lángoló arccal házról-házra járnak és tajtékzó ajakkal szórják a szeretetlenség igéit, kortes-eszközzé aljasitva, megszentségtelenitve a legszentebbet, az emberi lelket az Istenség fönséges eszmejéhez kapcsoló vallást.

Borzasztó dolgok azok!

Egyik káplán harcba viszi az asszonyokat, seprüzésre izgatja férjeik ellen, ha nem a néppártra szavaznak. A másik káplán a temetési szertartás végzéséhez kortes-zászlóval megy. A harmadik pap azt hirdeti, hogy elárulják a vallást és zsidókká lesznek maguk is, meg gyermekeik is, ha a kormánypárti jelöltre szavaznak. A negyedik elkeseredetten támadja a kormányt és megvádolja a lázitott nép előtt, hogy a római katholikus templomokból bőrös magazinokat csinál.

Ilyen dolgokat hirdet e népnek a tőlkent ajku pap Isten nagyobb dicsőségére. A nép pedig megborzad tőle.

Az izgatásnak a módjáról nem beszélünk. Ha ezt egy közönséges kortes szórja a nép közé: azt mondjuk rá, hogy iszen mondtak ennél még kificamitottabb dolgokat is egyik párton úgy, mint a másikon. Minket ezekben a tanuvallomási tényekben az szomorit el mélyen, az döbbent meg, hogy ilyen szerepre éppen a róm. kath. papok vállalkoztak és akkor, mikor a vallásnak erősen megtépett és részletben meg is kopott nimbuszát nekik kellene ujból teljessé, ragyogóva tenni.

Mert hiába keresik a vallás nimbusza e szomoru sorsának okát ebben is, abban is; hiába akarják a szabadelvüség rovására irni a minden irányban tapasztalható vallásbuzgalmi hanyatlást: a fő ok önmagukban van. Mert éppen a vallás érdekében habozás nélkül kimondjuk, hogy nem éltek és nem élnek mindnyájan teljes odaadással magasztos, szent hivatásuknak. A gyönyörü szép papi hivatást egyszerü kenyérkereseti pályának tekintik.

E sorok irójának a közelmultban alkalma volt egy tekintélyes egyházi férfiuval beszélgetni, a mai helyzetről, különösen arról a megdöbbentő tényről, hogy a népben a vallás iránti tisztelet erősen meglazult. A vallás érdekeit szivén viselő lelkes, hivatásos pap egy pillanatig sem habozott; kimondotta határozottan, hogy ennek a szomoru hanyatlásnak egyenesen maguk a lelkipásztorok az okai; mert ujabban már olyan pászto-

TÁRCA.

Vadászat.

— „AZALA" eredeti tárcája —

A haraszti urodalom hatalmas pagonyában, mint valami lázadó embertömeg morajlása, sokszoros visszhanggal verődött tova a hajtók vadrezzegető zaja. Artikulálatlan hangok zürzavara verte fel a vadak máskor méltóságosan hallgatag tanyáját.

A vadásztársaság tagjai, kiket *Bocsor* Pista a hajtóvadászatra meghivott, óriási körben állták körül a pagony egy emelkedettebbb vonalát; egymástól biztos távolban figyelték a hajtók seregének zaját és lesték lövésre kész fegyverrel a fölvert, menekülő vadat.

Karap Laci ott állott Bocsor Pista közelében. Arca alig látszott ki a télies vadász-öltözékből. Fegyverét ölébe fektetetve tartotta s ugy állott, mintha erősen figyelne ő is a hajtok zajára; de merengő tekintete eláruta, hogy lelke valahol másutt kalandoz.

A kelő nap aranyos sugaraival végigcsókolta a fák ezüstös zuzmaráját s olyan lett az erdő, mintha ragyogó gyémántporral hintette volna be a lombtalan galyakat valami láthatatlan óriás kéz.

A napsugárral ébredő szellő néha-néha átsuhant a mozdulatlan galyakon s érintésére hullott azoknak tündöklő ezüstje.

Karap Laci nem hallotta sem a hajtók zaját, sem a galyak rezzenését: nem birt gyönyörködni a téli tájkép szépségében sem, mert lelkével, minden gondolatával, minden érzésével azé a nő-alaké volt, amely ott lebegett, ott ringott előtte szakadatlanul a téli levegő tömött, szürke párázatában.

Folytonosan előtte állott Bocsorné epedő, vágytól mámoros arca, azokkal a széditően szép, beköösült szemekkel. Mintha most is egyre rajta csüngtek volna azok az üdvösségre hivó szemek; mintha érezte volna a puha, meleg váll kábitó simulását; mintha ajka közelében lángolt volna most it az a forró, szikkadt ajak, mámoros csókért epedve.

Érezte a bársonyos kéz reszkető érintését, szenvedélyes szoritását és hallotta a lázas, suttogó szavakat: »*Holnap, a vadászlakban!*«

Ez a „*holnap*" itt van.

Az a szegény, boldogtalan asszony néhány pillanatot kér az álmodott, de foszlányokká lett üdvösségből. Csak egy foszlányt!

Miért is nem utazott vissza a reggeli vonattal? Ürügyül azt mondhatta volna, hogy rosszul van; nem vehet részt a vadászaton. Aztán elkerülhette volna örökre ezt a házat, a hol az ő megjelenése föliidézte a mult kisértő szellemét.

Az a szegény, epedő asszony most várni fogja őt a vadászlakban. De előtte áll hatalmas tiltakozással a barátság szentsége. Ha megjelenik ott: több lesz egy bukott asszonynyal, meg egy hitvány emberrel. És néhány pillanat alatt mindkettőjökre nézve teljesen szertefoszlik az is, ami abból az egykori szerelemből legalább illuziónak megmaradt.

Nem, ő nem jelenhet meg.

De mivel mentse ki elmaradását?!

És hátha az a szegény teremtés, akinek csalódásában olyan borzasztóan sivár lehet élete, a legtisztább artatlansággal várja őt? Talán csak néhány teljesen zavartalan pillanatot óhajt vele töltení, hogy őszintén kisirja szive elnyomott fájdalmai az előtt, akiről tudja bizonyosan, hogy meg fogja ertení könyeit és őszintén osztozik sorsában!

Nem volna-é férfiatlan gyávaság megfosztani szegényt a fájdalomnak ettől az egyetlen jogától?

Ilyen gondolatok kavarogtak Karap Laci agyában, mialatt réveteg szemekkel nézett a pagony sudár fái között szinte a végtelenbe vesző szabad ürbe.

— Megyek Elza, megyek! — mormogta halkan és kezében idegesen megrándult a fegyver.

Valami különös dübörgő, csörtető zaj rázta meg a csendes levegőt.

Az előtte elterülő kis tisztáson egy gönyörü őz-him jelent meg. Gyors ugrással szökött ki, megállott egy pillanatra, fölkapta formás szép fejét és figyelt a hajtók zajára.

Karap Laci csak nézte a gönyörü állatot, melynek szemei ugy ragyogtak, mint két hatalmas karbunkulus. Okos fejét néhányszor jobbra, balra forgatta, azután gyors iramlással tünt el a pagonyban.

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor,** Ügyvédi határidőnapló; Ügyvédi zsebnaptár, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

rokká lettek, akik nem azt tartják első sorban hivatásuknak kötelességüknek, hogy a nyájat őrizzék szerető gonddal, odaadással, hanem azt, hogy nyirják.« Szóval kijelentette, hogy most a papok nagy része nem hivatásos apostol, hanem közönséges munkás, aki kenyeret keres, de eszmé nyi értelemben nem lelkesedik, nem lángol.

És tény is az, hogy lelkipásztoraink nagy része ujabban a vallás érdekeit veszélyeztető módon eltért egyedüli és magasztos hivatásától: a hit, a vallás ápolásától, megszilárditásától és veszedelmes módon átadták magukat a világias áramlatoknak.

A szerzetes rendekkel szemben szükségesnek is látták a meglazult fegyelmi szigor visszaállitását. Ki tudja: nem éppen a legutóbbi politikai mozgalmak tanulságai vezették-e erre az irányadó papi köröket? Bármi volt azonban az inditó ok: az kétségtelen, hogy a szerzeteseknek tulajdonképeni magasztos hivatásukhoz való visszautalása a vallási élet szempontjából csak üdvös eredményü lehet.

Hisszük, hogy a néppárti szereplés tanulságai nem fognak eredménytelenül maradni a világi papokkal szemben sem; mert mostani viselkedésök csak a legszomorubbra: a vallási élet teljes megrendülésére vezethet. A legmagasabb papi körök bizonyára be fogják látni, hogy a vallás érdekeinek megvédését, a hit-élet emelésének, megszilárditásának módját nem a kortes zászlók mellett kell keresni, hanem annak az igazán tiszteletre, hódolatra keltő, szent, apostoli hivatásnak betöltésében, mely a földi érdekek, küzdelmek iszapos hullámaitól távolmaradva, a hivők számára Isten országát és igazságát keresi. És ezt belátva, az irányadó papi körök okvetlenül meg fogják találni a módot is arra, hogy ne csupán a szerzetesrendek tagjai, hanem a világi papok is visszatérjenek minden tekintetben az ő magasztos és szent hivatásukhoz, melynek betöltése mindenkor hatalmas tényezője volt az emberiség boldogulásának; ez idő szerint pedig egyenesen ettől függ a különböző szocialis hullámzás békés elsimulása.

Most igazi, fölkent apostolok kellenek!

Balaton-Egyesület.

Ámbár nem fog időszerünek tetszeni, most, az idényen kivül, a Balaton érdekében szót emelek, mégis azt hiszem, hogy akkor, midőn szép és nemes eszmékért szállunk sikra, erre minden időt jónak kell tartanunk.

Jelen soraim megirásához azon körülmény adja kezembe a tollat, hogy a Keszthelyen csak nem régiben megalakult Balaton-Muzeum-Egyesület legközelebb ujra közgyülést tart, melyen véglegesen meg fogják állapitani az alapszabályokat.

Tudva lévő dolog ugyanis, hogy Keszthely város előkelőségei dr. *Lovassy Sándor*, ismert madár-tudós és *Csák Árpád* szolgabiró, szorgalmas régész kezdeményezésére megalapitották azon egyesületet, amely hivatva lesz Keszthelyen felállitani egy muzeumot, ahol tudományos rendszerben csoportositják a Balaton természetrajzi világát, bemutatják vidékének néprajzát, feltárják a környékén talált jellemző régiségeket és szemlélhetővé teszik a csudás tó remek vidékeit ugy, hogy az érdeklődő megtalálhat mindent, ami a magyar tengerre vonatkozik s ami a megtekinthetővel hazánknak eme legszebb gyöngyét megszeretteti.

Bármely nemes igyekezettel állunk is szemközt, ugy tetszik, hogy a muzeum ügyét jobban csak a Balatonparti kedvező esetben a Balaton környező 3 vármegye intelligens közönsége fogja melegebben pártfogolni, messze a széles határai felé vezető, minden egyes ut mentében azonban alig fogunk tömeges érdeklődéssel találkozni, mert a muzeum ügyét nem tekintik országos érdeknek. Ez nem akasztja meg azért az egyesület fejlődését, mert annak felvirágozására három vármegyének odaadó anyagi támogatása elégségesnek látszik s ez remélni engedi, hogy az eddig igazán siralmasan elhanyagolt Balaton-cultus egy nagy lépéssel fog előre haladni.

Kérdés azonban, hogy a szükebb körben mozgó muzeum lendithet-e ezen culturán akkorát, hogy ennek jótékony hatását necsak a tudományos oldalon, a laicus szórakozásban, hanem az egész Balaton-vidék s igy közvetve édes hazánk *anyagi jólétének előmozditásában* is feltaláljuk.

Azt hiszem, hogy mindenki nemmel fog felelni. Akkor tehát, amidőn az a lelkes kis csapat kitüzte a Balaton cultus nagyobb-térfoglalását jelző lobogóit, nem szabad megelégednünk azzal, hanem a jó példán felbuzdulva, mindazon eszméket le kell foglalnunk és értékesitenünk, melyek révén a Balaton-kultus legmagasabb fokára helyezkedve hirdetjük Magyarország kiaknázatlan aranybányáinak: a balatoni fürdőknek ugy honfiaink, mint a külföldiek előtt való kedvelt és keresett voltát is.

Ezt pedig csak ugy érheljük el, ha a hazánk jólétét szivén viselő közönség nagy tábora oly egyesületet alakit, amely nemcsak a szükebb körökben mozgó Balaton-Muzeumnak, hanem *magának a Balatonnak* ügyét lesz hivatva lépésről-lépésre előbbre vinni.

Fürdőnkre eddig több panaszt hallottunk, mint méltatást, aránytalanul több képet és cikket kaptunk a külföldi Berg és Thalekről, mint a drága hazánk tündöklő ékszerét tevő magyar tengerről.

Alapitsunk Balaton-Egyesületet s ez alapitson ismertető lapokat, mint ahogyan alapitottak Kárpát-Egyesületet, mely az »Erdély« cimü honismertető lap révén Erdély felé terelte azt a rengeteg pénzt, amely a turistaság utján eddig a külföldre tódult csak azért, mert a külföld talált módot arra, hogy őt megismerjük akkor, midőn mi önmagunkkal semmit sem törődünk.

A Balaton-Egyesület is terjeszthetne olcsó, sőt a külföldön ingyenes ismertető lapokat s én lehetetlennek tartom, hogy a költők által megénekelt csudás vidéknek a képekben való folytonos látása s a szép valóságnak megfelelő cikkekben leendő szakadatlan ismertetése végre is ne költené föl mindazok érdeklődését, akik divatból, vagy akár hazánk jóléte iránt érzett közönyből más nemzet fiainak adják azt a pénzt, melyet ez a föld juttatott kezükbe.

A Balaton-Egyesületnek módjában lenne a fürdővendégeknek még az eddiginél is nagyobb kényelméről és szórakozásáról gondoskodni, minek tudatában csakhamar világhirre vergődhetnék, az ezt már régebben megérdemelt Balaton.

Alakuljon tehát át a Balaton-Muzeum-Egyesület Balaton-Egyesületté, hogy igy már maga a muzeum ügye is jobban legyen biztositva. A vezetésre nyerjük meg a tóparti város: Keszthely nagy fiát: Vaszary Kolos Magyarország hercegprimását, a város kegyurát, gróf Festetics Taszilót s vele a magyar mágnásvilágot, akik ugyis örven-

---

Bocsor Pista az ő állásából látta ezt a jelenetet és valósággal toporzékolt.

Egy kicsit hallgatózott, azután közelebb ment barátjához.

— Mi volt? Mi történt veled? Hogy lehetett egy ilyen gyönyörü özbikát elszalasztani? Biztos lövésre állott.

Karap Laci megrezzenve nézett barátjára és zavartan ötölt-hatolt.

— Nem vagyok jól, mintha lázam volna.

— Akkor menj, kérlek, rögtön a vadászlakba. A kocsik itt vannak a pagonyszélben. Egyikre ülj föl és hajtass el. Állásodra küld ide az egyik erdőst.

Karap Laci vállára dobta fegyverét s haladt ki lassan a pagonyból.

* * *

Bocsorné a vadászlak egyik ablaktükjében ülve, bámult ki a hallgató téli tájra.

Az ő lelkét is csak egy gondolat foglalkoztatta. Vajjon eljön-e Laci?

Arra nem is gondolt, hogy mit tesz idegszálain valami gondolatnemitó gyönyör hullámzott at arra a gondolatra, hogy bizalmas egyedülléthen lehet azzal a férfival akiben egykor a szerelem édes odaadásával, szivösszes vágyával esüngött. Ha bün e találkozás: gyönyörrel megy még a kárhozatba is érte. Aki mindent, mennyországot, üdvösséget veszitett és a közönyprozai tidegségében vergődik reménytelen szivevel: annak elég oka van teljesen elkárhozni egy pillanatnyi gyönyörü-égért is.

Milyen üdvösség lesz ann k az elvesztett ideálnak karjaiba omlani, ajkán esüngeni és szivni az üdvösség »amorát« csak néhány pillanat g, először és utoljára, csak egyetlenszer: aztán bünhődni érte a visszahozhatatlanság az elérhetetlenség vagyával a sirig .....

Kocsirobogás hallatszott.

Fölrezzent. Az ajtósoz sietett, kinyitotta.

Előtte állott Karap Laci halványan lázas szemekkel, mint egy alvajáró

Megragadta karját és vitte be magával a szobába, mint egy kárhozatba rohanó angyal és bugó enyelgéssel, reszketve simult a férfi hatalmas vállához.

Szaggatottan, lázasan suttogta:

Csakhogy eljöttél. Csakhogy itt vagy te édes, te drága!

* * *

A vadásztársaság ebédhez telepedett.

A vadászat csakugyan pompásan sikerült; temérdek vad esett.

Bocsor Pista, a házigazda, csakugy ragyogott a jókedvtől. Többször gonoszkás mosolylyal nézett Karap Lacira.

Végre tölemelte poharát és nevetve mondta:

— No Laci pajtás annak a szerencsésen megmenekült özbikának az egészségére. Képzeljétek csak: Lacinak egy remek özbika jött lövésre és kezében a fegyverrel, nézte, nézte. Már azt vártam, hogy a vad rá fog bödülni: mert nem lövi meg. Mondhatom, hogy ilyet meg nem értem vadász-életemben Fel nem tudom fogni, hogy szenvedélyes vadászléterde hogyan lehettel olyan ügyetlen, ha mingyart rosszul érezted is magadat

Karap Laci kedvetlenül legyintett a kezével.

— Hagyd el, magam sem tudom: hol volt az eszem.

Bocsorné jéghideg, gunyos arccal nézett Karapra és szinte sértő hangszinezéssel mondta:

— Annak bizony nem volt erdemes olyan nagy utat megtenni, aki olyan *ügyetlen vadász.*

— y.

detes érdeklődéssel csüngnek a Balaton-cultus ügyén s a kik bizonyára szivesen hatnak Magyarország zömével oda, hogy kiemeljék hazánk drága gyöngyét a még mindig tartó közöny posványából, hogy teljes szépségében ragyogjon édes mindnyájunk szemében a csapásoktól annyira sujtott Balaton-vidék kiszámithatatlan előnyére s hazánk nagyobb büszkeségére.

STEGMÜLLER JÁNOS.

Politikai szemle.

I.

A szabadelvü-párt értekezlete.

Január 18.

A szabadelvü-párt értekezletén megtörténtek a jelölések a Ház különböző szakbizottságaira s mig a félhivatalos lapok a figyelmet a háborgó ellenzék felé igyekeznek terelni némasággal elakarják tussolni a szabadelvüpárt viszályát

Nagy az elégületlenség a pártokban, mert a minisztertanács az igazságügyi bizottságból *egyszerüen kihagyta a magyar jogászvilág két büszkeségét: Chorin* Ferencet és *Emmer* Kornélt. *Általános* konsternácio támadt a kijelölő-bizottság tagjai közt. Tisztán látta mindenki, hogy ez *Erdélyi* igazságügyminiszter boszuja, a ki ezzel akarta megtorolni e két kiváló férfiunak önérzetes és igazán szabadelvü és férfias magatartását, melyet a *16. § ellen és a sajtószabadság érdekében* követett.

A bizottság tagjai összenéztek e furcsa eljáráson és minden szem kiváncsian fordult a szintén jelen volt Bánffy miniszterelnök felé, amikor egyszerre felállt helyéről Chorin Ferenc, aki maga is tagja a kijelölő bizottságnak és izgatottságtól vibráló hangon különös nyomatékkal hangsulyozta, hogy ő maga is célzatosságot lát abban, hogy az igazságügyi bizottságból kihagyták. Husz év óta teljes odaadással legjobb tehetsége szerint munkálkodott az igazságügyi bizottságban és ha most kihagyják, ebben bizalmatlanságot lát maga ellen, nemcsak a kormány, de a párt részéről is. Ily körülmények közt nem kivánja jelöltetését a mentelmi bizottságban sem, amelynek hosszu éveken át elnöke volt.

Rendkivül mély hatást tett Chorin Ferencnek ez az önérzetes és férfias kijelentése a bizottság tagjaira, akik mindannyian érezték, hogy itt nagy méltatlanság történt a párt két oszlopos tagjával szemben. És most már hangosan is megnyilatkozott az elégületlenség e kicsinyes eljáráson.

Bánffy miniszterelnök kijelentette, hogy a kijelölést maga a *szakminiszter* végzi, és ha eztel nem fogadják, ugy ezt a *párt bizalmatlanságának* venné.

E kijelentés még inkább fokozta a hangulat izgatottságát. *Tisza* István válaszolt a miniszterelnöknek, a kifejezéseket nem igen válogatta meg, erősen hangsulyozta, hogy a *miniszterelnök* szavaiban *tökéletesen megnyugtatót nem talál*; *Chorin álláspontját tökéletesen érti és méltányolja*. Sajnálja, hogy az igazságügyminiszter nincs jelen, de távollétében is meg kell mondania, hogy *méltánytalanság* az, ami *Chorin* Ferencen megesett és egyenesen megtagadása azoknak a kiváló szolgálatoknak, melyeket Chorin a párt és az ország érdekében tett. Ily *hálátlansággal* szemben, kénytelen sajnálkozását kifejezni. Némelyek szerint Tisza egyenesen *rosszalását* nyilvánitotta Chorin Ferenc megbántása miatt. Kérte azután Chorint, hogy a párt és az ország érdekében ne törődjék többé a dologgal és tartsa fön jelölését a mentelmi bizottságban.

Hegedüs Sándor kijelenti, hogy *teljes szivvel csatlakozik a Tisza István fejtegetéseihez.* Maga is azon a nézeten van, hogy a part e kiváló jogászán sérelem esik és hogy a vele szemben követett eljárás *nem felel meg a helyes partpolitika, sem a loyalitás követeléseinek. Élénken sajnálja* ő is, hogy az igazságügyminiszter távol van. Szerette volna, ha a miniszter is megismerkedik a bizottság e hangulatával.

Hegedüs e szavaira nagy mozgás támadt a bizottságban.

Utána szólásra senki sem jelentkezett.

A bizottság ezután *változatlanul szavazta meg a kormány listáját.*

A pártkörökben csakhamar hire futott a bizottságban történteknek. Nagy izgatottsággal tárgyalták a párttagok a konfliktust és számo-an egész nyiltan fejezték ki méltatlankodásukat. A klubban egész este egyébről sem volt szó, csak erről a dologról. Baljóslatu depresszió ült a kedélyeken és általános volt az a benyomás, hogy a mai események csupán előrevetett árnyékai a párt keblében uralkodó politikai meghasonlásoknak.

A szabadelvü párton, Bánffy legintimebb környezetét kivéve, senki sem tudta helyeselni, sőt menteni sem a Chorin Ferencen és Emmer Kornélon megesett méltatlanságot és mindenki illoyalitásnak, *politikai üldözésnek és a szabadelvü párt megalázásának* tekintette azt Igen rossz vért szült a miniszterelnöknek a kijelölő bizottságban mutatott hipokrizise. Mindenki azt várta, és ez esetben a miniszterelnök nyilatkozatának korrektségéhez szó sem férhetett volna, hogy a maga tekintélyével és személyével fedezi az igazságügyminiszter eljárását, a helyett azonban a kormányelnök az affér egész ódiumát ráháritotta az igazságügyiminiszterre, aki távollétében nem világithatta meg álláspontját és nem is védekezhetett. A miniszterelnöknek ez az eljárása annál rosszabb vért szült, mert mint később kiderült, Chorint a párt végrehajtó és kijelölő bizottságából is kihagyták, ami kizárólag a miniszterelnök akaratára vezetendő vissza, de ennek a kérdésnek ódiumát a miniszterelnök már jónak találta az egész minisztertanácsra rákenni.

A szabadelvü pártban sokan foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy Chorin és Emmer megmaradnak-e a szabadelvü párt kötelékében. A nevezett két képviselő szilárdul el van tökélve, hogy nem törődve a kormány inzultusával, továbbra is a szabadelvü párt tagjai maradnak, amelyhez őket meggyőződésük azonossága, törekvéseik, programmjuk, egész politikai multjuk füzi.

II.

Prága ismét forrong.

jan. 21-én.

Csehek és németek furcsán békülnek Prágában Mialatt a tartománygyülésen a nyelvrendeletek okozta sérelmek élét igyekeznek tompitani, künn az utcán a bursok veres sipkáikkal provokálják a cseheket. Ez a vörös sipka pedig bőszült kitörésekre készteti a csehek önérzetét. Ha a németek lapjait figyelemmel kiséri az ember, hamar megérti, hogy az egész békeakció csupa komédia. A sulferein legigénytelenebb kiadványától fel egész a Kölnische Zeitungig vagy a Bismarck lapjáig napról-napra a legéktelenebb módon szitja minden a harcot a csehek ellen. Mindig és minduntalan a csehek müveltségét támadják; a jól ismert német szokás szerint félmüvelt barbároknak nevezik őket, Ez pedig vérig sérti a cseheket, akik a szlávok legmüveltebb törzsének tartják magukat. Világos, hogy ily körülmények között még a türhető beke megteremtése is roppant nehézségeket okoz. A kormány a nyelvterületek elvének elfogadásával tulajdonképen visszavonja a Badeni nyelvrendeleteit. Vigasztalásul azonban kilátásba helyezi a cseheknek, hogy kétnyelvü hivatalnokok képeztetéséről már a középiskolai oktatás reviziójával akar gondoskodni. Ettől meg a németek döbbentek meg s kórusban utána zengték a Wolf jelszavát:

A tantárgyaknak három csoportja vivta meg ezt az ütközetet: a nemzeti tárgyak az emberiség multjára vonatkozó tárgyak (klasszikusok) és a jelen megismerésére vonatkozó, realis tárgyak. Megnyugvással tapasztaljuk, hogy a nemzeti tárgyak nem veszitettek, sőt nyertek a küzdelemben. Azonban jelenünk és a természetnek megismerésére vonatkozó tárgyak, amelyek hivatva vannak szemeinket felnyitni, eszünket modern irányban fejleszteni, a létérti küzdelemben bennünket megedzeni, ezek a tárgyak az emberiség multjára vonatkozó tárgyakkal szemben veszteséget szenvedtek, anélkül, hogy az a vigasztalásunk maradna, hogy az emberiség multját igazán jobban fogják ifjaink megismerhetni, és anélkül, hogy reményünk volna arra, hogy nem zsugorodik össze a mult tanulmányozása egyszerü — grammatizálássá.

A csehországi tartományi választmány tegnapi ülésén Adamek cseh képviselő a prágai katonaságnak tegnapelőtti brutális viselkedése miatt tett panaszt.

Előadta, hogy a lovaskatonák tegnap a békésen sétáló lakosok közé rontottak és miután az emberek a gyalogjárókra menekültek, innen a gyalogosok szoritották őket vissza. A hatóság igy nem fogja az embereket lecsillapitani, sőt még a legcsöndesebb embereket is föl fogja izgatni. A tartományi választmány köteles mindent elkövetni, hogy a tartománygyülés nyugodt tárgyalását biztositsa és ez okból tudnia kell a helytartónak, hogy a lakosságot nem szabad nyugtalanitani és izgatni s hogy a rendőrségnek és a katonaságnak a helyzet által parancsolt intézkedéseken nem szabad tulmennie.

A néppárt győzelme.

— Az alsó-lendvai mandátum. —

Büszkék lehetünk mi zalavármegyeiek, hogy mily egyöntetü szép akarattal küldtük *liberális* (!) képviselőinket az ország házába. Nálunk önérzetes, szabad választók vannak csupán, nincs szükség kortesre, szavazatainkat politikai elvek vezérlik, a voksokat nem pénzért vásárolják, pálinka, bor, terrorizmus nem vetett gátot a népakaratnak, emelkedett lélekkel, nyugodtan lépett minden polgár az urnához, csengő hangon, repeső szivvel mondták be, hogy ők — *néppártiak.*

Igy mondták ezt el a jó plebános urak vendégeiknek, künn a csendes falukon, a parokia meleg, kényelmes nagy szobájában, ebéd után pipaszó és bor mellett. És a szeretetreméltó vendég egyet bólintott nehéz fejével, dicsérte, égig magasztalta a néppárt jövőjét.

És ime, most kipattan a titok, a mi tulajdonképen sohasem volt titok. Emelt fővel járt a megvesztegetés, erőszak és fenyegetés, a jó plebános urakról kisült, hogy kufárkodtak, durván lerántották az isten képét és odadobták az eszeveszett részeges tömegnek, aki pedig dacára ennek nem vesztette el hidegvérüségét és nyiltan kimondta, hogy ezzel az áramlattal nem érzi egynek magát, arra ráuszitották a dühöngő csordát, saját szennyüket a tudatlan naiv nép felzaklatott vére közé keverték.

A megtámadott lendvai mandátum ügyében még egyre tartanak az ülések.

A vizsgálóbiztos vagy négyszáz tanut hallgatott ki s ezeknek a vallomásából pompás képe alakul ki annak, hogyan készül egy néppárti mandátum.

A fölolvasott tanuvallomási jegyzőkönyvek szerint egyes választók kijelentik, hogy Mandelre akartak szavazni, de látván, hogy életük és vagyonuk veszélyben forog, kényszerüségből a néppárti jelöltre szavaztak. Mások meg azt vallják, hogy *a plebánosuk a templomban választási dolgokról izgatottan szónokolt*, ugy, hogy *a nép is megbotránkozott* benne s azt mondták, hogy nem is mennek többé templomba, mert már megunták ezt a dolgot Egyes Mandel-pártiak ugy nyilatkoztak, hogy már *szégyeltek is a templomba menni*, mert a plebános őket *mindig szidalmazta*. Az uradalmi főerdész előadja, hogy *Belicán* öt s több Mandelpárti választót a *fölizgatott néptömeg agyonveréssel* fenyegetett, betörték a korcsmát, a korcsmáros egy egyén kezéből, aki *föl akarta gyujtani a korcsmát*, kiverte a gyulát és végre is a helyszinén megjelent katonaság tette lehetővé a menekülésüket, de a történtek által megfélemlitett több Mandel-párti választó semmi szin alatt sem mert a választásra elmenni. Egy belicai fuvaros azt vallja, hogy *erőszakkal a plébániára hurcolták*, nem engedték onnan távozni s azzal fenyegették, hogy ha *Mandelre szavaz, leszurják őt is és a lovait is.* Többen azt tanusitják, hogy *a belicai lelkész a* legdurvább módon kényszeritett mindenkit, hogy a néppártra szavazzon.

Számos választó elmondja, hogy a *mura-szentmártoni pap* azzal fenyegette a népet, hogy ha Mandelt választják meg, se keresztelni, se gyóntatni nem fognak. Mások meg azt vallják, hogy utközben a néppártiak kőzáporral támadták meg őket, ugy, hogy kénytelenek voltak visszafordulni s nem vettek részt a választásban.

Egy választó önmagáról eskü alatt azt vallja, hogy a községi kisbiróval házról-házra járt s azt mondta a választóknak, hogyha nem szavaznak a néppárti jelöltre, a plébános nem fogja őket eltemetni. A tanuk legnagyobb része azt vallja, hogy különösen az asszonyokat annyira fanatizálta a papság, hogy kövekkel és téglákkal támadtak meg minden Mandel-pártit s férjeik a házi béke kedvéért kénytelenek voltak a szavazástól tartózkodni.

Számos választó előadja, hogy amint a válasz-

tásra Alsó-Lendvára vonultak, *Dekanovecz* községben a *plébános kertjéből kövekkel dobálták* meg, Novakovecz községben hosszu dorongokkal elállták a néppártiak az utat ugy hogy erőszakkal kellett utat törniök. Bottornyán kövekkel dobálták meg őket s többeket meg is sebesitettek.

Több tanu élénk szinekkel festi, hogy *Varga* Boldizsár, *kerka-szent miklósi plébános* a templomban miként izgatott a zsidó-felekezet ellen, hirdetvén, hogy a vallás veszélyben van s hogy a veszélytől csakis a néppárt mentheti meg a népet, s a szószékről felszólitotta hiveit, hogy zsidóra ne szavazzanak. A kerka-szent királyi tanitót pedig azzal fenyegette, hogy rögtön elcsapatja, ha Mandelre szavaz: egyeseket pénzzel is megkinált, sőt pénzt ki is fizetett; azoknak a családi székét pedig, akik Mandelre szavaztak, a templomból kidobatta.

A cserencsóci lelkész házról-házra járva a községben, azt hirdette, hogy a hitük veszélyben forog s csak ugy lesz megmenthető, ha a néppárt jelöltjére szavaznak; egy másik káplán pedig azt mondta az asszonyoknak, hogy ha valaki a kormánypárt érdekében férjeikhez jön, azt seprüzzék ki és dobják meg kövekkel, a mi tényleg meg is történt. Több választó azt vallja, hogy Mandel-partiak voltak, de házaik felgyujtásával fenyegették őket, a mely fenyegetés által megfélemlitve, elvük és akaratuk ellenére a néppárt jelöltjére szavaztak. Más tanuk vallomása szerint az alsó-lendvai segédlelkész a Kapcán végzett temetési szertartásra »éljen a néppárt« feliratu zászlóval ment, a néppárti zászlót a temetőhöz is elvitette s az alatt végezte temetési szertartását. A kapcai tanitó elmondja, hogy az alsó-lendvai segédlelkész még most is bujtogatja ellene a népet, ugy hogy még folyvást veszélyben forog. Számos Redics községbeli választó azt vallja, hogy papjuk éjjel-nappal azt hirdette, hogy elárulják a vallást és zsidókká lesznek, maguk és gyermekeik is, ha Mandelre szavaznak: a pap vezetése alatt az asszonyok házaik elé gyültek és fenyegették, szidalmazták őket a felbujtogatott nép pedig házaik felgyujtásával fenyegetőzött, minthogy pedig szalmafedelü házaik nem voltak biztositva, kénytelenek voltak a néppárttal szavazni.

Horváth J. tanitó, a Mandel-párt tagja, annak bizonyságául, hogy mily nagy volt községében az izgatás, fölemliti, hogy még a választás után is, halottak napján fölrugdalták a temetőben az ő két kis gyermekének sirjat, a sirt meglátogató többi gyermekeit elkergették onnan és zsidókölyköknek csufolták. A vizsgálat során az alsó-lendvai káplán, a néppárt legfanatikusabb kortese oly dolgokat is késznek nyilatkozott eskü alatt bebizonyitani, a melyek ellenkezője minden kétséget kizárólag ki volt mar deritve, minélfogva a vizsgálóbiztos nem bocsátotta őt esküre. Fölolvasták továbbá, *Izsó* választási elnöknek terjedelmes nyilatkozatát, a mely hazugságoknak nyilvánitja azokat az állitásokat, melyek szerint ő bejegyeztetett volna szavazatokat anélkül, hogy az illetők megmondták volna, hogy kire akarnak szavazni s a választásnál egyéb szabálytalanságokat is követett volna el. A néppárti bizalmi férfiak szintén valótlanságnak mondják azt, hogy szavazatokat a név kiejtése nélkül jegyeztek volna a lajstromokba.

Pénteken délután a kérvényezők képviselőjének *Nagy* Dezsőnek és a választás védőjének *Semadam* Sándornak beszédei töltötték ki a biráló bizottság tárgyalását.

Nagy Dezső azzal érvel, hogy itt statisztikai adatokra nincs is szükség, mert ez esetben érzelmekről, a választók lelkébe való erőszakos behatolásról van szó, de a bizottság előtt fekvő adatok és a józan logika törvénye szerint kétségtelen, hogy ama hallatlan izgatás nélkül *Marvofszky* sohasem nyerhetett volna többséget. Izgatással vádolja *Varga* Boldizsár, *Beck* Feliksz, *Zsupanecz* és *Klaffl* Mihály káplánokat. Az izgatás annyira hatott a népre, hogy nem volt a kerületnek egyetlen pontja sem, ahol a Mandel-pártiak életveszedelemben nem forogtak. Ehhez az erkölcsi kényszerhez járul a fizikai kényszer is, amelynek megdöbbentő eseteire mutatnak rá a tanuvallomások. Mindezek alapján kéri a választás megsemmisitését.

Az *itéletet* szombaton az esti órákban (lapunk zárta után) hirdették ki mely hihetőleg a lendvai mandátum megsemisitésével végződött, de ha nem is vetnek a fentiek élénk fényt arra, mily eszközökkel gyártják a néppárti képviselőket.

Farsangi naptár.

Január 29. Szombat:	A „Polgári Egylet" táncestélye.
Február 5. Szombat:	Az izr. jótékony nőegylet amerikai reklam estélye.
	A cs. és kir. szab. déli vasut társaság önsegélyző egyletének táncestélye.
Február 20. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmez estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

— **A franciskánusok életszabályai.** Lehetetlen mégis, hogy a századvégi szellemet kiirtják a komor külsejü kolostorok derüs belsejéből. A főpapság előkelő tagjai nyilatkoztak, hogy a ferencrendi szerzetesek életén nemcsak az aszketák ütköznek meg, hanem a hivő közönség is megbotránkozik rajta. Szobájukban női kézimunka disziti a pamlagot, a szerzetes civil ruhában jár, mulatságon, pikniken táncol. A szinházba járás napirenden van stb. stb. Romában is tudják ezt és egy rémhir erős szele csapott felénk az örökvárosból, de ugylátszik: ez nem volt komoly. — *Nith* Norbert tartományfőnökhöz megérkezett a pápai engedély kézirata, mely a ferencrendi szerzet jelenlegi tagjait nemcsak, hogy nem kényszeriti fapapucsban járni, de megengedi, hogy ezentul ép ugy élhessenek, mint eddig. — Tehát marad minden a régiben.

— **Eljegyzés.** *Kohn* Jaques a Grünhut-cég hivatalnoka jegyet váltott *Pollák* szül. *Löwinger* Teréz urnővel Nagy-Kanizsán.

— **Ménbeosztás.** Minden év február havában a palini ménteleppről, a mének tavaszi állomásaikra távoznak. A beosztás e hó 20-án csütörtökön volt s már az előző napokon igen sok földbirtokos érkezett a távolabb eső vidékről Palinba, kik a lótenyésztés ügye iránt mindenkor meleg érdeklődést tanusitottak. — Kilenc órakor reggel vezették elő a méneket. Hivatalosan jelen voltak: Gyarmatay *Durman* Antal altábornagy, a földmivelésügyi miniszterium képviseletében; Koller István — Zala, és *Kiss* Gyula Vasvármegye lótenyésztési bizottsági elnökei, *Komposcht* Alfonz ezredes, *Parcsetich* Ottó parancsnok, *Jankovich* László gróf főispán, *Csertán* Károly alispán, *Vécsey* Zsigmond polgármester és Viosz Ferenc főbiró. Zala Somogy és Vasmegye földbirtokos osztálya igen nagy számban volt képviselve. A hivatalos eljárás befejezése után társas ebéd volt a nagyvendéglőben, mélyen számos felköszöntőt mondtak. Az előkelő társaság késő esti órákig maradt együtt.

— **Közgyülés.** A „Nagykanizsai Tár-askör" január hó 30-án délután 5 órakor tartja *rendes közgyülését*. Tárgysorozat: 1. A választmány jelentése. 2. A számvizslók jelentése. 3. A költségvetés megállapitása. 4. A választmány és számvizsgálók választása. 5. Netáni inditványok. (Inditványok az alapszabályok értelmében a közgyülést megelőző 24 órával az elnökuek bejelentendők.)

A Casino táncestélye. A nagykanizsai Casino diszterme folyó hó 20 án fényes bálnak volt szinhelye. A rendezőség nem tervezte ezen estélyt nagyszabásunak, mert csakis a Casino tagjait, illetve ezek családjait hivta meg azzal, hogy a tagok által hivott vendégek szivesen láttatnak. Ezen korlátozott meghivás miatt az estély nem volt igen látogatott, de éppen ezen körülmény hozta magával, hogy a megjelent táncosok és táncosnők valódi élvezettel forgolódhattak a sima parketten. A megjelent hölgyek majdnem mindnyájan elegáns, báli öltözékben jelentek meg, mi rendkivül emelte az estély fényét; ehez járult még, hogy az estélyen két zenekar játszott és pedig a cs. és kir. 48-ik gyalogezred zenekara, meg Zsolnai Vilmos cigányzenekara, utóbbi természetesen csak a csárdásokat huzta, de ezt oly tüzzel-hévvel, mintha a cigányzenekar becsületét kellene meg menteni. Az első négyest 38 pár táncolta. Jelenvoltak: Altstädler Lipótné, Altstädler Berta (Varasd.), özv. Asztalosné, Boskovitz Sándorné (Szakácsi), dr. Blau Simonné, Blumenschein Vilmosné, Bogenrieder Józsefné, Chech Clara, Csigaházy Antalné, Deak Péterne, Demeter Béláné, Demeter Ernesztin, Engländer Ottoné, dr. Engel Sándorné, dr. Gerő Józsefné, Goldhammer Károlyné, Grünhut Henrikné, Heltai Józsefné, Heimler Józsefné, Halphen Mórné, Halphen Teréz, Hoffmann Mórné, Hoffmann Józsa és Lilly, Hirschl Olga (Dubica), Kohn Emilné, Ledofszki Arminné, Ledofszki Mici, Löwenstein Emilné (Pogány-Szent Péter), Mergenthaler Lajosné, Neu Lajosné, Práger Béláné, Prager Ilona, Reichenfeld Gyuláné, Rosenberg Izraelné, Schäfer Arthurné, dr. Schön Fülöpné, Stern Sándorné, Steiner Mihályné, dr. Tuboly Gyuláné, Unger Ullmann Elekné, Vécsey Zsigmondné, Weiszmayer Lipótné, Weisz Adolfné, Weisz Melanie, Weisz Lajosné, Weisz Berta (Szombathely), Weisz Emilné, Weisz Irma, Weiser Józsefné, Weiser Clara stb.

— **Jótékony hangverseny.** A 48-ik gyalogezred zenekara szerdán este a „Polgári Egylet" nagytermében a városi szegények és a felső-templom javára sikerült hangversenyt rendezett. *Grossauer* Lajost a kitünő karmestert és zeneszerzőt a nagyszámu közönség kitüntető, zajos tapsokban részesitette, mely minden egyes szám után hosszan felzugott. A szépen összeválogatott müsoron a zeneirodalom legremekebb darabjai szerepeltek. Hunyady László: megnyitója, egy Strausz keringő, Kienzl „Biblias ember"-ének egyik legtetszőbb részlete, Bizet „*Carmen*"-jának fantaziája, közkivánatra Blon „Blumengeflüster" cimü csodálatosan szép karakterképe, a melyet a mult évben a nőegyleti mulatságon oly nagy hatással adtak elő. Grossauer egyik szerzeményét, a »Lawtennisz«-t zajosan megtapsolta a közönség. Végül néhány igen szép magyar népdalt játszottak még.

— **Asszonyok férfiruhában.** Mint több lap irja, Párisban és környéken tiz asszony rendőri engedélyt kapott a teljes férfiruha viselésére. Közéjük tartozik egy hires párisi müvésznő, egy asszonyi cégfestő és diszitő, egy nyomda férfias vezetőnője és különféle más nő, a kiknek sikerült a rendőrprefektet meggyőzni, hogy asszonyi ruhájukat az erősebb nem öltözékével kell felcserélniök. Dieulafoy asszony, egy nevezetes régiségkutatónő és a párisi társaság legkedveltebb tagja, már rég idő óta gyakorolja azon kiváltságot, hogy a nyilvánosság előtt férfiruhában jelenik meg, mintegy azon sok kiváló szolgálat elismeréseül, melyeket az államnak tett. Ennek az asszonynak köszönheti a régiségtudomány Dárius temploma romjainak felfedezését, — oly tett, melyért a leghiresebb kutatók tisztelettel adóznak iránta. Dieulafoy asszony ugyanazon szabót foglalkoztatja, a kinél férje ruhái készülnek és vetélkedik férjével különös öltözékeinek elkészittetésében. Dacára férfias megjelenésének, egyike a legszellemesebb francia nőknek és vonzó, valódi női kecsesség diszíti. Szalonja, mely Európa legnagyobb tudósainak találkozó helye, Páris legelőkelőbb szalonjai közé tartozik. Egy másik hires francia nő, ki szintén évek óta előszeretettel viseli a férfiruhát, az állatfestőnő: Bonheur Róza.

— **Táncestély Letenyén.** A letenyei Casino 1898. évi február hó 1-én, este 8 órakor Letenyén a nagyvendéglő helyiségeiben tombolajátékkal egybekötött tánc-estélyt rendez. Személyjegy ára 80 kr. A tiszta jövödelem a letenyei szegénysorsu iskolás gyerekek felruházása lesz forditva; mely célra a jószivü felülfizetéseket köszönettel veszi s hirlapilag nyugtázza a választmány.

— **A kórházak rémei.** Egy olyan csapat emberről van szó, akik a téli napok beálltával ugy tartják fenn magukat, hogy különféle betegségek ürügye alatt felvétetik magukat az ország különböző kórházaiba. Ott aztán henyélnek és egész kényelmes életet élnek mindaddig, amig ki nem dobják őket, avagy jobb esetekben, amig be nem köszönt a ragyogó, verőfényes, meleg tavasz. A belügyminiszter egy nyomtatott körrendeletben hivja fel az ország összes kórházait a nagyon elterjedt, megszaporodott dologtalan csavargókra.

— **Szalkay igazgató jutalom-játéka.** Zsufolt haz, taps és ismét taps jellemzi Székesfehérvárott a szini évadot. Méltán, mert a társulat a legjobb erőkből áll, a rendezés kitünő kezekben van s igy a pártolásra minden tekintetben rászolgálnak. Fehérvár még Kanizsának is mögötte

állt; hosszantartó közönye és a szinügyi bizottság nemtörődömsége dobra ütlette az ottani szép szinházat, melyet ezentul maga a város fog vezetni. Szalkay annyira megnyerte a közönség kegyét, hogy pályázaton kivül a jövő évadra ő nyerte el a szinházat, de az őszinte elismerésnek kedden este az *igazgató jutalom-játéka* alkalmával adta igaz jelet. Egész szorongásig megtelt a nézőtér, ugy, hogy még a zenekar is kiszorult helyéről, a kulisszák mögött volt kénytelen játszani. „*A kikapós patikárius*" került szinre és a hogy az igazgató a lámpák elé lépett, viharos tapssal fogadták. A zsinórpadlásról hatalmas babérkoszorut bocsájtottak alá, s széles nemzeti szalagga, az orkesztérből remek vadászfelszerelést, kétcsövü fegyvert minden hozzávalóval nyujtottak fel a szinpadra. A meghatottságtól alig tudott szóhoz jutni. Felvonások után megismétlődtek a zajos ovációk. — A szintársula *február hó 23-án* jön Nagy-Kanizsára és első előadás 26-án lesz. Trilby kerül szinre. — A társulat legjobb tagjai: *Gyurman* Alice, *Gazdy* Aranka, *Tábory* Frida, *Borschitzky* Ilon, *Tomcsányi* Rózsi, *Mányay* Aranka, *Répási* Guszti, *Hidvéghy* Ernő, *Sághi* Gyula, *Fábián*, *Hetényi* Elemér, *Szepesi* Gusztáv, *Erckövy* Károly, Sz. *Nagy* Imre, Izsó. — Az idei szinievad elé nagy érdeklődéssel néz közönségünk, mert maholnap bizony egy éve, hogy városunkban nem játszottak szinészek; de ezért nem bennünket terhel a felelősség.

— **Lövés az ablakon át.** *Kohn* József somogy-berzencei kereskedő szerdán este együtt vacsorált családjával. Ő az asztalfőn ült, szemben az udvarra nyiló ablakkal. Valami érdekes dolgot akart elmondani feleségének, de egyszerre egy éles durranás zavarta meg a csendet. Kohn hanyatt vágódott székében, egy jajkiáltással lezuhant a földre. Mire rémületükből felocsudtak a családtagok, a padlót vörösre festette Kohn kiömlő meleg vére. Hörgött, de nem birt szólni: a golyó a száján keresztül a nyakcsigolyába furódott. Sebe veszélyes, de hihetőleg fel fog gyógyulni. A nyomozást azonnal megindították, ami azonban nagy bajjal jár, mert nem sejtik, hogy mily végből vetemedett arra az illető, hogy Kohnt meggyilkolja, mert neki senkivel sem volt soha összekoccanása.

— **Táncvigalom.** A murakeresztúri fiatalság február hó 1-én Faller János vasuti vendéglőjében zártkörü táncvigalmat rendez. Belépti-dij személyenkint 50 kr., családjegy 80 kr. Kezdete 8 órakor.

— **Meleg — hideg.** Ha ember volna, egész egyszerüen hidegvizgyógyintézetbe küldenék, sőt kényszerzubbonyba bujtatnánk és bedugnánk valami homályos cellába, de hát az időjárás bolondult meg és ennek nem használ sem a zuhany, sem a kényszer zubbony, minden recipére fütyöl ő és bolondul tovább kénye kedve szerént. Csak néhány nap előtt tavaszi napfény siklott végig az asztalon, a higany fokról-fokra emelkedett szük lakásán a hőmérőben, azt hihette, hogy március van. Magunk is leszerettük volna dobni a nehéz télikabátokat, figyeltük a fák galyait, vajjon nem buvik-e elő rajtuk a nyálkás, ragadós barna rügy. Aztán gondolt egyet és leszaladt a hőmérő higanya, zeron alól áll most. Hideg van, felgyürt gallérral sietnek tova az utcán az emberek. A korcsolyázók örülnek, bár az egyleti pályán tilos a járás, de reménykednek, és ha az idő nem változik, ugy a hét végén ismét elöszedhetik a halifakszokat. De mikor olyan bolond az idő...

— **Szabadjegy nélkül.** Akinek pénze van, nem sokat gondolkozik az utazás gyötrelmeivel, hanem megveszi a jegyet és felül a vonatra; a többi már a mozdonyvezető gondja. Akinek azonban nincs pénze, az jegy nélkül utazik, vagy egyáltalában fel sem ül a vonatra. Schwartz Béla pécsi fiatal suhanc nem tartozik azok közé akiknek szabadjegyet osztogatnak. Mindamellett el akart menni Dombovárig ugy biléta nélkül, mintha arról a mellékes dologról megfeledkezett volna. A kalauz azonban azonnal észrevette a különös passzért, mire Schwartz Béla annyira megijedt, hogy nyomban leugrott a vonatról. Semmi baja nem történt, de elfogták és visszavitték Pécsre. Nem azért a feledékenységeért fogják megbüntetni, hogy jegyet nem vitt magával, hanem azért, miért ugrott le a nyilt pályán a teljes gőzzel robogó vonatról.

— **A levélkártyákban** tükröződik vissza most leginkább a müvelődés-történet. Ha valamelyik fürdő kedvelt vagy nem kedvelt, mihelyt egy művész népszerü, melyik zene divatos, melyik sportot üzik, ezeket mind megtudhatjuk levélkártya-gyüjteményünkből. A legutobbi idők jelentős eseményei is meg vannak örökitve, igy a hirhedt osztrák parlamenti csaták, a németek és csehek küzdelme. Egy »obstrukció-kártya« gyüjtemény Berlinbe tévedt, de ismet megkerült. A kártyákon nagyon vidám szövegek és osztrák képviselők karrikaturái találhatók, kiket mint hősöket allegórikus képekben ábrázolnak. De a humor sem hiányzik. Egy ilyen kártyán az alábbi vers található, mely paródiája egy hires költeménynek. Hevenyészett forditásban igy hangzik:

»Habár a harcok zugnak itt lent,
A német sziv nyugodt marad,
Mi németek féljük az istent,
De semmi mást az ég alatt!«

Egy másik kártyán ez olvasható:

»Egy harci szózat zug cseh földön
Fel, fel, ma senki el ne dőljön;
Nyelvért, hazáért, szent haragtól égve
Szivünk' s kezünk' emeljük esküvésre:
Németcsehország légy nyugodt,
Megvédünk minden zeg-zugot.«

Durván hangzik egy kártya szövege, melyen egy német »Michel« látható, a ki egy erős bottal megy neki a köréje tekergődző, kétfarku cseh oroszlánnak:

»Német jogunk', azt gondolád,
Izzé, darabra töröd —
Michelt nem ismered, polyák
Kicserzi majd a bőröd!
Német türelmünk megszakadt,
S szivünk haragra lángol!
Már szenvedénk elég sokat
A csehtől és polyáktól.«

Egy szép kártya két pisztolytól övezve Badenit és Wolfot mutatja. És igy tovább a legtarkább változatokban. Egy jövendőbeli Mommsennek már a levél-kártyákkal is akad dolga!

— **Felhivás.** Mindazok, kik makacs csuzos és köszvényes bántalmakban szenvednek s hiába használtak szereket avagy gyógyfürdőket, küldjék be cimeiket Zoltán Béla gyógyszertárának (Budapest, Széchenyi-tér) s ingyen megkapják a csodahatásu dr. Johnsen kenőcs (1 üveg ára 1 frt) használatának leirását. E szer hatása kitünő, mert még a legrégibb csuzos és köszvényes bajokat is bizton meggyógyitja.

— **Olasz és francia nyelvben oktatást nyerhetni egy városunkban ujonnan letelepedett nyelvtanárnőnél, — ki elfogad irodákban is olasz és francia levelezést. Jelentkezni lehet lakásán, Corlup tanárnőnél, Iskola utca 12. számu házban.**

Közgazdaság.

Tapasztalatok a gabona-rozsda körül.

Bár a rozsdagomba életmódját és fejlődését régebben ismerjük, azért még sincs teljes biztossággal kimutatva, hogy a gabonarozsda képes-e a gabonán teljesen kifejlődni, illetőleg eléri-e fejlődésének minden stádiumát a gabona növényen, avagy okvetetlenül rászorul-e fejlődése folytán más gazdanövényre is, mint a hogy azt eddig de Bary észleletei alapján fölteszik, hogy fejlődésének egyik stádiumában, nem a gabonán, hanem a sáskaborbolyán tenyészik.

Ezt Frank határozottan ketségbe vonja és de Bary és Powright észleleteivel szemben azt találta, hogy a Puccinia graminis sporidiai direkt a buzán csiráznak s igy a gabonarozsda egy és ugyanazon növényen, t. i. a buzán teljesen kifejlődik. De Bary azonban hosszu észleletek és többszöri kisérletek után jutott csak tentebbi meggyőződésre, azért mindenesetre Frank állítása is még többszöri ellenőrzést kiván s kisérletei még többszöri ismétlést igényelnek. Frank a zab rozsdajánál (Puccinia coronata) nem észlelhetősnak direkt fertőző képességét. Mindazonáltal nincs megcáfolva, hogy a gabonarozsda fejlődése folyamán egyik fejlődési alakját az aecidium alakot át ne ugorhatná, illetőleg ki ne hagyhatná.

Ha a rozsdagomba fejlődése mindenáron megkivánná a közbeeső gazdanövény (sáskaborbolya) jelenlétét, akkor az aecidium spóráknak nagy volna csiraképességük is, ami azonban nem tapasztalható, sőt éppen ellenkezőlag, ezek a sáskaborbolyán képződő spórák igen sokszor meddők.

A gyakorlatra nézve sokkal nevezetesebbek a Baselernek közlései, melyeket hosszu tapasztalat után levont.

Tudjuk — ugymond — a gyakorlatból, hogy az összes gabonanemeink igen sokat szenvednek rozsdagombáktól, de egyik fajta többet szenved, másik pedig kevesebbet.

Kissé bajos azonban minden gabonanemnél azon fajtákat megnevezni, melyek ellentállóbbak a rozsdagombák iránt. Annyi azonban áll, hogy azok a gabonafajták ellentállóbbak és kevesebbet szenvednek a rozsdától, melyek erőteljesebbek, melyeknek erősebb vastagabb a szalmájuk, nagyobbak a kalászaik; mig ellenben azok a fajták, melyek gyöngéd alkotásuak, többet szenvednek. Ennek oka talán abban van, hogy az erősebb gabonanövények sejtfalai vastagabbak és jobban vannak átivódva kovasavval s ezáltal inkább ellenállnak a gomba spórák behatolásának.

Az sem lehetetlen, hogy egyazon gabona fajtából oly egyedeket válaszszunk ki, melyek ellentállóbbak, mig mások megint érzékenyebbek a rozsdaokozta bántalom iránt.

Beseler azonban azon kérdéssel is foglalkozik, részletesen, mennyiben függ a növények ebbeli ellentálló képessége a táplálkozástól? A gabonanövények u. i. vagy jobban, vagy kevésbbé jól képesek a rozsdának ellenállni, aszerint, amint a gabnanövénynek táplálkozása rendes vagy rendellenes. Igy pld. a légenynek tulságos mennyisége a földben igen buja, nedvben gazdag növényeket fejleszt, melyek gyorsan fel sarjádzanak, gyengébb alkotásuak, puhábbak és porteinben gazdagabbak, mint a velők egyenlő koru rendesen táplálkozott növények.

Nem kell tehát csudálni, ha a rozsdagombák is inkább ellepik azokat a gabonanövényeket, melyekbe könyebben behatolhatnak s melyekben bővebb táplálékra akadnak, melyekben különösen sok légeny-gazdag táplálékot találnak.

Az istállótrágyával táplált növények többet szenvednek a rozsdától, mint a normálisan táplaltak. Tapasztalták pl. Meklenburgban, hogy a buza nagyon sokat szenved a rozsdától s azáltal segitettek a bajon, hogy légenyt elvonó növényeket — cukorrépát nagyobb mennyiségben termeltek. E célból ujabban ismét cukorgyárakat épitettek, s ezáltal azon indirekt hasznot érték el, hogy a rozsdakárok apadtak, buzájuk a rozsda iránt ellentállóbbá lett, mert a répatermelők kénytelenek voltak talajuk foszforsav tartalmát szuperfoszfát gyakori elhintése által öregbiteni. Mert bizonyos, hogy minél több foszforsavat, tehát szuperfoszfátot kap a talaj, annál kevésbé lép fel a rozsda. Foszforsavban gazdag talajokon vagy egyáltalán nem, vagy igen ritkán fog jelentkezni.

IRODALOM.

„1848" hatodik és hetedik füzete. Egyszerre két füzetet kaptunk most Jókai, Bródy, Rákosi pompás vállalatából az „1848"-ból a hatodikat és hetediket.

Fegyvercsattogás és trombitahang üti meg füleinket, ha ezeket a képeket nézzük. Megragad az idők hangulata, az a lelkes, nagy érzés, mely akkora kebleket tudott betölteni, mint a Petőfié. Lélekcserélő nagy idők! A mai kor gyermeke szomorgó kegyelettel gondol a nagy alakokra és mélyen felsóhajt: miért nem adatott neki azokkal egy korban élni. Az Unió hőseinek korában, a mikor Szász Károly a világtörténet könyvével kezében irta harcát a háborgó nemzetiségekkel, feltámadt az ellenség tengere, de egy napon csöndesül a vihar, a kolozsvári piacon kibomlik o magyar trikolór, mint a szivárvány a vihar után és elcsendesül egy pillanatra minden; csend, — béke. — Mért nem adatott élnünk a boldog korban, midőn Pozsonyban a magyar szellem kezdte bontogatni szárnyáit, mikor aztán Pestre költözött az országgyülés. Egyszerü terem volt a képviselők tanyája, ők, az alakok voltak fényesek A Vigadó szerény termében egymásután nagyszerü események játszodtak le. Ma még Kossuth beszéde hangzik, a visszhang „Megadjuk"-ot kiált rá százak ajkáról; lent a határszélén véres harc folyik, jönnek a szerbek. Ma még készülődnek, egy hét mulva idetoppannak, két hét mulva mindenünkből kifosztottak, egy hónap mulva Kossuth szózata harcra hivja a népet; nyomában megterem a népfölkelés, megnépesülnek a magyar táborok s másfélhónapra már takarodik kifelé az ellen, azt keresi, hol közelebb az osztrák határ?

Dicsőséges, fenséges nagy idők, jól járt, a ki bennetek élt, boldog, a ki rátok visszaemlékezhet, áldottak, a kik nagy tetteidet összegyüjtik, uj életre keltik, örökbe hagyják az utókornak.

A diszmü valóban ezt teszi. Ugy látszik, a szerkesztők és kiadók nemcsak igéretöket váltják be, hanem még sokkal többet tesznek. 1200 képet igértek, de ugy látszik, annál jóval többet adnak. — Teszik ezt hálából a közönség iran

mely e művet oly jól megérdemelt pártfogásban részesíti. A gazdagabb tartalom nem változtat a mű árán. Az egész nagy kötet ára 9 forint, és díszkötésben 12 forint lesz: egy füzet ára 30 krajcár. Megjelenik a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság kiadásában.

Az e rovatban megemlített mű megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Az első kúra.

— Elbeszélés. —

Irta: **Tóth Sándor.**

Molnár Béla százados tanári szünetre rándult huszonnégy akadémiai tanitványa kiséretében. Szomoru társul segődött hozzá két fekete szem drága emléke: a szép asszonyé.

Azt sugta epekedő hangon, mikor bucsuztak:

— Nem unod majd magadat?

S figyelmébe ajánlgatta a Báthory-kertet, az Ágoston-akadémia pázsitos utjait, a kis házilugast. Sokat sétáljon, vig legyen és szövögesse hosszan szép álmait.

Csak elfojtott sóhajok felelnek szavaira...

Doktor-barátjához fordul, aki jelentősen int-get szeme közé. Migraine lesz, vagy a mi jobb: változás — biztatja.. Asszonyok sora, hogy legalább egyszer képzelődjenek. Irma — beteg, boldogtalannak érzi magát, perpatvart csap és halni kiván...

A bánatos férj orvosi tanácsra megindul, hogy buzgó hallgatóival telepfölvételeket tegyen: otthon azalatt szabad menetére bocsátják majd a — kuralolyamatot.

A vonat szerencsétlenségre jelt ad: a férjnek távoznia kell. A bájos nő csa hamar letörli könyet s előbb tartózkodva, majd meg készséggel elfogadja barátjuk, az ezredorvos karját.

Virágillat és balzsamos lége hullámzott körülttük, ahogy a kerti átjárón végighaladtak. Velük együtt maradozott a szív szorongása is. A fűszőnyeg mentén halastó ringott: odaesett pillantásuk. Két szerelmes közelitett ott is egymáshoz; halkan percegett ajkuk s önfeledt szemeik mondhatatlan édes dolgokat beszéltek.

Irma mélázva figyelt a bohó teremtésekre.

— Ah, a boldogok! rebegte önkénytelen.

Nyulánk, szőke arcu férfiu volt, aki feléje hajolt s mosolyogva kérdezte:

— S kegyed nem boldog?

Megrezzent.

Mi ez? Mint a fényszürődés, hat a szó szerteszet keblében, szive rejtekén, piruló arcán. Lehajol a karfára, hogy zavarát elrejtse. Táncoló habárnyak riadoznak révedező szemei előtt; egy eltünik, más ujra kezdi csalta meséit. Nos, igen hát: boldogtalan! Fiatalon került asszonynak; anyja játékot üzött bizonyosan szivével, talán a mozgalmas élet vágya is elragadta, s Béla messze jött vele a család köréből, fel a főváros zajába, hol az álmadozó szív hamarabb ébred, mint egyebütt.

Furcsa, hogy eddig nem gondolt arra, szereti-e? Eszébe jut az első év örömtelen egyhangusságával, azok a boszantó pásztorórák, melyekről a költészet lázug himnuszait zengi. Nyomoru lét, áldatlan percek! gondolja. Hol a rokon lelkek vigasztalása, hol egy cseppnyi reménység, hogy ujjá születhetik? Örületes világ óh, takard el képed: egy szív küzdelme ez!...

Feleletet várnak: az a sóvár szem sürgeti.

Bosszankodik magán, hogy nem talál alkalmas szót. Eh, mért tudná meg? A férfiak önzők. A doktor is csupa patienst látna benne s ráfoghatná, hogy hiu vagy, a mi még boszantóbb, migraine ellen irna recipet. Csak azért sem szól, hadd tépelődjék!

Alant pedig még mindig folyt a játék, surranó alakok váltják egymást. Ugy tesz, mintha egyedül csak ők érdekelnék tavi bohóságaikkal. Apró cukor-morzsákat keres össze számukra s a kis nép megsokasodva verseng elsőbb-égért. Néha messzebb hajit, a zsákmányra aztán mint csali tolvajok rohannak elő, s tovabukkan, amelyik ráakadt. Felkacag olyankor pedig érzi, hogy nehéz most nevetni.

A doktor sem tágit. Dacot daccal! — erődödik lelkében az elhatározás. Mesét talál ki a boldogságról; egész haláig mind azt beszéli. Mulattató kis történet valóban; szól egy emberről, a ki megesküdt, hogy szerelem nélkül akar élni. Árván nevelték a szív is elhalt benne. Ugy-e érdekes ember, akinek nincs szive, szerelme?...

Irma merengve hallgatja. Az alkonyodó idő is mintha kedvére szövögetné fátyolát, szep ezüst sugarakat csal le egy bolygó világról, elhallgattatja a csevegő madarat és megnyitja a szív sóhajtásait. Ah, a bűvös-bájos est!... Odaomlik szárnyaival a kis lakásra, mely hívogatólag int felé, ablakon, falon végig kuszik s megakad egy fiatal leányfőn. Könyökölve üldögél az benn és már messziről fölismeri az érkezőket.

Adél szaladva borul nővére vállára:

— Soká jöttél.

— Féltél, kis bohó?

— Jer, jer! Istenem, kései az idő!

Az ifju szótlanu gyönyörködik a szép párban. Megnyilt virág az egyik, barna fürtök éjszin szemeket ábrázolva arcán; mig a másik ártatlan gyermekleány. Rejtvényként áll még mindig előtte a szép asszony; érzi, hogy nehéz most válnia. Melléje szökik, megragadja jobbját, bucsuzik. Azutan lesi szava visszhangját. De csak távozó léptek zaja hat fülébe. Kezén még a parányi kéz melege, s szinte hallja ziháló keble gyors pihegését; álmodozó képe bizonyára benn ül már lelke mélyén s édes nyugtalankodást keltett.

— Jó éjt! — hangzik utoljára az ablakból.

Visszafordul: a kis Adél képét látja eltünni a lebocsáthozó redők mögött.

* * *

A kertbe nyiló ablakrésen sürün lopózik be a holdsugár, de a tovaillanó órák nem hozhatnak álmot a két fáradt nő tagjaira. Hallgatag mozdulnak ágyukon; belebámulnak a ringó fáárnyakba, meg a keresztül szürődő földhomályba.

A szép asszony bölkezére támasztja égő homlokát, sir. Egész éjjel nincs nyugalma, bár a dagadó párnák mögé ássa is reszkető arcát. Fénykőröket vet eléje tulizgatott idege, rémülten kapja félre fejét s enyhületet az éj csendjében keres. Ujra megered könnye; csakhogy szomoru emlékei egész erővel tolakodnak felszinre. Alomnak hiszi a multat, mely szörnyű képeket titkolt előle; a valóságot nem láthatta, mert a szerencsétlen sziveknek — oh! megtanulhatta immár — sorsa az, hogy későn ébredjenek. Hah, gyülöli azt az embert! Megrabolta gyermekálmait! álnok kezekkel feldulta ismeretlen jövője képét...

Felsóhajtott.

Adél figyelni kezd: zokogást hall egyszerre. Felszökik ágyából, nejéhez siet.

— Mi bajod, édes?

Az bánatosan nyögi:

— Boldogtalan vagyok, nagyon boldogtalan!

— Hiszen visszajő két hó mulva. Ne sirj ..... nyugodjál karomon... E alszol-e?

Permetező könnyek adnak választ.

Nagysokára elcsillapul. Odahajol a szép gyermekhez:

— Hát te mért nem alszol?

— Szomoru vagyok.

— Boldogtalan ugy e, mint én? — S záporként hull siró könnye.

Adél csodálkozva üti fel fejét:

— Boldogtalan?... sugja — miért, Irmám? Miattad szomorkodtam. Olyan borus voltál az este s időnkint hallám sóhajodat. Mért zokogtál?

Félre hajol a bánatos arc, hogy ne lássa szegénykét. Hát ő nem boldogtalan? Igaz, igaz; hiszen még gyermek...

— Mért zokogtál? — ismétli a hug és hizelegve átöleli.

— Nem érted te azt! — szól s merően odavész tekintete a szoba árnyai közé. Szótlanul tünődik reggelig.

Izgatottan hagyja el aztán öltöző szobáját. Meglepetésére egy virágbokréta várja a dolgozó asztalon, rózsaszinü levélkével:

„Választ kér — egy boldog ember".

Körülnéz, ha nincs-e, ki most szivébe lásson. Percre haboz, még mindig ujjai közt az imádó soraival; majd székére omol s tünődik, mitevő legyen?

Zörejt hall.. Ah, csend van mindenütt. Adél szunnyad. Igen, a válasz!... Vajjon irjon-e neki? Görcsösen tollat ragad, odaveti e szót:

„Jöjjön; a lugasban várja — Irma."

* * *

Lábujj hegyen lép, hogy fel ne zavarja. Ott ül igéző pongyolában, Zola „Mouret abbé" ját olvasva. Regényes pillanat, a „most vagy soha" perce! A levél megmozdult az igéző szóra, a fü lábuk porával frigyesült, mikor az éden fája a nászanya titkait sugdosta... S mily kéjes volt a hang, mily részegitő a csók gyönyöre!... Ah, a boldogtalan nő szeme nyilni kezd, vére lázong a mulasztottakért, odaveti magát a varázslatnak. ...Igen, ha majd közelit a doktor, nem, nem. Károly (csak prózai ne volna e név!) égszin szemében hordva az álmodozást, mint Mouret, kezébe ragadva, önfeledten — akkor...

Szép volt e helyzetben. Sötét fürtjei homlokára borultak, szemei belemerültek a bűvös sorokba. Pihenő keble, ugy látszék, egyszer egyszer megakad, nézése merővé válik, pir árnyalja gyönyörü arcát. Az édes méreg hatott.

Az üdv előcsarnokában?.. Ah! — rebegi egy szó háta mögött s alig fordul vissza, csóközön boritja védelemre nyilt kezét.

Leomol lábai elé, lázas szemeit rajt feledi az imádandó alakon.

— A válaszért jöttem... Igazán boldogtalan-e kegyed? — suttogta. — Oh, az éj órai oly kinos-édesen teltek, Ime, a tegnapi mese visszája: én vagyok a boldogtalan!.. Csak egy szót e bűvös ajakról!... Hogy sohasem volt boldog... Ugy-e sohasem szeretett?

— Soha! — felel siró hangon s kábultan dől a rózsalugas karfájához.

Kácéran imbolyog pár bimbó halántéka körül, csak a thea-rózsa fejti ki kedvére illatát. Ráhajtja fejecskéjét, hogy égő arcát hüsitse s szempillait alkalma legyen lenyugtatni.

A gyönyör órája következik. Mámorosak az önkivülettől és szerelemtől. Boldogságban olvadoznak, a jövőt meglopni akarják, a szív kéje örületes képeket fest szemök elé.

Játék a boldogtalansággal!

Kéz kézben, álmadozó tekintet a másikba temetkezve esküsznek hűséget, bizalmat, szerelmet. Ha majd a doktor szabadságideje megérkezik, vasutra ülnek s örök boldogság egyesiti szivöket. Addig is készülődni kell a — szabadságra.

* * *

A doktor látogatásai naponta több időt vesznek igénybe. Hogy a kura hat: Adél szomoruan tapasztalja. Rendes sétákat végeznek, mialatt a szép asszony szüntelen, gondoskodik egyről-másról, hogy távol tartsa.

Elérkezik végre a szökés napja.

Kora regg óta észrevehetőleg nyughatatlan. Össze-vissza hány-rakosgat holmijában, majd meg bágyadtan roskad a kerevet párnái közé.

A doktor mosolyogva les mozdulataira. Az igéző arc hirtelen kigyul, majd szederjes-fakó szint ölt; pillái lezáródnak és végigcikázni látszik rajtuk egy-egy fájó vonaglás; ajka összeszorul és megint félig nyitottan finom fogsorát láttatja. Hirtelen alélni kezd; fellocsolják s erős illatoktól magához tér.

Adél tizszer is odaszalad, kérdést intéz a beteg állapota iránt.

A doktor csak fejét rázza, megint mosolyog.

A szép lábbadozó észreveszi. Ingerülten átkiált hozzá:

— Hah, ön örül, hogy szenvedek!... Meg kell halnom...

Adél ölelő karjait tárja ki s még jókor szoritja keblére ájult nénjét.

A doktor pedig felhasználja a kedvező alkalmat és kisurran a teremből.

Nemsokára iróasztala előtt találjuk. Hosszu naplószerü irat végén jár tolla. Perceg, a hogy sebesen ir:

„Julius 22. Diadal, édes Bélám! Nőd szivét, bármennyire mondaná is az ellenkezőt, boldog reménység tölti el: ellenőrzésem váratlanul sikerül. Minapi szörnyű idegességét ez állapotnak tulajdonitsd; tagadott szegény eget, boldogságot, szerelmet, mert hát divat az a nő életében. Az esti vonattal vár — barátod."

A röpke idő titkos készületek közt folyt le. Adél most már maga is összeesküvő: a kert lugasában keres szándékosan rendezni valót. Nénje örül távollétének és nagy buzgalommal fog a munkához.

Elérkezik az alkonyat órája. A szép szökevény szive mintha szorongani kezdene. Ismét a kábultság környékezi, feje szédül, érlüktetése zsibongó. Ah, csak ez órában ne érje baj, mikor szabadulása idejét üli!

Az óra üt. Az alkony csendjében, uti köntösbe burkoltan jő a doktor. Kezét ajkához emeli, de nincsen egy vigasztaló szava. Amaz első nap boldogsága óta mintha hidegebbnek tapasztalta volna ugyis; ma részvéttelen...

Szomoru egy ut a boldogság felé!

Szótlan követi. Legyen meg hát a végzet — akarata!

Utjokat a kert fái közt veszik, egyenest a lugas felé.

Alig hallik a nő suttogó szava:

— Vajjon boldog leszek-e?

Néma kézszorítás felel meg. Akközben elérnek a lugashoz. Hangos kacaj tör elő a sürü bokrokból, az Adél hangja:

— Hihihihi! elkésték. Már megjöttünk!

— Ugy-é megleptelek? — kedveskedik egy más haug: a férjéé.

Zavartsága tetőpontra hág. Nem tudja, álmodik-e, vagy Béla ölelése tartja igazán? Kérdőleg fordul a doktor felé.

A reggeli démoni mosoly fogadja tekintetét.

Férj és nő karonfogva sietnek be. Ott van a csók és szerelem helye. Ölébe veszi, ábrándtal sugdossa fülébe:

— Köszönöm Irma! Oh, két szív dobog ezentul ugy-e értem-?

Zokogó főt tart kezei közt, s szótlan, bünbánó arcot csókol.

* * *

Kün ezalatt egy boldog szerelmes mondja vallomását. Reszkető gyermek-ajk adja tá a visszhangot. Hanem egy kérdés megoldatlan marad. Azt jobb neki nem tudni vagy későn megtanulni.

Az estebéd kibékült felek közt folyt le. Zaradékul a doktor ur jó tanácsa szolgál — a szerencsés apa-jelölthöz:

— A kúra egyszer fogott. De máskor ne bízd a dolgot — doktorokra!

VASUTI MENETREND.

érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról				Érkezés Kanizsára			
	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy. v	5	33	regg.
	sz. v	2	35	d. u.	sz. v	12	10	d. u
	gy. v.	12	20	este	sz. v	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v.	7	9	regg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy.v.	4	56	d. u.
Szombh Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v	11	01	este
	gy. v.	12	20	d u.	sz. v	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d u.
	sz. v.	2	—	d. u	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v.	11	45	d. e
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

NYILTTÉR.

A e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Báli selyem 45 krtól

14 ft 65 krig méterenként valamint fekete, fehér és szines **Henneberg selyem** 45 krtól 14 ft 65 krig méterenként a legdivatosabb szöveg, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva. — **mintákat pedig postafordultával** küldenek.

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cz. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (4)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélybélyeg ragasztandó.

Laptulajdonos és kiadó

FISCHHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

5594 tk./97. 29—1

Egyöttes

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. tvszék mint tkvi hatóság közzé teszi, hogy Heindl Aladár pécsi lakosnak dr. Fülöp Kázmér ügyvéd nagykanizsai lakos ellen 700 frt tőke, ennek 1896. augusztus 28-tól 6% kamatai, 28 frt 15 kr. per, 15 frt 65 kr. végrehajtás kérelmi, 14 frt 55 kr. árverés kérelmi; továbbá a nagykanizsai bank egyesület végrehajtatónak 420 frt tőke, ennek 1896. junius 24-től 6% kamatai 3 frt 45 kr., óvási és közlési 1/5% váltódij, 18 frt 75 kr. per, 10 frt 95 kr. végrehajtás kérelmi, mégis a dézalai takarékpénztár 1175 frt tőke, ennek 1896. aug. 20-tól 6% kamatai, 28 frt 15 kr. per, 7 1/10% bekeblezési illeték 19 frt 10 kr. végrehajtás kérelmi költség; végre a nagy-kanizsai takarékpénztár végrehajtatónak 540 frt tőke, ennek 1896. dec. 24 tól 6% kamatai 3 frt 10 kr, óvási, 33 kr. közlési, 1/5% váltódij, 21 frt 60 kr. perbeli, 14 frt 65 kr. végrehajtás kérelmi, s a még felmerülendő költségek iránti végrehajtás ügyében a nagykanizsai tszék területén lévő s a nagy-récsei 301. sz. tkvben + (3688—3691) hrsz. a. felvett szőlőnek dr. Fülöp Kázmért illető és 64 frtra becsült 1/10 része; nemkülönben a n.-récsei 535. sz. tkvben + (3692 - 3699) hrsz. a. felvett szőlőnek dr. Fülöp Kazmért illető és 332 frtra becsült 1/5 része

1898. évi február hó 10-ik napján d. e. 10 órakor

Nagy Récse községházánál dr. Müller János pécsi, dr. Rothschild Sámu, Eperjessy Sándor és Fischl Pál nagy-kanizsai lakos ügyvédek vagy helyetteseik közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Arverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadekképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi nov. hó 13. napján.

GÓZONY,
kir. tvszéki albiró.

Százezrei a

családoknak iszszák

előszeretettel

naponta a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávét.

Mentes a babkávénak egészségre ártalmas alkatrészeitől. Egyedüli a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitünőbb pótléka a babkávának, valamint ajánlásra legméltóbb vegyüléke is annak. Tekintettel az egészségre és takarékosságra, a valódi »Kathreiner«-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utánzatoktól.

Pserhofer J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt **„általános labdacsok"** név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak a vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almá"-hoz cimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó dobozára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni **és csakis** azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirásval fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségük után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 april 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatallan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb kö zönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

— —

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a Loltak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentett k volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. —— Kuffecz Teréz.

Becs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt ur: A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 évet nagynénám nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Jozefa.

— —

Kiehengraberamt, Göhl m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur: Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulasztathatom legnagyobb elismerésemet kitejezni ezen labdacsok értéke iránt és azokat, ahol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használásra önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

— —

Gotschdorf, Kolbach mellett, Sziléziá, 1886 október 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint ez ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhard-féle alpesi fülíqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m. gerincagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kócsággal 40 kr., bérm. 65 kr.

„Stoll"-féle Kolapraeparatumok kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél.

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 lit. 1 frt 60, 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-től kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-eszencia (prágai csöppek) Pserhofer J.-tól, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifűnedv, Pserhofer J.-tól, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagyszelencével 2 frt.

Általános tapasz, Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só Bulrich A. W.-től Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorusan büntettetik.

Pserhofer J. gyógyszerész zum „goldenen Reichsapfel" **Bécs I., Singerstrasse 15**

A bélyegtörvény 209. §. 2. p. al. bélyegmentes.

A legjobb és legolcsóbb sorsjegy.

A **Tisza Kálmán,** br. **Bánffy Dezső,** gr. **Tisza Lajos,** br. **Vay Béla** és gr **Degenfeld József** urak

védnöksége alatt kibocsátott

Kolozsvári szeretetház sorsjegye,

mely áll **4 főnyereményből 57,000 korona értékben,** továbbá **3996 nyereményből 103,000 korona értékben,**

összesen

4000 nyereményből

160.000 korona értékben.

A legkisebb nyeremény mind a két huzásnál 10 korona.

I. huzás 1898. február hó 10-én.
II. huzás 1898. április hó 10-én.

Mint a két huzásra érvényes sorsjegy ára

csak **2** korona.

Kaphatók:

a rendező bizottságnál Kolosvártt,

33—3 továbbá

minden sorsjegyelárusitó helyen.

---

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 diszoklevél és elismerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID 48

cs. és k. kir. szab. mosóviz lovaknak. 1 palack ára 1 frt 40 kr.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgár nagyobb istállókban is használatban nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesit a lovat kiváló teljesitményekre idomitásnál.

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni: *Kwizda-féle* **Restitutionsfluid**

Fő letét:

Kerül. gyógyszertár Korneuburgban.

osztrák-magyar cs. és k. udvari szállitó.

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer,** melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony"** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

8. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 27-én. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet napenkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számitatnak

Bélyegtelen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésére intézendők.

Alsó-Lendva.

Ennek a különben csendes, boldog városkának nevét erősen forgalomba hozta mult hét folyamán az a tárgyalás, mely az országgyülés VIII-ik biráló-bizottsága előtt folyt le.

A biráló bizottság — amint már előre is látható volt — *Marsovszky* Endre néppárti képviselőnek megtámadott mandátumát megsemmisitette. És igy rövid idő mulva Alsó-Lendva patriarchális csendjét megint meg fogják szakitani a képviselőválasztás izgalmai.

Alsó-Lendva vidékén — különösen a göcseji részben — nagyon szegény, földhöz tapadt, nyomorgó nép lakik, kik ebben az inséges esztendőben bizonyára kétszeresen érzik az élet, a létküzdelem kinos terhét. A népnek ez a része a szomoru elfajult választási viszonyokkal szemben — ugy mondják — reménynyel és sok várakozással néz az uj izgalmak elé, mert (ahogy minden kendőzés nélkül mondják) egy kis pénz jut a nép közé. Megdöbbentő jelensége ez a mélyen elszomoritó demoralizációnak; de nem lehet miatta föltétlenül pálcát törni a nép fölött, mert nem önmagától sülyedett a választási joggyakorlat erkölcsi értékének erre a profanizáló felfogására. Azok a féktelen pártszenvedélyel dolgozó izgatók, kik a fölzaklatott, félrevezetett népet mennyei üdvössége kérdéseig vonszolták, tanitották ki arra is: hogyan vesse oda, hogyan kinálja vásári cikkül szavazatát, legnagyobb értékü polgári jogát s aztán hogyan csapja be, hogyan kacagja ki azokat, akik lépre mentek. Azok demorizálták azt a népet olyan elszomoritó módon.

Mikor azután azt látták, hogy még ez a mód sem ütött be remélt sikerrel, akkor tovább mentek az oktatásban. Megtanitották a népet egyébre is; kezébe adták a nyers tömegek legveszedelmesebb fegyverét: a terrorizmust. Ez a biztosan ható (de erkölcsi következményeiben borzasztó veszedelmet rejlő) fegyver sikerrel dolgozott; az alsó-lendvai kerületben a megrémitett nép nagy része vagy a felgyujtással és üdvösségfosztó átkokkal fenyegető néppártra szavazott vagy pedig tartózkodott a szavazástól és igy a néppárti *Marsovszky* Endre nyerte el a mandátnmot.

Rövid és dicstelen dicsőség volt ez a győzelem. A választást megsemmisitették.

Alsó-Lendva ujra a politikai pártmérkőzés szintere lesz; rajta fog csüngeni (most egészen osztatlanul) egész Magyarország szeme.

Most már csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy milyen magatartást fognak ott tanusitani az előbbi választás korteskedésében valóságos féktelenséggel szerepelt papok. Vajjon helyes belátásra vezette-é őket a választás megsemmisitéséből levonható tanulság, hogy törvénytelenségekkel, a tanulatlan tömeg lelkét könnyen megejthető izgatásokkal, erőszakkal, terrorizmussal még sem lehet törvényes választást csinálni? Belátták é vajjon, hogy a reverendának a vallás-védelem szempontjából egészen más módot és mást eszközöket rendel az apostoli hivatás, mint aminőkkel a pártküzdelmek borgőzös és dohányfüstös tanyáin szokás handabandázni.

Most ha már az a keresztes háborura kerekedett néppárt csakugyan olyan vallás-

TÁRCA.

Uti-képek.

(Gondolatok Michel Angelo „Mózes" szobránál a Sanct Pietro in Vincoli templomában.)

Irta: ***

Mikor a Sanct Pietro in Vincoli templomának homályos mellék hajójában lábujjhegyen mentem, hogy itt a kis mécses előtt ajtatoskodó római nőket ne zavarjam: lelkem már régen ott volt, a hajó végén, ahol a magas ablakon át nagy hidegséggel ömlik be az északi világosság.

Mikor a fiatal Mózes az Ur szavát hallotta az égő csipkebokorból, nem remegett meg annyira, mint amennyire én megrendültem, mikor Michel Angelo haragvó Mózesének arcán láttam, azt a lélekből eredő mély és rettenetes haragot, melynek tisztára csakis a szeretet a magva.

Harag, melyet szeretet táplál!

Harag, aminőt csak Istenek érezhetnek, mikor látják, hogy a gyarló ember (akit szeretni nem szünnek meg soha) kábult egygyal rohan a veszélybe.

Harag, mely duzzad a rettenetes physikai erőtől, melyet azonban a lelki nagyság patinája vonván be — magában hordja a megbocsájtást.

Haragszik önmagára; mert tudja, hogy minő hibákkal teremti vala az embert.

Zeus morgására ijedten kapja össze fejét a tehetetlen ember; isteni haragjának fisikai erejével — kitörő villámlással — is ad kifejezést, hogy megremegtesse lelkünket; hosszantartó, önmagát vádoló morgással haragszik csak azért, hogy holnap derüs égtükrével s meleget adó napjával aranyozza be ismét az ember világát.

Ilyen az isteni harag. Önmagára haragszik.

Te pedig, ha haragszol, dühös leszesz s ha módodban állana az égcsatáját dirigálni, legelső fölhevülésedben fölforgatnád a világot.

II. Gyula, a nagy maecenás, a művészetek szerencsés Mózese (ki élhetett a cinquecento igéret földjén!) még halálára is művészi érzékkel gondol

Udvara tömve nagy művészekkel, kiknek egyik nagymestere, Michel Angelo veszi kezébe urának siremlékét.

Nagy lelkében megszületik a terv s Mózes alakjához óriási márvány blokkot helyeznek műtermébe.

Ez a megloghatatlan ember nem mintáz, nem öli idejét hosszantartó tervezgetésel, s mintáknak készitésével, hanem első szent hevületében ideges erővel ragadja meg vésőjét, széles talpu fakalapácsa segélyével szinte megrohanja azt az alaktalan hideg követ.

Fejlődő munkáját féltékenyen őrzi minden kiváncsi szem elől.

Nagy gondolatok csak magányban születnek, mikor egyedül, az elfáradt kalapács után, ihlettel szemlélheti a márványból kibontakozó Mózes alakját.

A munka hangulata átszáll a művészre, s mikor Mózes vonásait faragja, izgatott; haragszik, dühösen fejti le a márványszilánkokat, melyek szerteszéjjel, röpülnek műtermében.

Érzem, hogy ha ebben a pillanathan — bárki legyen az — erőszakosan benyomul a művész otthonába, hogy kiváncsiságtól gyötörve a nagy mester alkotásában gyönyörködjék: azt Michel Angelo művészi örjöngésében rögtön meglojtja.

Nem jó meglepni az *embert*, mikor az Istenek tüzét lopkodja.

Fra Angelico könnyezett, mikor áriatlan arcu angyalait öste; Pygmaleon beleszeret márvány istennőjébe; Michel Angelo lelket a belső harag emészti, mikor Mózesét faragja...

***

És én még mindig itt állok, vizsgálom a vonalak összhangját, a mintázást; lelkem fölolvad abban a gyönyörben, amit ez az örök időkre szóló mestermunka szemlélete okoz.

Kikeresem a templom legsötétebb zugát, ott leülök; tenyérbe hajtott fejjel, becsukott szemek éjében igyekszem magam elé idézni Mózes fönséges alakját.

Ujra elülről kezdem.

Hasztalan! Csak halvány fehér foltos képet nyerek.

Ez a kép aztán kiszélesedik; mindig határozottabb alakot öltöz, mig végre Mózes árnyékában látom az isteni Agnolot, dupla homlokával.

Erről aztán eszembe jut Piero Torrigiani, az a szerencsétlen, de nagy művészember, ki méltó

Nagy-Kanizsa látképével

levelezőlapok egész uj felvételekkel és postakártyaalbumok

kaphatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

irtó szereplést lát is a szabadelvüség lobogói alatt és ha „Zichy Nándor és társai mindenáron el akarják söpörni Magyarország földje szinéről a szabadelvüséget: ám menjenek bele a harcba ők maguk; nekik nincs sem félteni való revendájok, sem magasztosabb, tisztább, szentebb kötelességek teljesitését kivánó apostoli hivatásuk; de a papok részéről elvárhatja a vallás legszentebb érdeke, elvárhatja a hivők különböző pártokhoz tartozó egyeteme is, hogy végre helyes belátásra jussanak és se néppártért, se semmiféle néven nevezett pártért ott ne hagyják a szeretet oltárát, a béke szentélyét, ahová a felszitott viszálykodás, az áldástalan gyülölködés elől békemalasztért szokott menekülni az Isten oltalma alá futó nép.

Más oldalról kiváncsiak vagyunk arra is, hogy ha a néppárt világi urai (akár civil kisérettel, akár papi asziszteneiával) ujra levonulnak Alsó Lendvára, hogy ott a vallástalan, zsidó és szabadkőmives kormány ellen s általában a százszor elátkozott szabadelvüség ellen folytassák a keresztes-háborut, minő fogadtatásban fogja őket részesiteni a nép, amely a közéje szórt hazugságokból és rágalmakból immár meglehetősen kijózanodott. A nép már legnagyobb részt belátta, hogy az a polgári házasság — ami a nagyérdemü néppártnak rettenetes vesszőparipája volt — nem tette tönkre a vallást, nem rendditette meg a róm. kath. anyaszentegyházat. Belátta, hogy az ő hitén, vallásán semmi csorba nem esett; éppen olyan szépen, zavartalanul, odaadással buzdulhat a templomban, mint előbb, sőt még a képviselőválasztás óta talán jobban is, mert a tisztelendő ur szeliden, szeretettel prédikál és nem szidja olyan hajmeresztő módon a zsidókat, meg az eretnekeket, akik mind az ördög szövetségesei, mivelhogy nem néppártiak.

Azt hisszük, hogy ezuttal már nem lesz olyan kényelmes aratása Zichy Nándor gróf táborkarának; mert igen valószinü, hogy a papság sem fog ugy beletüzelődni a korteskedésbe és az izgatásba, vagy ha megint beletüzelődnek is — a keleties elmélkedésre még eléggé hajló és alkalmas magyar nép a néppárt eddigi szerepléséből és az eltagadhatatlanul előtte fekvő s a néppárti rémképeket ugyancsak megcáfoló állapotokból le tudja vonni a következtetést hogy nem érdemes hinni annak, aki teletorokkal tüzet kiabál, mikor egy szikra sincs az egész határban

---

(—) ***Berczik Árpád dot*** *a minszterelnökséghez miniszteri tanácsossá nevezte ki ő felsége. E kinevezés nemcsak a fővárosban keltett megelégedést és kellemes érzést, a hol Berczik szeretetreméltó személye a legkedveltebb megjelenésüek közé tartozik, hanem a vidék is a legőszintébb szivvel üdvözli a magyar állameszme bátorszivü védőjének kinevezését, jóllehet csak működése után van módjában megitélni Berczicket.*

Az egész osztály jól ismeri Berczik kiterjedt működését és ép oly ismeretes az, hogy Berczik már három évtized óta áll a nemzeti eszme szolgálatában és hogy majdnem kizárólag az ő érdeme, hogy Európának most egészen más felfogása van a magyar nemzetiségi kérdés felől, mint azelőtt. A bujtogatások és rágalmak, melyeknek Magyarország a külföldön az összes nemzetiségek részéről ki volt téve s melynek Magyarországot a más nyelven beszélő néptörzsek erőszakos elnyomójának kiáltották ki, — megszüntek, mert a külföld fel lett világositva a teljes és való igazság és a dolog lényege felől és a magyar állammal szemben immár igazságosan itél.

Ez egyes eggelül Berczik müve, — irja a „Pester Correspondenz," — azé a Berczik, aki tollát e nagy dolog szolgálatába állitotta, a feladatot, melyre vállalkozott, teljes becsülettel megoldotta és e téren is tökéletes sikert vivott ki.

Ez a siker biztositotta az uj miniszteri tanácsos számára mindazoknak teljes elismerését, akik magyaroknak vallják magukat, köztük — meg vagyunk győződve — első sorban a magyar sajtóét.

A pénzügyi bizottság.

A magyar törvényhozás egész parlamenti épületében a képviselőház pénzügyi bizottsága a legfontosabb forum, mert ott lesz minden, a mi a magyar államgépezettel bármiképen összefüggésben van, végig tárgyalva, indokolva, elfogadva, vagy elvetve. A pénzügyi bizottság ellentétben a plenummal, az a tényező, a mely serényen dolgozik, tartózkodás nélkül itél és elfogulatlanul birál. Alkotások, intézmények és berendezések itt való értékük szerint leszt birálat alá vonva. A pénzügyi bizottságban nem a miniszterek, tárcájuk és közegeik nagy politikai vonását veszik beható megbeszélés alá, hanem minden, még oly csekély részlettel is behatóan foglalkoznak, jól és alaposan mérlegelik, hogy mire fordittatnak a nép adógarasai.

A mélyen komoly munka bizottsága ez, melyben a kormányon levőktől minden lehetséges és hasznos engedményt kicsikarnak az ország érdekében. Az alkudozást csak az országgyülés plenumában kerülik, de a pénzügyi bizottságban minden forintot utánszámitanak; az okvetlen szükségeseket lelkiismeretesen kikutatják és csakis ezeket szavazzák meg. Bizonyos mértékben az állam egész gépezete a pénzügyi bizottságban összpontosul és a bizottság elnökének kezeiben, a mely bizottság a parlament bizalmával birói széket ül, lét és nem. lét fölött dönt.

E bizottság nagy fontosságát csak természetesnek mutatja az, ha kormány és parlament egyformán törekszik annak elnöki

---

vetélytársa lehetett volna Michel Angelonak, — ha rettenetes szenvedélye nem sodorja szerencsétlenségbe.

Játszó pajtása volt Michel Angelonak; majd később vetélytárs vált belőle, ki féltékenységgel látja nőni Angelot a Mediciek udvarában

Agnolo!

Hiába hajtogatod fejedet; nagy hibát követtél el, mikor azt a szerencsétlen Torrigiani gyereket szatirikus arcod gunyoró mimikával sértegetted!

Elmaradhatott volna a daganat orrod s homlokcsontod közt, nem zavarta volna arcod ritmikus vonalait semmiféle dupla-homlok — ha azt a szegény gyereket békébe hagyod.

Es ki tudja?.. tán megmenthettél volna egy lenomenális művészt a nagy cinquecento számára.

Ez a bizonyos Piero Torrigiani pedig az egész világon imigy beszél vala teróla:

„Ez a Buonarrotti és én mint gyermek, a de Carmine egyházba jártunk, hogy Masaccio kápolnájába dolgozzunk.

Buonarrotinak az volt a szokása, hogy minden rajzolót kigunyolt.

Egy napon, amidőn már untatni kezdett tréfálkozásaival, dühbe jöttem, s öklömmel az orrára olyan csapást mértem, hogy a csont és porczogó ostya módjára lapult össze a kezem alatt. Az ütés nyomait egész életén át fogja viselni."

Lám e miatt annak a szerencsétlen gyereknek nem volt maradása többé a Medicieknél; bejárta félvilágot, mindenütt hagyván maga után remekműveket, melyeket a legutóbbi időkig neked tulajdonitottak, — mig végre legremekebb alkotását kénytelen a spanyolok szükkebüsége miatt kalapácsával összetörni, amely cselekedet bizony égbekiáltó vala!

Spanyolországban, az Arbuez Péterek hazájában egy Szüz-Mária szobrot porrá zuzni — természetes, hogy ezekutan csakis a ..... máglya következhetik.

Vajjon jutott-e eszedbe, mikor a pápak kegyeidet keresték, az a szerencsetlen Torrigiani, ki éhenhalt egy spanyol nedves börtön rothadt szalmakötegjén?

***

De hát hiába!

A Sanct Pietro in Vincoli elvégre is egy templom, ahova imádkozni járnak az enyhülést s megnyugvást keresö hivek.

Átszellemült arcu vándorok odacsusznak a főoltár nyitott kriptaszerü üregе elé, s halk sóhajok kiséretében pörgetik olvasójukat, remegő vagygyal néznek szent Péter láncára, mely egy üveg szekrényben feketéllik.

A hiséges lelkek vágya pediglen mindig teljesedik.

Komor ünnepélyes arccal jelenik meg egy pap közöttük, kinyitván az üvegszekrényt, a jámbor lelkektől balkezével e szedi azon tárgyakat, melyekből menten csudatévő ereklye lesz, ha oda érinti szent Péter rablánczához

Imakönyvek, medaillonok, keresztek, jegygyűrűk, a jó Isten a megmondhatója miféle tárgyak lépnek ilyenformán érintkezésbe e csudatévő lánccal, — tulajdonosaik fanatikus örömmel (no és egy kis baksissal) hálálják meg az ereklye-csináló mester fáradozásait.

Megvártam mig eltávoztak, s ujból visszatértem Mozeshez. Soká, nagyon soká néztem még; mig egy alkalmas pillanatban, mikor senki se' volt mögöttem, az emberi művészet diadalának e faragott képéhez siettem, s forró homlokomat oda nyomtam az erekkel átfutott, haragtól meggörbült kezetejéhez, s szép csöndesen, folyton visszatekintgetve, távoztam a templomból.

— — — — — — — — — — —

Most már ha behunyom szemeimet, tisztán magam előtt látom Michel Angelo haragvó „Mózes"-ét.

Szivek.

— Levél a Tollfuttának. —

Kedves „y" ur!

Igen szépen köszönöm, hogy az általam feladott két kérdést olyan érdekesen fejtegette s kidomborította a Zala 6. számának Tollfuttájában és az Ariadne fonál segitségével bejutván a női szív labyrinthusának egyik csarnokába, (óh, mert beljebb jutni majdnem lehetetlen) az álhatatosság pálmájával a női szivet koszoruzta meg.

S most megengedi ugy-e bár, hogy a kérdésekhez én is — a kérdező — hozzáfüzzem a magam szerény véleményét, bár magam tudom legjobban, hogy az én stylusom elhalványodik az Öné mellett, kivált mikor nem is különböző, de egy témáról értekezünk. A két kérdés közül az elsőt nem az én „szel emességem" hozta létre.

Azt én már mintegy megyarázatképpen, kérdezve irtam, miután ép engem interjuholtak meg több oldalról, hogy egy idő óta miért nem irok ujságba?

széke számára a legnagyobb országos capacitást megnyerni, akihez a törvényhozás összes tényezői, első sorban maga a nemzet korlátlan bizalommal vannak. A mult ülésszakban Tisza Kálmán, az agg államférfi volt a bizottság elnöke s e minőségben a legnagyobb erélylyel viselte a nehéz felelősség és szakadatlan munka terhét. De a jövőre nézve visszalépett e legfontosabb parlamenti bizottság elnöki tisztének viselésétől és elhatározásának kivitelénél bizonytalanságban hagyta a közvéleményt afelől, valjon gyengült munkaerő kitolyása-e visszalépése, avagy az a kivánat volt-e rá nézve mérvadó, hogy jobbat és hivatottabbat akar ama helyen látni?

De bármi volt a magyar great old man, a három lustromon át volt miniszterelnök elhatározásának indoka, hivatottabb, képesebb, tehetségesebb utódot nem adhatott neki a parlament, mint Széll Kálmán, a ki immár elnöke a pénzügyi bizottságnak Felfelé és letelé független, ugy politikai, mint finánciális tekintetben; az államgépezet működését ismeri, mint más alig. Meggyőződésének védelmezésében rettenthetetlen, nem egyszer bebizonyitotta, hogy meggyőződésének a nemzettel, de a koronával szemben is vagy érvényt szerez, vagy belátva fáradozásainak sikertelenségét, mindent elejt, csak jobb meggyőződését nem.

Széll Kálmán egyesiti magában a modern pénzügyi kapacitás kitünő tapasztalatait és a mi földmivelő államban rendkivül fontos, a modern mezőgazda gyakorlati ismereteit és tapasztalatait a saját érdekei feláldozásával szivesen értékesiti nemzete javára.

Ezen felül leghivatottabb magyarázója Deák Ferenc elveinek, akinek atyai gondossága alatt nőtt fel és lett nagygyá Széll Kálmán; szabadelvű a szó legkomolyabb értelmében, prototypusa az elvhűségnek s mint ilyent tiszteli és becsüli az egész ország. Széll Kálmán elnökkel az élen jóval magasabbra nő a pénzügyi bizottság, mert ő rá fogja nyomni a testületre a saját egyéniségének bélyegét.

Politikai szemle.

I.

Báró Jósika Sámu lemondása.

A hivatalos lap vasárnapi számának elején két levelezőbb kéziratot közölt. Az elsőben a király báró *Jósika* Samu személye körüli miniszterti felmenti ezen állásától s e szolgálatai elismeréséül a I-ső osztályu vaskorona rendet adományozza neki. A másodikban Bánffy miniszter e nőkőt huzza meg a személye körüli ministerium ügyeinek ideiglenes vezeté-ével.

*

Nagyon érdemes államférfiui pálya szakadt meg ezzel. A ki — az utóbbi évek történetét megirja, bizonynyal lapokat fog szentelni Jósika bárónak abban.

A távozás nem jött meglepetés számba. Jól ismert tények volt, hogy állandóan menni készült, mert közte és a miniszterelnök között nézeteltérések voltak. A különböző pártok a saját politikájuk formájáu szinezik ezt ki; a kormány persze könyomatosok és felhivatalosok utján tiltakozik az efféle feltevések ellen.

Bécsi politikai körökben sziutén feltünt, hogy Bánffy a maga sajtó organumaiban azt hireszteli, hogy semmi politikai háttere nincs báró Jósika lemondásának. Igenis van, s a legjobb forrásból jelentik, hogy a bárók kormányában kitört éles konfliktusnak a következménye. Báró Jósikának ugyanis a miniszterelnök szemrehányást tett azért, mert báró Jósika, mint a státusgyülés alelnöke azt inditványozta, hogy a státusgyülés a királyhoz intezzen feliratot az iránt, hogy a katholikus autonomia iétesitésénél legyen tekintettel az erdélyi katholikus egyház autonomikus külön állására. Báró Bánffy Dezső kárhoztatta, hogy miniszterársa ezt a feliratot nem a kormányhoz intéztette.

II.

Költségvetési vita.

Januar 25.

Mégkezdték ma a költségvetés tárgyalását. Milliók és milliókról igen hagy összegekről volt szó, de igen kevesen hallgatták Hegedüs Sándor előadó beszédet, melyben a költségvetést ismertette. Alig harminc-negyven honatya foglalta el a sorokat, ez a kicsi szám jelezte az általános elkedvetenedést, mely szinte ránehezedett honatyai lelkekre.

Ellenzéki körökben előre látják, hogy a nyári szünet előtt az elintézendő javaslatoknak ismét egész halmaza kerül tárgyalásra, ugy hogy beha hatóbb vitára akkor ismét rásütik az obstrukció bélyegét. — A kormány most maga azon lesz, hogy a költségvetési vitát hosszabb ideig kihuzzák, mert nem kész egyetlen érdemes törvényjavaslat sem. Az ellenzéki pártok elvi kijelentések hangoztatása után taktikai szempontból először nem akarták részt venni a vitákban, ugy gondolták, tért engednek a kormánypárt ujoncainak a szónoklati gyakorlatokra. — De az elvi kijelentések mellett maradni s aztán hallgatagon tűrni a félmilliárd megszavazását, amely mégis a népet terheli, nem felelne meg a kötelességtudásnak, a melyet a mandátummal magukra vállaltak.

Harcolni kell tehát azért a költségvetés ellen ugy és addig, a mint és a mig kiki birja. — *Meszleny* Lajos háronegyedórai beszédben a passzivitást inditványozta, a nemzeti párt multévi okadatolását megoldván azzal is, hogy a kormány és a többség a provizóriumos törvény megalkotásával *még a 67 es alapot is elhagyta*, azzal tehát *alkotmányos küzdelmet* folytatni nem lehet. A konferencia elfogadta a Meszleny inditványát s ehhez képest Thaly Kálmán csak elvi nyilatkozatot fog tenni s aztán a szélsőbal hallgat még talán akkor is, ha kanállopással vádolnák a pártot.

A nemzet párt a mostani vitában csak két szónokkal szándékozik részt venni. Ezek egyike, Horánszky Nándor már ma sikra szalott, a költségvetésnek csupán pénzügyi oldalára szoritkozva. A politikai meltatást Apponyi fogja holnap elvézni.

Horánszky pénzügyi kritikája rideg, száraz, lesujtó volt. Abban kulminált, hogy menthetetlenül elérkeznek a deficithez. Pedig a teherviselési képesség a legszélesebb határokig ki van meritve. Pedig reformjainkat, állami föladataink meg nem valósitották. Szorongó érzést keltett a Ház minden oldalán, a mikor kiméletlen számcsoportjaival bebizonyitotta, miként teljesedtek be pontról-pontra a mult évek során hangoztatott szomoru jóslatai. Ő már 1896-ra jelezte a deficitet, és az a tényleges kezelésben be is következett.

— Igaz-e, előadó ur? — kérdezte hirtelen Hegedüs Sándorhoz forduiva.

Az előadó kénytelen volt rá bólintani, hogy igaz.

No de annál jobban fölvidámitotta az elszomorodott Házat Arányi Miksa. Mindjárt beszéde elején megtalálta az eszközt szomoru pénzügyi viszonyaink felderitésére. A pénzügyi év kezdetét a rideg, fagyos, zuzmarás január elsejéről át kell helyezni a vidám, boldog április elsejére...

Különben nem baj az a sok kiadás. Az csak a haladást, fejlődést jelenti és áldozatkészségünkért hálás lesz nemzetünk.

Arányi ezután nagy hévvel polemizált még

Mit felelhettem volna erre mást, mint azt, hogy hát azért, mert *nem tudok*.

De ha azt hiszi kedves „y" ur, hogy ezzel a kérdezősködők megelégedtek: nagyon csalódik. »Hát miért nem tud?« Hangzik a naiv kérdés. Hm. Hát erre *én* feleljek?

Megálljatok csak, t. tudakozódnokok, majd megkérdezem ezt egy nálamnál okosabb embertől.

Irtam hát Önnek, »y« ur és felvetettem két kérdést, melyek közül az első, tulajdonképpen azt foglalta magában, hogy miért nem tudok én se verset, se prózát irni?

És Ön megmagyarázta.

Ehhez nincs hozzászólásom, mert ha én valahogy magyarázni tudnám, akkor már megmagyarázta volna a kérdezősködőknek s nem alkalmatlankodtam volna Önnel vele.

Hanem most jön a második kérdés: »A női sziv tud e szeretni állandóbban, melyebben, vagy a férfisziv? S ha a női: miért, mi oknál fogva?«

Ön, irói stylusának szingazdagságával, a teremtés logikájából adja meg magyarázatát azzal a gyönyörü regével (Uram, bocsásd meg bünömet, hogy én ezt csak regének tartom) mely szerint — mint Mózes irja — a nő a férfi oldalbordajából teremtetett. S mily különös, ép a baltelőli oldalbordak egyikéből; talán ezért is áll közel a férfiu szivéhez s jogot formál annak szeretetére.

Már most csak az a kérdés, hogy a férfi, vagy a nő tud-e mélyebben, állhatatosabban szeretni?

De ki mondja azt meg?

A férfiak azt tartják, hogy *ők*, a nők ellenben saját nemüknek itélik oda az állhatatosság babérjait s ez utóbbiak pártjára áll Ön is, kedves „y„ ur. (Valószinűleg saját élettapasztalata győzte meg ennek igazságáról.) Szóval, mienk a győzelem, egy párthivünk már van az ellentáborából; igaz, csak *egy* de hátha *amazoknak* annyi sincs az „innentáborból."

S itt megálljunk egy kicsit. Hátha igazuk van a nőknek. (Természetesen, nem mindenik esetben; nője válogatja.) A férfi szeret hévvel, szenvedélyesen, idealisan, s ez az érzelem szivüket egészen elfoglalja, de lelküknek, agyuknak, életüknek csak egy részét tölti be. Miért? Mert a férfit a társadalom, a hivatal, a megélhetés gondja, az élet, a külvilág számos küzdelme, a szereplés elfoglalja s mindegyik megköveteli tőle a maga részét. Ez a folytonos surlódás hatással van szivvilágára is és ha csalódik, könnyebben tud felejtkezni az élet forgatagában. A nő ellenben — ha csak nem a külvilágban szereplő nagyvilági hölgy, avagy olyan, aki maga keresi meg a maga kenyerét — általánosságban mondhatni, kizárólag benső életet él, lelkének zomanca, tiszta idealizmusa megmarad, szive nem csalódik s adhan tisztán, melyen, állhatatosan megmarad a szeretet, melyet mások iránt érez.

A *mások* szó alatt ne tessék kérem megütközni! Ahan! mondják férfi-olvasóim, elárul a magát e levél irója, tehát a nők *többesben* beszélnek a sziv erzelméről?)

Ne feledjük, hozy a nő nemcsak a férfit tudja melyen, igazán szeretni, de tőabi hozzátartozóit is. (Ezek a „*mások*".)

Szereti-e az apa gyermekét ugy, mint az *anya?* Szereti e a fiu szüleit ugy, mint a *leány?* Szereti-e fivér *nővérét* ugy, mint ez őt?

De nemcsak személyek iránt érez mélyen a nő sziv, hanem egyes vidékek, szép helyek iránt is. Ugy meg tud szeretni egy-egy helyet, hogy szinte sirva hagyja el.

A szeretet minden boldogságnak a superlativusa s igy a női sziv annak kutforrása, gócpontja. A nő szivével érez, ezzel gondolkozik s ezzel cselekszik s szeretete csudákra készti őt.

Oh mindenható szeretet, örök vagy te, még a sirban is boldogitusz!

Csak egyet nem tudnak a nők állhatatosan szeretni: a barátnőjüket mert ha ennek csak egy marabu-tollal van is több kalapján s csak egyetlen szives szót szóljon az ő ideáljuknak: tüstént ott a harag, a feltekenység stb.

De ez csak mellékes dolog, egy kis tréfa; örök igazság a női sziv hűsége, állhatatossága egyesülve a szeretetben, mely képes a földre mennyországot varázsolni, vagy mint Ön irja „y" ur: „ebben van létének üdvözitő boldogsága, de egyuttal esetleges tragicumának titka is." Vagy mint a költő irja a szivről:

— — — — — — — — — — —

„Mert csudálatos a sziv alkotása,
Erzelme; ép ugy szeret, mint gyűlöl,
Ebben van éltünk boldogság-forrása
S az is, mely annak üdvét dulja fel.

Sokszor éppen az érzelem mélysége idéz elő tragédiát s igy valójában légszebb, legideálisabb lenne, ha ugy lehetne mint Arany J. irta a Toldiban:

„Ki sem is virsinál, el sem is hervadnál
Szerelem, szerelem, óh be áldott volnál!

— — — — — — — — — — —

S most fogadja kedves „y" ur a következő „irásbeli feladat"-ig kiváló tiszteletem kifejezését!

Nő-munkatárs.

azokkal is, a kik a tavalyi beszédére reflektáltak és bevégezte nagyszabásu beszédét azzal, hogy a jelenlegi kormány képes egyedül a létező politikai és gazdasági problemákat megoldani.

— Mennyibe került a mandátuma? — kérdezte tőle Polónyi Géza.

— Ahoz semmi köze nincs! — kiáltott vissza komikus dühvel Arányi.

— Igaza van, — mondotta Polónyi. — Hiszen nem én adtam rá pénzt.

De már akkor Szilágyi nem volt a teremben mert az ülést, Arányi beszéde után, 5 percre felfüggesztette.

A szünet után Zichy János gróf festette le azt az óriási ziláltságot, a melyben társadalmunk szenved. Különösen a szocializmus kérdésével foglalkozott. Beszéde pártjánál nagy szónoki hatást keltett, de következetései a kritikát meg nem állják. Az a része beszédének, mikor a sajtó- és a gyülekezési szabadság megszorítását kívánatosnak tüntette fel, éppen nem keltett kedvező benyomást.

A vitát Thaly Kálmán fejezte be. Beszéde nyomatékos tiltakozás volt. Thaly a függetlenségi párt nevében kijelentette, hogy a kormánynak a második provizorium-javaslatnál tanusitott eljárása folytán a párt már most sem tekinti alkotmányosnak a fenálló viszonyokat és ezért tartózkodik résztvenni a költségvetési vitában....

III.

Nők a politikában.

Az egri nők karddal kezükben álltak a bástya falakon hajdan, rózsás kezükben megvillant a fényes acél és tátongó rést ütöttek a tar koponyákon. Igazi heroszok voltak ők, kik a *vész* idején egy sorban küzdöttek férjeikkel a — *szabadságért*; mikor azonban a török sereg elvonult, visszatértek a pergö rokka mellé és finom kenderszálat sodortak ujjaik között, mosolyva emelték gügyögö kicsi csecsemőiket keblükre; a gyermekszoba derült levegőjén anyák lettek ismét, kedves, békés, szelid anyák és nem gondoltak arra, hogy emlékök századok multán is fényt kölcsönöz a magyarok történetének.

Az erdélyi szász nők szintén Klio kegyére pályáznak. Harci riadó nem zug, puskapor szag nem fertőzi a levegöt, nem kardot rántanak ők, gyászruhába öltöznek és szinészi bravurral magukra öltötték az elnyomottak tragikus vonásait, hogy a *nagy küzdelmekben* elfáradt, kidőlt apák és férjek helyett ők vivják tovább a harcot. Elmentek a királyhoz Bécsbe, hogy megkérjék mentse meg a fenyegető veszélytől, pusztulástól az ő édes szép erdélyi otthonuk *örökölt német nevét. Oh Siebenbürgen! Oh Kronstadt*, te nem lehetsz *Eger*, csak mindig *Brassó*. Szép asszonyaid dajkát tartanak otthon és hihetőleg számos udvarlókat, ők sohsem járnak a konyhára főzni, de a politikában bizonynyal számottevő faktorok. Ők legalább azt hiszik.

*

A politizáló szász hölgyek vasárnap délután 2 órakor érkeztek Bécsbe. A hölgyküldöttség 12 tagból állt s tagjai *Nagyszeben, Beszterce Brassó, Segesvár* városokból kerültek ki;

Fogadásukra a Bécsben tanuló szász ifjuság kivonult a pályaudvarra s a hölgyeket, akiknek a vezetőjük két szebeni német tanár volt, lelkesen megéljenezte. A szász diákszövetség elnöke, Trepper és Gestgrauer hirlapiró üdvözlő beszédeket mondottak, majd mindannyian el énekelték a szász nemzeti dalt. A hölgyek nevében az üdvözletet *Fritsch* asszony köszönte meg, a ki a diákoktól szép virágcsokrokat is kapott. Ezzel a fogadás véget ért, a hölgyek nyugodtan a városba kocsiztak, izgatott közöttük csak Fritsch asszony volt, akit társnői fölkértek, hogy az uralkodó előtt fejtse ki, hogy a szászok miért tiltakoznak a törvényjavaslat szentesitése ellen. A küldöttség vezetői azonnal jelentkeztek a kabinetirodában, hogy ő felségénél kihallgatást kapjanak, de azt felelték nekik, hogy majd csak szerdán tudják meg, vajjon fogadja-e őket a király, vagy nem. A memorandum, amit átnyujtani akarnak, igy szól:

Felség! Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk! Lesujtva attól a mély aggodalomtól és fájdalomtól, mely e napokban drága hazánk Magyarország minden nemmagyarajku lakóján átrezeg, bátor vagyunk Felséged szine elé járulni és kérésünk meghallgatásáért esdeni, A magas magyar kormány által az országgyülés elé terjesztett és elfogadott törvényjavaslat, mely a helységnevekről szól, városainkat, községeinket és falvainkat, elődeinktől öröklött német nevétől akarja megfosztani, ki akarja törülni a bennök megtestesült, hétszázados munkában szolgálatokban gazdag mult emlékét és erdélyi otthonunk német hangzását meg akarja semmisiteni. Ami és alkotmányos uton lehetséges volt arra, hogy a népünket és neveinket fenyegető szégyent elhárítsák, megtették népünk férfiai: a városi és községi testületekben a szász választókerületek összejövetelben felháborodástól lángoló szavakban tiltakoznak a törvényjavaslat ellen; felhivták az országgyülési képviselőinket, hogy határozottan foglaljanak állást ellene és lépjenek ki a kormánypártból, amely képes volt egy ily, nemzeti önérzetünket sértő törvényjavaslatot elfogadásra ajánlani. Most hogy minden alkotmányos eszköz ki van meritve, férjeinket és atyáinkat fájdalomtól megtörve látjuk, mivel nem voltak képesek őseink örökét, becsületet megmenteni. Mi szász asszonyok, akik az oltárnál esküt tettünk, hogy férjünket sem veszélyben, sem lelki bánatban el nem hagyjuk és mi szász hajadonok, akik a negyedik parancsolatra gondolunk, mely azt rendeli nekünk, hogy atyáink nehéz gondjait, aggodalmuk terhét enyhitsük; mielőtt a törvényjavaslat Felséged szentesitése által kötelező törvényerőre emelkednék, Felséged atyai szivéhez fordulunk, amelylyel Felséged istenáldta ötvenéves uralkodása alatt népünk szive nem szünt meg szeretetben és hüségben együttdobogni és könyörgünk, kegyeskedjék népünkről és multjáról a fenyegető jogtalanságot legkegyelmesebb elháritani és a „Helységnevekről szóló törvényjavaslatot“ legmagasabb szentesitésben nem részesiteni. Isten áldja és tartsa meg Felségedet! Isten áldja és tartsa meg Hazánkat

A politizáló szász hölgyek vállalkozását *kudarc* követte.

A király szerdán nem fogadta őket. — Oh Siebenbürgen!

Most legfeljebb azt tehetik, amit annak idején a Bécsben járt *oláh deputáció*, hogy a kabinetirodában hátra hagyják a kérvényüket, melyet nekik később a minisztérium utján *visszaküldenek*

Tollfuttában.

A multkor érdekes, de hálátlan thémára adta magát a „Tollfuttában“ való csevegés mestere, midőn többek között arra tért rá, vajjon a nő vagy a férfi szerelme állandóbb-e. Hálátlan théma, mondom, mert ahány szerelmes, annyi szokás, s a szerelem dolgában filozofálni, fogós kérdéseket fejtegetni, szinte természetellenes. Legjobb Heinevel tartani, aki ugy vélekedett, hogy „ich frage nicht, ich küsse nur.“ — Mar hasonló, de nem annyira subtilis tárgy fölött szándékozunk elmélkedni, amely különben idényszerü; kérdésünk rövidre foglalva a következő:

„Ki tud jobban mulatni, a nő, vagy a férfi?“

Sokan már ennek olvasásakor készen vannak a felelettel: no természetes, hogy a férfi.

Csak hátrább az agarakkal, ti önző, bizonykodó urak! Alább a virtussal, ti pezsgőspalackrepesztő arszlánok. — Minden következménynyel szembeszállva bátorkodunk fölállitani az ellenvéleményt.

Nem hozunk fel a vélemény támogatására semmi szőrszálhasogató psychologiát, semmi álszenteskedő századvégi világnézetet, tisztán tapasztalati általános példákkal szállunk sikra.

Mindenekelőtt eldöntendő, mit ért *mulatság* alatt a férfi s mit a nő.

Az egyik fél a mulatságot abban látja, hogy órákra, sőt éjjeleken át ütögeti a kerek zöldasztalt kártyával, vagy neki ül a boros flaskóknak és addig nem tágit, mig testi és szellemi egyensulya a legalaposabban fel nem billent, — avagy „a barna legények“ négy hurjára rakja a vilag ötödik elemét, a nehezen jövő, könnyen menő pénzt, — avagy — de ezen tárgyról szólván, már tisztesség esik.

Most már azt mondhatják némelyek, hogy ez igy csak nálunk Magyarországban van; hát kérem, másutt még oktalanabbul is van.

Már pedig bevett szokás szerint, ha mulatságról van szó, mindenki első sorban táncra gondol. A férfiak tanyar, s a nők örömtelt arccal, t. i. azon nők, kik még nem tekinthetnek le második vagy pláne harmadik nemzedékre.

S most ujból felvetődik egy kérdés, melyik neme a mulatságnak felel meg jobban a kifejezett fogalomnak? Tartózkodunk a definiciótól, mert gondolkozásunktól ebben tanácsot nem kérhetünk, csak érzelmeinktől. Ezek pedig azt mondják, hogy a ... nőnek van igaza. A férfiak csak duhajkodni tudnak — legalább — legnagyobbrészt — a nők (mindig a beszámitható nőket értve ezalatt) azok mulatnak. Vannak ugyan a férfiak között olyan naiv lelkek, — akik pld. ész nélkül, mintegy ösztönszerüleg jó kedvüek, ha szinházban jó vigjátékot látnak; a nők sohasem kacagnak oly mértéktelenül. Mindamellett, ha másnap kérded férjuramat, hogy tetszett neki a szinház, azt feleli: „nagy bolondság az egész“, — mig a feleség „nagyon jól mulatott.“

Oka ennek talán abban található, hogy a nő külső benyomások iránt sokkal finomabb érzékkel bir s felfogása közvetlenebbb, mint a férfié, kinek belsejébe minden benyomás csak az értelmen keresztül szürődve jut, és ahoz, hogy a szive vigadjon, az értelmet el kell altatnia.

Minél képzettebb, eszesebb a férfi, annál kevésbé hajlik a könnyed életfelfogást feltételező mulatás felé. Tulnyomó benne az u. n. „raison“ a megfontolás. A nőkre nézve citáljuk a francia esprit egyik nagymesterét de la Rochefoucauld-t, ki azt mondja maximáiban: »A legtöbb nő szellemessége inkább bolondságaikat, mint értelmi erejüket fokozza.« Tehát a mulatság, amely szintén egyike az élet bolondságainak, jobban esik az értelmes, szellemes nőknek, mint a — hogy is mondjam — kevesebb észbeli bajjal felruházottaknak.

De elég a levezetésekből, mert még talán a „féminisme« hirébe keveredhetnénk, a modern szellemirányok ezen egyik legvérszegényebb fajába.

Lássuk a tapasztalati példákat.

Általános a panasz, hogy a báli közönség frakkos része a táncot nagyon is elhanyagolja; ha bizonyos kort elértek, már szinte áldozatnak tartják a táncolást. Vagy legyökerezik lakktopános lábuk a terem semleges közepén, vagy valami érdekes nő-alak mellé telepednek s zaklatják szegényt az ugynevezett „báli beszélgetéssel“ amely néha intimebb hangba is átcsap, olyan fajtába, mint a „décadence“ irodalmának tónusa. Ez az „urak mulatsága.“ S nem egyébb ez, mint bálterembe átültetett paraszt-enyelgés. A hölgyek ellenben, mind, talán kivétel nélkül azon feltett szándékkal mennek a parkettre, hogy minél belterjesebben táncoljanak. A legifjabb nemzedék a táncért magáért, a graciózus mozgás, az ütemes himbálódzás kedvéért; a következő nemzedek a férfiak kedveért, akik táncolnak, s ha nagyon válogatósak, megeshetik, hogy alig akad inyükre való, de azért jobban sajnálják, ha nem mulatnak, mintha nem akadtak egyhamar párjukra Következik a »fiatal asszonyok« faja, akik a bekövetkezendő élet-nyara előtt még kiélvezik a tavaszt. Ezek már nem annyira a táncon, sem a férfiakon, mint inkább az „ottlevésben“, a látás és — láttatásban találják mulatságukat. (Ellenben a férj urak mulatsága nagyon problematikus) Mindamellett találtam már olyan fiatal asszonyra is, ki egy keringőért egy soupé-csárdásért képes egy hétig elhallgatni a férji szemrehányásokat, azét a férjét, ki nem tudja fölfogni, hogy az ember csak addig él igazán, amig táncol, mulat. Még mindig nem fogytunk ki a „mulató asszonyok“ kategoriájából. Van még egy speciálisan vidékies válfaj: a táncoló mamák. Az asszonyi mulatságvágy annyira uralja őket, hogy nem átallanak egy sorban járni francia négyest leányaikkal, sőt fiaikkal. — A papák pedig ebben a korban régesrégen kifogytak a mulatságokból s fejcsóválva szemlélik a tánc fiatalitó erejét, de önmaguk az apai tekintély csorbitása nélkül be nem állhatnak. Mert hiszen »du sublime au ridicu'e......

Ugy hisszük, hogy tételünket elég nyomós

példával támogattuk. Ha pedig még ez sem ingatja meg némely jó mulató hírében álló uriember hitét az ő felülmulhatlan mulatási talentumában, rámutatok azon ifju áldozatokra, kik gyors hervadással fizették meg tulságos mulatási hevüket; vajjon melyikük tudna Uraim olyan példát fölhozni a férfiak közül, aki feláldozta volna magát, hogy egy éjszakát végigtáncolhasson. Ha meg is esett valami baj; akkor az a „lumpolás" következménye, amelyet hogyan Önök az igazi mulatságnak neveznek, de amely az „erős nem" elnevezést kétes világitásba helyezi.

S most moralizáljunk egy kissé.

Uraim! Önök bár mulassanak cigány s pezsgő nóta s dülöngözés mellett, de ne kivánják, hogy a leányok, asszonyok is oszszák meg Onökkel ezt a „mulatságot". Ne vonják bele ezeket hajhali cécóikba, ne üzzék sportként a „noblspitz„-ig való itatást.

.....A multkor egész hangulatomat elrontotta s másnapi kacenjammeremet hathatósan elősegitette, midőn láttam, hogy fejlődő fiatal leányoknak a mamák asszisztenciájával cigányszó mellett csepegtették a pezsgővel együtt azon mételyt a kedélyükbé, mely lassan ölő méregként pusztija el a nőiességet és végelemzésben oda vihet, amit az Ember Tragediájának Adámja mond.

„Azon vonások, termet és beszéd
Minden, csak egy kicsinyke semmiség
.....hiányzik,
S minő más lőn az egész!
Azt ... védte *glóriája*
Ettől a pokolnak gőze undorit el."

De talán messze is talált a toll futni.

Xilof.

Farsangi naptár.

Január 29. Szombat:	A „Polgári Egylet" táncestélye.
Február 5. Szombat:	Az izr. jótékony nőegylet amerikai reklám estélye. A cs. és kir. szab. déli vasut társaság önsegélyző egyletének táncestélye.
Február 19. Szombat:	A felső kereek. iskola estélye a Kaszinóban.
Február 20. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmes estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

Gyermek-gyilkos.

Otthon kevés volt a kenyér, hát elment hazulról. Elment, hogy a többi testvéreinek nagyobb karaj jusson a kevésből. Lehet azonban, hogy az éhező nem isjérez szánalmat, ugy, akkor magának akart csak nagyobb darabot saját erejéből megszerezni. Az anyja is az apja is, a testvérei is sirtak, ő is könyezett, pedig örülniök kellett volna, hogy egygyel kevesebb lesz a család. Ki tudja, miért, de sirtak. A szegénység igen fényüző, még szive is van.

Azt nem mondhatták, hogy vigyázz a fehérneműidre, ruhádra, cipődre, mert az ily féle jószágokkal csak éjjel, álmukban birtak mind, de volt mégis valamije, amit nem vásárolt, nem is tudja, hogy jutott birtokába.

Es a himlőhelyes kis falusi leány a következő héten már a főváros egyik négyemeletes bérkaszárnyájának ablakán verte ki a portörlő ruhát. Csakhamar megtanulta, hogy a házmester és a konstabler a legnagyobb ur a világon. Meg is irta ezt haza a szüleinek Ritkán irt, hanem később ezek a levelek is elmaradtak. A ligetben a Barrokaldi előtt megismerkedett egy fiatal emberrel, kinek vörös nyakkendője volt és a ki a bécsi sörcsarnokban vasárnap este mindig kifizette a vacsoráját és legtöbbször narancsot hozott, ha kapuzárás előtt egy-egy negyedórára feljött hozzá a negyedik emeletre.

Es egyszer a folyosón megszólitotta egy uri ember. Szép fiu volt, egész ugy öltözködött mint az Olga kisasszony vőlegénye és ugyanazt mondta, mit az a vörös nyakkendős szociálista, de sokkal szebben, finomabban.

Ezerszer megtörtént már az ily história és megtörténik majd ezen tul is, a folytatása ép oly sablonos, mint a bevezetés.

..Csak egy gyenge kézszoritás a fej és vállak között, elveszti egész formáját a parányi kis jószág nyaka, de az első siránkozás rikácsolását, mely más körülmények közt édes zene, most nems zabad hallani, nem, mert most igy kivánja a becsület. Meg kell ölni, el kell pusztitani őt a becsület nevében. Bestiális valami az a becsület, ártatlan gyermekvérrel táplálkozik, hogy igazi fénye visszatükröződjék az emberek arculatán, hogy az emberek büszkélkedhessenek vele.

*

Jankó Erzsi, egy helybeli ügyvéd szoszobaleánya, kedden reggel egy kis csecsemőnek adott életet, mely bűnös szerelmi viszonyból eredt. De hogy gyalázatától szabadulhasson, a gyermeket oly helyre rejtette, hol soha meg nem találják. A kocsis előtt azonban, ki ismerte a leány titkát, azonnal gyanusnak tünt fel szokatlan viselkedése és több jel határozottan arra vallott, hogy a leány az ujszülöttet bűnös uton elfette láb alól. A rendőrségnél feljelentették és a vizsgalat nyomban kideritette a bestiális anya tettét bűnét. Az anyát azonnal kórházba szállitották. Itt hallgatta ki őt a rendőrtisztviselő, ki előtt töredelmesen bevallott mindent. A kegyetlenségre egy helybeli öreg asszony beszélte rá, ki szereket is adott neki, melyeket ő bevett. — Jankó Erzsi borsodmegyei illetőségü 24 éves és csak három hónap előtt jött Budapestről Nagy-Kani-zsára.

— **Kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter január hó 17 én kelt rendeletével *Schubert Ferenc* nyug. I-ső osztályu századost Sátoralja Ujhelyre népfelkelő nyilvántartási tisztnek nevezte ki. A városunkban sok éven át szolgált, katonai és polgári körökben egyaránt tisztelt, s derék katonának ismert férfiu kinevezéséhez őszinte szivből gratulálunk.

— **Háznaság.** *Acs* Vendel nagykanizsai posta- és távirda főtiszt leányával Malvin kisasszonynyal házasságot kötött *Hegedüs* Károly m. v. hivatalnok Budapestről.

— **Eljegyzés** *Baján* Ferenc zalaegerszegi állami elemi iskolai tanitó eljegyezte *Tikk* Mari zalaegerszegi állami elemi iskolai tanitónőt.

— **Felolvasás.** *A tapolcai izr. nőegylet* jövő hó 19-én felolvasással egybekötött táncvigalmat rendez. Felolvasást tartanak dr. *Singer* rabi és dr. *Schwarz* Arnold ügyvédjelölt.

— **Halálozások.** *Vértessy* Iván ügyvéd, 48-iki honvéd főhadnagy, folyó hó 19-én életének 72 ik évében Keszthelyen, hosszas betegeskedés után elhunyt. A megboldogult Keszthely város közéletében tevékeny részt vett. Az 1880 ik évben alakult s ma is virágzó önk. tüzoltó-testület alakitása jó részben az ő buzgalmának köszönhető. A nagy-görbői családi sirboltban helyezték örök nyugalomra. — *Kántor* Pál nyug. telekkönyvi igazgató, 48-iki honvéd f. hó 18-án 68 éves korában elhunyt Zala-Egerszegen. Folyó hó 19-én délután 3 órakor kisérték ki nagy részvét mellett örök nyugvó helyére. — *Remete* Géza ügyvédet, városunknak e köztiszteletnek örvendő férfiát, nagy veszteség érte. Édes anyja özv. *rába-bogyoszlói Remete* Sándorné született *koltai Vidos Karolin* hétfőn délelőtt meghalt. — Temetése kedden délután általános részvét mellett, nagy pompával volt. A család a következő gyászjelentést bocsájtotta ki: Melyen szomorodott, fájó szivvel tudatják Remete Géza, Remete Izabella, férj. Graff Károlyné gyermekei és Graff Margit, Carolin, Marianna, Sándor és István unokái és Graff Károly veje, özv. raba bogyoszlói *Remete* Sándorné született koltai Vidos Karolina urnőnek folyó évi január hó 24-én délelőtt 10 órakor, életének 80-ik évében rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. január hó 24-én. A szeretet angyala örködjék emléke felett! — Az engesztelő szent misét szerdán délelőtt 10 órakor mutatták be a helybeli Szent-Ferenc rendiek plebániai templomában a Mindenhatónak.

— **Izrael. nőegylet estélye.** A helybeli izr. jótékony nőegyesület lázas buzgalommal készülődik nagy *amerikai reklám estélyére*, melyet február hó 5-én fognak megtartani a »Polgári Egylet« összes termeiben. Az estély felette érdekesnek igérkezik és oly meglepetéseket tartogat a közönség számára, minőkkel Kanizsán eddig még egy mulatság sem kedveskedett. Igazi amerikai szinezetü lesz, azzal a különbséggel, hogy az uj világ lázas sürgés-forgása itt szép harmoniába fog olvadni. A női titoktartást ezuttal fényesen igazolja, hogy az asszonyok hallgatni is tudnak, ha kell. Utána jártunk több szereplőnél, de alázatos kérésünkre sem árulták el, hogy a reklamnak melyik ágát fogják képviselni. — A meghivókat már szétküldte az egyesület; formájában ez maga is valami amerikai furcsaság. Az estély félkilenckor kezdődik. Jegyek válthatók február hó 4-és 5-én délután két órától ötig a »Polgári Egylet« nagytermében és a mulatság estéjén a pénztárnál. Helyárak: Páholy 10 frt. Karzati ülőhely 1 frt 50 kr. Földszinti bemenet 1 frt 50 kr. — Akik tévedésből meghivót nem kaptak és erre igényt tartanak, forduljanak ilyenért *Rosenfeld* Lajos egyesületi titkárhoz.

— **Deák-koncert.** Amint már emlitettük, a nagykanizsai róm. kath. főgimnázium ifjusága tánccal egybekötött hangversenyt rendez f. é. február hó 9 én a főgimnáziumi segitő egyesület javára, a Polgári Egylet nagytermében. Belépődijak: Páholy 8 frt, ülőhely az I-III. sorban és oldalt 1 frt 50 kr., a többiben és a karzaton 1 frt, állóhely 80 kr. Felülfizetéseket a jótékonycélra való tekintetből hálásan fogad és hirlapilag nyugtáz a hangverseny rendezősége Jegyek előre válthatók Belus Lajos ur gyógyszertárában. Kezdete 8 órakor.

Műsor:

1. Egyveleg Verdi Troubadour c. operájából. Előadja az Ifjuság Zenekara.
2. A gyáva, Rudnyánszky Gyulától. Szavalja Huckstedt Jenő 7. o. t.
3. A rózsa és a szarvasbogár Veittől. Előadja az Ifjuság Énekkara.
4. Gounod; Faust. Fantázia. Zongorán előadja Blau János, 7. o. t.
5. Monolog. Előadja Bagyary Béla 8. o. t.
6. Szülőföldem Erdőditől. Előadja az Ifjuság Énakkara.
8. Gillet Ernő: Loin du Bal. Vonós négyes. Előadják Weiser János, 8. o. t. (I. hegedű), Wortmann Samu 8. o. t. (II. hegedű), Zerkovitz Zsigmond, 8. o. t. (viola), Brüll Adolf 8. o. t. (cello).
8. Brahms: Magyar táncdal. Előadja az Ifjuság Ének és Zenekara.

*

A helybeli *felső kereskedelmi iskola* növendékei február hó 19-én hangversenynyel egybekötött táncestélyt rendeznek a Kaszinó disztermében.

— **Korcsolya-verseny.** Dr. *Puchinger* Alajos főgimnázumi igazgató nemcsak az ifjuság szellemi fejlődésére fordit nagy gondot, de époly élénk tevékenységet fejt ki a testi erő épségben tartására is és minden alkalmat felhasznál arra, hogy a testedző szép sportban a növendékeket buzditsa. Igy a főgimnázum korcsolyasportot üző növendékei dr. *Puchinger* Alajos igazgató, *Pongrácz* Adolf tornatanár és Kalcsok Leo tanár vezetése alatt f. hó 22-én szombaton délután korcsolya-versenyt rendeztek a *nagy récsei* gátnál. A győzteseket értékes tárgyakkal jutalmazták. Győztek a következők: Saller 8. oszt. Birk, Wollák, Polgár 7 oszt. Kronberger 6. oszt, Kelemen, Gertner 5 oszt. Erdelyi 4 oszt. és Gerhauzer 3 oszt. tanulók.

— **Az alsó-lendvai mandátum.** A kérvénynyel megtámadott alsó lendvai mandátum ügyében szombaton délután itéletet hoztak — és *azt megsemmisitették.* A választás megsemmisitésénél két főbb okot emlitett *Fest* Lajos a VIII. biráló bizottság elnöke. Az egyik *alaki.* — *A választási elnök* ugyanis — a mint a vizsgálati iratokból kiderült — a szavazásra jelentkezett választóktól egyáltalán nem kérdezte, hogy kire szavaznak; csak a kalapjuknál levő tollak szine után diktálta, hogy az egyik erre, a másik arra szavaz.

A második ok a házszabályok 71 §-ának c. pontja. Ez így szól:

A választás megsemmisítendő:

c) ha bebizonyíttatik, hogy a képviselőre oly egyének is szavaztak, a kik szavazattal nem birtak, vagy pedig, hogy jogosult választók akár a közremüködő közegek törvényellenes cselekménye miatt nem szavazhattak, vagy továbbá, *hogy fenyegetésekkel, avagy nemzetiség osztály vagy hitfelekezet elleni gyülöletre izgatással, nemkülönben büntettek, vétségek vagy kihágások általi megfélemlité-ekkel a választásra jogtalan befolyás gyakoroltatott*, vagy végre a közhivatalnoki visszaélésnek az 1878: V. t.-c. 187. §-ában tiltott esetei merültek fel: *ha egyszermind az is megállapitható, hogy más jelölt nyerhetett volna többséget*, ha a szavazatra nem jogosult személyek a választásban részt nem vesznek, vagy a jogosult választók vá asztói joguk gyakorlásában gátoltatnak, avagy a *választók egy részének elhatározására a fennebb emlitett* módokon jogtalan avagy közhivatalnoki törvényellenes befolyás nem gyakoroltatott volna.

Az itéletet öt szóval egy ellen hoztak. Ez az egy szavazat a nemzeti párti *Jágics* Józsefé, a ki különvéleményt fog benyujtani. — Az itélethirdetés után Semadam, mint az immár mandátumát vesztett Marsovszky képviselője, beszélgetés közben megemlitette, hogy ő sejtette ezt az eredményt s már a vizsgálat elrendelésekor maga ajánlotta Marsovszkynak, *hogy lemondásával előzze meg a várható megsemmisitő itéletet.* — Ugy értesülünk, hogy Marsovszky ujra fellép az alsó-lendvai kerületben.

— **A csáktornyai szépitő egyesület** a mult napokban tartotta közgyülését. A beterjesztett elnöki jelentés hü képét adta az egyesület mult évi működésének. E jelentés szerint rendezve lett a Perlaki-utca, ami az egyesületnek 3529 frt 19 krjába került, melynek fedezhetése végett kénytelen volt az egylet kölcsönt felvenni. Ezen nagymérvü kiadás okozta, hogy némely célba vett közhasznu intézkedéseket el kellett halasztani. Az egyesület tevékenységét annak főnöke *Festetics* Jenő gróf is elismerte az egyesülethez intézett levelében, melyben az Uj utcától a Városligetig kiépitendő ut fő töltéséhez 100 szekér földet s a szükséges fadakhoz a fát felajánlotta. Foglalkozott továbbá az egyesület a temetőbe vezető sétaut kiépitésével, melyet ez év folyamán óhajt megvalósitani. A mult évben 37 alapitó és 300 rendes tagja volt, számuk a jelen év elején 286 ra apadt le. Az egyesület vagyona: 807 frt 74 kr. Költségelőirányzat a jövő évre: bevétel: 2530 frt., ezzel szemben kiadás: 3240 frt., tehát fedezetlen marad: 710 frt. Lányi Kálmán megyei főmérnök az egyesület céljaira 40 forintot volt szives ajándékozni, miért őt az egyesület disztagnak megválasztotta.

— **Üldözött Karneval.** A holondos herceget szeretik falun, a pusztai majorokban, fényes előkelő szalonok parkettjén, a párisi boulevardokon, a kisvárosi korcsmák törzsvendégei jóizűet kacagnak az ingó mozgó Pierrek feketére vörösre bemázolt képén, Nizzában hushagyó kedden egyenlők lesznek az utcán az emberek, ezren és ezren tolongnak a nagy tereken, a széles körutakon, vagy sorban haladnak egymásután a fediszitett drága fogatok, zsuloban hercegi álarcosokkal, utánuk egy másik kocsiban kéményseprőségédes lovagi ruhában kurjantanak bele a nagy zsivajba. Szál a hosszu szerpentin, röpködő az erkélyek felé a konfetti, felülről a *prefé* szép leanya ép egy *péklegényt* hajigált meg virágaival. Mindenütt szeretik az ily bohóságokat és amennyire nem tartja senki károsnak az erkölcsökre hogy a táncos kissé merészebben szoritja hölgye kebelét a magáéhoz, ép oly kevessé káros hatásu az álare divatja. Csak Somogyország egy kicsi városában ütköztek meg az idén szörnyümód azon, hogy a világ meg mindig bolondul és megengedik a maszkajárást, pedig ez erkölcstelen, nagyon erkölcstelen dolog, ugy fejti fel ezt a somogyi lap „vezércikk"ében" és a maszkajárás teremtette meg a modern *család mizeriát.* Ez mindezt azért mondja el, mert a mult napokban a *szolgabiró ur* esti csendjét három jelmezes leány felzavarta. A leányokat bezárták ugyan, de azt hiszik: a világ azért nem mondle a karnevali mulatságokról, legfeljebb a szolgabiró ur ezentul bezárja majd este az udvar kapuját.

— **A privátu.** Azzal a miniszteri rendelettel, melyet a közoktatásügyi minisztérium a felső kereskedelmi és polgári iskolákhoz a privát oktatás eltiltása tárgyában intézett, — nincsenek tisztában a végrehajtó tényezők. Nem tudják ugyanis, hogy a betiltás csak az iskolákra vonatkozik-e, vagy hogy kiterjed a tanárok privát lakására is. Legcélszerübb volna ezt a kérdést eldöntetni magával a rendeletet kibocsátó miniszteriummal. Mert azt még csak értjük, hogy ha az iskolában eltiltják a privátoktatást, de ha már a miniszteri rendeletek érvénye még a magánlak jogait és szabadságát is szabályozni akarják, akkor a felsőkereskedelmi és polgári-iskolai tanár urakra nézve elsőpörték azt a gyönyörü elvet, hogy »az én házam az én váram« — A rendeletben van még egy másik olyan részlet is, mely nagyon furcsa helyzetbe hozza a magántanulókat. A rendelet ugyanis azt mondja, hogy az a szaktanár, aki a magántanulót készíti, a vizsgálaton mint vizsgáztató nem szerepelhet. Most már azután, ha az illető helyen más intézetnél működő szaktanár, aki az illető magántanuló elkészitését garantirozhatná, nincsen: akkor a magán-tanuló kénytelen elmenni egy másik városba, ahol hasonló tanintézet van, hogy ott elkészülve, illetékes tanintézetéhez vizsgálatra visszatérjen; mert azt meg egy másik miniszteri rendelet szigoruan megköveteli, hogy a magán tanulók annál a tanintézetnél tartoznak vizsgázni, mely az általuk lakott tankerületben van. — Ugy látszik: a privát-oktatásra vonatkozó rendelet egy másik magyarázó rendeletet is kiván.

— **Igazi magyar-mulatság.** A régi időkből egy elkésett sujár szállt vissza. Forrong, változik az idő; lázas korunk villamos erővel siet előre, nem tekint hátra, elszakad a tradicióktól. — A régi magyar házak nagy vigassággal ültek meg hajdan a lakodalmi ünnepségeket, zengett a zene, ropták a táncot napokon át, nem szakadt egyhamar vége a daridónak. A nagy anyák ismert meséiből mindenki ismer egy ily hétfalura szóló lakodalmat. — Mult csütörtökön *Szepetneken* folyt le egy ily fényes magyar lakodalom *Fuchs* János a község szeretett birójának kedves Mari leányát vezette oltárhoz *Kaufmann* Ferenc, ottani fiatal iparos. A lefolyt lakodalomról mesés dolgokat hiresztelnek most mindenfelé a videkein. A mulatozás, a vigalom két napnál tovább tartott, az asztalokra a legkülönfélebb ételek kerültek; ezek felsorolására egy nagy vendégló étlapja kocsinek bizonyulna. Az örömapa vendégszerető házánál szivesen láttak mindenkit és csak ugy tolongott a lakodalmas nép: több száznak voltak jelen s nem csak a községből, hanem messze videkről is nagy számban vettek részt az ünnepségen.

— **Gyilkossági kisérlet.** *Valentin* Károly hidvégi uradalmi erdőőr ablakán a napokban belőtték, mikor az asztalnál ült és irt. A golyó célt tévesztett, harminc centimeternyire az erdőőr feje felett röpült el, a szembenlevő ablakon át kihatolt az udvarra. A lendvai csendőrség meg az éjjel meginditotta a nyomozást, de ez mindeddig eredménytelen. Azt azonban kiputtak már, hogy a merényletet egyik oly ellensége követte el, kit ő falopásért feljelentett.

— **Meghiusult öngyilkosság.** *Nyirő* Gábor tapolcai lakos rájött, hogy fiatal szép felesége sokkal édesebben kacsintgat egykori udvarlójára mint reá. E fölötti bánatában meg akart válni az élettől, de mielőtt a homlokához szoritott revolvert elsütötte volna, belépett a szobába az apja és hirtelen kiütötte kezéből a fegyvert. A golyó az apa füle mellett sivitott el és a falba furódott. Az ijedségen kivül egyéb baj nem történt.

— **Méhészeti kimutatás.** Zalavármegye területén a méhészeti vándortanitók által egybegyüjtött adatok alapján az 1897. évben 542 községben 10.000 méhcsalád után 926.73 méter mázsa méz 15.801 frt 90 kr. értékben és 2683 klg. viasz 2863 frt értékben termeltetett, s igy a méh-termékek összes értéke az 1896-ik évben 18.664 frt 93 kr. volt.

— **Magyarországi munkások rokkant- és nyugdij-egyleté**nek kimutatása 1897. évi december hó végén. *Taglétszám*: 5715. *Vagyon*: 45.455 frt. Fiókegyletek vannak a következő helyeken: Ó-Buda, Diósgyör, Zombor, Miskolcz, Apatin, Szolnok, Resicabánya, Temesvár, Duna Földvár, Kaposvár, Érsekujvár, Székesfehérvár, Pozsony, Esztergom, Vajda-Hunyad, Oravica, Stájerlak, S.-A.-Ujhely, Nagy-Kanizsa, Szeghalom, M.-Sziget, Kudsir. A kanizsai fiókegylet taglétszéma az utóbbi időben rohamosan emelkedik.

— **Állategészségügyi kimutatás** Zalavármegyében január hó 24-en *Lépfene*: Tüskeszen-Peter 2 udv., Udvarnok 2 udv., Zala-Szent-László 1 u., összesen 3 község 4 udvar. *Ragadós szaj- és körömfájás*: Puszta-Ederics 1 major. *Sertésvész*: Bocska, Bottornya, Csáktornya, Felső-Szemenye, Káptalanfa, Kis-Czernec, Pördelöld, Rizyác, Ujudvar, Véged, Zala-Erdőd, Zala-Lövő, Zala-Szent-Balázs, összesen 13 község

— **Egy jó családból való 14 éves, egészséges, jól kifejlett fiu tanoncul ajánlkozik valamely vas- avagy vegyes-kereskedésbe. Bővebb értesités nyerhető a „Zala" kiadóhivatalában.**

— **Könyvkötősegéd, ügyes, önálló munkás alkalmaztatik Corvina könyvnyomda Nagyatvár.**

— **A Polgári-Egylet kitünő magyar konyhája hónapos abonenseket elfogad; árakat — megegyezés szerint.**

A közönség köréből.

Szállitók baja

A mai postával vettük az alábbi levelet, melynek készséggel adunk helyet, mert itt nem egyes ember, hanem egy külön ipar-osztály jogos erdekeiről van szó. A felszólalás bizonnyal eredménynyel fog járni. Utbaigazitásra nincs szükség, mert a továbbiakat az iparhatóság s esetleg a további forumok fogják elintézni.

A „ZALA" tekintetes Szerkesztőségének

Nagy-Kanizsa.

Többszöri felszólalásunkra, hogy városunkban többen ipar-engedely nélkül szállitást és fuvarozást üzletszerüen gyakorolnak, a városi tanács mult evi december hó 20-án 309/897. ipb. sz. végzést is hozott, melyben az illetők ellen az iparkihágás cimen a vizsgálatot elrendelte.

A vizsgálat ki is deritette, hogy felszólalásunk alapos, s hogy ily esetek fennállanak városunkban, dacára ennek, bár ezt szintén többször kérvényeztük és személyesen is eljártunk ezen ügyben, nevezetteket a mai napig kihallgatás végett nem idézték meg.

Tizenhat nagy dohány-tőzsde megbizását a helybeli főraktárnál közülünk nem kezeli senki, hanem szintén azok közül egy, akik ezen fuvarozás után adót nem fizetnek és igy persze a dijszabásnál mienknél előnyösebb feltételeket szabhat.

A dohány nagy tőzsdék tényleg leghelyesen cselekednek, mert mindenki minél előnyösebb módon igyekszik üzleteit lebonyolitani, de kérdezzük: hol nyerünk mi jogorvoslást az ily sérelmekkel szemben, kik saját üzletünk után a terhes adókat pontosan lerójjuk, mig az adót nem fizető nevetve konkurál velünk. — De nemcsak ez kis- és nagy-kanizsai polgárság a helybeli raktárakból szintén egész éven át szállit gabonát, meszet, szenet és mindennemü árukat az állomáshoz és viszont, és mig a közigazgatási törvény paragrafusaira nálunk erélyesen ügyeknek érvényt szerezni, addig ezeknél az iparosoknál legmeredekebb és valóban igazságtalan szabadalmakat engednek meg.

A kis-kanizsiak ugyancsak 2000—2500 Kg. sullyal terhelik meg kocsijukat és csak 5—6 centimeter széles a kerektalpuk, mig mienk 10—12. Vajjon miért nem büntetik meg az ily kihágásokért az illetőt, vagy miért nem kötelezik őket, hogy a kerektalp szintén az előirt formában meglegyen.

Az 5—6 centimeter szük talpakkal rontják meg csak alapjában az utca kövezetét és miért van nekik oly nagy szabadalmuk, hihetőleg nem másért, mert ők a fuvarozás után szintén nem fizetnek adót.

A tek. szerkesztőséghez fordulunk, sziveskedjék bennünk utbaigazitani, a nyilvánosság helyén azok is meglátják, a kiket tán illet, mert a városi hatóság az utóbbi napokban egyszerüen elutasitott. Valóban nem tudjuk, hogy miért?

Kérdezzük ezek után a tek. Szerkesztőségtől, hová forduljunk nehogy minket adófizető üzlettulajdonosokat csak ily egyszerü módon minden ellentmondás nélkül kenyerünktől megfoszszanak.

Szives utbaigazitásáért előre is hálás köszönetünket nyilvánitva, vagyunk

kiváló tisztelettel
Brück Márkus és Társa

IRODALOM.

Az országszerte kedvelt s nagy elterjedtségnek örvendő Szalay-baróti „Magyar Nemzet története" (kiadják Wodianer F. és fiai Budapesten) gyorsan halad előre. Alig, hogy annak hetvenhatodik füzetéről emlékeztünk meg, már ismét uj füzet, a hetvenhetik érkezett hozzánk. Ebben az I. Ferencz uralkodása alatti események folytatólagosan adatnak elő. Különös érdekességet kölcsönöz e füzetnek az abban leirt Martinovics-féle összeesküvés, mely a budai vérmezőn találta szomoru bevégzését. A nagy francia forradalom I. Napoleon világot megrázó föllépése s első hadjáratai képezik mindannyi érdekesnél-érdekesebb események, miket történetiránk szokott elevenen s könnyen érthető modorában de legnagyobb tárgyilagossággal leir. — A jelen füzetet egy kettős nagyságu külön műmelléklet diszíti, mely a magyar szent koronának 1790-ben nagy ünnepélyességgel történt Bécsből Budára való lehozatalának a diszbevonulását ábrázolja. A szép számmal alkalmazott szövegillusztrációk a következők: Martinovics Ignác állitólagos arcképe, Martinovics és társainak titkos jeleik. A budai franciskánus-kolostor földmintje. A budai franciskánus-kolostor emel te. Martinovics családfája. A pallos melylyel Martinovicsot és társait kivégezték. Martinovics feje. A vérhely Budán, a hol Martinovicsot és társait lefejezték, Bonaparte Napoleon, báró tábornok, József főherceg-nádor ifjukori arcképe, Alvinczy Károly főherceg. Magyar insurgensek a francia háborus idejéből. I. Napoleon császár. A pozsonyi béke emlékére vert érem.

Az e rovatban megemlitett mű megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

CSARNOK

Triumvirátus.

Boldog régi idők!... Persze, nem azt az időt értem, mikor dédapáink a madarak fejeit olvasó gyanánt madzagokra fűzögették, hanem azt, mikor nem volt egyéb kötelességünk, mint reggel felkelni — ha megtörtént, hogy este lefeküdtünk — s elmenni azon csarnok falai közé, hol az élet fentartására szükséges »tunnyi való«-kat, kiki saját belátása szerint napról-napra magába szivhatja.

Harminchárman voltunk, ilyen „tunnyi való"-kat elsajatitandók: én Jani és Gyuri. A többi harminc — nekünk melléke« volt. Nem azért, mintha különcök lettünk volna, hanem hát ugy titulártak bennünket: Triumvirátus. Tudták ezt a „tunnyi való"k hirdetői is, kik közül egyik nagyra becsülte az egymás iránt ragaszkodó szeretetünket, a másik ellenben különcöknek tartott bennünket. És mi igazat adtunk annak is, ennek is.

...Végre ütött a válás órája. Kezünkben a passus, mely kikergetett bennünket az élet szinterére küzdeni a hon és az uj nemzedék szellemi fejlődése nagy munkájának előmozditásán.

A leáldozó nap utolsó sugarai vérvörösre festik a bihari hegyek tetejét, s mi az esthomályban esküre emeljük kezünket: esküszünk, hogy egymás esküvőjén — vőfély, vagy násznagy fogunk lenni! És ezután mint az apostolok elszéledtünk a szélrózsa különböző iránya felé...

Elválásunk óta hatodszor virult a természet, midőn fogadásunk beváltására hivó sorait Gyuri barátomnak, megkaptam. Gyuri volt közöttünk az első, ki megtalálta élete párját az édes otthon megalapitására.

Pitymalodni kezdett, midőn a kövesdi állomásra berobogott a vonat s én beszállok egy kupéba, melynek egyik sarkában egy uri ember, a lámpa halvány fénye mellett, Morpheus karjában szendereg. Leülök s a vonat elindult. Felsőkabátom levetésével bibelődöm, midőn a szomszéd uri ember felébred s nagy álmos szemeivel rám tekint: „Szervus Rezsőm!" Ranézek—: Szervus Janim! — összeöleltkeztünk s forró csókokkal pecsételtük meg hat év utánni első találkozásunk örömét.

„Hova?" — e kérdést egyszerre mondtuk mindketten „Gyuri esküvőjére!" még ezt is egyszerre feleltük. s ezután átengedtük magunkat a hat évi élet-tapasztalataink elbeszélésének.

— Én nem sok tapasztalattal gazdagodtam, mert két évig megpróbáltam a passzusom által előttem megnyilt pályán való müködést, és a két év elegendő volt arra, hogy a méltatlansággal, hálátlan ággal jutalmazott pályát megutálva, elhagyjam és egy mas pályán biztositsak magamnak megélhetést.

„Tehát nem vagy tanitó?" Szörnyüködve kérdi Jani.

— Nem én Janim! Négy éve már, hogy faképnél hagytam s kezdtem a megyénél irnokoskodni; ma pedig: megyei kiadó vagyok.

„De Rezsőm! te — és nem tanitó? Te, kire büszke volt igazgatónk — a paedagógus — és te, nem vagy tanitó?"

— Hja Baratom! ki tehet arról? — Én pontos, lelkiismeretes, hivatott bajnoka voltam két éven keresztül a tanügynek s mindezekért — mit kaptam? Keserü kenyeret és e keserü kenyeret bárhova fordultam még keserübbé iparkodtak tenni.

Kókán töltöttem be szerény dijazásu kántortanitói állást. Plébánosomat szerettem s ő viszont engem. Szomszédok voltunk, mint ilyenek összejártunk es énkint egy kis preferánc partira. Gyöngy életem volt mindaddig, mig nem megtudta plébánosom, hogy egyik „fogadott unoka huga" sem tetszik — persze feleséguek — ekkor kezdetét vette a viz prédikálás; de ő bort ivott.

Eddig fizetésemet — néhány nap különbséggel — pontosan megkaptam; most negy dev végén sem. Citálni kezdtem az 1876. évi VI. t. c. 30. és 32., nem különben az 1893 évi XXVI. t. c. 4. és 5. §-ait, de hasztalan. Jelentést tettem felsőbb hatóságaimhoz s ezt tudomására adtam községem elöljáróságának. A törvényben meghatározott legrövidebb, de még a leghosszabb haráridő is elmullott, mig végre hat hét mulva megkaptuk az idézést Az idézés átvételétől számitva három hétre megjelentünk.

— Jogos tanitó ur önnek ez a követelése? hol van a dijlevele?

— De kérem?!... nem vagyok én sem csaló, sem rabló, sem tolvaj, ha nem volna jogos, nem merném követelni.

— Hivatalban vagyunk! ne beszéljen olyan foghegyen!!

— És biró? maga meg miért nem fizeti a mesterüket!? — „Kérem átatosságge — nincs egy karajcárja a községnek, nem fizethetik" Ezzel végeztünk s alig kaptam hónapok mulva — elvétve — egy egy forintocskát, mert megtudták elüljáróim, hogy elég, ha annylt mondanak: nincs — nem fizethetünk!

Később plébánosomhoz fordultam s ő meg e rideg válaszszal utasitott el: hol nincs, ott az Isten sem vehét. Es én evvel is megnyugodtam, egyedül az bántott, hogy a népoktatási törvényeket igy hajtják végre, s önkénytelenül kérdeztem magamtól: „Nem-e igy terjed a tanitók miatt a szocializmus?"

Gondolkodtam — másnap beadtam lemondásomat és felcsaptam irógépnek s ezóta — dijlevél nélkül -- pontosan kapom fizetésemet

..Vonatunk megállt s mintegy kiváncsiságból az ablakhoz ugrom és a perronon Gyurink holdtölte forma arca ötlik szemembe: Jani, Laposváron vagyunk!

„Ugyan ne mondd." — „Szervus Dezsőm!« S egy-kettőre a szerelmes vőlegényünk ölelő karjai közt találtuk magunkat.

A viszonlátás első mámorából felocsuvda, rövid negyedóra alatt Gyuri lakásán voltunk.

A gyönyörü egymásba nyiló három szobát látva, kételkedni kezdtem, hogy Gyuri az együtt szerzett diploma harcosa. Nem vagyok nő; de a kiváncsiság ördöge furdalta oldalamat; mig nem Gyuri felvilágositott: „Menyasszonyommal e három butorozott szobát kaptam lakásul"...

Gyenge kopogtatás hallatszik—: „Szabad!" „Kérem tessék ebédre jönni!" — »Azonnal megyünk!« Felel Gyuri röviden.

Egy kissé rendbe szedve magunkat átmegyünk a ház másik felébe, hol gyönyörü ebédlőbe léptünk:

„Kiss Hőgyéssy Nándor, ipam — napam, — menyasszonyom, — sógornőm: Elvira."

Nekem a negyedszer bemutatott angyal örökre felejthete lennek tünt fel. Nem tudom miért; de valami titkos — még eddig nem érzett — érzést kezdtem érezni. A véletlenség éppen egymás mellé ültetett, s a véletlen ezen szeszelye elvette eszemet; de csakhamar uralkodni kezdtem magamon.

Itt lett valódi rebussá Gyuri barátom. Szerettem volna megkérdezni: Nem-e lett a „Délmagyarországi tanitó-egyesület" irány-eszméivel, néppárti képviselőnek megválasztva? De nem mertem megkockáztatni, nem pedig azért, mert eszembe jutott a 17 néppárti képviselő neve, kik között, nem Völgyessy, de még — György sincs, mint nem volt egykor a 17 antiszemita képviselő között, kik hat év alatt eloszlottak, mint vizen a buborék.

„Uraim! — szól a házi ur — leves után 40 cseppet." S a poharak csengése felébresztett gondolataimból. Elvira rózsaszinü pohárkájának érintésekor, egy különös érzés futott végig testemen — és ittunk...

Az utolsó fogás után, vig beszélgetés kezdődött. Gyuri, a boldog vőlegényünk ismertette biographiáját.

— A jeles diplomával egyszerre három helyen választottak meg. A három közül: »Gernyóc«-ot foglaltam el, hol eleinte kitünő tanitó, páratlan jó ember voltam; de a kitünőségeim árnyoldalait, csakhamar kezdte érezni a bugyellárisom.

Nem volt nap, hogy 10—12 ten ne jöttek volna hozzám s ilyenkor: bor, szivar volt doszt. Később ezt elhagytam s elhagytak látogatóim is. — Kezdtem magamat jól érezni; az én elmaradt látogatóim pedig kezdtek rám dulni-fujni, de én rájok sem hederitettem. Pontosan teljesitettem a kötelességemet s egyik vasárnap reggel jön a kisbiró:

»Mester ur! tiszteli a biró ur, gyüjjön le a biró házhoz". — Aztán miért? azt nem izente? — „Nem!" — Mondja meg Józsi a biró urnak: annak olyan messze van az iskola, mint nekem a biró háza.

A birónál ott volt már az egész kupaktanács, s a kisbiró elmondja az izenetemet.

— „No lám! nem megmondtam, hogy nem gyün ide, má neszét vette, hogy mit akarunk vele!" Szólnak pedig többen: „Meg kell hivatnyi ujra!" S éppen indulni akarnak értem — belépek. Csendesség lett egyszerre.

— Hát miért hivatott biró uram!? — „Hát — hát csak azért, hogy mi magát nagyon szerettük, de azért Szt. György napján elmehet tőlünk!" — Nekem se kellett több! Lehordtam én ezeket ugy, hogy olyant még a dédapjuk sem hallott és ott hagytam őket. De nem volt elég. Odajöttek hozzám, hogy rögtön kiraknak. Nem szóltam semmit. Bezártam ajtóimat — köztük kimentem s átmentem a szomszéd kollegámhoz. Ezek pedig feszegetni kezdték a folyosó ajtómat, de egyebet nem tettek. Másnap bejelentettem a a elöljáróságot, iskolaszéket Pontiushoz-Pilátushoz. Szeretett tanfelügyelőnk tett volna valamit, ha a községekkel szemben volna büntetési, végrehajtói hatalma; de miután nincs, szép szóval iparkodott a felmerült zsurlódásokat köztem és községem közt kiegyenliteni.

Egy másik helyen pedig tanuk hiánya miatt utasitottak el. Elkeseredtem, minden szó nélkül ott hagytam a gernyóciakat s egy év alatt letettem a számtiszti vizsgát — ma pénzügyigazgatósági számtiszt vagyok.

Elmosolyogtam magamat: Én meg, némileg, hasonló okok miatt — megyei kiadó vagyok...

Monochrome arczképek passeportuval gyönyörü kivitelben, fényképek után nagyitva 43—36 ctm. nagyságban 6.50 kr., 63—48 ctm. nagyságban 12 forint.
Mintaképek megtekinthetők **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében **N.-Kanizsán**, hol megrendelések elfogadtatnak.

9 szám. Nagy-Kanizsa, 1898. január hó 30-án. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt —
Negyedévre 3 korona (1 frt

Hirdetések jutányosan számitt

Bé mentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Társadalmi életünk.

Azok, akik csak nehány napot töltenek Nagy-Kanizsán, vagy esetleg egy-egy farsangi mulatságra rándulnak be, rendesen vagy elragadtatással vagy bizonyos foku irigységgel beszélnek a mi pompás társas-életünkről.

Azok pedig, akik benne élnek a mi társadalmunkban; akik nem csupán vendégek, hanem szereplő tényezői az itteni társas-életnek: majdnem szakadatlanul lamentálnak, hogy itt nincs egészséges közszellem, a társadalom klikkekre szakadozott; itt is, ott is erős válaszfalakra talál az ember.

Vendégeink csak az eléjök tárulóösszetes képből itélnek, az általános hatás benyomása alatt állanak s az apróbb, részletesebb, kicsinyes jelenségek megfigyelésére nem érnek rá. Az itt lakók pedig észreveszik, megfigyelik a legminuciozusabb dolgokat is és módjokban van részletes megfigyelés alapján itélni.

Most már az a kérdés, hogy vendégeink itélik-é meg a mi társadalmi életünk szellemét helyesen és igazságosan vagy mi magunk?

Megfontolva az itélet-alkotás viszonyait, ugy fogunk gondolkozni, hogy a köztünk élő egyén itéletének okvetlenül alaposabbnak kell lennie; de viszont azt is be kell látnunk, hogy a vidéki ember meg sokkal tárgyilagosabban itélheti meg társadalmi viszonyainkat. Az egyik rész itélete tehát nagyobb alaposságot, másiké pedig több tárgyilagosságot vindikálhat magának. Az egyik rész észreveszi, látja azokat az apró dolgokat, azokat az ugynevezett kulisszatitkokat, amik az összhangot zavarják; a másik rész elé csak a nagyobb vonások tárulnak jól ható harmoniával; tehát a maga szempontjából mindegyik rész igaz meggyőződésre alapitja itéletét, elfogadhatóan itél.

Most már csak az a kérdés, hogy melyik rész itél egyuttal jogosan és igazságosan is?

Az a vidéki egyén, a ki köztünk megjelenve, azt látja, azt tapasztalja, hogy itt a különböző társas egyesületekben, például a Polgári Egyletben a nagykanizsai társadalomnak minden intelligens rétege képviselve van és békés együttlétben él, vagy aki egy-egy farsangi bálon azt látja, hogy nálunk a különböző életviszonyokon alapuló exclusivitasnak nyoma sincs: jogosan alkotja meg magának társadalmi életünkről itéletét, hogy ez bizony nagyon szép, kitünő szellemü és irigylésre méltó. Senki sem mondhatja rá, hogy nem jogosan, nem igazságosan itélt.

De hát mi magunk — mivel nem a nagy és általános benyomásokból, nem az összetes képből alkotjuk meg itéletünket — nem igy itélünk.

Hogyan itélünk mi magunkról? Ugy, hogy egy-egy nagyobb szabásu estély vagy mulatság után kisebb, szükebb körü társaságokba verődünk és ki ki bizalmasan föltálalja az általa tapasztaltakat, hallottakat; hogy micsoda megjegyzést tett X; hogyan viselkedett Y; miként kelt föl az egyik asztaltól az egyik N, mikor a másik N oda letelepedett; milyen szemekkel nézett A az asztal mellett elhaladott B-re. És igy tovább! Végül azután szépen kiformálódik a vélemény, hogy hiába Nagy-Kanizsán lehetetlen megteremteni a békés, egészséges közszellemet; minden összejöve-

TÁRCA.

Növendékkoromból.

— „ZALA" eredeti tárcája —

— Megmondam édes lányom: a zárdátokkal elégedetlen vagyok, — nem szeretem én azt a nagy kényeztetést, tulságos — s a mi fő, azt sem tudjátok: hogy merre nyilik a konyha ajtaja. Az nem kifogás, hogy azt egyik sem tudja, hogy odabemenni senkinek sem szabad. Éppen ez a bökkenő! Naponkint másiknak kellene a főzésnél segédkezni — sütni, gyurni, habot verni vagdaltat készíteni. Mi hasznom lesz, ha az én lányom azt sem fogja tudni: mit miből készitenek.

— Oh! édes apa, tulságosak aggodalmai! Azt tetszik hinni: hozzászokom, hogy mindent helyembe hozzanak? Hisz ott nem futhat mindegyik a maga holmija után. Mily zürzavar lenne az! A fő, hogy rendet kell tartani...

— De én biz lányom, nagyon szánandónak gondolom azt a szegény embert, a ki elvesz olyant, kinek csak himzés és hangszer, s hozzá egy adag semmittevés a kedvenc foglalkozása... mert megszokja, hogy mindent más legyen helyette. Nem mondom én, hogy ne varrjon, ne zongorázzék; daloljon is, ha kell; hisz a szivnek dal kell, — legyen vidám, töltse be a házat gyermekes hangjával, kacajával, csevegve, mosolyival tegye házi dolgát, tarson mindent rendbe stb, stb...

A fő gondja volt édes apámnak a szélrózsa minden irányából programmot hozatni, s mohón olvasta, ha egy érkezett...

Megnézte, melyik milyen igényü?

Azok közül egyben volt csak mellékesen megjegyezve, hogy *„naponkint másik két növendék segít a konyhában."*

— Megvan!! ez az, a mit én óhajtok!

A többi elősorolt szabály kevésbbé érdekelte...

Elmentem bucsuzni barátnőim csodálkozására, kik örültek már honmaradásomnak.

Egyiknek mamácskája fölszólalt:

— „De irjon ám: hogy tetszik ujj otbona."

Egész egykedvüen feleltem:

— Leszek oly bátor!

Soha el nem felejtem, mily cinikusan jegyezte meg, hogy „csak bátorkodjam."

— Az én érzékeny szivem ezt nem találta szivből jött válasznak...

Lehet, hogy bántotta a mamácskát, hogy ő neki három leánya van, még sem kutat zárda után.

Elérkezett a válás ideje.

Akkor még mondhattam: — anyám! Tudjátok mi az?...

Elválni tőle, kivel a kis lány egy sziv, egy lélek...

A csermely szépen folydogál, ép ugy, mint tavaszszal, mig jég kéreg nem vonta be. A lehajló fákról mintha a multat könnyezné, sürüen hullanak bele a dérvette levelek. A természet aludni készül, a mező kopár, némely helyen élénk vetések zöldelnek, várják a fehér lepelt, mely megvédi a tél zord fagyától. Hatalmas csoportokban keringenek a varjuk, mintegy hirdetve, hogy közel vagyunk az örökös célhoz; virulás után hervadás, kihalás, mely a téllel beköszönt. De ez a természet célja! — Miért is nem örök minden, az öröm, a jókedv, a boldogság? Mért nincs örök derü s virulás?... Soknak csak a szenvedésből jutott. Mikor lesz annak kárpótolva? Hisz igazság kell, hogy legyen... Hány uszik örökké örömben, gyönyörben, nem ismer gyötrelmet, sem fájdalmat, szenvedni is csak másokat látott. Volna-e annak érdeme nagyobb, ki csak boldogságra született?...

Oh! ez egy véghetetlen nagy problema.

— — — — — — — — — — — — — —

Milyen bizonytalanul döcög ez az uj vonat (kávéőrlőnek csufolják) de azért egyhangusága néha bizonyos dalt zakatolt ki, csak tessék a vonaton rá vigyázni! Nekem pl. e dal taktusát verte: *„Szülőföldem, szép határa, meglátlak e sulahára."*

P.. városka nagyon jó benyomást tett rám, remélhető volt, hogy igényei is szerények

Egy ódon, de barátságos kastély bontakozott ki a sürüen összehajló fák közül, kocsisunk megjegyezte, hogy itt lakott egy öreg grófné, ki a zárdát alapitotta, s mint apáca halt meg.

A zárdához érve, dobogó kebellel huztam meg a csengetyüt.

A kis rácsos ablak kinyilik.

Kérdi „Schvester Dominika:"

Nagy-Kanizsa látképével

levelezőlapok egész uj felvételekkel és postakártyaalbumok

kaphatók

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

tel alkalmával élesen felütődnek azok a törekvések, melyek a vallási, faji, foglalkozási és vagyoni válaszfalak leomlását megakadályozzák. Ez a vélemény az adatokkal együtt, — melyekre alapitva van — szárnyakat ölt, hihetetlen gyorsasággal terjed és közös véleménynyé lesz.

Az igy alkotott itélet pedig az egész társadalommal szemben nem jogos és nem igazságos, mert az intelligens társadalom egyeteméből kiszemezi azt a 15 vagy 20 egyént, akiknek modora, magatartása, nézete csakugyan ellentétben van minden egyesitési törekvéssel, — a különböző elemekből egybegyült társaság együttlétének kikapja 15 vagy 20 olyan mozzanatát, melyekből az egygyéolvadásnak csakugyan minden kriteriuma hianyzik; de figyelmen kivül hagyja azt a 2—3 száz egyént, akiknek viselkedése teljesen kifogástalan; figyelmen kivül hagyja azokat a mozzanatokat, amik békés, testvéries, demokratikus együttlétnek jólható, biztató jelenségei.

Az a mi bajunk, hogy társadalmi életünk szellemének megitélésében nagyon is subjektiv hatás alatt állunk és apró-cseprő dolgokból, egyesek kivételes magatartásából, különleges nézetéből mindjárt általánosságban itélünk s ezzel határozottan elkeseritjük vagy elkedvetlenitjük a nagyobb részt: a nemes törekvésű elemeket is, akik őszinte szivvel, minden alakoskodás nélkül járulnak az egybeolvasztás minden kisérletéhez.

Az a vidéki egyén, ki ezeket a kivételes dolgokat, ezeket a kulissza-titkokat nem ismeri, nem tudja s a nagyobb rész által nyujtott társadalmi képből itél, az igazán tárgyilagosan itélhet és akkor, ha a mi társadalmi életünk közszellemét a mai viszonyok között pompásnak, irigylésreméltónak találja, — éppenséggel nem lehet csudálni.

Társadalmi életünknek, a jó és nemes lelkek egyesitési törekvésének bizony nagy szolgálatot tehetnénk mi magunk is mindnyájan, ha együttlétünk, érintkezésünk mozzanatainak boncolgatásában, birálgatásában tárgyilagosabb álláspontra helyezkednénk és egyes elitélendő dolgok miatt nem itélnők el az egész társadalmi közszellemet.

A Balaton-egyesület kérdéséhez.

Ámbár az idényen kivül vagyunk, nem felesleges foglalkoznunk azzal a cikkel, a mely a megyei lapok egy részének f. évi január 23-iki számában Balaton-Egyesület cim alatt Stegmüller János tollából megjelent.

A Balaton és ennek vidéke érdekében nem hallottunk oly szerencsés eszmét megpenditeni, mint a milyen az emlitett cikk keretében nyilvánosságra jutott.

Valljuk meg az igazat: a magyar fürdők felől éppen a magyar lapokban — s ezek közt a fővárosi sajtó áll az első helyen — az egész idény alatt alig hallunk mást, mint folytonos panaszokat. Telekiabáljuk a világot, hogy a magyar fürdők milyen drágák, mily kényelmetlenek, mily haszontalan bérlőkkel rendelkeznek stb.

Erőltessük csak meg visszaemlékező képességünket, emlékezünk-e arra, hogy egy magyar fürdőt annyira megdicsértek volna, hogy ennek emléke még most is élne bennünk, nem e csak fürdőnk rossz hire jut még most is eszünkbe? Nincs-e emlékünkben az a sok tárca, utleirás, fürdőlevél — amelyeket mostoha kezek a külföldi fürdőkről irtak?

Mintha csak elhomályositani akarnák velük azt a nagyon kevés jóakaratot, a mely egy-egy megjelent hirlapi közleményben fürdőink tekintetében megcsillant.

Mi jól tudjuk, hogy a panaszok legnagyobb része tulzott, s tudjuk, hogy vannak jogos panaszok is, de az az elvünk, hogy ezeket nem kiabálással, hanem tettekkel kell segiteni.

Tudtuk mi ezt előbb is nagyon jól, éreztük, hogy hiányzik egy bizonyos tényező, amelynek révén segitve lenne a bajokon, a melynek révén a magyarországi fürdők koronáját, a Balatont Isten adta jogaiba: a világ legelső fürdői sorába helyeznők.

Napról-napra láttunk kivándorolni a Balaton mellől családokat, akiknek pedig a gondviselés olyan otthont adott, amely boldogság lenne rájuk nézve, ha egy tényező megtanitaná őket, hogy miként kell önmagukon segiteni, s hogy kell megtalálni azokat az aranyokat, a melyek ott hevertek hasznavétlenül a Balaton virányos partjain.

Olvastunk számos eszméről, melyek mind a Balaton-part lakosságának érdekeit voltak hivatva felkarolni. De a sok szép hirlapi közlemény hangja nem volt más, mint a pusztába kiáltott szó.

Szép eszméket hallottunk megpenditeni, de nem volt, aki azokat megvalósitsa.

Ezek tudatában igazán örömmel üdvözölhetik a Balaton-Egyesület eszméjét, melynek megvalósulásától a Balaton-part és megyénk jobblétének hajnalát s mindinkább kibontakozó ragyogását várhatjuk.

Talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy a Balaton-Egyesületnek tagja lesz a Balaton mentén fekvő helységek minden második házigazdája; tagjává kell lenniök, mert hisz az ő érdekeiket szolgálja a lakást kereső s a községben költekező mennél több fürdő-vendég megjelenése.

A Balaton-Egyesület tagja fog lenni továbbá minden fürdővendég kivétel nélkül s bizonyos, hogy ők maguk fognak legtöbb tagot gyüjteni, mert hisz az ő kényelmük, az ő mulattatásuk egyik legfőbb gondja lenne az egyesületnek.

Tagja lenne az egyesületnek minden balatonparti kereskedő és üzlet-ember; mert rájuk nézve életkérdéssé válnék a fürdővendégek állandó nagy száma.

Tagja lenne végül a honoratior és tisztviselői osztálynak, mint minden, ugy ezen szép eszme iránt érdeklődő nagy része is, a melyet különben legelőször kellett volna emlitenünk.

A Balaton-Egyesületet jelentékenyebben támogatná maga az állam, közéletünk kiválóságai, a takarékpénztárak, egyéb intéz-

---

— Honnan?

Megmondjuk.

— Ah! uj növendék!

Kinyitotta a porta ajtaját, melyen csak imádkozva lehet bejutni...

A főnöknő és egy magyar apáca jött le megbeszélni mindent.

Az idő rövid levén — a vonat indult — egy pár forró ölelés — s drága apa könyezve hagyta ott egyetlen leányát.

— — — — — — — — — — — —

Az első napok semmiféle kedvezménye fel nem vidito't.

Féltek, hogy szerfelett valót komolyságomat megtartom továbbra is.

De az i.ó jó orvos.

Csakhamar kedvence lettem a zárda lakóinak, sőt mivel legélenkebbnek engem tartottak, ha jöttek uj keserű szivű növendékek, kért a magyar nővér: legyek mellettök pár napig. Azt mondja: akkor biztosan felejtik a sirást.

Nekem az a gondolat oly jól esett, hogy szegény kis társnőimnek fel tudom szárítani könyeit.

Végre tapasztaltam, hogy a nővérek mintegy kitüntetve, sokat rám biznak.

Emlékezetes előttem örökre, — (megjegyzem, hogy csak egy magyar apáca volt) azt mondja ez egy alkalommal:

— Jöjjön Ilmicám az épület másik szárnyába, hol pár magán szobában szembajos nagyurakat kezel pár nénike.

Az egyik ur levelet akar iratni. — Vesse papirra kicsikém, a mit diktál.

Mi alatt ott egy német nővér tépéssel foglalkozott, én mindent leirtam, a mit diktáltak.

A levél igy hangzott:

Kedves feleségem, koma, örömmel tapasztalom, hogy szemeim már oly metsző fájdalmat nem éreznek koma, s kissé kezdek már homályosan látni koma, — mi oly nagy boldogsággal tölt el punktum. Mit csináltok kedveseim? Gazdaságról tudassatok böven koma, ispán ur mily lelkiismeretesen gazdálkodik koma, reménylem kedves anyánk folyton körödben van, kis fiaimnak jól gondját viselitek e koma, az ispán ur még nem nősül? stb. stb. ..

Négy oldalt irtam le. Midőn fel is olvastam, az illető nem talalt benne semmi hibát, csak mikor apácámnak átadtam az csapta össze kezét

Én váltig erősitettem, hogy felolvastam neki, s váltig azt mondta: jól van ..

Ekkor bele nyugodott, a levelet bezárta s elküldte...

Sokszor eszembe jut az a levél...

A főző apáca kegyet birtam Sokszor kérte a főnöknőt, engedjen többször a konyhára. A többiek kedv nélkül segitettek, én pedig dacára, hogy a német nyelvet törve beszéltem, sokszor megnevettettem őket. Örömmel engedtem a fehér védő ujjakat s kötényt felkötni ..

Már hetek ó a készülünk a megyés püspök ur fogadására. Nekem kellett üdvözölni hosszu versekben. Az elbucsuzó is nekem jutott osztályrészül. Meglepetésemre ezüst két forintost kaptam jutalmul. Megelőzte azonban azt a napot a konyhai nagy hecc ..

Három napig engedett a főnöknő sütni főzni, segiteni, mert a zárdában készültek az aszpikok torták, cukorkák, sámok, kremek, fagylaltok, s egy kürt alaku torta, mely fél méter magas volt; lángon sütöttük, nekem kellett a nyárson forgatni s időnkint egy kanállal végig önteni a mázából, mi által rendkivüli ritka szép alakot kapott, mert ahol le akart róla a keverék folyni, — ott megsült. Olyan impozáns konyhaművészetet még nem láttam! Az egész cukrozott gyümölcscsel, kocsonyával, szines porcukorral volt diszitve...

Meg voltak az én drága szülőim elégedve, mikor megirtam, hogy mivel foglalkoztam három napon at!

Igy volt betöltve a legjobb apának vágya akkor. Bizony jó volna, ha a mai lányok is utánunk csinálnák!

Unger Jánosné.

Egy öreg kritikus naplójából

Nem a magam kéziratával jövök ezuttal, hanem a másével.

Ön ismeri t. szerkesztő ur azt a szokásomat, hogy néha felnapig is kutatom egy-egy antikvárusnak a könyves polcait. Tegnap is volt egy ilyen félnapom, melyet az irodalom elfakult a harmadáron vesztegetett kincsei közt töltöttem. Ez a félnap, ugy látszik nem volt szerencsés nap, mert semmitse találtam, a mire szükségem lett volna.

Ám a napot nemcsak dicsérni kell nyugtával,

zetek és testületek, ugy hogy ha mind ezekhez csak egy frtos tagdijakat számitunk, hozzáadva még az esetleges alapitványok kamatait és a mulatságokból, vagy bármi uton befolyó jövedelmeket, azt hisszük, hogy az egyesület már kezdetben rendelkeznék évi 8—10,000 frttal.

Könnyen elképzelhetjük most már, hogy ezen tőkével mennyire vihetnők előbbre a Balaton cultus ügyét.

Mint már az emlitett cikkben helyesen ki volt fejtve, a Balaton iránt mennyire fel lehetne kelteni a megérdemelt érdeklődést, hogy hozzánk végre sereglenének a külföldiek is.

A fürdő-vendégek állandó kényelméről, szórakoztatásáról, kalauzolásáról, a remekebbnél remekebb helyre való kirándulásokról az egyesület tisztviselői, intéző körei rendszeresen gondoskodnának.

Az egyesület által felállitandó s kevés költséget igénylő műhelyekben a kéziiparra oktatnák a balatonparti lakosságot, amelynél a háziipar, sajnos, hogy a leggyérebben van elterjedve.

Hisz egész vagyon fekszik az általánosságban gyékény név alatt ismert s a Balaton vizében erdő szám termő növényben, melyből szép hasznot hajtó iparcikkeket: csomagoló-gyékényt, kosarakat és csinos balatoni emléktárgyakat lehetne készittetni.

A Balaton-Egyesület vihetné előbbre leginkább az oly régóta vajudó, Keszthelytől Veszprém felé vezető balatonmelléki vasut ügyét, s végül létesithetne egy oly Balaton-Muzeumot, a milyent tisztán e célból, s éppen ezért kevesebb összeggel rendelkező egyesület fog fentartani tudni.

Az egyesület valóban boldoggá tehetné hazánk, sőt Európa egyik legszebb részének lakóit, akik közül édes mindnyájunk felé a jólét sugároznék ki.

Keszthelyen megalakul a Balaton-Museum-Egyesület, s mig ez véglegesen szervezkednék, mi is azt ajánljuk, hogy alakuljon át Balaton-Egyesületté, mert most van itt a legjobb idő arra, hogy a sok panasz és indokolatlan kiabálásokkal szemben végre tegyünk valamit.

Előre a zászlóval! *Nemo.*

Politikai szemle.

I.

Szép csendben.

Január 26.

Máskor rengett a képviselőház homályos üvegteteje a hatalmas hangoktól melyek dörögve röpködtek szét a budgetvita alatt a teremben, most csendesen, alázatosan tárgyaltak; egyszer sem nyult az elnök a csengetyű után, imádkoztak mormolva a kormánypárti honatyák és bólintgattak fejükke, mint a kelet felé forduló polgár társak.

Bánffy szerencséje kellett hozzá, hogy rövid két nap alatt befejeződött a költségvetés általános vitája. Az ellenzék hallgatott; a részletes tárgyalás ép oly simán fog lefolyni.

A vita második és utolsó napja különben két komoly beszédet hozott: *Lánczy* Leóé volt az egyik, *Lukács* László pénzügyminiszteré a másik.

Lánczy Leó, Horánszkyval folytatott higgadt polemiával kezdte a beszédét. A komoly pénzügyi argumentumok ellen hasonlóan komoly pénzügyi argumentumokat sorakoztatott. Beszédének törzse az iparfejlesztés kérdésének volt szentelve, ennek a kérdésnek, amely most, hála Istennek, ismét növekedő teret kezd hóditani a közérdeklődésben.

Hogy az a mód, amelylyel Lánczy ezt a kérdést tárgyalta, milyen szerencsés, azt semmi sem bizonyitja jobban, mint az az általános, nagy tetszés, amely érdekes, velős fejtegetéseit a Ház minden oldalán kisérte. Ezek a fejtegetések tele voltak praktikus igazságokkal és ezekből vont praktikus következtetésekkel. Sok uj szempont is érvényesült bennük és kiválóan ügyes és m gkapó volt az az eddig ritkán tapasztalt világosság és meggyőző erő, amelylyel az agrárius és indusztriális érdekek közt való rokoni kapcsolatot kimondja. A nagyszabásu beszéd befejezését a jobboldal zajosan éljenezte és a szélsőbalról is többen siettek át a szónok üdvözlésére.

Átment hozzá Sima Ferenc is, de megint csak viszament, mivelhogy szólásra hivták fel. Es azuton ott, a helyén állva is nagyon megdicsérte Lánczyt, de hogy meg ne ártson neki a dicséret, kárpótlásul polemizált is vele. Es azután polemizált még többekkel és beszélt sok mindenről, — — a rendőrség legujabb botrányairól is — de mindezek keveseket érdekeltek. Sima után Polónyi Géza tette meg az ő pártjának a deklarációját, amelylyel csatlakozott a Kossuthék sztrájkjához, azután öt percnyi, jól kiérdemelt szünetet kapott a Ház.

A szünet után Makfalvay Gézát szólitotta a Laloldali jegyző.

— Nincs itt!

— A vitát bezárom, — szól az elnök és a jobboldal éljenez.

Az éljenzés zajában állt fel Lukács László pénzügyminiszter és gyönge hangja csak nehezen vált hallhatóvá.

A pénzügyminiszter főképp Horánszkyval polemizált, persze sok pénzügyi tudással, sok polemikus ügyességgel, — pénzügyekben mindig inkább otthon van Lukács ur, mint a politikai dolgokban — de egy argumentuma itt is volt — önmaga ellen. A Horánszky pesszimizmusáról azt mondta, hogy ellenségeinknek tesz szolgálatot. Ez lehet igaz is, nem is. Mi azt hisszük, nem igen, mert itthon sem árt olykor egy kis hideg zuhany, főképpen mikor a kvóta-emelés réme előtt állunk. De hát nem emlékszik a miniszter ur — Portugáliára? Mérje össze a Horánszky állitólagos szolgálatát azzal, amelyet akkor tett a pénzügyminiszter ur a mi osztrák — barátainknak.

Gróf Zichy János személyes felszólalása után a Ház szavazott és általánosságban elfogadta a költségvetést.

*

Csütörtökön az *apróbb tárcák* költségvetésének részletes tárgyalásával végeztek két óra alatt; tavaly ez a napirend, négy ülést foglalt le.

A kisebb tárcák előadója *Papp* Géza volt. A civilistát szó nélkül intézték el és igy fogadtak el egy egész csomó paragrafust.

A közös kiadások tételénél jelentkezett az első szónok *Werner* Gyula. Tartalom és forma tekintetében is kiváló beszéddel járult a diszkusszio szinvonalának emeléséhez. A tételt, hogy tudniillik a dualizmus hatalmas bázisa a nemzeti politikának, erős logikával s a jobboldal sürü helyeslése közepette fejtette ki. A beszéd éle a függetlenségi párt ellen fordult, amely tartózkodik a vitától. A szónokot pártfelei a végén melegen üdvözölték.

A miniszterelnökség költségvetésének az informativ célokra fölvett ötvenezer forintos tételénél *Hock* János hevesen polemizált a miniszterelnökkel.

A 48—49-es honvédek segélyezésénél *Lakatos* Miklós, aki nagyon is elvetette a sulykot, heves jeleneteket provokált. Fölelevenitette a miniszterelnöknek egy interpellációra adott válaszából azt a passzust, hogy a honvédegyletek most utólag is derüre-borura igazolnak mindenkit szabadságharcosnak, pedig már háromszor tüzött ki határidőt az igazolásra s ezt minden elképzelhető módon közhirré tette. Lakatos nagy vehemenciával támadta meg a miniszterelnököt, *aldozó gyanusitásnak* mondotta ezt a nyilatkozatot, de atán az elnök erélyes rendreutasitása következtében sokat enyhitett a kifejezésén.

A miniszterelnök higgadtan válaszolt. Az elsütött nagy ágyukkal szemben egyszerűen arra hivatkozott, hogy ma már nem háromszázezer, de hatszázezer forintot fordit a szabadságharc honvédainak fölsegitésére, ami pedig a jogosulat-

---

de ócsárolni is. Már ott akartam hagyni (és pedig bosszusággal) a boltot, mikor egy kopott barnakötésü könyv akadt a kezembe. Nem volt rajta semmi feltünő, a mi érdeket kelthetett volna bennem. Mégis — magam sem tudom miért — fölnyitottam. (Tán azért, hogy a cim nem volt rányomva a hátára.)

A könyv kézirás volt s nem nyomtatás. Lapjai u. n. gondolatokkal voltak teleirva, mondásokkal, melyek az élet különböző viszonyaira vonatkoznak. Az első hármat elolvasván, mind járt észrevettem, hogy a könyv nem másolata a francia moralisták maximáinak, sem egyéb bölcselkedők mondásainak. Eredeti mü volt, melynek — mint látszik — nem akadt kiadója.

A ki irta, valószinüleg már nem él és az örökösei e könyvet a többi „értéktelen" holmival eladták a zsidóknak. Az én antikváriusom nem emlékezett rá, hogy miként került hozzá. „Mi az ára?" kérdém. „Harminc krajcár", felette ő s aggályos arcot csinált, mintha felne, hogy sokalni fogom az összeget.

A könyvet megvettem s mert elolvasása után meggyőződtem róla, hogy megéri az árát — közlök belőle egy részletet.

Oreg kritikusunknak a szép asszonyokról irt apróságaival kedveskedém. [M—ó I—r.]

*
* *

Szép asszonyok.

Minden nő megkövetelheti tőled, hogy szépnek találd. A szépség a nő becsülete.

*

Ha van visszataszitó szépség (pedig beszélnek róla a póéták!), ugy van bizonyára vonzó rutság is. Van a rutságnak egy bizonyos — tán igy mondhatnám: kedélyes — formája, mely többe ér sok szépségnél.

*

Az olyan embernek, a ki szép nőt vesz feleségül, gyorsan megszaporodnak a barátai.

*

A rut nő iránti szerelem erősebb szokott lenni mint az, a melyet szép asszonyok gerjesztenek. Mert amaz nehezebben támad s lassabban fejlődik, nem csoda, ha tartósabb is lesz.

*

Minden nő szép a saját tükre előtt.

*

Ismerek egy nőgyülölőt, a kinek abban áll az egész gyülölsége, hogy nem szereti a csunya asszonyokat.

*

Nőkkel bizonyos dolgokról jobb komparativusban beszélni mint szuperlativusban. X-né például szivesebben hallja, hogy ő szebb Z-né asszonynál, mint azt, hogy ő a legszebb a világon.

*

Vannak szép asszonyok, a kik meg nem érdemlik a szépségüket.

*

A szépség kötelez.

*

A szépség növelésére forditott költségek és áldozatok rendesen kárba vesznek. Mert a szerencsét lehet korrigalni, de a szépséget nem. A nő csak kisebbitheti a szépséget, mert a hogy a világ megtudja róla, hogy „szépiti" magát nem is tartja többé szépnek.

*

— Ma szép akarok lenni! tette föl egyszer magában egy csunya nő.

És sikerült neki. Mert ha nagy oka van rá, minden nő tud szép lenni.

*

A női szépség egy istenség, a melynek az udvarlók a papjai.

*

Ismerek rut nőket a kik büszkék a szépségükre.

*

A legtisztességesebb nőnek is szüksége lehet a szépségére.

*

Egy régi definició. A nő az a tárgy, mely megszepiti a krinolint.

*

— Nem értem az izlésedet, mondá egyik barátunk a másikhoz. Hogy tetszhetik ez az asszony neked? hi-zen egyáltalában nem szép!

— Nem szép! pattant föl amaz méltatlankodva. Nézd meg jól és aztán beszélj!

Nézze meg jól! És ugyan mi lesz az eredmény, ha jól megnézi? Mondd neki inkább, hogy nézze meg a te szemeiddel!

lan igazolásokat illeti, azokról — ugy vélekedik Bánffy — jobb lesz hallgatni, mert könnyen kiderülne, hogy a honvédegyletek harmadrészét föl kellene oszlatni. Ám a kormány a honvédnév iránt tápiált kegyeletből nem alkalmazza a törvény egész szigorusságát.

Rátkay László ugyanennél a tételnél határozati javaslatot adott be, amelynek az a célja, hogy parlamenti bizottságot küldjenek ki a honvédségélyezés kérdésének rendezésére, de a Ház mellőzte az inditványt.

A következő tételeket vita nélkül fogadta el a többség.

Az ülés végén a néppárti Mócsi Antal tette meg sokszor bejelentett interpellációját a gabona-uzsorادó tárgyában. Hosszasan és unalmasan okolta meg interpellációját. Furcsa megokolás volt ez Mócsi beismerte, hogy a gabonaelővételek felől tudakozódott minden rendű és rangu jogtudósoknál s mindenütt azt a választ kapta, hogy az ilyen ügyletekben nincsen semmi uzsora, mert aki valamit eladott, ugyanazt szállitani is tartozik. Föltehető, hogy a néppárti interpelláló sem liberá is, sem szabadkőmüves, sem zsidó jogtudósokhoz nem fordult szaktanácsért, hanem olyanokhoz, akik hozzá, az ő klerikalizmusához és antisémitásságához közel állanak. S ha tehát ilyen oldalról is azt a véleményt mondották neki, amelyet e tárgyban mi is hangsulyoztunk, ugy legalább is csodálatos hogy mégis gabonauzsoráról merészel beszélni.

Ez az interpelláció volt az ülés napirendjének utolsó pontja.

*

Január 28.

Penteken a belügyi költségvetés előirányzatának tárgyalásánál a képviselőháznak megvolt a már rég nélkülözött „hecce." Rendezték pediglen a főispánok tételénel, hol *Rakovszky* István szóba hozta *Szalavszky*, a pozsonyi és trencsénmegyei főispan viselt dolgait. Keletkezett pedig a harc azért, mert *Rakovszky* egy régebbi hirlapi cikket idézett, melyben Szalavszkyról a dévényi millenniumi szobor leleplezése alkalmával azt irták:

Vándor, itt e szobor azt hirdeti neked,
hogy itt kezdődik az okmányhamisitó és
csaló titkos tanácsosok országa.

Ezt az idézetet az elnök nem hagyta szó nélkül. Megrótta, hogy a képviselő egy hirlapi cikk idézésével támad olyasvalakit, ki a Házban nem védelmezheti magát. Ez ellenkezik a házszabályokkal.

Ez az elnöki enunciáció nagy ellentmondást idézett elő és egy egész sorozatát a „Házszabályok értelmezése", „felrémagyarázott szavak helyreigazitása" és „személyes kérdés" alapján történt felszólalásoknak vonta maga után, melyekre az elnök mindig reflektált, folyton hangsulyozva, hogy nem egyeztethető össze a Ház tárgyalásai nak méltóságával, hogy hirlapi cikkek, idézetek alapján a Házon kivül álló személyek megtámadtassanak.

Gajáry Ödön pláne meg is leckéztette Rakovszkyt ezért, azt mondva, hogy a tisztességes felelősség alól való kibuvást jelenti ez, ha Rakovszky a Házban oly cikket olvas föl, melyről kijelenti, hogy azt magáévá nem teszi. A belügyminiszter pedig mind ennek tetejébe kijelenti, hogy ő Szalavszkyt teljesen korrekt uriembernek tartja, ki teljesen méltó arra a helyre, a melyen áll és a melyen marad.

Rakovszky Gajárinak erre azt felelte, hogy senkinek tisztességből leckét nem ad, de ily leckét senkitől el nem fogad, a miniszterre pedig rácitálja azt a mondást, melyet egykor az angol parlamentben mondtak gróf Chattamnak VI. György miniszterének:

„Lesz még a parlamentnek eszköze, hogy egy hetykeminiszter hetvenkedéseivel le-zámolhasson."

Sima felszólalása után a pozsonyi főispán ügye lekerült a napirendről és az ülés is véget ért. Az ülés elején a közigazgatási tisztviselők javadalmazásának kérdésével foglalkozott Kristóffy József, Sima Ferenc és Major Ferenc, kiknek felszólalására kijelentette a belügyminiszter, hogy ő is kevesli a tisztviselők fizetését és intézkedéseket is tett azok helyzetének javitására, de véglegesen ez a kérdés majd csak a közigazgatás államositásának rendezésenél log megoldatni.

Farsangi naptár.

Február 5. Szombat:	Az isz. jótékony nőegylet amerikai reklám estélye.
Február 19. Szombat:	A cs. és kir. szab. déli vasut társaság énekegyesü egyletének táncestélye.
Február 20. Vasárnap:	A felső kereskedelmi iskola estélye a Kaszinóban.
	A nagykanizsai ált. munkássegélyző egylet jótékony estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Kohut* Gyula csáktornyai posta- és távirótiszt eljegyezte *Fleischacker* Emma kisasszonyt, Fleischacker József helybeli kereskedő kedves leányát.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Dr. *Ruzsicska Kálmán*, kir. tanácsos, tanfelügyelő, január 25-ikén délben ismét visszatérkezett Nagy-Kanizsára, hogy folytassa és befejezze Nagy-Kanizsa összes kerületei községi elemi iskoláinak hivalos látogatását, melynek megkezdéséről annak idején már megemlékeztünk lapunkban. — A *harmincegy* tanteremben elhelyezett harminckét elemi osztály összes iskolai viszonyaira kiterjeszkedő vizsgálat január 28-ikán délután végződött. — Királyi tanfelügyelőnk elutazása előtt tőlkereste *Vécsey Zsigmond* polgármestert és *Eperjesy Sándor* iskolaszéki elnököt, hogy a városnak népoktatásügyére forditott rendkivüli áldozataiért, valamint az iskolaszék lelkes buzgóságáért s minden irányban tanusitott érdeklődéséért személyesen fejezze ki köszönetét. *Récsey György* népiskolai igazgatónak pedig, ki a hosszú iskolalátogatás alatt állandóan társaságában volt, melyek ilismerését tejezte ki a községi elemi iskolák jelentékeny fejlődése fölött s kérte általa a tantestület összes tagjait, hogy fontos igazgatói feladatában ezentul is odaadással támogassák. — Meg vagyunk győződve, hogy kir. tanfelügyelőnk fáradságos munkájának nyoma lesz minden tanitó szivében. Hiszen mindnyájuk lelkét az a nemes ambició melengeti, hogy az iskolai és városi hatóságokkal együttmunkálva, Nagy-Kanizsa elemi oktatását oly magas fokig tejleszszék, mely e város társadalmi és szellemi jelentőségének méltóan megfelel.

Deák-emlékünnepély. A helybeli áll. segélyzett községi polgári iskola mint minden évben, ugy ez idén is kegyelete jeléül hazafias szép ünnepséget rendezett a *„haza bölcsének" Deák* Ferencnek emlékére. Az ünnepség minden nagyobb feltünés nélkül, igen egyszerü keretben, de annál meghatóbb módon folyt le az intézet rajztermében, pénteken délelőtt kilenc órakor. A teremben a növendékeken kivül ott volt az intézet tanári kara, vendégek csak igen kicsi számban jelentek meg. Az emelvényen, dr. *Bartha* Gyula igazgató és *Hoffmann* Mór az ünnepség szónoka, foglaltak helyet, később megérkezett dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelő, kir. tanácsos, a ki szintén a podiumon foglalt helyet. Az ünnepséget az énekkar a „Király-himnuszszal" kezdte. Dr. *Bartha* igazgató rövid megnyitó beszédében szépen vázolta a nap fontosságát. *Lenk* Gyula V. oszt. növendék Erdélyi János „Könyörgés" cimü versét szavalta el kellő érzékkel, majd ismét az énekkarra került

---

S ugy-e, ezt akartad mondani, midőn figyelmeztetted, hogy nézze meg jól?

*

Mondd egy szellemes nőnek, hogy szépnek tartod s ő örülni fog rajta. Mondd egy szép asszonynak, hogy szellemesnek tartod s ő megbotránkozik azon, mennyire goromba vagy.

*

Szép asszonyoknak mindig igazuk van.

*

A szépség elmulik, a nőiség megmarad. Azért a szép asszonyoknak inkább kellene a nőiségüket ápolni, mint a szépségüket. A nőiség még akkor is lódit a nők rész-re, mikor a szépségüknek már a hire is elenyészett

*

Az a nő, a ki határozottan rut, semmi tekintetben sem fogja ma át hátrányban érezni a szép nők mellett. A rutságára lesz büszke.

*

A szép asszonyokat az uristen is talán csak azért teremtette, hogy figyelmeztessen bennünket: „Vigyázzatok, a bün nagyon szép!"

*

Minden matróna szép volt valamikor. Legalább ő azt mondja és azt hiszi.

S majdnem igy van. Mert minden öreg hölgy fiatal volt valamikor. S az ujnász, ez a legnagyobb szépség. Talán az ördög maga is szép volt fiatal korában...

*

Egy uri hölgy egy feltünően szép pórleány látára igy kiáltott föl:

— Mon dieu! Ha ilyen szép volnék! Mit nem tennék én ennyi szépséggel!

Ugyan mit tenne vele, asszonyom? Biztositom önt, hogy semmi jót és semmi okosat!

*

Szép asszonyoknál rut nők vihetnek ki legtöbbet. Azokat nagyon szeretik s szivesen tesznek meg kedvökért mindent. Mert ezek a kedves jó teremtések nem csinálnak semmi konkurrenciát.

*

A „szép asszonyok" köré nemcsak a szép nők tartoznak, hanem mindazok, akik tetszenek; mindazok a rut nők, a kik tudnak szépek lenni.

*

A rut nőkben a szép nő minden hibái megvannak és még azon felül rutak.

*

A melyik nőnek az isten szépséget adott, ád annak ügyességét is, hogy tudjon bánni a szépségével; mint a hogy annak, a ki hivatalhoz jut, azt is ád hozzá a gondviselés.

*

A legegyügyübb falusi liba néha jobban tudja felhasználni a szépséget, mint sok »bölcs államférfiu« a képességeit.

*

A leggazdagabb ember nem olyan boldogtalan, ha megfosztják minden vagyonától, mint a nő, a ki elveszti szépségét.

*

— Egyszer élünk! mondják sóhajtva a férfiak, Egyszer vagyunk szépek! sóhajtják a nők. Ők csak addig élnek, a mig szépek.

*

A szép nő, a ki nem kacér, olyan, mint a nagytehetségü ember, akinek nincs dicsvágya. S a rut nő, a ki kacérkodik, hasonlit a tehetségnélküli férfihoz, akinek korlátlan az ambiciója.

*

Mi mindennek el nem mondták már a szépséget: bünnek, erénynek; kincsnek szerencsétlenségnek; áldásnak és átoknak! Csak épen annak nem, ami: előitéletnek!

*

Egészen komolyan állitotta egyszer valaki hogy: rút nők nincsenek. S annyiban igaza volt, hogy a férfiak azokat az asszonyokat, akik nem szépek, nem is nézik nőknek.

*

Stuart Máriának a kivégeztetése napján bizonyosan nem volt »beau jour«-ja. Különben akadt volna e ember, a ki végrehajtja rajta a halálos ítéletet?

*

Ha azt kérdeznék tőlem, hogy milyen nőt óhajtok magamnak feleségül: szépet-e, vagy rútat, akkor en erre a kérdésre nem tudnék válaszolni.

a sor. Erkel Ferenc „*Takarodóját*" énekelték el kellő precizitással, igen szépen és hangulatosan. *Hoffmann* Mór hazafias eszmékben gazdag, lelkes beszédét nagy figyelemmel hallgatták mindvégig. Egyszerű keresetlen, cikornya nélküli szavakkal beszélt a haza bölcséről, legélesebben azokat a vonásokat emelte ki a nagy férfi jeleméből, melyek a fiatal sziveket kellemes rezgésbe hozzák és a melyek nyomokat hagynak a fejlődő lélekben. *Martinek* Gyula VI. oszt. növendék Dalmady Győző „Hazafias eszmény" cimü verset szavalta el szépen. Az igazgató záró beszéde után dr. *Ruzicska* Kálmán tanfelügyelő az ő jól ismert ékes-szólásával csak rövid, de annál magvasabb beszédet intézett a növendékekhez. A „Szózat" eléneklésével véget ért az ünnepség. Ugy a beszédek, valamint a szavalatok és énekek után mindenkor viharos éljenzés és taps zugott fel. Az énekkar szép sikere *Sauermann* Mihály zenetanár ügyességét dicséri, ki nagy odaadással fejleszti a növendékekben a szép ének iránti hajlamot.

— **Halálozás.** *Kaufmann* Samu köztiszteletnek örvendő helybeli borkereskedő, hosszas szenvedés után, csütörtökön délután, 52 éves korában elhunyt. A megboldogultat pénteken délután nagy részvét mellett kisérték utolsó utjára.

— **A néppárt és a — pánszlávok.** A dic ő néppárt örökké beszéltet magáról; ma már annyira vagyunk vele, hogy a siró-rivó kisdedeket nem a mumussal, hanem a néppártal ijesztgetjük. A hazafias erényekben gazdag néppárt tenyerére teszi vergődő szivét, nagy garral hirdeti teli a tótságot, hogy annak minden redőjére az ő sérelmök van bevésve, annak mindenik paránya mélyén érzi a fájdalmat, mert a néppárt testvérnek érzi magát vele, vérükből való vér, csontjukból való csont. A hazafias erényekben gazdag néppárt mondja el ezeket, az a néppárt, mely e szavakkal nyitja meg mindenütt gyülését: „Isten, király, haza!" Nem most hazudtak először, mert ők szivesen paktálnak az oláhokkal, a szerbekkel, a horvátokkal; mindenkivel és mindenütt, a hol csak mandátumra fenhetik fogaikat. A cél szentesiti az eszközt, de mindent csak saját céljaikra használnak fel, nem segitenek ők előbbre senkit, semmit, csak a fuldokló klerikalizmust óhajtják megmenteni a haláltól. Persze a néppárt tagadja a szövetségeket, de a tagadásra rácáfol a *turóc-szent mártoni „Lyndove Novini"* nevü pánszlav hetilap, mely a néppárt jelöltjét a következő szavakkal ajánlja: „Minden népbarát, minden becsületes ember — irja a „Lyudove Novini" — akinek szivén fekszik a szabadelvű kormányok és zsidóság által csaknem semmivé tett tót földmivelő népnek java, szivből jövő örömmel tartozik üdvözölni föllépését *Hlinka* Andrásnak, kinek egész élete nem volt egyéb, mint becsületes és kitartó munka a tót nép ideiglenes és örökke való javáért. Hlinka alapitotta meg a vidéken oly sikeresen működő gazdasági egyleteket. A nép igazi fia, testvére és a ti véretekből való vér, a ti csontotokból való csont. Nem volt és nem is lesz soha oly őszinte barátotok, aki ugy képviselne titeket az országgyülésen, mint Hlinka, mert a ti fájdalmatok és nyomoruságtok iránt érzőbb szive senkinek sincs, mint neki. Ne adjátok el lelketeket óh tótok, hanem üzzétek el magatoktól a csábitót és a tót nép fiára és jelöltjére Hlinkára szavazván, hagyjatok mocsoktalan nevet gyermekeitekre!" — Ugyanazokkal az eszközökkel küzdenek már is Rózsahegyen a papok, mint a minők eredménye a megsemmisitett alsó-lendvai mandátum.

— **Mulatságok.** *A galamboki önk. tüzoltóegylet* saját alapja javára február hó 6-án Galambokon a nagyvendéglőben, zártkörü táncvigalmat rendez. Belépti-dij személyenkint 30 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este 8 órakor. — *A keszthelyi ipartestület* kebelében alakult bizottság február hó 5-én az „Amazon" szálloda nagytermében az ipartestületi könyvtár javára zártkörü táncestélyt rendez. Belépti-dij 1 forint. Családjegy 2 forint 50 kr. Kezdete 8 órakor. — *Az alsó domeorui önk. tüzoltó-egylet* saját pénztára javára folyó évi február hó 13-án, a nagyvendéglő termében két zenekar közreműködése mellett zártkörü táncvigalmat rendez. Belépti-dij személyenkint 40 kr. Családjegy 1 forint. Kezdete pont 8 órakor. Vidéki tüzoltók, ha egyenruhában megjelennek, belépti dijat nem fizetnek. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Frankl Mór, a fejszámoló művész** A számok világhirü királya, városunkban időzik és szombaton este a „*Központi kávéházban*" mutatta be csodás művészetét. *Frankl* Mór még mint 5 éves kis gyermek megfordult már egyszer városunkban, akkor még csak kevés helyen ismerték, de azóta beutazta az egész világot és bámulatba ejtette az egyszerű embereket ép annyira, mint a legelismertebb matematikusokat. Csodát láttak mindenfelé akkor a kicsi fiuban, bucsut jártak hozzá mindenfelől és faggatták nehéz kérdésekkel és a legfurfangosabban kieszelt feladványok, a milliók és milliardok sohasem ejtettek zavarba, megtejtette pontosan, a legkisebb hiba nélkül; legkomplikáltabb számfejtéseket rövid nehány *másodperc* alatt oldotta meg — Pécsett járt a reálisko lába és itt szerencsésen *megbukott a számtanból.* Sok ideig nem hallott róla senki semmi hirt, de nemrég ujból foglalkozni kezdtek vele a lapok, hasábokat irtak ismét róla. Frankl látta, hogy mily nagy az érdeklődés iránta, egyszerre Pesten termett, hamar akadt egy kitünő impresszárióra és most ismét utazik a számok bámulatos művésze. Amerre hirét veszik, hogy megjelen, nyomban előszednek egy nagy iv papirt, számolgatnak napokon át, hogy valami fogós példa feladásával valahogy zavarba hozzák. De ez sohasem sikerül. Frankl sokszoroz 4 számjegygyel, oszt 7—8 számjegyet 4—5 számmal, a legkomplikáltabb egyenleteket, gyökvonásokat, négyzetre és köbre emeléseket a legpontosabban elvégzi. Mereven néz nehány másodpercig egy pontra aztán diktálja a milliardokat. Né ha tréfás kérdéseket intéznek hozzá, de ő gyorsan felel ezekre is. Nemrég Pécsett egy szinész előadás alatt odafordult hozzá és azt mondta, hogy számitsa ki mennyi az ő adóssága. Frankl kérdőleg tekintett a szinészre, de azonnal kész volt a lefőzéssel, — Hát önnek még hiteleznek is? — A szinész ur nem kérdezősködött tovább. A fejszámoló tegnapi előadása iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott városunkban. Ma, vasárnap este a „*Korona szálló*" étermében fog fellépni. A főgimnázium, valamint a városi polgári fiu- és leányiskolában szintén bemutatja művészetét.

— **Nazarénusok és a katonáskodás.** Régi dolog, hogy katonáéknál legtöbb baj a nazarénus hitüekkel van, mert a nazarénusok sem esküdni, sem letérdepelni, sem fegyvert fogni nem akarnak, szóval vallási okokból egy csepp kedvük sincs katonáskodni. Ezért a nazarénus vallás törvény szerint nem tartozik a bevett vallásfelekezetek közé s az a kérvény, melyet most készitettek, nem fogja hozzásegiteni a nazarénusokat, hogy egyenlő vallásszabadságot élvezzenek a többi felekezetekkel együtt. Az összes hazai nazarénusok ugyanis kérvényt adtak be a honvédminiszterhez, a melyekben a következőket kérik: 1. Mentessenek fel a nazarénusok a a fegyver használata alól. 2. Törültessék el a katonaságnál az a szokás, hogy az imára való vezényléskor a legénység letérdepelni tartozik. 3. A nazarénusok ne kényszerittessenek a többi felekezetű katonákkal együtt a templomba járni. Ezeket a kérelmüket a nazarénusok Máté evangéliumára alapitják. — Hasonló tartalmu kérvényt fognak benyujtani a hadügyminiszterhez is de előre látható, hogy azt tekintetbe egyik helyen sem fogják venni.

— **Vasutasok bálja.** Többen azt hiresztelik, a városban, hogy a dél-vasutasok, báljukat elhalasztják. A vigalom rendezőbizottság felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy a bál elhalasztásáról szó sem volt és hogy azt minden körülmények között *február hó 5-én* okvetlenül megtartják.

— **Gyilkosság.** A *buzádi* szőllőhegyen (Somogy m.) meggyilkolva találták *Herman* Mártonnét. A gyilkosság gyanuja egyenesen a férj felé fordult, kit a lengyeltoti vizsgálóbiró nyomban le is tartóztatott. Herman Márton első felesége is erőszakos halállal mult ki, felakasztva találták s a gyilkossággal ekkor ugyancsak a férjet gyanusitották, de kellő bizonyitékok hiányában a biróság kénytelen volt őt felmenteni. Hermant bos-zuálló, erőszakos, vad természetű embernek ismeri mindenki. Már pásztor korában réme volt a vidéknek és több gyilkossággal gyanusitottak akkor is, de nyiltan nem mert ellene fellépni senki.

— **A veréb mint rablógyilkos.** Érdekes megfigyelést közöl egyik előfizetőnk a verebek életéből. A ház udvarán egy cseresnyefa állot, a melyen egy legyész pár rakott fészket. A legyész hasonlit a verébhez, de valamivel kisebb, s hátán meg szárnyain barna foltjai vannak. A két legyésznek négy kicsinye is volt, s kedves volt nézni, a mint ki-berőpködtek és kicsinyeik számára a legyeket és rovarokat fogdossák. Ez időben történt, hogy egy szomszédos fán két veréb rakott fészket. Egy idő mulva azután észre lehetett venni, hogy a verebek és legyészek veszekednek egymással, s hogy az utóbbiak a rövidebbet huzzák. Egy nap azután az egyik legyész-fióka véresen összevagdalva holtan feküdt a fa tövénél. Harmadnapra két legyészt végeztek ki hasonlóképen a verebek s rövid idő mulva a negyediket is a földön találtuk; minthogy azonban ennek csak a szárnya volt megsebezve, visszatettük a fészekbe. Két napra rá ismét a földön hevert, most már dögölve. A két legyész-szülő is eltünt, a verebek pedig továbbra is megmaradtak. Látjuk tehát, hogy a veréb szemtelensége mellett merész is s még az effajta rablógyilkosságtól se riad vissza, hogy magának pozicióit biztositson

— **Halál a Balatonban.** A szelid, a nyájas Balaton télen nyáron egyaránt szedi áldozatait. A mult héten egy keresztüri ember szánon Keszthelyre igyekezett, a korhadó, puha jégen. Az utat megtévesztette, a keszthelyi part közelében egy rianáshoz ért, hol a meggyengült jég leszakadt alatta. Szankója a jég felett maradt, az ember holttestét azonban csáklyával halászták ki a Balatonból.

— **Adományok a népkonyhának.** Deutsch Lajos 5 frt, Zerkovitz Oszkár 5 frt, Zadubánszky Lajosné 4 frt, Sauer Ignácné 1 frt, dr. Rauch Zsigmondné 15 kiló liszt, 5 kiló dara, 4 kiló rizs és 5 kiló sót. A szives adományozóknak e helyen is köszönetét nyilvánitja a népkonyha elnökége.

— **Nemzetközi kiállitás Budapesten.** Bécset ebben az évben a császári jubileum alkalmából az idegeneknek nagy tömege fogja felkeresni. Ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy a Bécset felkereső külföldieket arra inditsuk, hogy a magyar székes fővárost felkeressék: hazafias kötelesség. Ez inditotta Budapest vezető iparos és kereskedő körét arra, hogy »Nemzetközi Kiállitást« rendezzen Budapesten, az egészségügy, nép- és hadseregélelmezés, sport és idegenforgalom részére, találmányok és ujdonságok külön kiállitásával kapcsolatban. A kiállitás a Városligetben lesz és május 15-étől szeptember 30-áig tart, Az eddigi ugy belföldi mint külföldi bejelentések után itélve, a kiállitás kiváló sikerünek ig érkezik.

* **A bécsi szállitók** iparegyesülete által szétküldött körlevélből értesülünk, hogy a bécsi szállitók hos-zas tárgyalása után egy közös megegyezés létesitetett, mely szerint f. é. február hó 1-től kezdve a szállitási dijak a vasut és hajó a lomásohhoz fuvarozandó árukért 100 kilónként *20 kr.* helyett *30* kr. fuvarozási dij szedetik be.

A bécsi szállitókat azon ok inditotta ehhez a lépéshez, hogy kiadásaik folyton emelkedtek, mig a lefolyt időkben bevezetett árszabás a fuvarozásért a régi maradt, melyek saját költségük fedezését sem elégitette ki.

A szállitási ipar fokról-fokra megterheltetett magasabb adók és személyzetének fizetésével, továbbá betegsegélyző baleset biztositásokkal, a takarmányok ár emelkedésével, végre az eddig e vasutaktól élvezett kivételes kedvezményektől való megvonása által, mely a gyűjtő forgalomnál Austria-Magyarország között a nagy konkurrencia miatt a csekély hasznot is felemészti.

E mellett sokat szenved ezen ipar az ottani vasuti állomásokon létező szabálytalansága miatt, hol kocsik, lovak és munkás személyzet órákig vár, mig feladáshoz hozott áruit tőlük átveszik, mely helyzet sok pénzt és időmulasztást igényel.

Fentebb felsorolt tények odahatottak, hogy

lan igazolásokat illeti, azokról — ugy vélekedik Bánffy — jobb lesz hallgatni, mert könnyen kiderülne, hogy a »honvédegyletek harmadrészét föl kellene oszlatni. Am a kormány a honvédnév iránt táplált kegyeletből nem alkalmazza a törvény egész szigoruságát.

Rátkay László ugyanennél a tételnél határozati javaslatot adott be, amelynek az a célja, hogy parlamenti bizottságot küldjenek ki a honvédsegélyezés kérdésének rendezésére, de a Ház mellőzte az indítványt.

A következő tételeket vita nélkül fogadta el a többség.

Az ülés végén a néppárti Mócsi Antal tette meg sokszor bejelentett interpellációját a gabona-uzsoraadó tárgyában. Hosszasan és unalmasan okolta meg interpellációját. Furcsa megokolás volt ez Mócsi beismerte, hogy a gabonaelővételek felől tudakozódott minden rendű és rangu jogtudósoknál s mindenütt azt a választ kapta, hogy az ilyen ügyletekben nincsen semmi uzsora, mert aki valamit eladott, ugyanazt szállitani is tartozik. Föltehető, hogy a néppárti interpelláló sem liberál is, sem szabadkőmüves, sem zsidó jogtudósokhoz nem fordult szaktanácsért, hanem olyanokhoz, akik hozzá, az ő klerikalizmusához és antisémitáságához közel állanak. S ha tehát ilyen oldalról is azt a véleményt mondották neki, amelyet e tárgyban mi is hangsulyoztunk, ugy legalább is csodálatos hogy mégis gabnauzsoráról merészel beszélni.

Ez az interpelláció volt az ülés napirendjének utolsó pontja.

*

Január 28.

Pénteken a belügyi költségvetés előirányzatának tárgyalásánál a képviselőháznak megvolt a már rég nélkülözött „hecce." Rendezték pediglen a főispánok tételénél, hol *Rakovszky* István szóba hozta *Szalavszky*, a pozsonyi és trencsénmegyei főispán viselt dolgait. Keletkezett pedig a harc azért, mert *Rakovszky* egy régebbi hirlapi cikket idézett, melyben Szalavszkyról a dévényi millenniumi szobor leleplezése alkalmával azt irták:

Vándor, itt e szobor azt hirdeti neked,
hogy itt kezdődik az okmányhamisitó és
csaló titkos tanácsosok országa.

Ezt az idézetet az elnök nem hagyta szó nélkül. Megrótta, hogy a képviselő egy hirlapi cikk idézésével támad olyasvalakit, ki a Házban nem védelmezheti magát. Ez ellenkezik a házszabályokkal.

Ez az elnöki enunciáció nagy ellentmondást idézett elő és egy egész sorozatát a „Házszabályok értelmezése", „létremagyarázott szavak helyreigazitása« és »személyes kérdés" alapján történt felszólalásoknak vonta maga után, melyekre az elnök mindig reflektált, folyton hangsulyozva, hogy nem egyeztethető össze a Ház tárgyalásai nak méltóságával, hogy hirlapi cikkek, idézetek a'apján a Házon kivül álló személyek megtámadtassanak.

Gajáry Ödön pláne meg is leckéztette Rakovszkyt ezért, azt mondva, hogy a tisztességes felelősség alól való kibuvást jelenti ez, ha Rakovszky a Házban oly cikket olvas föl, melyről kijelenti, hogy azt magáévá nem teszi. A belügyminiszter pedig mind ennek tetejébe kijelenti, hogy ő Szalavszkyt teljesen korrekt uriembernek tartja, ki teljesen méltó arra a helyre, a melyen áll és a melyen marad.

Rakovszky Gajárinak erre azt felelte, hogy senkinek tisztességből leckét nem ad, de ily leckét senkitől el nem fogad, a miniszterre pedig rácitálja azt a mondást, melyet egykor az angol parlamentben mondtak gróf Chattamnak VI. György miniszterének:

„Lesz még a parlamentnek eszköze, hogy egy hetykeminiszter hetvenkedéseivel le-zámolhasson."

Sima felszólalása után a pozsonyi főispán ügye lekerült a napirendről és az ülés is véget ért. Az ülés elején a közigazgatási tisztviselők javadalmazásának kérdésével foglalkozott Kristóffy József, Sima Ferenc és Major Ferenc, kiknek felszólalására kijelentette a belügyminiszter, hogy ő is kevesli a tisztviselők fizetését és intézkedéseket is tett azok helyzetének javitására, de véglegesen ez a kérdés majd csak a közigazgatás államositásának rendezésénel fog megoldatni.

Farsangi naptár.

Február 5. Szombat:	Az izr. jótékony nőegylet amerikai reklám estélye. A cs. és kir. szab. déli vasut társaság önsegélyző egyletének táncestélye.
Február 19. Szombat:	A felső kereskk. iskola estélye a Kaszinóban.
Február 20. Vasárnap:	A nagykanizsai ált. munkásképző egylet jelmez estélye.
Február 22. Kedd:	Az irodalmi és művészeti kör estélye.

HIREK.

— **Eljegyzés.** *Kohut* Gyula csáktornyai posta- és távirótiszt eljegyezte *Fleischacker* Emma kisasszonyt, Fleischacker József helybeli kereskedő kedves leányát.

— **Tanfelügyelői látogatás.** Dr. *Ruzsicska Kálmán*, kir. tanácsos, tanfelügyelő, január 25-ikén délben ismét visszaérkezett Nagy-Kanizsára, hogy folytassa és befejezze Nagy-Kanizsa összes kerületei községi elemi iskoláinak hivalos látogatását, melynek megkezdéséről annak idején már megemlékeztünk lapunkban. — A *harmincegy* tanteremben elhelyezett harminckét elemi osztály összes iskolai viszonyaira kiterjeszkedő vizsgálat január 28-ikán délután végződött. — Királyi tanfelügyelőnk elutazása előtt felkereste *Vécsey Zsigmond* polgármestert és *Eperjesy Sándor* iskolaszéki elnököt, hogy a városnak népoktatásügyére forditott rendkivüli áldozataiért, valamint az iskolaszék lelkes buzgóságáért s minden irányban tanusitott érdeklődéséért személyesen fejezze ki köszönetét. *Récsey György* népiskolai igazgatónak pedig, ki a hosszú iskolalátogatás alatt állandóan társaságában volt, melyek ilismerését fejezte ki a községi elemi iskolák jelentékeny fejlődése fölött s kérte általa a tantestület összes tagjait, hogy fontos igazgatói feladatában ezentul is odaadással támogassák. — Meg vagyunk győződve, hogy kir. tanfelügyelőnk fáradságos munkájának nyoma lesz minden tanitó szivében. Hiszen mindnyájuk lelkét az a nemes ambició melengeti, hogy az iskolai és városi hatóságokkal együttmunkálva, Nagy-Kanizsa elemi oktatását oly magas fokig fejleszszék, mely e város társadalmi és szellemi jelentőségének méltóan megfelel.

— **Deák-emlékünnepély.** A helybeli áll. segélyzett községi polgári iskola mint minden évben, ugy ez idén is kegyelete jeléül hazafias szép ünnepséget rendezett a „*haza bölcsének*" *Deák* Ferencnek emlékére. Az ünnepség minden nagyobb feltünés nélkül, igen egyszerü keretben, de annál meghatóbb módon folyt le az intézet rajztermében, pénteken délelőtt kilenc órakor. A teremben a növendékeken kivül ott volt az intézet tanári kara, vendégek csak igen kicsi számban jelentek meg. Az emelvényen, dr. *Bartha* Gyula igazgató és *Hoffmann* Mór az ünnepség szónoka, foglaltak helyet, később megérkezett dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelő, kir. tanácsos, a ki szintén a podiumon foglalt helyet. Az ünnepséget az énekkar a „Király-himnuszszal" kezdte. Dr. *Bartha* igazgató rövid megnyitó beszédében szépen vázolta a nap fontosságát. *Lenk* Gyula V. oszt. növendék Erdélyi János „Könyörgés" cimü versét szavalta el kellő érzékkel, majd ismét az énekkarra került

---

S ugy-e, ezt akartad mondani, midőn figyelmeztetted, hogy nézze meg jól?

*

Mondd egy szellemes nőnek, hogy szépnek tartod s ő örülni fog rajta. Mondd egy szép asszonynak, hogy szellemesnek találod s ő megbotránkozik azon, mennyire goromba vagy.

*

Szép asszonyoknak mindig igazuk van.

*

A szépség elmulik, a nőiség megmarad. Azért a szép asszonyoknak inkább kellene a nőiségüket ápolni, mint a szépségüket. A nőiség még akkor is hódit a nők részére, mikor a szépségüknek már a hire is elenyészett

*

Az a nő, a ki határozottan rut, semmi tekintetben sem fogja magát hátrányban érezni a szép nők mellett. A rutságára lesz büszke.

*

A szép asszonyokat az uristen is talán csak azért teremtette, hogy figyelmeztessen bennünket: „Vigyázzatok, a bün nagyon szép!"

*

Minden matróna szép volt valamikor. Legalább ő azt mondja és »azt hiszi.

S majdnem igy van. Mert minden öreg hölgy fiatal volt valamikor. S az ifjusáv, ez a legnagyobb szépség. Talán az ördög maga is szép volt fiatal korában..

*

Egy uri hölgy egy feltünően szép pórleány láttára igy kiáltott föl:

— Mon dieu! Ha ilyen szép volnék! Mit nem tennék én ennyi »szépséggel!

Ugyan mit tenne vele, asszonyom? Biztositom önt, hogy semmi jót és semmi okosat!

*

Szép asszonyoknál rut nők vihetnek ki legtöbbet. Azokat nagyon szeretik s szivesen tesznek meg kedvökért mindent. Mert ezek a kedves jó teremtések nem csinálnak semmi konkurrenciát.

*

A „szép asszonyok" közé nemcsak a szép nők tartoznak, hanem mindazok, akik tetszenek; mindazok a rut nők, a kik tudnak szépek lenni.

*

A rut nőkben a szép nő minden hibái megvannak és még azon fölül rutak.

*

A melyik nőnek az isten szépséget »dott, ád annak ügyességét is, hogy tudjon bánni a szépségével; mint a hogy annak, a ki hivatalhoz jut, észt is ád hozzá a gondviselés,

*

A legegyügyübb falusi liba néha jobban tudja felhasználni a szépséget, mint sok »bölcs államférfiu« a képességeit.

*

A leggazdagabb ember nem olyan boldogta an, ha megfosztják minden vagyonától, mint a nő, a ki elveszti szépségét.

*

— Egyszer élünk! mondják sóhajtva a férfiak,
Egyszer vagyunk szépek! sóhajtják a nők.
Ők csak addig élnek, a mig szépek.

*

A szép nő, a ki nem kacér, olyan, mint a nagytehetségü ember, akinek nincs dicsvágya. S a rut nő, a ki kacérkodik, hasonlit a tehetségnélküli férfihoz, akinek korlátlan az ambiciója.

*

Mi mindennek el nem mondták már a szépséget: bünnek, erénynek; kincsnek szerencsétlenségnek; áldásnak és átoknak! Csak épen annak nem, ami: előitéletnek!

*

Egészen komolyan állitotta egyszer valaki hogy: rút nők nincsenek. S annyiban igaza volt, hogy a férfiak azokat az asszonyokat, akik nem szépek, nem is nézik nőknek.

*

Stuart Máriának a kivégeztetése napján bizonyosan nem volt »beau jour«-ja. Különben akadt volna e ember, a ki végrehajtja rajta a halálos itéletet?

*

Ha azt kérdeznék tőlem, hogy milyen nőt óhajtok magamnak feleségül: szépet-e, vagy rútat, akkor en erre a kérdésre nem tudnék válaszolni.

a sor, Erkel Ferenc „*Takarodóját*" énekelték el kellő precizitással, igen szépen és hangulatosan. *Hoffmann* Mór hazafias eszmékben gazdag, lelkes beszédét nagy figyelemmel hallgatták mindvégig. Egyszerű keresetlen, cikornya nélküli szavakkal beszélt a haza bölcséről, legélesebben azokat a vonásokat emelte ki a nagy férfi jeleméből, melyek a fiatal sziveket kellemes rezgésbe hozzák és a melyek nyomokat hagynak a fejlődő lélekben. *Martinek* Gyula VI. oszt. növendék Dalmady Győző „Hazafias eszmény" cimű verset szavalta el szépen. Az igazgató záró beszéde után dr. *Ruzicska* Kálmán tanfelügyelő az ő jól ismert ékesszólásával csak rövid, de annál magvasabb beszédet intézett a növendékekhez. A „Szózat" eléneklésével véget ért az ünnepség. Ugy a beszédek, valamint a szavalatok és énekek után mindenkor viharos éljenzés és taps zugott fel. Az énekkar szép sikere *Sauermann* Mihály zenetanár ügyességét dicséri, ki nagy odaadással fejleszti a növendékekben a szép ének iránti hajlamot.

— **Halálozás.** *Kaufmann* Samu köztiszteletnek örvendő helybeli borkereskedő, hosszas szenvedés után, csütörtökön délután, 52 éves korában elhunyt. A megboldogultat pénteken délután nagy részvét mellett kisérték utolsó utjára.

— **A néppárt és a — pánszlávok.** A dic ő néppárt örökké beszéltet magáról; ma már annyira vagyunk vele, hogy a siró-rivó kisdedeket nem a mumussal, hanem a néppártal ijesztgetjük. A hazafias erényekben gazdag néppárt tenyerére teszi vergődő szivét, nagy garral hirdeti teli a tótságot, hogy annak minden redőjére az ő sérelmök van bevésve, annak mindenik parányа mélyén érzi a fájdalmat, mert a néppárt testvérnek érzi magát vele, vérükből való vér, csontjukból való csont. A hazafias erényekben gazdag néppárt mondja el ezeket, az a néppárt, mely e szavakkal nyitja meg mindenütt gyűléseit: „Isten, király, haza!" Nem most hazudtak először, mert ők szivesen paktálnak az oláhokkal, a szerbekkel, a horvátokkal; mindenkivel és mindenütt, a hol csak mandátumra lenhetik fogaikat. A cél szentesiti az eszközt, de mindent csak saját céljaikra használnak fel, nem segitenek ők előbbre senkit, semmit, csak a fuldokló klerikalizmust óhajtják megmenteni a haláltól. Persze a néppárt tagadja a szövetségeket, de a tagadásra ráczáfol a *turóc-szentmártoni „Lyudove Novini"* nevű pánszlav hetilap, mely a néppárt jelöltjét a következő szavakkal ajánlja: „Minden népbarát, minden becsületes ember — irja a „Lyudove Novini" — akinek szivén fekszik a szabadelvű kormányok és zsidóság által csaknem semmivé tett tót földmivelő népnek java, szivből jövő örömmel tartozik üdvözölni *tóllépését Hlinka* Andrásnak, kinek egész élete nem volt egyéb, mint becsületes és kitartó munka a tót nép ideiglenes és örökké való javáért. Hlinka alapitotta meg a vidéken oly sikeresen működő gazdasági egyleteket. A nép igazi fia, testvére és a ti véretekből való vér, a ti csontotokból való csont. Nem volt és nem is lesz soha oly öszinte barátotok, aki ugy képviselne titeket az országgyűlésen, mint Hlinka, mert a ti fájdalmatok és nyomoruságtok iránt érzőbb szive senkinek sincs, mint neki. Ne adjátok el lelketeket óh tótok, hanem üzzétek el magatoktól a czábitót és a tót nép fiára és jelöltjére Hlinkára szavazván, hagyjatok mocsoktalan nevet gyermekeitekre!" — Ugyanazokkal az eszközökkel küzdenek már is Rózsahegyen a papok, mint a minők eredménye a megsemmisitett alsó-lendvai mandátum.

— **Mulatságok.** *A galambóki önk. tűzoltóegylet* saját alapja javára február hó 6-án Galambokon a nagyvendéglőben, zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-dij személyenkint 20 kr. Felülfizetések köszönettel logadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdete este 8 órakor. — *A keszthelyi ipartestület* kebelében alakult bizottság február hó 5-én az „Amazon" szálloda nagytermében az ipartestületi könyvtár javára zártkörű táncestélyt rendez. Belépti-dij 1 forint. Családjegy 2 forint 50 kr. Kezdete 8 órakor. — *Az alsó domeczri önk. tűzoltó-egylet* saját pénztára javára folyó évi február hó 13-án, a nagyvendéglő termében két zenekar közreműködése mellett zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-dij személyenkint 40 kr. Családjegy 1 forint. Kezdete pont 8 órakor. Vidéki tűzoltók, ha egyenruhában megjelennek, belépti dijat nem fizetnek. Felülfizetések köszönettel logadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Frankl Mór, a fejszámoló művész** A számok világhirű királya, városunkban időzik és szombaton este a „*Központi kávéházban*" mutatta be csodás művészetét. *Frankl* Mór még mint 5 éves kis gyermek megfordult már egyszer városunkban, akkor még csak kevés helyen ismerték, de azóta beutazta az egész világot és bámulatba ejtette az egyszerű embereket ép annyira, mint a legelismertebb matematikusokat. Csodát láttak mindenfelé akkor a kicsi fiuban, bucsut jártak hozzá mindenfelől és faggatták nehéz kérdésekkel és a legfurfangosabban kieszelt feladványok, a milliók és milliardok sohasem ejtettek zavarba, megtejtette pontosan, a legkisebb hiba nélkül; legkomplikáltabb számfejtéseket rövid nehány *másodperc* alatt oldotta meg — Pécsett járt a reáliskolába és itt szerencsésen *megbukott a számtanból.* Sok ideig nem hallott róla senki semmi hirt, de nemrég ujból foglalkozni kezdtek vele a lapok, hasábokat irtak ismét róla. Frankl látta, hogy mily nagy az érdeklődés iránta, egyszerre Pesten termett, hamar akadt egy kitűnő impresszáriórа és most ismét utazik a számok bámulatos művésze. Amerre hirét veszik, hogy megjelen, nyomban előszednek egy nagy iv papirt, számolgatnak napokon át, hogy valami fogós példa feladásával valahogy zavarba hozzák. De ez sohasem sikerül. Frankl sokszoroz 4 számjegygyel, oszt 7—8 számjegyet 4—5 számmal, a legkomplikáltabb egyenleteket, gyökvonásokat, négyzetre és köbre emeléseket a legpontosabban elvégzi. Mereven néz nehány másodpercig egy pontra aztán diktálja a milliardokat. Né ha tréfás kérdéseket intéznek hozzá, de ő gyorsan felel ezekre is. Nemrég Pécsett egy színész előadás alatt odafordult hozzá és azt mondta, hogy számitsa ki menynyi az ő adóssága. Frankl kérdőleg tekintett a színészre, de azonnal kész volt a lefőzéssel, — Hát önnek még hiteleznek is? — A színész ur nem kérdezősködött tovább. A fejszámoló tegnapi előadása iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott városunkban. Ma, vasárnap este a „*Korona szálló*" éttermében fog fellépni. A főgimnázium, valamint a városi polgári fiu- és leányiskolában szintén bemutatja művészetét.

— **Nazarénusok és a katonáskodás.** Régi dolog, hogy katonáéknál legtöbb baj a nazarénus hitűekkel van, mert a nazarénusok sem esküdni, sem letérdepelni, sem fegyvert fogni nem akarnak, szóval vallási okokból egy csepp kedvük sincs katonáskodni. Ezért a nazarénus vallás törvény szerint nem tartozik a bevett vallásfelekezetek közé s az a kérvény, melyet most készitettek, nem fogja bozzásegiteni a nazarénusokat, hogy egyenlő vallásszabadságot élvezzenek a többi felekezetekkel együtt. Az összes hazai nazarénusok ugyanis kérvényt adtak be a honvédminisztherhez, a melyekben a következőket kérik: 1. Mentessenek fel a nazarénusok a a fegyver használata alól. 2. Törültessék el a katonaságnál az a szokás, hogy az imára való vezényléskor a legénység letérdepelni tartozik. 3. A nazarénusok ne kényszeritessenek a többi felekezetű katonákkal együtt a templomba járni. Ezeket a kérelmüket a nazarénusok Máté evangéliumára alapitják. — Hasonló tartalmu kérvényt fognak benyujtani a hadügyminiszterhez is de előre látható, hogy azt tekintetbe egyik helyen sem fogják venni.

— **Vasutasok bálja.** Többen azt hiresztelik, a városban, hogy a dél-vasutasok, báljukat elhalasztják. A vigalom rendezőbizottság felkért bennünket annak a kijelentésére, hogy a bál elhalasztásáról szó sem volt és hogy azt minden körülmények között *február hó 5-én* okvetlenül megtartják.

— **Gyilkosság.** A *buzádi* szőlőhegyen (Somogy m.) meggyilkolva találták *Herman* Mártonné. A gyilkosság gyanuja egyenesen a férj felé fordult, kit a lengyeltoti vizsgálóbiró nyomban le is tartóztatott. Herman Márton első felesége is erőszakos halállal mult ki, felakasztva találták s a gyilkossággal ekkor ugyancsak a férjet gyanusitották, de kellő bizonyitékok hiányában a biróság kénytelen volt őt felmenteni. Herman bos-szuálló, erőszakos, vad természetű embernek ismeri mindenki. Már pásztor korában réme volt a vidéknek és több gyilkossággal gyanusitottak akkor is, de nyiltan nem mert ellene fellépni senki.

— **A veréb mint rablógyilkos.** Érdekes megfigyelést közöl egyik előfizetőnk a verebek életéből. A ház udvarán egy cseresnyefa állot, a melyen egy legyész pár rakott fészket. A legyész hasonlit a verébhez, de valamivel kisebb, s hátán meg szárnyain barna foltjai vannak. A két legyésznek négy kicsinye is volt, s kedves volt nézni, a mint ki-beröpködtek és kicsinyeik számára a legyeket és rovarokat fogdossák. Ez időben történt, hogy egy szomszédos fán két veréb rakott fészket. Egy idő mulva azután észre lehetett venni, hogy a verebek és legyészek veszekednek egymással, s hogy az utóbbiak a rövidebbet huzzák. Egy nap azután az egyik legyész-fióka véresen összevagdalva holtan feküdt a fa tövénél. Harmadnapra két legyészt végeztek ki hasonlóképen a verebek s rövid idő mulva a negyediket is a földön találtuk; minthogy azonban ennek csak a szárnya volt megsebezve, visszatettük a fészekbe. Két napra rá ismét a földön bevert, most már dögölve. A két legyész-szülő is eltünt, a verebek pedig továbbra is megmaradtak. Látjuk tehát, hogy a veréb szemtelensége mellett merész is s még az effajta rablógyilkosságtól se riad vissza, hogy magának pozicióit biztositson

— **Halál a Balatonban.** A szelid, a nyájas Balaton télen nyáron egyaránt szedi áldozatait. A mult héten egy kereszturi ember szánon Keszthelyre igyekezett, a korhadó, puha jégen. Az utat megtévesztette, a keszthelyi part közelében egy rianáshoz ért, hol a meggyengült jég leszakadt alatta. Szankója a jég felett maradt, az ember holttestét azonban csáklyával halászták ki a Balatonból.

— **Adományok a népkonyhának.** Deutsch Lajos 5 frt, Zerkovitz Oszkár 5 frt, Zadubánszky Lajosné 4 frt, Sauer Ignácné 1 frt, dr. Rauch Zsigmondné 15 kiló liszt, 5 kiló dara, 4 kiló rizs és 5 kiló sót. A szives adományozóknak e helyen is köszönetét nyilvánitja a népkonyha elnöksége.

— **Nemzetközi kiállitás Budapesten.** Bécset ebben az évben a császári jubileum alkalmából az idegeneknek nagy tömege fogja felkeresni. Ezt az alkalmat felhasználni arra, hogy a Bécset felkereső külföldieket arra inditsuk, hogy a magyar székes fővárost felkeressék: hazafias kötelesség. Ez inditotta Budapest vezető iparos és kereskedő körét arra, hogy »Nemzetközi Kiállitást« rendezzen Budapesten, az egészségügy, nép- és hadseregélelmezés, sport és idegenforgalom részére, találmányok és ujdonságok külön kiállitásával kapcsolatban. A kiállitás a Városligetben lesz és május 15-étől szeptember 30-áig tart, Az eddigi ugy belföldi mint külföldi bejelentések után itélve, a kiállitás kiváló sikerünek ígérkezik.

* **A bécsi szállitók** iparegyesülete által szétküldött körlevélből értesülünk, hogy a bécsi szállitók hos-zas tárgyalása után egy közös megegyezés létesitetett, mely szerint f. é. február hó 1-től kezdve a szállitási dijak a vasut és hajó a lomásohhoz fuvarozandó árukért 100 kilónként *20 kr.* helyett *30* kr. fuvarozási dij szedetik be.

A bécsi szállitókat azon ok inditotta ehhez a lépéshez, hogy kiadásaik folyton emelkedtek, mig a lefolyt időkben bevezetett árszabás a fuvarozásért a régi maradt, melyek saját költségük fedezését sem elégitette ki.

A szállitási ipar fokról-fokra megterheltetett magasabb adók és személyzetének fizetésével, továbbá betegsegélyző baleset biztositásokkal, a takarmányok ár emelkedésével, végre az eddig e vasutaktól élvezett kivételes kedvezményektől való megvonása által, mely a gyűjtő forgalomnál Austria-Magyarország között a nagy konkurrencia miatt a csekély hasznot is felemészti.

E mellett sokat szenved ezen ipar az ottani vasuti állomásokon létező szabálytalansága miatt, hol kocsik, lovak és munkás szemelyzet órákig vár, mig feladáshoz hozott árait tőlük átveszik, mely helyzet sok pénzt és időmulasztást igényel.

Fentebb felsorolt tények odahatottak, hogy

ez az egykor virágzó ipar a biztos bukásnak nézett ele; minélfogva a bécsi szállitók fentartásuk céljából kénytelenek voltak e lépések megtételére, melyből kifolyólag nemcsak ők maguk, hanem az egész kereskedői világ érdekelve van.

A bécsi szállitók iparegyesülete.

— Egy jó családból raló 14 éves, egészséges, jól kifejlett fiu tanonczul ajánlkozik valamely vas- avagy vegyes- kereskedésbe. Bővebb értesités nyerhető a „Zala" kiadóhivatalában.

— A Polgári-Egylet kitünő magyar konyhája hónapos abonenseket elfogad; árak — megegyezés szerint.

— Olasz és francia nyelvben oktatást nyerhetni egy városunkban ujonan letelepedett nyelvtanárnőnél, — ki elfogad irodákban is olasz és francia levelezést. Jelentkezni lehet lakásán, Corlup tanárnőnél, Iskola utca 12. számu házban.

Törvényszék.

Végtárgyalások és itélethirdetések:

1898. január 31.

Sikkasztás vétsége s közrend elleni kihágás miatt vádolt Mautner Ignác és társai bünügyében végtárgyalás.

Lopás és orgazdaság büntettével vádolt Jancsi Gábor s társai bünügyében végtárgyalás.

Emberölés vétségével terhelt özv. Rózsa Istvánné bünügyében, sulyos testi sértés büntettével vádolt Szmodics László bünügyében s párviadal vétségevel vádolt Sümegi László bünügyében itélethirdetés.

1898. február hó 1-én.

Rablás s több rendbeli lopás büntettével terhelt Sántek Lőrinc bünügyében végtárgyalás.

Sikkasztás büntettével vádolt Frankl Simon bünügyében végtárgyalás.

Tüzvész okozás vétségével terhelt Gerencsér József bünügyében, — párviadal vétségével vádolt Zboray Bertalan s társa bünügyében, felmentő ági rokonon elkövetett sulyos testi sértés vétségévelvádolt Hegedüs György bünügyében s sulyostesti sertés büntettével terhelt Fritz Viktor bünügyébenitélethirdetés.

1898. Február 4.

Felmenő ágbeli rokonon elkövetett sulyos testi sértés vétségével vádolt ifju Horváth János bünügyében végtárgyalás

Hatóság elleni erőszak büntette miatt vádolt Pál István bünügyében végtárgyalás.

Gondatlanul okozott sulyos testi sértés vétségével és közegészség elleni kihágással vádolt Gábor (Sprincsics) Györgyné bünügyében végtárgyalás,

Lopás büntettével terhelt Vig Lajos bünügyében, valamint megánlaksértés büntette stb. miat vádolt Imrei (Tintatudi) István bünügyében itélethirdetés.

PÉNZÜGY.

Olyan, majdnem kizárólag földmüvelő Államban, minő Magyarország, a mezőgazdaság kedvezőtlen viszonyai kell, hogy bénitó nyomást gyakoroljanak a közgazdaság minden terére, kereskedelemre, iparra és forgalomra. Ez a jelenség az üzletév végével az ország minden bank- és pénzintézeténél nyilvánul és aligha van intézet, mely teljesen fel tudta magát szabaditani a mezőgazdasági válság hatása alól.

Üzletének rendkivül óvatos vezetésénél fogva eme legritkább kivételek közé tartozik a Magyar Általános Hitelbank, amely képes volt banküzletét megtartani ama magas szinvonalon, melyet ez a legjövedelmezőbb és legbiztosabb üzletág az utolsó években elért, és ha e téren a Hitelbankról nem is jegyezhetünk fel emlitésre méltó haladást, a fennforgó körülmények közt már az egymagában is nagy siker, ha az üzlet megtartotta korábbi terjedelmét.

A társas üzlet tavaly gyenge volt és csak kevés olyan üzletév van, amely terméketlenség tekintetében egyenlő lenne a tavalyival. Mindamellett megmarad a Hitelbank osztaléka majdnem azon a magasságon, melyet az előző évben ért el és semmiesetre sem lehet nagyobb figyelemre méltatni azt a jelentéktelen minust, mely az idei osztalékban kifejezésére jut.

A vezető szerep, melyet a Magyar Hitelbank az összes hazai intézetek közt betölt, és az a bölcs és gondos vezetés, melynek ez az előkelő bankintézet örvend, leginkább kifejezésre jut annál az akciónál, amely a magyar vasuti beruházási kölcsönben kulminál. A pénzügyi viszonyok kedvezőtlen voltak eddig nem engedte meg a közelebbről való foglalkozást e kibocsátás kérdésével. De már a legközelebbi jövőre a pénzpiac általános javulását várják és fellendülését az általános pénzügyi helyzetnek, és a kilátás erre a fellendülésre oly biztató, a viszonyok által oly indokolt, hogy a hitelbank igazgatósága már februárban meginditja a tanácskozásokat a felett, hogy mikor legyen a beruházási kölcsön kibocsátása.

Meg vagyunk győződve, hogy a Magyar Általános Hitelbank rendelkezése ezuttal is csak helyes lesz és hogy az igazgatóság elismert pénzügyi tekintélyei meg fogják találni a helyes időpontot. E körülményben bizva, a befektetést kereső közönség is csatlakozni fog ama bizalomhoz, melylyel egész Európa pénzpiacai viseltetnek a Magyar Általános Hitelbank iránt.

Közlekedésügy.

Magyar államvasutak.

Bécsből Budapestre érkeztek azok a tényezők, melyek a kiegyezési tárgyalások folytatására vagy jobban mondva: megujitására hivatva vannak. A nagy és terjedelmes anyagnak megfelelőleg akcióba lép báró Dániel Ernő miniszterrel és Vörös László államtitkárral az élén a kereskedelemügyi minisztérium is és a leghivatottabb szakszemélyek egyike, a magyar államvasutak elnök-igazgatója adja ez esetben a legfontosabb tanácsokat s becsületesen hozzájárul a maga részével a nagy kiegyezési műhőz.

A legnagyobb támaszok egyike a kiegyezési müben a magyar államvasutak intézményében áll Magyarország rendelkezésére, melyek hivatva vannak közgazdaságunk abszolut és reális önállóságát is biztositani. Nagy érdeme a magyar vasuti politikának, hogy a magyar vasutakat a magyar közgazdaság mindig megfelelő eszközéül államositotta és még nagyobb érdemük az emlitett vezető személyeknek, hogy ezt az állami intézményt folyton fejlesztették és oly magaslatra emelték, amelyen a financiális fellendülésnek és haladásnak minden téren, minden körülmények közt, hasznossá és mégis jövödelmezővé lehetett azt tenni.

Az intézmény ellenségei és a nagy siker irigyei azon vannak ugyan, hogy a magyar államvasutak magas közgazdasági missziója lenyomják és az intézmény vezetőinek olyan politikát tulajdonitsanak, amely azok magas céljainak semmikép sem felel meg, de a közvélemény elfogulatlan része, a hivatott birák és birálók és első sorban a magyar államvasutaknál érdekelt közgazdasági ágak leg előkelőbb képviselői telve vannak dicsérettel és elismeréssel e forgalmi intézmény genialis vezetése iránt, mely alatt missziójukat teljesitik az államvasutak.

Az idén a közgazdaság minden terén uralkodó rendkivüli viszonyok közt bizonnyal a magyar államvasutakról sem lehet rendes jövedelmezőségi kimutatást követelni; bizonnyal a pénzügyi eredmények sem fogják elérni az eddigi teljesitések magasságát; semmiesetre sem lehet szó olyan aránytalanul nagy csökkenésekről, aminőkről az feketén látók oly szivesen beszélnek.

Magyarországon tavaly rossz aratás volt és ilyen elsőrangu földmivelő államban a rossz aratás az ipar és kereskedelem pangását jelenti. A gabonakivitel nagy mértékben csökkent és a behozatal a szomszéd államokból szintén nem fejlődhetett nagy mértékben, mert azok is a rossz aratás hatása alatt szenvednek, A tengerentuli versenyben a kedvezőtlen konstellációk folytán a magyar malomipar kénytelen volt üzemét redukálni és ezzel a magyar államvasutaktól olyan bevételeket elvenni, melyekre különben bizton lehetett számitani.

Hasonló körülmények közt minden más forgalmi vállalat válságos evolutióknak lett volna kitéve és külső eszközökre és segélyre lett volna szüksége, hogy rázkódás nélkül elviselhesse azt a nagy balsikert, melyet a magyar mezőgazdaság kénytelen elszenvedni. A magyar államvasutak azonban amaz előrelátó vezetés folytán, amely egy európai kapacitásnak, Ludvigh Gyula elnökigazgatónak kipróbált, szakavatott kezében van és ama nagyszabásu forgalmi és kereskedelmi politika folytán, melynek képviselőiül báró Dániel Ernő kereskedelemügyi minisztert és államtitkárát Vörös Lászlót méltatjuk, — rázkódás nélkül kiállják a mezőgazdasági válságnak ezt az évét és megmaradnak azon a szinvonalon, amelyen eddig is le előkelőbb támaszai voltak a magyar közgazdaságnak és államháztartásnak.

NYILTTÉR.

A e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

Henneberg-selyem 45 krtól

14 frt 65 krig méterenkent — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáralmból rendeltetnek, — fekete, fehér és szines, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákat pedig postafordulitával** küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (1)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó

Jegyzőkönyv

felvétetett Zala-Egerszegen, 1898-ik évi január 21-ikén Gyurits Belizár m. kir. huszár-honvéd őrnagy és Pérchy Zoltán m. kir. huszár-honvéd százados által — kik előtt megjelentJankovich László gróf zala-egerszegi lakos e sket felkérte, hogy a Polgár Béla nyirádi lakos szerkesztőség alatt megjelenő „Szálló levelek" cimü f. évi január 1-én 1. szám alatt megjelent lapjában foglalt személyére vonatkozó sértésekért Polgár Bélától elégtételt szeretni sziveskedjenek, — egyben felmutatja a m. kir. székesfehérvári V. honvédkerületi parancsnokságnak 123 ela szám 107. hb. számu értesitését, mely szerint: „Polgár Béla volt tartalékos had. nagy az ellene megindított becsületügyi eljárás során 1897-évi augusztus 2-ikán hozott jogerős határozattal tiszti rendfokozatát (hadnagyi ranggal) tényleg elvesztette." A fentebbiekből kiindulva, alulirottak ezennel kijelentjük, hogy gróf Jankovich László ur Polgár Béla volt tart. hadnagytól elégtételt nem követelhet, de nem is vehet. — Pérchy Zoltán s. k. százados, Gyurits Belizár s. k. őrnagy

A „Hazai" általános biztositó részvénytársaság tek. Főügynökségének

Nagy-Kanizsa.

Legutolsó tüzvész alkalmából épületeink és ingóságaink is elpusztultak. Épületeinek és ingóságaink biztositási ajánlatát ugyanaz nap adtuk fel a „Hazai" biztositó részvénytársasághoz, és dacára, hogy a kötvény még nem volt kiállitva, és biztositás érvénybe nem lépett, a fenti főügynökség a kárt megbecsülte és bennünket a lehető legméltányosabban elégitett ki.

Ezen emberbarátai eljárásért a nevezett társaságnak nem mulaszthatjuk el hálánkat és köszönetünket kifejezni és nevezett társaságot mindenkinek a legmelegebben ajánlani.

Isten áldja meg Önöket!

Zala-Istvánd, 1898. január 28.

Ivendor Károly
Börösz István.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

651/1897.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbiróságnak 1897. evi 11904. sz. végzése következtében dr. Benczik Ferenc nagykanizsai ügyvéd által képviselt Balog András nemesvidi lakos javára Balog József szentjakabi lakos ellen 1000 frt s jár. erejéig 1897 évi Julius 22-én foganatositott biztositási végrehajtás utján le is felül foglalt és 822. frtra becsült lovak, kocsi, szobabutorok, buza, rozs, árpa stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. jbiróság 16754/1897. sz. végzése folytán 1000 frt tőkekövetelés, ennek 1894. évi julius hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 86 frt 55 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Szentjakabon a helyszinén leendő eszközlésére

1898. évi február hó 7. napjának

d. u. 2 órája

határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. évi január hó 24-ik napján.

MAXIMOVICS GYÖRGY,
kir. bir. végrehajtó.

Szőlővessző • • • • • • eladás.

2 millio elsőrendü hárslevelü és más fajtu Philoxera mentes sima szőlővessző a magy. kir. állami szőlőtelepről eladó. — 100 drb. városunkba csomagolva 4 frt. — Megrendeléseket elfogadnak

csak

Schlosz és Dukász borügynökök,

MOÓR.

4 arany, 8 ezüst és 30 diez- és elismerő okmány.

Szójegy, czimlap és csomagolás törvényesen védve.

Bégi óhirü diätétikus-cosmetikai szer (dörzsölésre) az ember test ideginek és izmainak erősité és rugékonyuvá tételére

Ára: 1 palacsk 1 frt.

Kwizda-féle Fluid

51

A kigyó egygyel

Turista-fluid

Turisták, járművekon utazók és lovaglók kitünö sikerrel használják testük erősitésére és annak nagyobb utazások után való felfrissitésére.

Ára: fél palacsk 60 kr.

Valódi csupán a fenti védjegygyel ellátott palacskban és kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: Kerületi gyógyszertár, Kornsuburg, Bécs mellett.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására **Puder**

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszin. és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

s.-kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.
Főraktár: BÉCS, I., Wollzeile 8.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

A nagy-kanizsai kereskedelmi és iparbank-részvénytársulat XXX. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

folyó évi márczius 5-én délelőtti 10 órakor saját helyiségében tartandja, melyre a t. c. részvényesek tisztelettel meghivatnak.

A KÖZGYÜLÉS TARGYAI:

1. Az 1897. üzletévi zármérleg előterjesztése s az erre vonatkozó igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések, ugy az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
2. Alapszabályok módositása.
3. A társaság hivatalos közlönyének kijelölése.
4. A sorrend szerint kilépő *Eperjesy Sándor* alelnöb ur, — *Grünhut Fülöp*, *Fesselhofer József*, *Rosenfeld Adolf* és *Ledofszky Ármin* igazgatósági tag urak helyett az alelnök és négy igazgatósági tagnak 3 évre. *Rotschild Samu* igazgatósági tag helyett egy igazgatósági tagnak 2 évre, *Hirschel Ede* és *Maschanzker Mór* igazgatósági tagok helyett két igazgatósági tagnak egy évre, továbbá *Dr. Bentzik Ferencz*, *Halphen Mór* és *Goldhammer Károly* felügyelő bizottsági tag urak helyet a háromtagu felügyelő bizottságnak egy évre leendő megválasztása

Nagy-Kanizsán, 1898. január 23-án.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés.

1. A közgyülésen résztvenni szándékozó részvényesek felkéretnek, miszerint részényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a bank pénztáránál innen nyerendő téritvény mellett az alapszabályok 43. §-a értelmében f. é. februar 25-ig letenni sziveskedjenek, mely téritvény egyuttal igazolványul szolgáland.
2. Az alapszabalyok 41. § a értelmében csak azon nagykoru férfi-részvényes bir személyes szavazati joggal, kinek részvénye legalább is 14 nappal a közgyüles előtt az ő nevére van beirva.
3. A szavazó lapok a közgyülést megelőző napon, délután 3—5 óráig a bank helyiségében átvehetők; ugyanezen időben mutatandók be a felhatalmazványok is, melyek alapján az illetők (alapszabalyok 43. §-a értelmében) mások megbizásából szavazni kivánnak, mivel későbben benyujtott felhatalmozványok tekintetbe nem vételnek.

Pserhofer J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt **„Általános labdacsok“** név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztitó talajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak a vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almá“-hoz czimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó dobozár 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül; az összeg előzetes beküldésénél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirásával fekete szinben és minden egyes dobozt fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségök után egészségök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1893 April 30.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön fülfülmulhatatlan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb kö-szönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

—

Harsche. Földnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem olyannyira, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezeresen. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fognak gyógyitani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak. —— Kuffcs Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénémnevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta melyről egyébként le s mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Józefa.

—

Eichengraberamt, Göhl m. 1889. márc. 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke iránt és azokat, ahol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszészerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

——

Gotschdorf, Kolbach mellett Szilézia. 1886 október 8-ánt

T. ur. Felkérem, miszerint az ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nélam sohasem fognak kifogyni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Bernhard-féle alpesi füliqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben, 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csuzos bajok, u. m. gerincagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalzsam, Pserhofer J.-tól., egy üveg 50 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-tól. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kösséggel 40 kr., bérm. 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél.

Kola-elixir vagy bor 1 liter 3 frt. 1/2 lit. 1 frt 60, 1/4 liter 85 kr

Golyva-balzsam, Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-essencia (prágai cseppek) Pserhofer J.-tól, megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifűnedv, Pserhofer J.-tól, egy általánosan ismert kitünő háziszer hurut, rekadtság, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer kösött orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagyszelencével 2 frt

Általános tapasz, Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes vagy gyuladt-mell, vagy más ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztitó-só Buirich A. W.-tól Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül az ostrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben nem levők gyorsan és olcsón megszerezettetnek. — Postán megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirásával és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szineben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigorsan büntettetik.

Pserhofer J. gyógyszerész zum „goldenen Reichsapfel“ **Bécs I., Singerstrasse 15**

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik kösvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghülésesknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József** gyógyszerésznél **Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget **„Horgony“** védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

A bélyegtörvény 209. §. 2. p. al. bélyegmentes.

A legjobb és legolcsóbb sorsjegy.

A **Tisza Kálmán,** br. **Bánffy Dezső,** gr. **Tisza Lajos,** br. **Vay Béla** és gr. **Degenfeld József** urak

védnöksége alatt kibocsátott

Kolozsvári szeretetház sorsjegye,

mely áll **4 főnyereményből 57,000 korona értékben,** továbbá **3996 nyereményből 103,000 korona értékben,**

összesen

4000 nyereményből

160.000 korona értékben.

A legkisebb nyeremény mind a két huzásnál 10 korona.

I. huzás 1898. február hó 10-én.
II. huzás 1898. április hó 10-én.

Mint a két huzásra érvényes sorsjegy ára

csak 2 korona.

Kaphatók:

a rendező bizottságnál Kolosvártt,

33—3 továbbá

minden sorsjegyelárusító helyen.

Csak

fiatal

embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Orientál

már néhány napi használat után elmulasztja, még a legrégibb bántalmakat is, following tehát sárgal olaj vagy cseppek balzsamnal kisérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyitják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszertára BUDAPEST,

V., Nagykorona-utca 23. (Szécsenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszertárban.

324/325 Postai megrendelések cime:

Zoltán gyógyszertár Budapest

Főraktár Nagy-Kanizsán:

Práger Béla gyógyszertárában.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.